

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomio
Annettu kansliassa

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Puheenjohtaja Käräjätuomari Vilho Niiranen

Jäsenet Käräjätuomari Janne Anttila
Käräjätuomari Kirsi Erkkilä

Syyttäjät Kihlakunnansyyttäjä Katri Junnikkala-Heikkinen
Kihlakunnansyyttäjä Sari Anttonen

Vastajaat Matti Akseli Erkkilä
Raili Marketta Fagerholm
Eino Olavi Holck
Veli-Matti Junnola
Marja Susanna Kantola
Leena Anneli Kinnunen
Merja Anneli Korva
Timo Marko Tapio Kurula
Mika Petteri Kuusela
Reijo Albert Kyrö
Aki Aulis Maunula
Vilho Fredrik Molkoselkä
Anssi Tapio Mäkinen
Markku Aukusti Mäkitalo
Vuokko Marketta Mäntymaa
Paula Hannele Nevalainen
Milja Marjatta Nikka
Jukka Mikael Niva
Janne Markus Tapio Paksu
Torsti Martti Antero Patakangas
Jouko Tapani Rantajääskö
Mikko Juhani Saarela
Jukka Antero Salmi
Tarmo Juhani Salonen
Veikko Eero Siitonen
Risto Tapani Similä
Mauri Eugen Taskila
Saanareetta Helena Virikko

Asianomistajat Kittilän kunta
Anna-Marjaana Mäkelä

Kuultava Pohjois-Suomen aluehallintovirasto Työsuojelun vastuualue

Asia Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen

Vireille 13.10.2017

Yhdessäkäsittely Asiat R 17/983-985 on käsitelty ja ratkaistu yhdessä.

Syyttäjän rangaistusvaatimukset

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
 2400/R/0000293/14
 Rikoslaki 40 luku 7 § 1
 Perustuslaki 2 § 3 ja 118 § 1
 Hallintolaki 2 §, 6 §, 31 § 1 ja 42 §
 Kuntalaki 23 § ja 50 §
 Kittilän kunnan hallintosääntö 36 §
 Osakeyhtiölaki 6 luku 20 §

16.12.2013 - 24.02.2014 Kittilä

Kittilän kunnan kunnanhallituksen jäsenet Eino Holck, Timo Kurula, Reijo Kyrö, Aki Maunula, Paula Nevalainen, Milja Nikka ja varajäsenet Vuokko Mäntymaa ja Veikko Siitonen ovat hankkiakseen Jouni Palosaarelle hyötyä rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa osallistuessaan kunnanhallituksen päätöksentekoon tai sen valmisteluun 16.12.2013 § 406 ja § 408 kohdalla seuraavalla tavalla:

Vastaajat ovat

- päättäneet peruuttaa Kittilän kunnan kunnanjohtaja Anna Mäkelän 5.12.2013 Oy Levi Ski Resort Ltd:n entisestä toimitusjohtajasta Jouni Palosaaresta tekemän tutkintapyynnön (§ 406) ja
- antaneet ennen Oy Levi Ski Resort Ltd:n (jälj. hissiyhtiö) yhtiökokousta yhtiökokousedustajille omistajaohjausta seuraavasti (§ 408):

"Kunnanhallitus päättää omistajaohjauksena Kittilän kunnan edustajille seuraavaa Oy Levi Ski Resort Ltd:n hallituksessa: kunta ilmaisee luottamuksen tai luottamuspuolan toimitusjohtajaan osakkeenomistajana mikä perustuu kuntalain 23 §:ään. Jouni Palosaari yhtiön toimitusjohtajana nauttii edelleen Kittilän kunnan luottamusta ja mitään sellaisia seikkoja ei ole tuotu esille, että luottamus olisi vaarantunut pääomistajaan tai kunnan edustajiin hallituksessa kunnan tai osakeyhtiön edun kannalta.

Kittilän kunnan edustajien tulee toimia yhtiön seuraavassa 18.12.2013 pidettävässä hallituksen kokouksessa niin, että Jouni Palosaari kutsutaan jatkamaan yhtiön toimitusjohtajana ."

Vastaajat ovat tilanteessa, jossa toimivalta tutkia Palosaaren epäiltyä rikosta on siirtynyt poliisille, toimineet vastoin kunnan ja sen asukkaiden parasta ja edistäneet muita kuin sille kuuluvia tarkoituksia. Vastaajat ovat päätöksenteossaan ja valmistelussaan puolueellisesti pyrkineet hyödyttämään Jouni Palosaarta siten, että hänet palautetaan takaisin Oy Levi Ski Resort Ltd:n toimitusjohtajaksi. Vastaajat ovat vasta jälkikäteen 9.1.2014 kunnanhallituksen kokouksessa päättäneet pyytää asiassa Kuntaliiton lausunnon menettelynsä lainmukaisuudesta.

Vastaajat ovat rikkoneet hallintolain 2 luvun 6 §:n määräyksiä käyttäen toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin (tarkoitussidonnaisuuden periaate) sekä toimien puolueettomuudesta (hallinto-oikeudellinen objektiviteettiperiaate).

Vastaajat ovat lisäksi rikkoneet kuntalain 50 §, hallintolain 31 §:n, 42 §:n ja Kittilän kunnan hallintosäännön 36 §:n määräyksiä kyseisiä asioita koskevassa päätöksentekomenettelyssä tai valmistelussa, koska

- he eivät ole tehneet § 406 päätöstä esittelystä,
- ko. asian käsittelyssä he eivät ole tehneet myöskään päätöstä siitä, että asiat käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta,
- sekä § 406 että § 408 käsittelyssä he ovat laiminlyöneet asioiden riittävän ja asianmukainen selvittämisen eivätkä ole hankkineet asioiden ratkaisemiksi tarpeellisia tietoja ja selvityksiä,
- he eivät ole kirjanneet Lauri Kurulan ja Jouni Palosaaren suullisia selvityksiä, jotka on mainittu päätöksen § 406 perusteina,
- he ovat kuntalain 23 §:n ja osakeyhtiölain 6 luvun 20 §:n sekä hallintolain 2 luvun 6 §:n vastaisesti antaneet määräyksen Oy Levi Ski Resort Ltd:n hallituksen jäsenille valita yhtiölle toimitusjohtajaksi rikoksesta epäiltynä oleva Jouni Palosaari ja ovat näin oikeudellisesti sitovalla tavalla määränneet kunnan hallinnosta erillisen yksityisoikeudellisen yhtiön toiminnasta.

Vastaajat ovat kahdessa kunnanhallituksen kokouksessa 9.1.2014 ja 24.2.2014 hylänneet asiassa tehdyt oikaisuvaatimukset ja jättäneet kumoamatta virheelliset 16.12.2013 § 406 ja 408 päätökset Kuntaliiton lausunnoista ja useista huomautuksista huolimatta.

Toissijainen rangaistusvaatimus

1.1 Virkavelvollisuuden rikkominen

2400/R/0000293/14

Rikoslaki 40 luku 9 § ja muut ensisijaisen syytteen säännökset

16.12.2013 - 24.02.2014 Kittilä

Vastaajat ovat ensisijaisessa syytteessä kuvatulla tavalla virkaansa toimittaessaan tahallaan rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Tekoa ei ole sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

Viimesijainen rangaistusvaatimus

1.2 Tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen

2400/R/0000293/14

Rikoslaki 40 luku 10 § ja muut ensisijaisen syytteet säännökset

16.12.2013 - 24.02.2014 Kittilä

Vastaajat ovat ensisijaisessa syytteessä kuvatulla tavalla virkaansa toimittaessaan huolimattomuudesta rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Tekoa ei ole sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

2. Työturvallisuusrikos

2400/R/0000068/15

Rikoslaki 47 luku 1 § 1

Työturvallisuuslaki 8 §, 10 § ja 28 §

Kuntalaki 365/1995 22 §, 23 § ja 24 § 1, 25 § 2

Hallintolaki 31 §, 34 § 1, 42 §

Perustuslaki 2 § 3 ja 118 § 1

09.12.2013 - 17.11.2014 Kittilä

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet Holck, Kantola, Kinnunen, Korva, Kurula, Kyrö, Maunula, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Rantajääskö, Salonen, Siitonen ja Similä ovat tahallaan tai huolimattomuudesta työnantajan Kittilän kunnan edustajina rikkoneet työturvallisuusmääräyksiä tai aiheuttaneet työturvallisuusmääräysten vastaisen puutteellisuuden tai epäkohdan seuraavalla tavalla:

Kunnanjohtaja Anna Mäkelä on työskennellyt kunnanhallituksen alaisena. Kunnanvaltuusto on irtisanonut Mäkelän. Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat myös päättäessään kunnanvaltuuston jäseninä Mäkelän irtisanomisesta laiminlyöneet jatkuvasti tarkkailla työympäristöä ja työyhteisön tilaa ja riittävän järjestelmällisesti selvittää ja tunnistaa alaiselleen kunnanjohtaja Mäkelälle työstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä kiinnittää huomiota epäasiallisen kohtelun aiheuttamiin haittoihin ja vaaroihin Mäkelän terveydelle. Mäkelä on kokenut vastaajien taholta epäasiallista kohtelua, mikä on ollut omiaan aiheuttamaan haittaa ja vaaraa Mäkelän terveydelle. Mäkelälle on aiheutunut epäasiallisesta kohtelusta ainakin univaikeuksia.

Epäasiallinen kohtelu on ilmennyt mm. seuraavalla tavalla:

1) Anna Mäkelän Jouni Palosaaresta tekemästä tutkintapyynnöstä on käynnistynyt 16.12.2013 viiden kuukauden mittainen epäasiallinen kuulemiseksi nimitetty menettely.

*Kuuleminen on alkanut kunnanvaltuuston infotilaisuudessa 16.12.2013, jossa kunnahallituksen jäsenet ja varajäsenet ainakin Kantola, Korva, Mäntymaa ja Patakangas ovat kysyneet epäasiallisesti ja vihamielisesti Jouni Palosaaren tutkintapyynnön tekemisestä ilman, että kuulemisesta olisi ilmoitettu etukäteen Mäkelälle ja että hänelle olisi annettu tilaisuutta vastata kysymyksiin kirjallisesti.

* Kunnanhallituksen toimista tapahtunut kuulemismenettely on sisältänyt useita kertoja kysymyksiä samoista asioista erityisesti tutkintapyynnön tekemisestä, vaikka Kuntaliitto on lausunnoissaan 11.2.2014 ja 14.4.2014 todennut, että tutkintapyynnön tekeminen on kuulunut kunnanjohtajan toimivaltaan.

Kuuleminen on jatkunut, vaikka Anna Mäkelä on antanut hänelle esitettyihin kysymyksiin kirjalliset vastaukset 14.1.2014 ja toisen kerran 8.4.2014 ja kolmannen kerran 29.4.2014.

* Kunnanhallitus on käsitellyt kuulemisiä seuraavissa kokouksissaan: 16.12.2013 § 409, 9.1.2014 § 8, 20.1.2014 § 27, 14.4.2014 § 141, 5.5.2014 § 191.

2) Mäkelää on painostettu ja määrätty vetämään pois Palosaaresta tehty tutkintapyyntö, arvosteltu tutkintapyynnön tekemisen eli virkavelvollisuutensa johdosta. Mäkelää on kehoitettu anteeksipyyttämiseen ja kunnanjohtajan toimesta eroamiseen ja häntä on uhattu tutkintapyynnön tekemisellä.

* 9.12.2013 Mäkelän informoitua kunnanhallituksen jäseniä tutkintapyynnön tekemisestä kunnanhallituksen kokouksen jälkeen Timo Kurula on ollut aggressiivinen ja erittäin vihainen Mäkelälle. s. 184,

* Reijo Kyrö on puhelussa 11.12.2013 vaatinut Mäkelää vetämään tutkintapyynnön pois,

- * Timo Kurula on tapaamisessa 13.12.2013 uhannut Mäkelää, että hänellä on maanantaihin klo 9.00 aikaa perua esitutkintapyyntö,
- * Kunnanhallitus on 24.2.2014 § 68 ilmaissut selkeät moitteet kunnanjohtajan menettelylle hänen Palosaaresta tekemänsä tutkintapyyntö johdosta.
- * Tapani Rantajääskö on sähköpostiviesteissään 30.4., 2.5.2014 ja 5.6.2014 Anna Mäkelälle ja 11.5.2014 Lauri Kurulalle painostanut Mäkelää pyytämään anteeksi ainakin Keskustan ryhmältä ja tilapäisen valiokunnan jäseniltä ja tunnustamaan Jouni Palosaaren syyttömäksi,
- * Tapani Rantajääskö on ehdottanut hallintojohtaja Esa Mäkiselle, että tämä vaihtaisi tehtäviä kunnanjohtajan kanssa,
- * Timo Kurula on 5.5.2014 ennen kunnanhallituksen kokousta pidetyssä keskustelutilaisuudessa ilmoittanut Mäkelälle, että hänellä on vaihtoehtoina pohtia itse irtisanoutumista tai siirtymistä muihin tehtäviin.
- * Tarmo Salonen on 25.8.2014 antanut Mäkelälle sähköpostin, jossa häntä uhataan tutkintapyyntö tekemisellä hänen kunnanjohtajana tekemäänsä tutkintapyyntöön liittyen.

- 3) Anna Mäkelän työtehtävien hoitamista on vaikeutettu
- Mäkelää on järjestelmällisesti pyritty estämään hoitamasta tehtäviään asianmukaisesti vastoin Kittilän kunnan konserniohjetta,
 - Mäkelää on kielletty laittamasta asioita kunnanhallituksen esityslistalle,
 - hänen esityksiään ei ole käsitelty kunnanhallituksessa.

3.1. Mäkelä on tosiasiaa suljettu kuntayhtiöitä koskevien omistajaneuvotteluiden ulkopuolelle, koska kunnanhallitus on nimennyt kunnan edustajiksi vain luottamushenkilöitä.

Kunnanhallitus on käsitellyt asiaa seuraavasti:

- 16.12.2013 § 407 kunnahallitus on nimennyt Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa käytäviin neuvotteluihin neuvotteluryhmän, johon kuuluu kunnanhallituksen puheenjohtajisto Timo Kurula, Maunula ja Salonen.
- 9.1.2014 § 9 kunnanhallitus on ottanut kunnanjohtaja Mäkelältä edustusosoikeuden pois kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä ja yhteisöissä valiten niihin edustajiksi vain luottamushenkilöitä,
- 17.3.2014 § 85 kunnanhallitus on päättänyt jättää pöydälle Mäkelän esityksen siitä, että kunnanhallitus nimeäisi kunnan edustajat Levi Ski Resortiin.
- 9.6.2014 § 223 s. 2435 kunnanhallitus on valinnut kunnan edustajiksi kunnanhallituksen puheenjohtajat neuvottelemaan Levin matkailukeskus Oy:n kanssa.

3.2. Mäkelän on esitystä Oy Levi Ski Resort Ltd:n valvonnasta osana Kittilän kuntakonsernia ja yhtiökokouksen koollekutsumisesta ei ole otettu käsiteltäväksi. Mäkelä on esittänyt, että Levi Ski Resortin valvonnassa tulee noudattaa osakeyhtiölakia ja Kittilän kunnan konserniohjetta.

Kunnanhallitus on käsitellyt asiaa seuraavasti: 14.4.2014 § 157, 5.5.2014 § 165, 9.6.2014 § 222, 18.8.2014 § 340-341, 25.8.2014 § 354-355.

3.3. Timo Kurula on kieltänyt tuomasta hissiyhtiön asioita kunnanhallituksen esityslistalle 8.4.2014, kun Mäkelä on käynyt tulevan kunnanhallituksen 14.4.2014 esityslistaa läpi mm. Timo Kurulan kanssa.

3.4. Tarmo Salonen on 29.4.2014 ilmoittanut Mäkelälle, ettei Levi Ski Resortin asioita oteta käsittelyyn ja että luottamus pitää ansaita joka päivä uudelleen.

3.5. Timo Kurula on 3.6.2014 painostanut poistamaan kunnanhallituksen esityslistalta Levi Ski Resortin asioita.

3.6. 18.8.2014 § 339 kunnanhallituksen pöytäkirjaan on merkitty tiedoksi Kittilän kunnan hallintosäännön vastainen Aki Maunulan puheenvuoro siitä, että kunnanhallituksen kokousten esityslistat tulee esitellä puheenjohtajistolle ennen niiden lähettämistä.

3.7. Timo Kurula on 22.9.2014 kieltänyt Mäkelää käyttämästä tietokonetta ja puhelinta kunnanhallituksen kokouksessa.

3.8. Kunnanhallitus on päättänyt 6.10.2014 § 413, että Inkeri Yrityksen kuuleminen hyväksytään ilman valmisteltua esitystä Kantolan puheenvuoron perusteella. Kokouksessa puheenjohtaja Timo Kurula on ilmoittanut, että Mäkelän ei ole mahdollista jättää asiassa eriävää mielipidettä.

Mäkelän esitystä siitä, että kunnanhallitus poistaa Inkeri Yritystä koskevan virheellisen kuulemista koskevan päätöksen 6.10.2014 § 413, ei ole käsitelty 27.10.2014 § 419.

3.9. Mäkelän esitystä siitä, että kunnanhallitus merkitsee tiedoksi Levin Matkailukeskus Oy:n kirjeeseen, ei ole käsitelty 27.10.2014 § 417. Kirjeessä LMK:n hallitus on ilmaissut huolensa Kittilän kunnan tavasta käsitellä Levi Ski Resortin asioita.

4) Mäkelän kunnanjohtajan tehtäviin kuuluvaa viestinnän toteuttamista ja tiedottamista on vaikeutettu ja pyritty estämään.

- Kunnanhallitus on 16.12.2013 § 407 ja 409 päättänyt, että kunnan puolesta tehtyjen päätösten tiedottaminen Levi Ski Resort asioissa sekä Anna Mäkelän ja Lauri Kurulan kuulemismenettelyissä keskitetään kunnanhallituksen puheenjohtajalle Timo Kurulalle.

- Kunnanhallitus on 6.10.2014 § 414 päättänyt, että jatkossa kuntatiedotteessa ei julkaista kunnanjohtajan tervehdystä vastoin aiempaa käytäntöä ja vastoin Mäkelän ilmoittamaan kunnan viestintäsuunnitelmaa.

- 27.10.2014 § 423 Mäkelä on esittänyt, että kunnan viestintäsuunnitelma on ajan tasalla eikä sitä tarvitse muuttaa. Kunnanhallitus on kuitenkin päättänyt, että viestintäsuunnitelma palautetaan valmisteluun.

5) Mäkelälle on annettu tehtäviä turhaan ja mahdottomalla aikataululla.

* Mäkelälle on annettu alkuvuodesta 2014 tehtäväksi hallintosäännön uudistaminen ja hän on ilmoittanut tuovansa ehdotuksen uudeksi hallintosäännöksi 24.2.2014 kunnanhallituksen kokoukseen. Kuitenkin 24.2.2014 § 79 kokouksessa on todettu, että hallintosääntöä valmistelevaan perustetaan luottamushenkilöistä koostuva työryhmä ja Mäkelän tekemä työ on käytännössä ollut täysin turha.

* 17.3.2014 § 114 kunnahallituksen kokouksessa hänelle on annettu tehtäväksi valmistella sisäisen valvonnan ohje ja hankintaohje 1.4.2014 kokoukseen käytännössä viikon varoitusajalla.

6) Kurula on kieltäytynyt kommunikaatiosta siten, että hän on 16.12.2013 ja usein tämänkin jälkeen ohjannut kunnanjohtajalle kuuluvat kysymykset kunnanhallituksessa Mäkelän ohi hallintojohtajalle.

Kurula on myös syyttänyt Mäkelää perusteetta salaisten tietojen vuotamisesta medialle 1.4.2014 ja 5.5.2014.

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat 16.12.2013 jälkeen jättäneet tervehtimättä takaisin Mäkelää kunnanhallituksen kokouksien aluksi sekä jättäneet vastaamatta Mäkelän sähköpostiviesteihin hänen irtisanomiseensa saakka 17.11.2014.

7) Holck, Kantola, Korva, Kurula, Kyrö, Maunula, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Rantajääskö, Salonen ja Similä ovat lisäksi kunnanvaltuuston jäseninä irtisanoneet Anna Mäkelän kunnanjohtajan virasta kunnanvaltuuston päätöksellä 17.11.2014 § 59.

Vastaajien on täytynyt käsittää, että edellä selostettu menettely on työturvallisuuslain tarkoittamaa epäasiallista kohtelua, minkä johdosta heidän velvollisuutensa on ollut työnantajan edustajina ryhtyä käytettävissä olevin keinoin toimiin epäkohtien poistamiseksi.

3. Työsyryjä

2400/R/0000068/15

Rikoslaki 47 luku 3 §

Kuntalaki 365/1995 23 § ja 24 § 1, 25 § 2

Hallintolaki 31 §, 34 § 1, 42 §

09.12.2013 - 17.11.2014 Kittilä

Kittilän kunnan kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet Holck, Kantola, Kinnunen, Korva, Kurula, Kyrö, Maunula, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Rantajääskö, Salonen, Siitonen ja Similä ovat Kittilän kunnan ja alaisensa kunnanjohtaja Anna Mäkelän edustajina ilman painavaa hyväksyttävää syyttä asettaneet kunnanjohtaja Anna Mäkelän epäedulliseen asemaan tämän palvelussuhteen aikana Mäkelän ammatillisen toiminnan tai muun näihin rinnastettavan seikan perusteella.

Epäedulliseen asemaan asettaminen on muodostunut edellä syytekohdassa 2. kohdissa 1) - 7) kuvatuista seikoista.

Epäedulliseen asemaan asettaminen on tapahtunut sen vuoksi, että Mäkelä on 5.12.2013 tehnyt Kittilän kunnan edustajana yhdessä Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa tutkintapyynnön Oy Levi Ski Resort Ltd:n toimitusjohtaja Jouni Palosaaresta hissihankintaan liittyvistä epäselvyyksistä.

4. Virka-aseman väärinkäyttäminen

2400/R/0000068/15

Rikoslaki 40 luku 7 § 1

Hallintolaki 31 §, 34 § 1, 42 §

Työturvallisuuslaki 8 §, 10 § ja 28 §

Kuntalaki 365/1995 22 §, 23 § ja 24 § 1, 25 § 2

Perustuslaki 2 § 3 ja 118 § 1

09.12.2013 - 17.11.2014 Kittilä

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet Holck, Kantola, Kinnunen, Korva, Kurula, Kyrö, Maunula, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Rantajääskö, Salonen,

Siitonen ja Similä ovat aiheuttaakseen Anna Mäkelälle haittaa tai vahinkoa rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin työturvallisuuslain, kuntalain ja hallintolain säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa osallistuessaan kunnanhallituksen päätöksentekoon tai sen valmisteluun syytekohdassa 2. kohdissa 1) ja 3)-5) kerrotuilla tavoilla.

Toissijainen rangaistusvaatimus

4.1 Virkavelvollisuuden rikkominen

2400/R/0000068/15

Rikoslaki 40 luku 9 § ja muut ensisijaisen syytteen säännökset

09.12.2013 - 17.11.2014 Kittilä

Vastaajat ovat ensisijaisessa syytteessä kuvatulla tavalla virkaansa toimittaessaan tahallaan rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Tekoa ei ole sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

Viimesijainen rangaistusvaatimus

4.2 Tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen

2400/R/0000068/15

Rikoslaki 40 luku 10 § ja muut ensisijaisen syytteet säännökset

09.12.2013 - 17.11.2014 Kittilä

Vastaajat ovat ensisijaisessa syytteessä kuvatulla tavalla virkaansa toimittaessaan huolimattomuudesta rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Tekoa ei ole sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen

2400/R/0000388/14

Rikoslaki 40 luku 8 §

Kuntalaki 25 § 2 ja 56 § 1 (365/1995)

Hallintolaki 34 § 1 ja 42 §

Perustuslaki 2 § 3, 118 § 1

Yleissopimus 158, joka koskee työnantajan toimesta tapahtuvaa palvelussuhteen päättämistä (SopS 114/1992) 4 artikla

12.05.2014 - 16.03.2015 Kittilä

Kittilän kunnan kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet Mäkitalo, Erkkilä, Paksu, Fagerholm, Holck, Junnola, Kantola, Korva, Kurula, Kuusela, Kyrö, Maunula, Molkoselkä, Mäkinen, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Niva, Patakangas, Rantajääskö, Saarela, Salmi, Salonen, Siitonen, Similä, Taskila sekä tilapäisen valiokunnan jäsenet puheenjohtaja Junnola, Kantola, Patakangas, Molkoselkä, Nikka ovat tahallaan aiheuttaakseen kunnanjohtaja Anna Mäkelälle ja Kittilän kunnalle haittaa tai vahinkoa rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin perustuslain, kuntalain, hallintolain sekä ILO:n yleissopimuksen säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa huolehtia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä, selvitysten kirjaamisesta sekä Mäkelän kuulemisesta osallistuessaan kunnanjohtaja Anna Mäkelän irtisanomiseen johtaneeseen päätöksentekoon tai sen valmisteluun sekä käyttäessään julkista valtaa

Mäkelän irtisanomista koskevan päätöksen tekemisessä ja täytäntöönpanossa seuraavalla tavalla:

Tilapäisen valiokunnan jäsenet ovat osallistuneet Anna Mäkelän irtisanomista koskevan päätöksenteon valmisteluun ja käyttäneet siinä julkista valtaa ja kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet ovat puolestaan osallistuneet kunnanjohtaja Anna Mäkelän irtisanomista koskevaan päätöksentekoon ja käyttäneet siinä julkista valtaa.

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat osallistuneet kunnanvaltuuston 17.11.2014 § 59 lainvastaisen Mäkelän irtisanomispäätöksen täytäntöönpanoa koskevaan päätöksentekoon, sen valmisteluun ja käyttäneet siinä julkista valtaa.

Edellä tarkoitetun irtisanomispäätöksen käsittelystä hallintotuomioistuimissa on aiheutunut Kittilän kunnalle yli 8000 euron suuruinen vahingonkorvausvelvollisuus.

A) 12.5. - 17.11.2014 (tilapäinen valiokunta)

Tilapäisen valiokunnan jäsenet Junnola, Patakangas, Kantola, Nikka ja Molkoselkä

- eivät ole kuntalain 25 §:n mukaisesti ilmoittaneet Mäkelälle kaikkia niitä seikkoja, joihin luottamuksen menetys perustuu eivätkä varanneet tilaisuutta antaa selitystä kaikista niistä selvityksistä (tilapäisen valiokunnan raportin liitteet 15-28), jotka ovat hallintolain 34 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla saattaneet vaikuttaa asian ratkaisuun.

- tilapäisen valiokunnan raportin liitteenä 5 on kuulemisasiakirjaksi otsikoitu asiakirja, jonka mukaan valiokunta on kuullut kuutta henkilöä. Kuulemisia ei ole kirjattu eikä dokumentoitu hallintolain 42 §:n edellyttämällä tavalla. Asiakirjasta ei myöskään ilmene, ketä puolueryhmän edustajia asiassa on kuultu. Tilapäisen valiokunnan jäsenet ja varajäsenet eivät ole tältäkin osin varanneet Mäkelälle tilaisuutta tulla kuulluksi edellä mainittujen kuntalain ja hallintolain pykälien tarkoittamalla tavalla.

Virikko on tilapäisen valiokunnan sihteerinä laatinut ja tarkistanut tilapäisen valiokunnan kaksi alustavaa raporttia ja loppuraportin sekä kerännyt raportin liitteeksi aineistoa. Virikko on myös osallistunut lukuisiin valiokunnan kokouksiin etäyhteydellä. Virikko on liittänyt lopulliseen raporttiin kaikki sen liitteet 1-28 tietoisena siitä, että Mäkelää on kuultu ainoastaan alustavan raportin ensimmäisestä versiosta, joka on sisältänyt liitteet 1-14 ja tietoisena siitä, että raportin liitteenä 5 olevan kuulemisasiakirjan kuulemisia ei ole kirjattu eikä dokumentoitu yllä kerrotuin tavoin.

- Tilapäinen valiokunta ei ole huolehtinut myöskään kuntalain 25 §:n, ILON yleissopimuksen 4 artiklan ja hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla kunnanjohtajan irtisanomisperusteiden riittävästä, asianmukaisesta ja totuudenmukaisesta selvittämisestä eikä päätöksenteon tasapuolisesta turvaamisesta. Raportissa väitettyyn luottamuksen menettämiseen johtaneet syyt eivät ole olleet asiallisia, riittäviä eivätkä todellisia.

Raportin mukaan luottamuksen menettämisen syyt ovat olleet seuraavat:

1. Kunnanjohtajan yhteistyöhaluttomuus ja kunnanhallituksen aseman aliarvioiminen
 - a. Yhteydenpito ja informointi ei ole toiminut toivotulla tavalla

- b. Yhteistyö luottamushenkilöiden kanssa
- c. Kunnanjohtaja on kutsunut koolle Levin Matkailu Oy:n ylimääräisen yhtiökokouksen ilman kunnanhallituksen päätöstä
- 2. Puutteet kunnanjohtajan valmisteluvastuussa
- 3. Epäselvyydet Levi Ski Resort rikosilmoitusasiassa
- 4. Kunnanjohtajan johtamistaidon puutteet
 - a. Otto-oikeuden käyttäminen
 - b. Menettely eräissä palkantarkistusasioissa
 - c. Valtuustoaloitteiden käsittely

1. Mistään otsikon 1. alla mainituista seikoista ei ole huomautettu Mäkelää ennen joulukuuta 2013, jolloin hän on tehnyt tutkintapyynnön Jouni Palosaaresta. Kunnanhallitus on itse katkaissut yhteydenpidon Mäkelään. Mäkelä on vastannut kirjallisesti ainoastaan Levi Ski Resortin asioissa. Tilapäisen valiokunnan raportin kirjaus siitä, että kunnanjohtaja on ollut mukana kutsumassa Levin Matkailu Oy:n yhtiökokousta, on virheellinen. Mäkelä on yhdessä Oy Levi Ski Resort Oy:n ja Levin Matkailukeskus Oy:n edustajien kanssa osoittanut vaatimuksen Levin Matkailu Oy:n ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumisesta Levin Matkailu Oy:n hallitukselle. Mäkelä ei siten ole ollut kutsumassa koolle Levin Matkailu Oy:n yhtiökokousta. Mäkelällä on ollut toimivalta esittää koollekutsumista koskeva vaatimus Levin Matkailu Oy:n hallitukselle.

2. Tilapäinen valiokunta ei ole raportissaan esittänyt perusteita sille, että kunnanjohtajan valmisteluvastuussa olisi puutteita. Eriävät mielipiteet ovat pääosin koskeneet niitä tilanteita, että tehdyt päätökset ovat lainvastaisia. Raportinkin mukaan tällöin eriävän mielipiteen jättäminen on ollut täysin perusteltua. Eriävät mielipiteet eivät siten osoita puutetta kunnanjohtajan valmisteluvastuussa.

3. Tilapäisen valiokunnan raportin mukaan tutkintapyynnön tekemisen suunnittelemisesta ja laatimisesta olisi pitänyt informoida kunnanhallitusta ja lisäksi se olisi pitänyt hyväksyttäväksi kunnanhallituksella. Raportin mukaan rikosilmoitus on ollut turha toimenpide, koska kyseessä on ollut asianomistajarikos.

Tutkintapyynnön tekeminen on kuulunut kunnanjohtajan toimivaltaan ja kunnanjohtaja on informoinut tästä kunnanhallitusta 9.12.2013 eli samana päivänä, kun rikosilmoitus on kirjattu Peräpohjolan poliisilaitoksella. Tutkintapyynnön täydennyksen ja hissiyhtiön omankin tutkintapyynnön johdosta tutkittavana on ollut myös virallisen syytteen alaisia rikoksia. Raportissa on kaksi asiavirhettä tämän otsikon alla: Toisin kuin raportissa väitetään, Oy Levi Ski Resortin hallitus on vaatinut rangaistusta syylliseksi epäillyille ja Jouni Palosaaresta tehtyä esitutkintaa ei ole suoritettu loppuun eikä syyttäjän päätöksellä ole todettu, ettei Palosaari olisi syyllistynyt rangaistavaan menettelyyn.

4. Tilapäinen valiokunta ei ole kuullut ketään Anna Mäkelän alaista (Kittilän kunnan henkilökuntaa) eikä kunnan johtoryhmää. Tämän otsikon alla väitetyt syyt johtamistaidon puutteesta perustuvat luottamushenkilöiden (jotka eivät ole Mäkelän alaisia) toimintaan. Kunnanjohtajan tehtävä ei ole johtaa kunnanhallitusta tai -valtuustoa. Johtamistaidon puutetta koskeva peruste ei siten ole todellinen, koska Mäkelän alaisia ei ole kuultu ja koska Kittilän kunnan kunnantalon työntekijät ja sosiaali- ja terveystoimen viran- ja toimenhaltijat ja työntekijät ovat 2. – 8.5.2014 lähettäneet kirjeet Kittilän kunnanvaltuutetuille ja ilmaisseet tyytyväisyytensä Mäkelän johtamistapaan ja esittäneet, että Mäkelä saisi jatkaa virassaan.

Raportissa on väitetty johtamistaidon puutetta osoittavina asioina kolme seuraavaa seikkaa:

a. Otto-oikeuden käyttäminen Sirkan päiväkodin sulkemisprosessissa: Peruste on virheellinen, koska kunnanjohtaja on käyttänyt otto-oikeuttaan tilanteessa, jossa koululautakunta on tehnyt päätöksen, joka ei ole kuulunut sen toimivaltaan. Tästä on seurannut se, että kunnanhallitus on tehnyt asiassa virheellisen päätöksen, joka on jouduttu korjaamaan. Kunnanjohtaja on siten otto-oikeuttaan käyttämällä korjannut menettelytapavirheen.

b. Kunnanjohtajan menettely eräissä palkantarkistusasioissa: Palkantarkistukset perustuvat kunnalliseen yleiseen virka- ja työehtosopimukseen, ne kuuluvat hallintosäännön mukaan kunnanjohtajan toimivaltaan. Jokaisesta palkantarkistuksesta on tehty viranhaltijapäätös, joihin kunnanhallitus olisi voinut halutessaan käyttää otto-oikeuttaan. Toisin kuin raportissa väitetään, palkantarkistuksista ei ole aiheutunut talousarvioylityksiä.

c. Valtuustoaloitteiden käsittely:

Raportissa on todettu, että valtuustoaloitteiden käsittely on Kittilässä poikkeuksellisen hidasta, mutta ei ole esitetty mihin tämä perustuu. Yksittäisenä esimerkkinä mainittu Lapeco- valtuustoaloite on ollut kunnanhallituksen käsittelyssä useamman kerran ja kunnanhallitus on toukokuussa 2012 päätöksellään jo todennut asian kertaalleen loppuun käsitellyksi.

B) 29.9. - 17.11.2014 (kunnanvaltuusto)

Kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet ovat osallistuneet lainvastaista Mäkelän irtisanomispäätöstä koskevaan päätöksentekoon, sen valmisteluun ja käyttäneet siinä julkista valtaa seuraavasti:

Erkkilä, Fagerholm, Holck, Kantola, Korva, Junnola, Kuusela, Kyrö, Maunula, Mäkitalo, Mäntymaa, Nikka, Niva, Paksu, Patakangas, Rantajääskö, Saarela, Salmi, Salonen, Siitonen, Similä ja Taskila ovat 29.9.2014 § 39 päättäneet, että kunnanjohtajan erottamisprosessia ei keskeytetä eikä lopeteta ja tilapäinen valiokunta saa jatkaa toimintaansa huolimatta siitä, vastaesityksen perusteena on ollut, että raportti on osoittautunut puutteelliseksi ja virheelliseksi ja raportista käy ilmi, että Kittilän kunnan henkilökuntaa eikä myöskään kunnan johtoryhmää ole kuultu.

Torsti Patakangas on 17.11.2014 § 59 äänestänyt lainvastaisen tilapäisen valiokunnan raportin hyväksymisen puolesta.

Mäkitalo, Erkkilä, Fagerholm, Holck, Kantola, Korva, Kurula, Kuusela, Kyrö, Maunula, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Niva, Paksu, Rantajääskö, Saarela, Salmi, Salonen, Similä, Taskila ja varajäsen Mäkinen ovat päättäneet 17.11.2014 § 59 irtisanoa kunnanjohtaja Anna Mäkelän lainvastaisen tilapäisen valiokunnan raportin perusteella ja päättäneet panna päätöksen heti täytäntöön.

C) 24.11.2014 - 16.3.2015 (kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet)

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet Kurula, Maunula, Salonen, Holck, Korva, Kyrö, Nikka, Similä, Taskila, Siitonen, Rantajääskö, Mäntymaa, Kantola ja Kinnunen ovat 24.11.2014 - 16.3.2015 kokouksissaan vastoin

kuntalain 56 § 1 momentin säännöstä osallistuneet päätöksentekoon ja käyttäneet siinä julkista valtaa panemalla täytäntöön virheellisessä järjestyksessä syntyneen ja muutenkin lainvastaisen Mäkelän irtisanomista koskevan kunnanvaltuuston 17.11.2014 § 59 tekemän päätöksen ja laiminlyömällä saattaa asian viipymättä valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

- Kunnanhallitus on 24.11.2014 § 481, 19.1.2015 § 28, 9.2.2015 § 34-35 ja 16.3.2015 § 77-78 päättänyt jättää käsittelemättä vt. kunnanjohtaja Mäkisen esityksen, jonka mukaan päätös kunnanjohtaja Mäkelän irtisanomisesta jätetään täytäntöönpanematta, koska päätös on lainvastainen.

- Kunnanhallitus on 8.12.2014 § 492 hylännyt vt. kunnanjohtaja Mäkisen esityksen siitä, että hänet valtuutettaisiin hoitamaan kunnanjohtaja Mäkelän erottamisprosessiin liittyvät asiat laillisella tavalla. Sen sijaan kunnanhallitus on päättänyt valmistelematta ja perustelematta, että vt. kunnanjohtaja Esa Mäkinen on esteellinen erottamisprosessiin liittyvien asioiden käsittelyyn.

Virka-aseman väärinkäyttöä on pidettävä törkeänä, koska vastaajat ovat pyrkineet aiheuttamaan erityisen tuntuvaan haittaan tai vahinkoa erityisesti Mäkelälle, joka on tullut irtisanotuksi kunnanjohtajan virasta. Lisäksi rikos on tehty erityisen suunnitelmallisesti jatkamalla lainvastaista menettelyä lukuisista huomautuksista huolimatta ja häikäilemättömästi kostona Anna Mäkelän virkatoimen johdosta. Rikosta on myös kokonaisuutena arvostellen pidettävä törkeänä.

Vastaajakohtaiset tekoajat ilmenee haastehakemuksen liitteenä olevasta taulukosta.

Toissijainen rangaistusvaatimus

5.1 Virkavelvollisuuden rikkominen

2400/R/0000388/14

Rikoslaki 40 luku 9 § ja muut ensisijaisen syytteen säännökset

12.05.2014 - 16.03.2015 Kittilä

Vastaajat ovat ensisijaisessa syytteessä kuvatulla tavalla virkaansa toimittaessaan tahallaan rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Tekoa ei ole sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

Viimesijainen rangaistusvaatimus

5.2 Tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen

2400/R/0000388/14

Rikoslaki 40 luku 10 § ja muut ensisijaisen syytteen säännökset

12.05.2014 - 16.03.2015 Kittilä

Vastaajat ovat ensisijaisessa syytteessä kuvatulla tavalla virkaansa toimittaessaan huolimattomuudesta rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Tekoa ei ole sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

6. Avunanto törkeään virka-aseman väärinkäyttämiseen
 2400/R/0000388/14
 Rikoslaki 40 luku 8 §
 Kuntalaki 25 § 2 ja 56 § 1 (365/1995)
 Hallintolaki 34 § 1 ja 42 §
 Perustuslaki 2 § 3

30.05.2014 - 05.11.2014 Kittilä

Virikko on toiminut tilapäisen valiokunnan sihteerinä. Sihteerin tehtäviin on työsopimuksen mukaan kuulunut valmistella loppuraportti yhteistyössä tilapäisen valiokunnan kanssa, huolehtia raportin puhtaaksikirjoittamisesta ja osallistua valiokunnan kokouksiin. Virikko on osallistunut ainakin kahteen tilapäisen valiokunnan kokoukseen etäyhteydellä.

Lisäksi tilapäisen valiokunnan raporttiin on kirjattu, että sihteerin valinnan tarkoituksena oli korostaa selvitystyön puolueettomuutta ja ainoastaan dokumentoitujen ja relevanttien tietojen huomioon ottamista tilapäisen valiokunnan työssä.

Virikko on raportin laatijana laiminlyönyt tarkistaa ja varmistaa edellä mainittujen seikkojen toteutumisen tilapäisen valiokunnan työssä. Virikko on lisäksi laiminlyönyt vaatia kuulemisten ja muiden selvitysten lainmukaista kirjaamista.

Virikko on edellä syytekohtassa 5. kerrotuin tavoin ennen rikosta ja sen aikana toimin tai muilla tavoin tahallaan auttanut tilapäistä valiokuntaa tahallisessa törkeässä virka-aseman väärinkäyttämässä.

Toissijainen rangaistusvaatimus

6.1 Avunanto virkavelvollisuuden rikkomiseen
 2400/R/0000388/14
 Rikoslaki 40 luku 9 § ja muut ensisijaisen syytteen säännökset

30.05.2014 - 05.11.2014 Kittilä

Virikko on syytekohtassa 5. kerrotuin tavoin ennen rikosta ja sen aikana ainakin toimin tahallaan auttanut tilapäistä valiokuntaa tahallisessa tai tuottamuksellisessa virkavelvollisuuden rikkomisessa. Tekoa ei ole sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

Viimesijainen rangaistusvaatimus

6.2 Avunanto tuottamukselliseen virkavelvollisuuden rikkomiseen
 2400/R/0000388/14
 Rikoslaki 40 luku 10 § ja muut ensisijaisen syytteen säännökset
 30.05.2014 - 05.11.2014 Kittilä

Virikko on syytekohtassa 5. kerrotuin tavoin ennen rikosta ja sen aikana ainakin toimin tahallaan auttanut tilapäistä valiokuntaa tahallisessa tai tuottamuksellisessa virkavelvollisuuden rikkomisessa. Tekoa ei ole sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

Syyttäjän muut vaatimukset

Todistelukustannusten korvaaminen syytekohtassa 1

Vastaajat on velvoitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle todistelukustannukset.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Todistelukustannusten korvaaminen syytekohtassa 2-4

Vastaajat on velvoitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle todistelukustannukset.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Todistelukustannusten korvaaminen syytekohtassa 5 ja 6

Vastaajat on velvoitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle todistelukustannukset.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Asianomistajien vaatimus

Asianomistajan korvausvaatimus syytekohtassa 3

Rangaistusvaatimus

Asianomistaja Anna Mäkelä on yhtynyt syyttäjän rangaistusvaatimukseen.

Yksityisoikeudelliset vaatimukset

Asianomistaja Anna Mäkelä on vaatinut, että käräjäoikeus velvoittaa vastaajat korvaamaan yhteisvastuullisesti Anna Mäkelälle työsyryntää koskevassa asiassa loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä 20.000 euroa, korkolain 4.1 §:n mukaisine viivästyskorkeineen 9.12.2013 lukien.

Oikeudenkäyntikulut

Anna Mäkelä on vaatinut, että käräjäoikeus velvoittaa vastaajat kaikissa syytekohtassa korvaamaan yhteisvastuullisesti Anna Mäkelän asianosais- ja oikeudenkäyntikulut arvonnäköveroineen 32.507,18 euroa korkolain 4.1 § mukaisine viivästyskorkeineen siitä lukien, kun on kulunut kuukausi käräjäoikeuden ratkaisusta.

Asianomistaja on vaatimustensa perusteina lausunut, että teonkuvausten mukainen vastaajien menettely on sisältänyt lukuisia erillisiä tekoja, sekä ollut pitkäaikaista, jatkuvaa ja menettelyyn ovat osallistuneet useat henkilöt.

Muut lausumat

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston lausuma

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsityksen mukaan asiassa on rikottu työturvallisuusmääräyksiä rikoslain 47 luvun 1-3 §:n tarkoittamalla tavalla. Kittilän kunnan kunnanhallituksen jäsenten ja varajäsenten syytteessä kuvatut

toimet ovat olleet Anna Mäkelän epäasiallista kohtelua ja häntä syrjiviä. Jos häiritsijänä on työnantaja itse, työntekijän ei edellytetä ilmoittavan syrjinnästä tai epäasiallisesta kohtelusta.

Kittilän kunnan lausuma syytekohtassa 3

Kittilän kunta on lausunut, että mikäli vastaajat tuomittaisiin joistain tuottamuksellisista teoista, niin Mäkelälle maksettavaksi vahingonkorvauksen määräksi voidaan Kittilän kunta velvoittaa vahingonkorvauslain isännänvastuuta koskevien säädösten perusteella maksamaan korkeintaan Henkilövahinkoasiain neuvottelukunnan suosituksen alarajalla oleva summa eli 500 euroa.

Oikeudenkäyntikulujen osalta Kittilän kunta on todennut, että kunta ei voi olla vastuussa niistä.

Muut asiassa esitetyt vaatimukset

Muu vaatimus

Vastaaja Matti Akseli Erkkilä on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Erkkilän asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Raili Marketta Fagerholm on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Fagerholmin asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Eino Olavi Holck on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Holckin asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Veli-Matti Junnola on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Junnolan asianosaiskulut 361,20 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Marja Susanna Kantola on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Kantolan asianosaiskulut 1.007,16 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Leena Anneli Kinnunen on vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan Kinnusen asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Merja Anneli Korva on vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan Korvan asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Timo Marko Tapio Kurula on vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan Kurulan omat oikeudenkäyntikulut 10.540 eurolla ja asianosaiskulut 1.390,92 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Mika Petteri Kuusela on vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan Kuuselan asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Reijo Albert Kyrö on vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan Kyrön asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Aki Aulis Maunula on vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan Maunulan asianosaiskulut 84 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Vilho Fredrik Molkoselkä on vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan Molkoselän asianosaiskulut 205,80 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Anssi Tapio Mäkinen on vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan Mäkisen asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Markku Aukusti Mäkitalo on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Mäkitalon asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Vuokko Marketta Mäntymaa on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Mäntymaan asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Paula Hannele Nevalainen on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Nevalaisen asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Milja Marjatta Nikka on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Nikan asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Jukka Mikael Niva on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Nivan asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Janne Markus Tapio Paksu on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Paksun asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Torsti Martti Antero Patakangas on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Patakankaan asianosaiskulut 281.40 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Jouko Tapani Rantajääskö on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Rantajääskön asianosaiskulut 1.068,24 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Mikko Juhani Saarela on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Saarelan asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Jukka Antero Salmi on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Salmen asianosaiskulut 361,20 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Tarmo Juhani Salonen on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Salosen asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Veikko Eero Siitonen on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Siitosen asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Risto Tapani Similä on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Similän asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Mauri Eugen Taskila on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Taskilan asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Muu vaatimus

Vastaaja Saanareetta Helena Virikko on vaatinut, että Suomen valtio velvoitetaan korvaamaan Virikon asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä lukien.

Vastaus**Syytekohta 1 (R 17/984)**

Vastaajat ovat kiistäneet toimineensa teonkuvauksen mukaisesti, kiistäneet syytteet ja vaatineet niitä hylättäviksi.

Lisäksi kaikki vastaajat ovat ilmoittaneet vetoavansa kaikkiin sellaisiin toisten vastaajien esittämiin kiistämisperusteisiin, joihin he eivät ole erikseen omassa vastauksessaan vedonneet.

Siitonen on vaatinut ensisijaisesti, että syyttäjän vaatimukset jätetään tutkimatta tai ainakin hylätään yhdenvertaisuusperiaatteen rikkomisen johdosta.

Toissijainen ja viimesijainen rangaistusvaatimus

Vastaajat ovat kiistäneet syytteen.

Vastaajat ovat kiistäneet todistelukulujen korvausvelvollisuuden perusteeltaan.

Perustelut

Siitonen

Tutkimattajättämisvaatimus

Kunnanhallituksen jäsen Hille Tams (ent. Kuusisto) on osallistunut kunnanhallituksen kokouksen 16.12.2013 päätöksentekoon ja valmisteluun. Pykälien 406 ja 408 päätökset ovat olleet yksimielisiä eli myös Hille Tams on niitä kannattanut. Häntä ei kuitenkaan syytetä asiasta, vaan kuullaan todistajana. Menettely on täysin vastoin lain säättämää ehdotonta yhdenvertaisuusperiaatetta ja tulee tällä perusteella jättää tutkimatta tai ainakin hylätä.

Kittilän kunta ei ole Levi Ski Resort Ltd:n toimitusjohtajaa koskevassa asiassa asianomistajan asemassa, joten Mäkelän tekemää tutkintapyyntöä ei olisi tutkittu. Vaikka se olisi tutkittu, ei se olisi ollut kunnan asukkaiden edun mukaista. Menettelystä Levi ja sen myötä Kittilän kunta olisivat voineet kärsiä suurta imagollista ja taloudellista vahinkoa.

Syytteen mukainen teko edellyttää tahallisuutta. Siitonen on ko. asian käsittelyyn kunnanhallituksen varajäsenenä osallistuessaan toiminut täysin vilpittömässä mielessä ja pyrkinyt kunnan kannalta oikeaan ratkaisuun, eikä ole pyrkinyt hankkimaan Jouni Palosaarelle hyötyä.

Mäkelän olisi tullut tuoda asia kunnanhallituksen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi demokraattisessa menettelyssä. Nyt hän toimi omavaltaisesti, joskin toimivaltuuksiensa rajoissa.

Kuntalain 23 § mukaan kunnanhallitus voi antaa omistajaohjausta esim. tytäryhtiön hallintoelimissä edustaville henkilöille. Kittilän kunnan konserniohjeessa myös mainitaan sama asia. Näin on asiassa menetelty. Omistajaohjausta annettiin, koska pykälän 406 kohdalla oli päätetty peruuttaa Mäkelän tekemä tutkintapyyntö Palosaaresta. Tähän kunnanhallituksella on ollut laillinen oikeus.

Kunnanhallituksen kokouksessa 16.12.2013 ei tullut esiin sellaista, että käsitellyt asiat § 406 ja 408 olisi valmisteltu väärin tai huolimattomasti. Tiedossa oli, että Palosaaresta tehty tutkintapyyntö vaaransi koko Levin maineen ja taloudellisen menestyksen ja sen myötä myös Kittilän kunnan maineen ja taloudellisen menestyksen.

Siitosen käsityksen mukaan epäilyt Palosaaren rikollisesta toiminnasta työnantajansa tehtävissä olivat niin ympäri pyöreitä ja epäselviä, että hän ei

niitä uskonut todeksi ilman merkittävää näyttöä. Sellaista ei oltu ennen päätöksentekoa esitetty. Vuodenvaihteessa 2013-2014 Palosaaren erottamisasiaan oli reagoitava voimakkaasti ja välittömästi enempien vahinkojen välttämiseksi. Tästä syystä asia käsiteltiin kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä, kuten Kittilän kunnan hallintosäännön 36 §:ssä todetaan. Mikäli on toimittu virheellisesti, on kyseinen virhe asiaan vaikuttamaton.

Oikaisuvaatimusten pykälien 406 ja 408 kohdalla tehdyistä päätöksistä tultua hylätyiksi, on niistä valitettu hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus on jättänyt ensimmäisen valituksen tutkimatta ja toisen hylännyt. Molemmat päätökset ovat lainvoimaisia.

Lainvoimaisten kunnanhallituksen menettelyn hyväksyvien päätösten johdosta syyttäjän johtopäätökset siitä, että

- § 406 päätös on tehty ilman esittelyä ei tehty päätöstä
- asiat käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta
- asioita ei olisi selvitetty riittävästi
- Lauri Kurulan ja Jouni Palosaaren suullisia selvityksiä ei ole kirjattu (kunnanhallituksen jäsenet olivat kuitenkin samana päivänä kuulleet ne heiltä itseltään) ovat tosiasioita vastaamattomina virheellisiä tai ainakin juridisesti merkityksettömiä, koska niitä ei ole todettu virheellisiksi ja sellaisina kumottu. Tässä rikosprosessissa käräjäoikeudella ei ole toimivaltaa tutkia uudelleen ko. päätösten lainmukaisuutta muotovirheen tai muunkaan perusteen nojalla.

Kunnanhallituksen kokouksessa 24.2.2014 valitukset kokouksen 16.12.2013 § 406 ja 408 päätöksistä on hylätty. Päätökset ovat lainvoimaisia.

Syyttäjän riidattomaksi esittämä seikka siitä, että kunnanhallituksen infotilaisuudessa 16.12.2013 Lauri Kurulan ja Jouni Palosaaren antamia selvityksiä ei ole kirjattu hallintolain vaatimalla tavalla, ei ole riidaton. Siitosen käsityksen mukaan niitä ei ole edes täytynyt kirjata.

Päivikki Palosaaren kirjelmä 26.12.2013 on irrelevantti asiassa, koska Siitonen ei ole ollut siitä tietoinen syytteen mukaisiin päätöksiin osallistuessaan.

Nevalainen

Nevalainen on ollut 16.12.2013 (§ 406 ja 408) kunnanhallituksen jäsenenä päättämässä syytteen teonkuvaukseen kirjatusta Oy Levi Ski Resort Ltd:hen liittyvistä asioista sekä 9.1.2014 ja 24.2.2014 päättämässä riidattomiin seikkoihin kirjatun mukaisesti lisäselvitysten hankkimisesta ja/tai oikaisuvaatimusten hylkäämisestä.

Nevalainen ei ole rikkonut säännöksiin taikka määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan. Käsittelyssä ei ole laiminlyöty asioiden riittävää ja asianmukaista selvittämistä. Nevalainen ei ole ollut vastuussa suullisten selvitysten kirjaamisesta eikä hänellä ole tietoa, miten suulliset selvitykset on kirjattu. Nevalainen ei ole tehnyt päätöksiä hankkiakseen Palosaarelle hyötyä.

Holck

Syyte perustuu Holckin äänestyskäyttäytymiseen Kittilän kunnanhallituksen jäsenenä kunnanhallituksen kokouksessa 16.12.2013. Holck ei ole osallistunut

päätösten valmisteluun. Holckin ei ole täytynyt käsittää, että hän päätöksestä äänestäessään syyllistyisi rikokseen.

Holck ei henkilökohtaisesti tunne läheisesti Jouni Palosaarta eikä hänellä ole mitään syytä hankkia Palosaarelle hyötyä. Holckilla on päätöstä tehdessään ollut vilpittömän tarkoitus toimia Kittilän kunnan parhaaksi.

Kunnanhallituksen päätös tutkintapyynnön peruuttamisesta ei ole laiton, vaan siitä on kunnanhallitus kuntalain mukaisesti kelpoisuutensa puitteissa tehnyt päätöksen.

Osallistuessaan kuntalain 23 §:n tarkoittaman omistajaohjauksen antamiseen Holckin ei ole täytynyt käsittää, että hän voisi syyllistyä rikokseen.

Joka tapauksessa tekoa sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

Kyrö ja Mäntymaa

Menettely tilanteessa, kun kuntaomisteisessa yhtiössä epäillään rikosta, on Kittilän kunnan omistajaohjauksen mukaan seuraava:

- 1) Yhtiön hallitusta pyydetään selvittämään asia ja tarvittaessa saattamaan vireille tutkintailmoitus viranomaiselle.
- 2) Informoidaan kunnanhallitusta omistajalle tehdystä ilmoituksesta.
- 3) Mikäli yhtiön hallitus ei selvitä asiaa ja ryhdy toimenpiteisiin, niin kunnan tulee omistajana esittää ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumista tarvittavien päätösten toteuttamiseksi.

Mäkelä on tästä ollut tietoinen, mutta siitä huolimatta tehnyt tutkintapyynnön Palosaaresta 5.12.2013, mutta tutkinnanjohtaja on todennut asianomistajana olevan yhtiön. Yhtiön tutkintailmoitus on laatinut OTL Jarmo Lähteenmäki 18.12.2013.

Vastaajat ovat harkiten ja kunnanjohtaja Mäkelää, Lauri Kurulaa ja Jouni Palosaarta kuultuaan päättäneet 16.12.2013 peruuttaa Kittilän kunnan kunnanjohtaja Anna Mäkelän 5.12.2013 Oy Levi Ski Resort Ltd:n entisestä toimitusjohtajasta Jouni Palosaaresta tekemän tutkintapyynnön, kunnanhallituksen päätös § 408.

Kyseinen peruuttamispäätös on laillinen, eikä päätös ole minkään säädöksen tai määräyksen vastainen. Päätöksen tekeminen kuuluu kunnanhallituksen päätösvaltaan.

Kunnan tutkintapyynnön peruuttamiselle oli ollut myös syynä se, että tutkintapyynnössä oli perusteettomasti syytetty Doppelmayer -yhtiötä lahjoman antamisesta elinkeinotoiminnassa. Kyseessä oli törkeä ja loukkaava syyte keskeistä yhteistyökumppania kohtaan. Teolla oli aiheutettu merkittävä vahingonvaara hissiyhtiölle.

Teonkuvauksessa ei esitetä mitään näyttöä siitä, että mikä tämä hyöty olisi Jouni Palosaarelle ollut. Syyttäjän esittämä perustelu on täysin absurdi, koska pelkkä kunnanhallituksen peruuttamispäätös ei olisi tuonut Palosaarelle hyötyä.

Mäkelä ja Yritys ovat salanneet tosiseikat kunnanhallitukselta 25.11.2013, 9.12.2013 ja 16.12.2013 ja kunnanvaltuustolta 16.12.2013 käsittelyn yhteydessä.

Hallinto-oikeus on päätöksessään katsonut, että kunnanhallituksella on ollut oikeus käyttää valmisteluvaltaa, kun se on ohjeistanut ennen Oy Levi Ski Resort Ltd:n yhtiökokousta antamalla yhtiökokousedustajille omistajaohjausta, päätös § 408. Päätös on lainvoimainen.

Kunnanhallitus on esittänyt oman perustellun näkemyksen, että Palosaari on nimitettävä yhtiön toimitusjohtajaksi 18.12.2013. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtajan nimittää yhtiön hallitus, ei kunnanhallitus.

Poliisilla on ollut toimivalta tutkia Palosaaren kohdistettua epäilyä, myös perusteetonta. Kyrö ja Mäntymaa ovat toimineet kunnan ja sen asukkaiden parasta edistäen. Oy Levi Ski Resort Ltd on erittäin menestyvä, kannattava ja kuntaa hyödyttävä yhtiö.

Kuntaliitto on katsonut, että kunnanhallituksella on ollut oikeus peruuttaa tutkintailmoitus.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Yritys on ollut vastuussa infotilaisuuden esitysten merkitsemisestä pöytäkirjaan, eivät Kyrö ja Mäntymaa.

Vastaajat eivät ole rikkoneet tahallisesti tai tuottamuksellisesti kuntalain, hallintolain tai kunnan hallintosäännöksiä. Päätöksentekomenettely on ollut laillista ja tapahtunut esitettyjen tietojen perusteella.

Asiassa on aloitettu ja tehty esitutkinta Levi Ski Resort Ltd:n ilmoituksen perusteella. Pykälien 406 ja 408 kohdalla tehdyillä päätöksillä ei ole siten merkitystä.

Pykälän 406 esittelijänä on toiminut hallintojohtaja Mäkinen.

Kyrö ja Mäntymaa eivät ole keskustelleet Päivikki Palosaaren kanssa, eivätkä ole millään muotoa olleet tietoisia Päivikki Palosaaren kirjeestä.

Omistajaohjaus on aina sananmukaisesti ohjausta. Timo Kurulan sähköpostit eivät ole omistajaohjausta.

Kurula, Maunula ja Nikka

Vastaajat ovat katsoneet, että asioiden R 17/983 ja R 17/984 mukaiset väitetyt virkarikokset ovat oikeudellisesti arvioituna yksi virkarikos. Molemmissa on sama väitetty menettely ja sama ajanjakso.

Tutkintapyynnön peruuttaminen

Kuntalain 24 §:n mukaan kunnanjohtajalla on ollut kelpoisuus mutta ei toimivaltaa tehdä kunnan puolesta tutkintapyyntö. Toimivalta on kunnanhallituksella, jolla ei kuitenkaan ole velvollisuutta tehdä tutkintapyyntöä ainakaan asiassa, joka ei kuulu välittömästi kunnalle. Yksityisoikeudellisen yhtiön asiat eivät kuulu välittömästi kunnalle.

Kunnan tehtävänä on alueensa talouselämän ja yritystoiminnan edellytysten luominen, parantaminen ja kunnan taloudenhoidosta huolehtiminen. Oy Levi Ski Resort Ltd:n liiketoiminnalla on Kittilän kunnalle valtava merkitys ja sen vuoksi yhtiön toiminnasta tehtävä tutkintapyyntö on edellyttänyt vakavaa

harkintaa. Tutkintapyyntö tulisi joka tapauksessa julkisuuteen, jolla tulisi olemaan vaikutus yhtiön ja kunnan julkisuuskuvalle ja olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa.

Nyt kunnanjohtaja oli tehnyt tutkintapyyntönsä ilman kunnanhallituksen mahdollisuutta ottaa kantaa asiaan. Asiaa oli pyritty selvittämään eri yhteyksissä, mutta kunnanjohtaja ja muut tahot olivat antaneet näissä tilaisuuksissa väärää tietoa luottamusmiehille. Väärin tietojen vähittäinen paljastuminen oli aiheuttanut luottamusmiehissä epävarmuutta ja pelkoa siitä, että kunta olisi joutunut korvausvelvolliseksi Palosaaren nähden.

Ei myöskään ymmärretty, miksi kunnan olisi pitänyt olla tutkintapyyntönsä tekijänä ja ottaa puoli Aspian ja Palosaaren erimielisyydessä.

Kunnalla oli ollut laillinen oikeus peruuttaa tutkintapyyntö. Lisäksi peruuttamisella ei ollut ollut mitään merkitystä, koska kunta ei ollut asiassa asianomistaja-asemassa.

Omistajaohjaus

Omistajaohjaus tarkoittaa sitä, että kunnanhallitus antaa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille. Omistajaohjauksella ei ole oikeudellisesti sitovalla tavalla määrätty yksityisoikeudellisen yhtiön toiminnasta. Kyseinen kunnanhallituksen päätös oli koskenut asian valmistelua.

Päätöksellä 16.12.2013 § 408 on annettu ohjeita Oy Levi Ski Resort Ltd:n hallituksessa olleille kunnan edustajille. Sen sijaan yhtiössä päätäntävaltaa käyttää yhtiökokous, jossa myös kunta voi vaikuttaa omistuksensa kautta.

Em. ohjeet ovat olleet kunnan edun mukaisia, eikä vastaajat ole rikkoneet virkavelvollisuuttaan.

Syytteen perustuslain 6 §:n vastaisuus

Em. tutkintapyyntönsä peruuttamispäätös ja päätös omistajaohjauksesta ovat olleet yksimielinen. Päätöksiä on ollut tekemässä myös todistajana kuultava Hille Tams. Koska Tamsia ei ole syytetty, ei muitakaan päätöksen tekijöitä voida syyttää.

Tarkoitussidonnaisuuden ja objektiviteettiperiaatteen rikkominen

Hallintolain 2 luvun 6 §:ssä mainitut oikeusperiaatteet ovat avoimia sääntelyitä, jotka eivät täytä rikoslain 3 luvun 1 §:n mukaista laillisuusperiaatetta. Niiden perusteella ei voida tuomita ketään rikoksesta.

Vastaajien toiminnan tavoitteena on ollut ainoastaan Kittilän kunnan etu. Vastaajat tuntevat Palosaaren työn puolesta, eikä heillä ole ollut mitään tarvetta hyödyttää tai suosia tätä.

Kuntaliiton lausunnon hankkimisen ajankohdalla ei ole asian kannalta mitään merkitystä. Kuitenkin lausunnostakin ilmenee, että hallitus oli toiminut oikein.

Vastaajat eivät ole rikkoneet virkavelvollisuuttaan.

Väitetty muiden säännösten rikkominen

Kunnanjohtajan esteellisyy ilmoituksen vuoksi hallintojohtajan tuli esitellä päätökset. Koska Mäkinenkään ei halunnut asioita esitellä, ne päätettiin puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijaesittelyä hallintosäännön 36 §:n mukaisesti. Menettelyn oikeellisuus on vahvistettu Kuntaliitosta.

Päätös käsittelyjärjestyksestä olisi ollut valmistelua, josta ei erikseen voi hakea muutosta.

Vaikka Mäkinen ei ole esitellyt päätöksiä, oli hän niihin esittänyt eriävän mielipiteen.

Asian riittävä selvittäminen ja selvitysten hankkiminen

Syytteessä ei ole yksilöity, mikä olisi ollut riittävä tai asianmukainen asian selvittäminen, joten siihen ei voi vastata.

Kirjausten laiminlyönti päätöksen 406 kohdalla

Lauri Kurulaa ja Jouni Palosaarta oli kuultu kunnanvaltuuston info-tilaisuudessa, jonka pöytäkirjaamisesta oli vastannut valtuuston puheenjohtaja.

Kumpaakaan henkilöä ei ole kuultu kunnanhallituksen kokouksessa. Kuulemisesta on kuitenkin olemassa diaesitys.

Vastaajat eivät ole rikkoneet virkavelvollisuuttaan.

Kuntalain 23 §:n ja osakeyhtiölain 6 luvun 20 §:n vastaiset sitovat määräykset

Kunnanhallituksen 16.12.2013 tekemät päätökset ovat olleet luonteeltaan valmistelua, eikä niissä ole oikeudellisesti sitovasti määrätty Oy Levi Ski Resort Ltd:n asioista.

Mitkään em. toimen eivät ole hyödyttäneet Palosaarta.

Oikaisuvaatimukset on hylätty jo siksi, että ne ovat koskeneet asian valmistelua, josta ei voi valittaa. Tämän ovat vahvistaneet sekä Kuntaliiton lakimiesten kannanotot sekä hallinto-oikeuden asiasta antama päätös. Eilavaaran lausunnon mukaan rikosoikeudellinen vastuu voi seurata ainoastaan lopullisesta päätöksestä.

Hallinto-oikeuden päätöksen lopputulos huomioiden Mäkisen tekemät eriävät mielipiteet ovat olleet perusteettomia.

Syytekohta 2 (R 17/985)

Kaikki vastaajat ovat kiistäneet toimineensa teonkuvauksen mukaisesti, kiistäneet syytteen ja vaatineet sitä hylättäväksi.

Lisäksi kaikki vastaajat ovat ilmoittaneet vetoavansa kaikkiin sellaisiin toisten vastaajien esittämiin kiistämisperusteisiin, joihin he eivät ole erikseen omassa vastauksessaan vedonneet.

Vastaajat ovat kiistäneet todistelukulujen korvausvelvollisuuden perusteeltaan.

Perustelut

Siitonen

Kittilän kunnassa on vahvistettu 12.9.2006 ”Työpaikkahäirinnän ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisy ja lopettaminen” niminen työturvallisuusohjeisto. Mäkelä ei tietävästi ole missään vaiheessa tuonut kenellekään esille, että hän kokisi tulleeensa epäasiallisesti kohdelluksi. Hän on laatinut tutkintapyynnön vasta 9.3.2015, vaikka syytteen mukaan epäasiallinen kohtelu olisi kestänyt viiden kuukauden ajan 16.12.2013 lukien. Hän ei ole kunnan sisäisesti ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin eikä myöskään ottanut yhteyttä aluehallintovirastoon.

Siitonen on tavannut Mäkelän syytteen mukaisena ajankohtana vain muutamassa kunnanhallituksen kokouksessa, eikä tuolloin ole havainnut epäasiallista käyttäytymistä Mäkelää kohtaan.

1. Kuulemismenettely alkaen 16.12.2013

Siitonen ei havainnut kuulemistilaisuudessa 16.12.2013 epäasiallista käyttäytymistä Mäkelää kohtaan. Mäkelä poistui esteellisenä, kun asiaa alettiin käsitellä. Kokouksessa päätettiin kuulemismenettelyn aloittamisesta.

Kokouksessa 9.1.2014 päätettiin kuulla Mäkelää ja Lauri Kurulaa kolmen kuukauden kuluessa.

Kokouksessa 20.1.2014 Mäkelä ilmoitti varaavansa tilaisuuden saada esittää lisäselvitystä kirjallisesti. Hänelle esitettiin kokouksessa lisäkysymyksiä, joten asiaa ei voitu ratkaista.

Kokouksessa 14.4.2014 Mäkelä taas esitti, että mikäli hänelle esitetään lisäkysymyksiä, hän varaa tilaisuuden saada esittää lisäselvitystä kirjallisesti. Hänelle esitettiin lisäkysymyksiä, joten asiaa ei voitu ratkaista.

Kokouksessa 5.5.2014 kunnanhallitus päätti saattaa asian kunnanvaltuuston käsittelyyn jatkotoimenpiteitä varten.

Mäkelän menettelyä on selvitelty kunnanhallituksessa eikä se ole epäasiallista kohtelua. Kuntaliiton lausunnot 11.2.2014 ja 14.4.2014 eivät tue yksin Mäkelän tulkintaa asiasta, vaan koska kyseessä oli kunnan kannalta erittäin merkityksellinen asia, olisi se tullut hoitaa kunnanhallituksen kautta kunnan konserniohjeen mukaisesti. Kunnan edustaja oli Oy Levi Ski Resort Ltd:n hallituksessa. Myös hänen kantaansa Mäkelän olisi tullut kuulla ja viestittää hänen kauttaan yhtiön muille jäsenille Mäkelän kannan. Kaikki sotku olisi vältetty, jos Mäkelä olisi jättänyt asian yhtiön hallituksen ratkaistavaksi.

2. Väitetty painostus ym.

Siitonen ei ole painostanut tai määrännyt Mäkelää vetämään pois laatimaansa tutkintapyyntöä. Tähän ei ole edes ollut tarvetta, koska kunnanhallitus on itse perunut kunnan tutkintapyynnön kokouksen 16.12.2013 § 406 päätöksellä.

Siitonen ei myöskään ole kehottanut Mäkelää pyytämään keneltäkään anteeksi eikä eroamaan kunnanjohtajan toimesta eikä uhannut häntä tutkintapyynnön tekemisellä.

Siitonen ei ole osallistunut kunnanhallituksen kokoukseen 9.12.2013.

Siitonen ei ole ollut tietoinen Reijo Kyrön puhelusta tai sen sisällöstä 11.12.2013 Mäkelälle.

Siitonen ei ole tietoinen Timo Kurulan ja Mäkelän tapaamisesta 13.12.2013 ja siinä mahdollisesti käydyn keskustelun sisällöstä.

Kunnanhallitus on kokouksessa 24.2.2014 § 68 kohdalla esittänyt asiassa oman kantansa äänin 8 – 1. Kunnanhallitus on katsonut Mäkelän menetelleen asiassa virheellisesti ja vastoin kunnan ja kuntalaisten etua. Kyse ei ole epäasiallisesta käytöksestä.

Siitonen ei kuulu keskustapuolueen ryhmään, eikä ole ollut tietoinen Tapani Rantajääskön sähköpostiviesteistä 30.4.2014, 2.5.2014 ja 16.6.2014 Mäkelälle tai ehdotuksestaan, että Mäkelä siirtyisi hallintojohtajan tehtäviin kunnassa.

Siitonen ei ole ollut tietoinen Timo Kurulan ja Mäkelän keskustelutilaisuudesta 5.5.2014 tai sen sisällöstä.

Tarmo Salosen Mäkelälle antamasta sähköpostista 25.8.2014 on Siitonen tullut tietoiseksi tämän oikeudenkäynnin yhteydessä.

3. Väite Anna Mäkelän työtehtävien vaikeuttamisesta

Niissä hallituksen kokouksissa, joihin Siitonen varajäsenenä on osallistunut, ei ole ilmennyt, että Mäkelän työtehtävien hoitamista olisi yritetty estää.

Siitosen tiedossa ei ole, että Mäkelää olisi kielletty laittamasta asioita kunnanhallituksen esityslistalle.

3.1 Väite Mäkelän sulkemisesta kuntayhtiöitä koskevien omistajaneuvotteluiden ulkopuolelle

Kunnanhallituksen kokouksessa 9.1.2014 § 9 on vain valittu kunnan edustajat kuntayhtiöiden vuosikokouksiin. Omistajaneuvotteluja eivät nämä päätökset koske. Siitosen tiedossa ei ole, että Mäkelä olisi minkään kuntayhtiön osalta suljettu omistajaneuvotteluiden ulkopuolelle.

Kittilän kunnan hallintosäännön 45 §:n mukaan kunnanjohtajan tehtäviin ei kuulu edustaminen kuntayhtiöiden yhtiö- tai vuosikokouksissa.

Siitonen ei kunnanhallituksen varajäsenenä ole osallistunut kunnanhallituksen kokoukseen 9.6.2014.

3.2 Mäkelän esitys Oy Levi Ski Resort Ltd:n valvonnasta

Siitonen on osallistunut varajäsenenä kahteen kunnanhallituksen kokoukseen, 5.5.2014 § 65 ja 25.8.2014 § 354-355.

Kokouksessa 5.5.2014 asia palautettiin valmisteluun lausunnon pyytämiseksi Oy Levi Ski Resort Ltd:ltä.

Kokouksessa 25.8.2014 päätettiin jatkaa neuvotteluita Oy Levi Ski Resort Oy:n kanssa kunnanhallituksen puheenjohtajiston edustaessa kuntaa.

Mäkelän esityksen hylkääminen ei ole epäasiallista käyttäytymistä.

3.3 Timo Kurulan kiello / hissiyhtiön asiat

Siitonen on tullut tietoiseksi otsikkoasiasta vasta tämän oikeudenkäynnin tultua vireille.

3.4 Tarmo Salosen ilmoitus 29.4.2014 Mäkelälle

Siitonen on hallituksen varajäsenenä tullut tietoiseksi Tarmo Salosen ko. ilmoituksesta vasta tämän oikeudenkäynnin tultua vireille.

3.5 Timo Kurulan painostus 3.6.2014

Siitonen on tullut tietoiseksi tällaisesta Mäkelän väitteestä vasta tämän oikeudenkäynnin alettua.

3.6 Kunnanhallituksen kokouksen 18.8.2014 § 339 kohdalla tehty hallintosäännön vastainen merkintä

Veikko Siitonen ei ole osallistunut ko. asian käsittelyyn hallituksen varajäsenenä ja on tullut tietoiseksi asiasta vasta tämän oikeudenkäynnin myötä.

3.7 Timo Kurulan kieltö Mäkelälle 22.9.2014 käyttää tietokonetta ja puhelinta hallituksen kunnanhallituksen kokouksessa

Tiettävästi yhden kerran kunnanhallituksen puheenjohtaja on huomauttanut Mäkelää kokousta häiritsevystä tietokoneen / puhelimen räpläämisestä. Kyse ei ollut kiellosta.

3.8 Kunnanhallituksen päätös 6.10.2014 § 413 kohdalla

Siitosella ei ole ollut syytä epäillä, että asian käsittelemisessä olisi tapahtunut muotovirhettä.

3.9 Mäkelän esitystä / Levin Matkailukeskus Oy:n kirje, ei ole käsitelty hallituksen kokouksessa 27.10.2014 § 417

Veikko Siitonen kunnanhallituksen varajäsenenä ei ole osallistunut ko. asian käsittelyyn.

4. Mäkelän viestinnän toteuttamisen ja tiedottamisen vaikeuttaminen

6.12.2013 § 406 kohdalla kunnanhallitus on päättänyt perua kunnanjohtaja Mäkelän Jouni Palosaaresta tekemä tutkintapyyntö. Kun Mäkelän virkatoimenaan tekemä tutkintapyyntö oli peruttu, oli siihen liittyvän kuulemismenettelyn tiedottaminen osoitettava neutraalille taholle, tässä tapauksessa kunnanhallituksen puheenjohtajalle.

Veikko Siitonen kunnanhallituksen varajäsenenä ei ole osallistunut kunnanhallituksen kokouksessa 6.10.2014 § 414 käsittelyyn.

Veikko Siitonen kunnanhallituksen varajäsenenä ei ole osallistunut kunnanhallituksen kokouksessa 27.10.2014 § 423 käsittelyyn.

5. Mäkelälle annettu tehtäviä turhaan ja mahdottomalla aikataululla

Veikko Siitonen kunnanhallituksen varajäsenenä ei ole osallistunut kunnanhallituksen kokouksessa 24.2.2014 § 79 käsittelyyn.

Veikko Siitonen kunnanhallituksen varajäsenenä ei ole osallistunut kunnanhallituksen kokouksessa 17.3.2014 § 114 käsittelyyn.

6. Kommunikaatio

Veikko Siitonen ei pysty ottamaan kantaa Kurulan ja Mäkelän väliseen kommunikaatioon ym., koska ei olet tullut tietoiseksi, että siinä olisi ollut jotain ongelmia.

Veikko Siitonen on tervehtinyt Mäkelää 16.12.2013 jälkeen, mutta Mäkelä itse ei ole tervehtinyt kunnanhallituksen jäseniä. Mäkelä ei ole lähettänyt sähköposteja Siitoselle.

Siitonen ei hyväksy syyttäjän riidattomiksi ilmoittamia seikkoja riidattomiksi.

Nevalainen

Nevalainen ei ole tahallaan eikä huolimattomuudesta rikkonut työturvallisuusmääräyksiä eikä hän ole aiheuttanut työturvallisuusmääräysten vastaista puutteellisuutta tai epäkohtaa.

Nevalainen on osallistunut edellä asiassa R 17/983 annetussa vastauksessa todetulla tavalla kunnanvaltuuston jäsenenä Mäkelän irtisanomiseen. Irtisanomista on edeltänyt tilapäisen valiokunnan selvitystyö, joka on ollut Nevalaisen käsityksen mukaan perusteellinen ja asianmukainen.

Nevalainen on tarkkaillut hänen asemansa huomioiden riittävällä tavalla työympäristöä ja sen tilaa sekä riittävän järjestelmällisesti selvittänyt ja tunnistanut kunnanjohtajalle työstä ja työolosuhteista aiheutuvia haitta- ja vaaratekijöitä. Nevalainen ei ole havainnut, että Mäkelää olisi kohdeltu epäasiallisesti taikka muutoinkaan siten, että kohtelu olisi omiaan vaarantamaan Mäkelän terveyttä.

Nevalainen ei ole painostanut eikä määrännyt Mäkelää vetämään pois Palosaaresta tekemäänsä tutkintapyyntöä. Nevalainen ei ole arvostellut Mäkelää tutkintapyynnön tekemisestä. Nevalainen ei ole kehottanut Mäkelää anteeksipyyttämiseen eikä kunnanjohtajan toimesta eroamiseen. Nevalainen ei ole uhannut Mäkelää myöskään tutkintapyynnön tekemisellä.

Nevalainen ei ole kohdellut Mäkelää epäasiallisesti eikä vihamielisesti osallistuessaan kunnanhallituksessa syytteen teonkuvauksessa yksilöityyn päätöksentekoon.

Nevalainen ei ole vaikeuttanut eikä estänyt Mäkelää hoitamasta työtehtäviään. Nevalainen ei ole kieltänyt Mäkelää laittamasta asioita kunnanhallituksen esityslistalle eikä Nevalainen ole vaikuttanut siihen, että Mäkelän esityksiä ei ole käsitelty kunnanhallituksessa.

Kunnanhallitus on käyttänyt sille kuuluvaa harkintavaltaa valitessaan edustajia kuntakonserniin kuuluviin yhtiöihin ja päättäessään kunnan viestinnän toteuttamisesta ja kunnan tiedottamisesta.

Nevalainen ei ole antanut Mäkelälle työtehtäviä turhaan eikä mahdottomalla aikataululla.

Kinnunen

Kinnunen on syytteen tekoaikana toiminut kunnanhallituksessa varajäsenenä Nevalaisen sijaisena. Hän on osallistunut kolmeen kunnanhallituksen kokoukseen (14.4., 5.5. ja 27.10.2014), joissa on käsitelty viittä syytteessä yksilöityä tapahtumaa.

Näissä kokouksissa ei ole tapahtunut mitään Mäkelään kohdistuvaa epäasiallista kohtelua, eikä toiminnalla ole ollut loukkaavaa tarkoitusta.

Syytekohta 2 kohta 1 (141 ja 191 §)

Kuuleminen on liittynyt Mäkelän yksin tekemään tutkintapyyntöön hallitus sivuuttaen.

Kokouksessa 14.4.2014 hallitus on merkinnyt tiedoksi Mäkelän toimittaman kuulemisasiakirjan. Hänelle oli varattu mahdollisuus tulla kuulluksi 5.5.2014 pidettävässä kokouksessa, jota hän oli pyytänyt mahdollisten lisäkysymysten osalta.

Kokouksessa 5.5.2014 hallitus oli merkinnyt tiedoksi Mäkelän toimittaman vastauksen. Kun valtuustoaloite tilapäisen valiokunnan perustamisesta oli jo ollut olemassa, ei luottamusasia tällöin edennyt.

Em. menettely on tapahtunut lain ja säännösten mukaisesti.

Syytekohta 2 kohta 3.2. (157 ja 165 §)

Kokouksissa oli käsitelty Mäkelän esityksiä koskien Levi Ski Resort Ltd:n toiminnan valvontaa. Ensimmäisessä kokouksessa esitys oli jätetty käsittelemättä ja toisessa palautettu valmisteluun lausunnon saamiseksi yhtiöltä.

Syytekohta 2 kohta 4

Viestintäsuunnitelman palauttaminen valmisteluun on ollut tarpeellinen ja laillinen päätös.

Kuulemismenettely oli jo alkanut ennen 14.4.2014 pidettyä kokousta, joten Kinnusella ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa asiaan. Kuulemisella on turvattu myös Mäkelän lailliset oikeudet.

Holck

Holck ei ole kohdellut Mäkelää epäasiallisesti. Holck on kiistänyt, että hänen menettelynsä olisi aiheuttanut tai edes ollut omiaan aiheuttamaan vaaraa tai vahinkoa Mäkelän terveydelle.

Holck on kiistänyt uhanneensa, painostaneensa tai arvostelleensa Mäkelää. Niin ikään Holck on kiistänyt antaneensa Mäkelälle määräyksiä, kehoituksia anteeksipyyntöön taikka eroamiseen. Holck on kiistänyt vaikeuttaneensa Mäkelän työtehtävien hoitamista.

Asianomistaja Mäkelä ei ole viranhoitonsa aikana ilmoittanut kunnan työsuojelusta vastaaville henkilöille epäasiallisesta kohtelusta.

Äänestämällä kunnanjohtajan irtisanomisen puolesta Holckin ei ole täytynyt käsittää, että hän kunnanvaltuutettuna voisi syyllistyä rikokseen eikä ainakaan työturvallisuusrikokseen. Hän on toiminut kuntalain 24 ja 25 §:n mukaisesti.

Korva, Kyrö, Mäntymaa ja Salonen

Reijo Kyrö, Vuokko Mäntymaa, Merja Korva ja Tarmo Salonen eivät ole tehneet mitään rikosta hoitaessaan luottamustehtävää Kittilän kunnassa syytteen tekoaikana.

He ovat noudattaneet huolellisesti virkatoiminnassa noudatettavia säännöksiä ja määräyksiä virkavelvollisuutensa mukaisella tavalla osallistuessaan Kittilän kunnanhallituksen kokoukseen 9.12.2013 tai sen jälkeen.

Mäntymaa ja Kyrö ovat kaikissa virkatoimissaan huolehtineet Kittilän kunnan edusta. Vastaajat toistavat kirjallisessa vastauksessa R 17/984 Kyrön ja Mäntymaan esittämät tosiseikat tapahtumakulun ja henkilöiden osalta.

Syyte on yksilöimätön, koska kaikki teonkuvauksessa esitetty toiminta kohdistuu kaikkiin syytettyihin. Osallistuminen lailliseen kunnanhallituksen kokoukseen tai esittelystä tapahtuvaan käsittelyyn ei syyllistä rikokseen.

Tarmo Salonen ei ole ollut tekoaikana käsittelemässä Oy Levi Ski Resort Ltd:n asioita kunnanhallituksessa, koska hän on jäävänyt itsensä asioista. Hän on riidattomasti ollut Oy Levi Ski Resort Ltd:n hallituksen jäsen ja myöhemmin hallituksen puheenjohtaja.

Mäkelä on ollut esteellinen Oy Levi Ski Resort Ltd:n asiassa 25.11.2013 lukien, mutta hän on tahallaan rikkonut esteellisyysäännöksiä.

Em. luottamushenkilöt eivät ole kunnanhallituksen kokouksissa syyllistyneet työturvallisuusrikokseen. Pöytäkirjoissa ei ole merkintöjä epäasiallisesta käyttäytymisestä Mäkelää kohtaan.

Kunnanvaltuusto on irtisanonut Mäkelän. Korkein hallinto-oikeus on kumonnut päätöksen kuulemisvirheen johdosta ja kunta ja Mäkelä ovat neuvotelleet sen jälkeen sopimuksen asiassa.

Mäkelää ei ole erotettu kostona. Vastaajilla ei ole ollut mitään koston tarvetta Mäkelää kohtaan. Mäkelä on erotettu vakavan luottamuspuolan perusteella. Luottamuspuola on perustunut asiallisiin ja riittäviin perusteisiin.

Vastaajat kiistävät, että he olisivat laiminlyöneet jatkuvasti tarkkailla työympäristöä ja työyhteisön tilaa ja riittävän järjestelmällisesti selvittää ja tunnistaa alaiselleen työstä ja työsuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä kiinnittää huomiota epäasiallisen kohtelun aiheuttamiin haittoihin ja vaaroihin Mäkelän terveydelle.

Mäkelä ei ole esittänyt lääketieteellistä selvitystä uniongelmistä tai muusta haitasta.

Mäkelän puolison (Pekka Koskinen) omistamalla yhtiöllä TP-Trade Oy on ollut liikesuhde Oy Levi Ski Resort Ltd:n kanssa ja liikesuhde on päätetty Oy Levi Ski Resort Ltd:n toimesta.

Pekka Koskinen oli hakenut ns. hissihankinnan projektipäälliköksi syksyllä 2013 ja Jouni Palosaari ei ollut hyväksynyt Koskista tehtävään. Koskinen oli 27.6.2014 osallistunut Oy Levi Ski Resort Ltd:n ylimääräiseen

yhtiökokoukseen ja pyrkinyt vaikuttamaan Jouni Palosaaren asemaan toimitusjohtajana. Koskinen on kokouksen jälkeen jättänyt nimissään oikaisupyynnön yhtiöön ja erikseen Kittilän kuntaan. Pekka Koskinen oli ollut aktiivinen Hille Kuusiston puolison asiamiehenä. Mäkelä on ollut näistä asioista tietoinen, mutta salannut ne kunnanhallitukselta.

1) Korva ja Mäntymaa eivät ole kyselleet Mäkelältä epäasiallisesti tai vihamielisesti mitään. Mäkelä on ollut kokenut kunnanjohtaja ja on voinut vastata kysymyksiin joko suullisesti tai kirjallisesti.

Mäkelältä on kysytty tutkintapyynnöstä, koska kuntalain mukaan luottamushenkilöillä on siihen oikeus.

Mäkelä on tutkintapyynnöllään tahallaan ohittanut kunnallisen päätöksenteon ja sen vuoksi asiasta on mainittu. Tämäkin jo osoittaa, että häneltä on puuttunut yhteistyökyky.

2) Kyröllä on ollut oikeus ja velvollisuus saada tietoja ollessaan kunnan edustajana Oy Levi Ski Resort Ltd:n yhtiökokouksissa. Mäkelä ei tietoja ollut antanut.

Kunnanhallituksen päätös 24.2.2014 § 68 ei sisällä moitetta.

Salonen on informoinut yhtiön ja Palosaaren sopimuksen mukaisesti Mäkelää Palosaaren aikeista tehdä tutkintapyyntö. Kyse ei ole uhkailusta Salosen osalta vaan informoinnista.

3) Mäkelän tehtävien hoitoa ei ole vaikeutettu, vaan hän on ollut esteellinen Oy Levi Ski Resort Ltd:n asioissa 16.12.2013 lukien.

3.4. Salonen on ilmoittanut, että yhtiön asioita käsitellään yhtiölain mukaisesti eikä kunnanjohtajalla ole toimivaltaa niissä asioissa.

4) Mäkelältä on puuttunut asemansa mukainen harkinta ja hän on tiedottamisellaan pyrkinyt vaikuttamaan tilapäisen valiokunnan ja kunnanvaltuuston päätökseen erottamisesta.

5) Hallintosäännön uudistamiseen perustettu työryhmä on ollut perusteltua. Sisäinen valvontaohjeen osalta Mäkelä itse oli todennut, että se tulisi laatia muutaman viikon kuluessa.

Vastaajat ovat olleet kymmenissä kunnanhallituksen kokouksissa ja Kurula ei ole koskaan kieltäytynyt kommunikoinnista Mäkelän kanssa.

Asiasta on kysytty, koska salaiset Oy Levi Ski Resort Ltd:n asiakirjat oli vuodettu 25.3.2013 toimittaja Salla Vuorikoskelle / MTV3. Kunnanjohtaja oli saanut asiakirjat 24.3.2014.

Vastaajat ovat aina tervehtineet Mäkelää.

7) Irtisanominen on perustunut luottamuspulaan ja tapahtunut valtuuston suurella enemmistöllä.

Kantola ja Nikka

Vastaajille on epätietoista, miksi teon alkamisaika on 9.12.2013.

Syyte ei voi kohdistua kollektiivisesti kaikkiin hallituksen jäseniin. Suurimmassa osassa syytteen väitteissä on kysymys siitä, että kunnanjohtaja Anna Mäkelä ei ole hyväksynyt sitä, että kunnanhallitus ratkaisee jonkun asian eri tavalla kuin mitä Mäkelä on halunnut. Kunnanjohtajalla on asemansa vuoksi velvollisuus kestää myös arvostelua luottamusmiesten taholta. Arvostelu ei ole rikos.

Mäkelä ei ole ilmoittanut työsuojeluorganisaatiolle, että hän olisi kokenut epäasiallista kohtelua, häirintää tms. Mäkelä ei ole myöskään kertonut tai ilmoittanut epäasiallisesta kohtelusta Kantolalle tai Nikalle eikä heidän tieteen jollekin muulle taholle. He eivät siten ole voineet toimia vastoin työturvallisuuslain 8, 10 ja 28 §:n säännöksiä.

1) Kantola ja Nikka ovat osaltaan käyttäytyneet Mäkelää kohtaan asiallisesti. Tutkintapyyntöä kuuleminen on ollut asiaan kuuluvaa. Keskustelu ei ole ollut epäasiallista.

16.12.2013 pidetyssä infotilaisuudessa vastaajat ovat olleet paikalla. Kumpikaan ei ole käyttäytynyt epäasiallisesti tai vihamielisesti.

Kantola ei ole osallistunut teonkuvauksessa mainittuihin kokouksiin.

Nikka on osallistunut kokouksiin, mutta hän ei ole syylistynyt epäasialliseen kuulemiseen.

Kokouksessa 16.12.2013 on päätetty kuulla Mäkelää seuraavassa kokouksessa.

Kokouksessa 9.1.2014 on päätetty, että Mäkelää kuullaan kolmen kuukauden kuluessa.

Kokouksessa 20.1.2014 Mäkelä oli jättänyt pyydetyn kirjallisen selvityksen. Mäkelä oli ilmoittanut, että kuulemisen edetessä hän varaa oikeuden tulla kuulluksi uudelleen. Vielä hän oli pyytänyt merkitsemään kysymykset pöytäkirjaan, jotta voi vastata niihin kirjallisesti.

Kokouksessa 14.4.2014 Mäkelä oli antanut edellisessä kokouksessa sovitun lisäselvityksen. Jälleen hän oli varannut oikeuden tulla kuulluksi uudelleen ja pyytänyt merkitsemään kysymykset pöytäkirjaan, jotta voi vastata niihin kirjallisesti.

Kokouksessa 5.5.2014 oli merkitty tiedoksi Mäkelän vastaus edellisessä kokouksessa esitettyihin kysymyksiin.

Kuulemismenettely oli venynyt, koska Mäkelä oli halunnut vastata esitettyihin kysymyksiin jälkikäteen kirjallisesti. Menettely myös osittaa, että häntä on kuultu useasti.

2) Kantola ei ole ollut kokouksessa. Nikka ei ole painostanut Mäkelää eikä toiminut millään muullakaan teonkuvauksessa esitetyllä tavalla. Asiaton toiminta on tapahtunut Mäkelän taholta.

3) Kantola ja Nikka eivät ole vaikeuttaneet Mäkelän työtehtäviä. Kunnanhallituksessa toimiessaan he ovat toimineet asiallisesti ja päätöksille on ollut asialliset ja oikeat perusteet.

3.1. Kittilän kunnalla on oikeus nimetä kunnan edustajiksi kuntayhtiöihin luottamusmiehiä. Nimeämisellä ei ole syrjitty Mäkelää.

Kokouksessa 16.12.2013 Kantola ei ole ollut paikalla.

Kokouksessa oli neuvotteluryhmäksi Levin Matkailukeskus Oy:öön nimetty kunnanhallituksen puheenjohtajisto. Kunnanhallitus oli tuntenut epäluottamusta Mäkelään, joka oli kunnanhallitusta kuulematta tehnyt tutkintapyynnön Palosaaresta. Päätös on ollut lainmukainen.

Kokouksessa 9.1.2014 Kantola ei ole ollut paikalla. Kokouksessa oli valittu edustajat kuntakonsernin yhtiöihin. Kaikki valitut olivat olleet luottamusmiehiä. Kittilän hallintosääntö ei määrää, että viranhaltijan olisi edustettava kuntaa kuntakonsernin yhtiöissä.

Kokouksessa 17.3.2014 Kantola ei ole ollut paikalla. Kokouksessa oli jätetty pöydälle Mäkelän esitys jäsenten valitsemisesta Oy Levi Ski Resort Ltd:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen, kun ne oli jo valittu 9.1.2014 pidetyssä kokouksessa.

Kokouksessa 9.6.2014 Kantola ei ole ollut paikalla. Kokouksessa oli valittu puheenjohtajisto kunnan edustajiksi neuvottelemaan Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa. Mäkelä oli jättänyt eriävän mielipiteen.

3.2. Kokouksessa 14.4.2014 Mäkelä oli tehnyt esityksen Oy Levi Ski Resort Ltd:tä koskien, vaikka oli sinänsä jo 16.12.2013 katsonut olevansa esteellinen käsittelemään kyseisen yhtiön asioita, kun oli tehnyt tutkintapyynnön yhtiöön liittyen.

Asia oli käsitelty 5.5.2014 kokouksessa. Tuolloin kunnanhallitus oli päättänyt, että asia palautetaan valmisteluun ja että asiasta pyydetään lausunto Oy Levi Ski Resort Ltd:ltä.

Kokouksessa 9.6.2014 asia oli päätetty jättää vielä pöydälle ja odottaa pyydetty lausunto, jota ei tuolloin oltu vielä saatu.

Kokouksessa 18.8.2014 kunnanhallitus oli päättänyt siirtää asian käsittelyn 25.8.2014 pidettävään kokoukseen, jossa (354-355 §) asia oli sitten käsitelty. Kunnanhallitus on tehnyt äänin 6-1 erilaisen päätöksen kuin mitä kunnanjohtaja oli esittänyt. Päätös oli perustunut AA Pulkamon laatimaan muistioon.

Kantola ei ollut osallistunut päätöksentekoon.

3.6. Maunulan puheenvuoron tarkoituksena oli ollut rajoittaa lisälistoja eli sitä, että asioita tuodaan kokoukseen esiteltäväksi ilman, että kunnanhallituksen jäsenillä on mahdollisuus tutustua asioihin. Hallintosääntö ei estä sitä, etteikö esityslistoja voisi käydä läpi kunnanhallituksen puheenjohtajiston kanssa ennen kokousta.

3.8. Kantola ei ole tehnyt esitystä kunnanhallituksen kokouksessa 6.10.2014 § 413, että valtuuston puheenjohtaja Inkeri Yritykseltä pyydetään selvitys hänen toimistaan.

3.9. Mäkelä on tehnyt syytteessä kuvatun esityksen kokouksen työjärjestyksen vahvistamisen jälkeen. Kunnanhallitus on katsonut, että asiaa ei ollut asianmukaisesti valmisteltu, jonka johdosta kunnanhallitus on päättänyt, että asiaa ei käsitellä, vaan siitä pyydetään Kuntaliiton lausunto.

4) Kantola ja Nikka eivät ole vaikeuttaneet tai pyrkineet estämään kunnanjohtaja Mäkelän viestinnän toteuttamista tai tiedottamista epäasiallisesti

tai lainvastaisesti. Tiedotusvastuu kuuluu kunnanhallitukselle kuntalain 23 §:n perusteella.

Kokouksessa 16.12.2013 Kantola ei ole ollut paikalla.

Kokouksessa oli päätetty, että kyseistä kokouksesta tiedottaminen keskitetään kunnanhallituksen puheenjohtajalle. Mäkelä ei ollut ollut läsnä kokouksessa, vaan oli poistunut sieltä esteellisenä.

Anna Mäkelä oli kirjoittanut Kittilän kuntatiedotteeseen 8/2014 jutun otsikolla "Poliisi saapuu Kittilään", jossa hän oli hyökännyt voimakkaasti Kittilän kunnan luottamusmiehiä vastaan. Mäkelän menettely ei ollut ollut asianmukaista kuntatiedotteen tarkoitus huomioiden. Kuntatiedotteen tarkoituksena on ollut kunnan palveluista tiedottaminen eikä se, että kunnanjohtaja hyökkää tiedotteessa työnantajaansa vastaan. Tässä tilanteessa kunnanhallituksella ei ollut ollut muuta vaihtoehtoa kuin poistaa kuntatiedotteesta kunnanjohtajan palsta.

Lisäksi oli päätetty, että viestintästrategia tarkistetaan seuraavassa kokouksessa.

Kokouksessa 27.10.2014 oli päätetty viestintäsuunnitelman palauttamisesta takaisin valmisteluun sen vuoksi, että viestintäsuunnitelmassa olisi tullut huomioida kuntatiedotteen jakelun varmistaminen, kunnan web-sivujen kehittäminen ja selkeyttäminen, viestinnän kehittäminen, viestinnän sisällöstä päättämiseen ja viestinnän ajankohtiin pitää ottaa kantaa, jonka lisäksi oli pitänyt selvittää, mitä viestintäkanavia tullaan käyttämään.

5) Kantola ja Nikka eivät ole antaneet Mäkelälle turhaan tehtäviä ja mahdottomalla aikataululla.

Kokouksessa 24.2.2014 kunnanhallitus oli halunnut perustaa luottamusmiehistä koostuvan työryhmän, joka olisi käynyt läpi ja kehittänyt edelleen Mäkelän laatimaa hallintosääntöluonnosta. Mäkelän työ oli siten ollut perustetun työryhmän työn pohjana ja runkona.

Kokouksessa 27.3.2014 Kurula oli tehnyt aloitteen ohjeiden päivittämisestä joiltakin osin 1.4.2014 mennessä. 1.4.2014 kokouksessa Mäkelä oli ilmoittanut, että aikataulu oli ollut liian tiukka eikä hän ollut ehtinyt valmistelua suorittaa.

Tämän seurauksena asia oli siirretty 5.5.2014 pidettyyn kokoukseen, jossa kunnanjohtajan esitys sisäisen valvonnan ohjeeksi ja hankintaohjeeksi oli hyväksytty yksimielisesti. Kantola ei ole ollut mukana päätöksenteossa.

6) Kantola ja Nikka eivät ole jättäneet tervehtimättä Mäkelää tai vastaamatta Mäkelän sähköpostiviesteihin.

7) Kantola ja Nikka ovat olleet irtisanomassa Mäkelän virkasuhteen 17.11.2014. Virkasuhteen irtisanomiselle on ollut asialliset perusteet, eikä se ole työturvallisuuslain tarkoittamaa epäasiallista kohtelua.

Kurula, Maunula ja Rantajääskö

Vastajaat ovat lausuneet kuten edellä Kantola ja Nikka.

Vastajaat ovat katsoneet, että syytteessä on lähdetty siitä, että kunnanjohtaja olisi kunnanhallituksen esimies, vaikka asia todellisuudessa on päinvastoin.

Teonkuvauksessa esitetyt tekoväitteet ovat normaalia kunnallishallintoa, jossa ollaan asioista eri mieltä. Kunnanhallitus on oikeutettu tekemään kunnanjohtajalle esityksiä ilman, että kyse olisi rikoksesta.

Lisäksi he ovat todenneet seuraavaa:

1) On ollut selvää, että Mäkelän epäasiallisesti ohi kunnanhallituksen tekemää tutkintailmoitusta on selvitetty Mäkelän ja kunnanhallituksen kesken, mutta asiallisesti.

Infotilaisuudessa 16.12.2013 ei Rantajääskö ole ollut paikalla. Tilaisuuden olivat järjestäneet valtuuston puheenjohtaja ja Mäkelä. Keskustelu oli ollut asiallista.

Kokouksessa 16.12.2013 oli päätetty, että Mäkelää kuullaan seuraavassa kokouksessa. Rantajääskö ei ole ollut paikalla.

Kokouksessa 9.1.2014 oli päätetty, että Mäkelää kuullaan kolmen kuukauden kuluessa. Kurula oli äänestänyt päätöstä vastaan. Rantajääskö ei ole ollut paikalla.

Kokouksessa 20.1.2014 Mäkelä oli jättänyt pyydetyn kirjallisen selvityksen. Mäkelä oli ilmoittanut, että kuulemisen edetessä hän varaa oikeuden tulla kuulluksi uudelleen. Vielä hän oli pyytänyt merkitsemään kysymykset pöytäkirjaan, jotta voi vastata niihin kirjallisesti. Rantajääskö ei ole ollut paikalla.

Kokouksessa 14.4.2014 Mäkelä oli antanut edellisessä kokouksessa sovitun lisäselvityksen. Jälleen hän oli varannut oikeuden tulla kuulluksi uudelleen ja pyytänyt merkitsemään kysymykset pöytäkirjaan, jotta voi vastata niihin kirjallisesti.

Kurula oli kysynyt, voidaanko kuuleminen jo päättää, mutta Mäkelä oli todennut, ettei voida, koska kuulemiselle oli varattu aikaa kolme kuukautta. Rantajääskö ei ole ollut paikalla.

Kokouksessa 5.5.2014 oli merkitty tiedoksi Mäkelän vastaus edellisessä kokouksessa esitettyihin kysymyksiin.

Mäkelän kuuleminen oli merkitty tiedoksi 12.5.2014 pidetyssä kunnanvaltuuston kokouksessa. Kuulemisen perusteella ei hallitus ollut esittänyt moitteita Mäkelää kohtaan.

Kuulemismenettely oli venynyt, koska Mäkelä oli halunnut vastata esitettyihin kysymyksiin jälkikäteen kirjallisesti. Muutoin kuuleminen olisi voitu päättää jo 20.1.2014 pidettyyn kokoukseen.

Rantajääskö ei ollut osallistunut kuulemismenettelyyn.

2) Mäkelää ei ollut epäasiallisesti painostettu, vaikka hän itse oli toiminut epäasiallisesti.

Kurula ei ole ollut aggressiivinen tai vihainen Mäkelälle. Mikäli Kurula olisi ollut tuhtunut Mäkelän em. toiminnasta, on kyse inhimillisestä reaktiosta, ei rikoksesta.

Kurula ei ole uhannut 13.12.2014 tapaamisessa Mäkelää. Vaikka Kurula olisi vaatinut Mäkelää vetämään tutkintapyynnön pois, ei kyseessä ole rikos.

Kokouksen 24.2.2014 pöytäkirjasta ei ilmene moitteita Mäkelää kohtaan, vaan kunnanhallituksen oma kanta asiaan. Rantajääskö ei ole ollut kokouksessa.

Rantajääskön sähköpostin tarkoituksena oli ollut asian selvittäminen ja sovinnollinen ratkaiseminen, ei painostaminen.

Kokouksessa 5.5.2014 oli päätetty tilapäisen valiokunnan asettamisesta. Mikäli tässä vaiheessa Kurula on antanut Mäkelälle vaihtoehtoja, ei kyse ole rikoksesta. Rantajääskö ei ole ollut kokouksessa.

3) Mäkelän työtehtäviä ei ole vaikeutettu. Kunnanhallituksen toiminnalle on ollut asiallinen peruste.

3.1. Kunnalla on ollut oikeus nimetä luottamusmiehiä kuntayhtiöiden edustajiksi. Päätöksellä ei ole syrjitty ketään.

Kokouksessa 16.12.2013 on Levin Matkailukeskus Oy:n neuvotteluryhmään nimetty hallituksen puheenjohtajisto, koska Mäkelä ei enää nauttinut hallituksen luottamusta. Rantajääskö ei ole ollut kokouksessa.

Kokouksessa 9.1.2014 on valittu edustajat kuntakonsernin yhtiöihin. Valitut ovat olleet luottamusmiehiä kuntakäytännön mukaisesti, eikä päätöksellä ei ole Mäkelältä otettu mitään pois. Päätös on lainvoimainen. Rantajääskö ei ole ollut kokouksessa.

Kokouksessa 17.3.2014 oli jätetty pöydälle kunnanjohtajan esitys uusien jäsenten valitsemiseksi Oy Levi Ski Resort Ltd:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen, koska edustajat oli jo valittu edellisessä kokouksessa. Rantajääskö ei ole ollut kokouksessa.

Kokouksessa 9.6.2014 kunnanhallitus on valinnut puheenjohtajiston kunnan edustajiksi neuvottelemaan Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa. Mäkelä on ollut eri mieltä. Rantajääskö ja Kurula eivät ole olleet kokouksessa.

3.2. Kokouksessa 14.4.2014 Mäkelä oli tehnyt esityksen Oy Levi Ski Resort Ltd:tä koskien, vaikka oli sinänsä jo 16.12.2013 katsonut olevansa esteellinen käsittelemään kyseisen yhtiön asioita, kun oli tehnyt tutkintapyyntöä yhtiöön liittyen.

Asia oli käsitelty 5.5.2014 kokouksessa. Tuolloin kunnanhallitus oli päättänyt, että asia palautetaan valmisteluun ja että asiasta pyydetään lausunto Oy Levi Ski Resort Ltd:ltä.

Kokouksessa 9.6.2014 asia oli päätetty jättää vielä pöydälle ja odottaa pyydetty lausunto, jota ei tuolloin oltu vielä saatu.

Kokouksessa 18.8.2014 kunnanhallitus oli päättänyt siirtää asian käsittelyn 25.8.2014 pidettävään kokoukseen, jossa (354-355 §) asia oli sitten käsitelty. Kunnanhallitus on tehnyt äänin 6-1 erilaisen päätöksen kuin mitä kunnanjohtaja oli esittänyt. Päätös oli perustunut AA Pulkamon laatimaan muistioon. Rantajääskö ja Kurula eivät ole olleet kokouksessa.

Päätös oli vienyt aikaa, koska oli haluttu saada ulkopuolisen lakimiehen selvitys.

3.3. Kurula ei ole kieltänyt tuomasta hissiyhtiön asioita esityslistalle. Mm. kokouksessa 14.4.2014 oli kunnanhallituksen esityslistalla useita ko. yhtiötä koskevia esityksiä.

3.5. Kurula ei ole painostanut teonkuvauksen mukaisiin toimiin. Hallintosäännön 28 §:n mukaan kunnanhallituksen puheenjohtaja päättää kokouksutsun sisällön.

3.6. Maunulan puheenvuoron tarkoituksena oli ollut rajoittaa lisälistoja eli sitä, että asioita tuodaan kokoukseen esiteltäväksi ilman, että kunnanhallituksen jäsenillä on mahdollisuus tutustua asioihin. Hallintosääntö ei estä sitä, etteikö esityslistoja voisi käydä läpi kunnanhallituksen puheenjohtajiston kanssa ennen kokousta.

3.7. Kurula ei ole 22.9.2014 kieltänyt Mäkelältä tietokoneen tai puhelimen käyttöä. Kyseisenä päivänä ei ole ollut kokousta.

Kurula on huomauttanut muissa kokouksissa Mäkelää äänekkäästä naputtelusta, joka oli häirinnyt kokousta. Mäkelä ei ollut puhelimen selailultaan seurannut kokousta, vaan hänelle esitetyt kysymykset oli jouduttu useaan kertaan toistamaan.

3.8. Kunnanhallitus ei ole tehnyt päätöstä Mäkelän esteellisyydestä. Mäkelän eriyvä mielipide on merkitty pöytäkirjaan.

3.9. Mäkelä on tehnyt syytteessä kuvatun esityksen kokouksen työjärjestyksen vahvistamisen jälkeen. Kunnanhallitus on katsonut, että asiaa ei ollut asianmukaisesti valmisteltu, jonka johdosta kunnanhallitus on päättänyt, että asiaa ei käsitellä, vaan siitä pyydetään Kuntaliiton lausunto.

4) Mäkelän viestinnän toteuttamista ja tiedottamista ei ole vaikeutettu epäasiallisesti. Tiedotusvastuu kunnan asioista kuuluu kunnanhallitukselle, joka siitä myös viimekädessä päättää.

Kokouksessa 16.12.2013 on päätetty, että tiedottaminen keskitetään kunnanhallituksen puheenjohtajalle. Mäkelä ei ollut ollut läsnä kokouksessa, vaan oli poistunut sieltä esteellisenä.

Mäkelä oli kirjoittanut Kittilän kuntatiedotteeseen 8/2014 jutun otsikolla " Poliisi saapuu Kittilään", jossa hän oli hyökännyt voimakkaasti Kittilän kunnan luottamusmiehiä vastaan. Mäkelän menettely ei ollut ollut asianmukaista kuntatiedotteen tarkoitus huomioiden. Kuntatiedotteen tarkoituksena on ollut kunnan palveluista tiedottaminen eikä se, että kunnanjohtaja hyökkää tiedotteessa työnantajaansa vastaan. Tässä tilanteessa kunnanhallituksella ei ollut ollut muuta vaihtoehtoa kuin poistaa kuntatiedotteesta kunnanjohtajan palsta.

Lisäksi oli päätetty, että viestintästrategia tarkistetaan seuraavassa kokouksessa.

Kokouksessa 27.10.2014 oli päätetty viestintäsuunnitelman palauttamisesta takaisin valmisteluun sen vuoksi, että viestintäsuunnitelmassa olisi tullut huomioida kuntatiedotteen jakelun varmistaminen, kunnan web-sivujen kehittäminen ja selkeyttäminen, viestinnän kehittäminen, viestinnän sisällöstä päättämiseen ja viestinnän ajankohtiin pitää ottaa kantaa, jonka lisäksi oli pitänyt selvittää, mitä viestintäkanavia tullaan käyttämään. Palauttamiselle oli ollut asiallinen peruste.

5) Mäkelälle ei ole annettu tehtäviä turhaan tai mahdottomalla aikataululla

Kokouksessa 24.2.2014 kunnanhallitus oli halunnut perustaa luottamusmiehistä koostuvan työryhmän, joka olisi käynyt läpi ja kehittänyt edelleen Mäkelän laatimaa hallintosääntöluonnosta. Mäkelän työ oli siten ollut perustetun työryhmän työn pohjana ja runkona.

Kokouksessa 27.3.2014 Kurula oli tehnyt aloitteen ohjeiden päivittämisestä joiltakin osin 1.4.2014 mennessä. 1.4.2014 kokouksessa Mäkelä oli ilmoittanut, että aikataulu oli ollut liian tiukka eikä hän ollut ehtinyt valmistelua suorittaa.

Tämän seurauksena asia oli siirretty 5.5.2014 pidettyyn kokoukseen, jossa kunnanjohtajan esitys sisäisen valvonnan ohjeeksi ja hankintaohjeeksi oli hyväksytty yksimielisesti. Kantola ei ole ollut mukana päätöksenteossa. Rantajääskö ei ole ollut em. kokouksissa.

6) Kommunikointi Mäkelän kanssa on ollut tavanomaista ja asiallista

Kurula ei ole kieltäytynyt kommunikoimasta Mäkelän kanssa ja on vastannut hänen sähköposteihinsa. Kurula ei ole ohjannut Mäkelälle kuuluvia kysymyksiä hallintojohtajalle, vaan hallintojohtajalle on ohjattu kysymyksiä, jotka ovat kuuluneet hänen toimenkuvaansa.

Kurula ei ole syyttänyt Mäkelää salaisten tietojen vuotamisesta medialle, vaikka Kurulalla onkin ollut perusteltu syy epäillä näin tapahtuneen.

Kurula, Maunula ja Rantajääskö ovat käyttäytyneet asiallisesti Mäkelää kohtaan, tervehtineet häntä ja vastanneet hänen viesteihinsä.

7) Vastaajat ovat olleet irtisanomassa Mäkelää, mutta asiallisin perustein. Kyseessä ei ole ollut kosto.

Similä

Similä on kiistänyt kohdelleensa asianomistaja Mäkelää epäasiallisesti. Similä on kiistänyt, että hänen menettelynsä olisi aiheuttanut tai ollut edes omiaan aiheuttamaan haittaa ja vaaraa Mäkelän terveydelle.

Similä ei ole osallistunut kohdissa 1, 2, 4 ja 5 mainituissa kokouksissa.

Similä on kiistänyt menetelleensä teonkuvauksen kohdassa 3 väitetyllä tavoin. Similä on osallistunut Timo Kurulan varajäsenenä asiakohtien 9.6.2014 § 222, 9.6.2014 § 223 ja 25.8.2014 § 354-355 käsittelyyn. Similä ei ole syyllistynyt Mäkelää kohtaan työturvallisuusrikokseen mainittuja asiakohtia koskevan äänestyskäyttäytymisensä perusteella.

Similä on kiistänyt menetelleensä teonkuvauksen kohdassa 6 väitetyllä tavoin. Similä on käyttäytynyt Mäkelää kohtaan aina kohteliaasti ja asiallisesti, eikä hän ole jättänyt tervehtimättä Mäkelää. Mäkelä ei ole ylipäätään lähettänyt Similälle viestejä.

Similä on riidattomasti osallistunut kohdassa 7 tarkoitettuun kunnanvaltuuston kokoukseen ja äänestänyt siellä Mäkelän erottamisen puolesta. Similä ei kuitenkaan ole tarkemmin asian R 17/983 yhteydessä lausutuissa olosuhteissa syyllistynyt äänestyskäyttäytymisellään työturvallisuusrikokseen.

Huomionarvoista on, että Mäkelä ei ole edes nimennyt Similää omassa työturvallisuuslain rikkomista ynnä muuta koskevassa tutkintapyynnössään. Näin ollen Mäkelä ei ole ensi kädessä itsekään mieltänyt Similän kohdelleen

häntä epäasiallisesti. Mäkelä ei ole myöskään viranhoitonsa aikana ilmoittanut kunnan työsuojelusta vastaaville tahoille mistään Similän Mäkelään kohdistamasta epäasiallisesta kohtelusta.

Syytekohta 3 (R 17/985)

Kaikki vastaajat ovat kiistäneet toimineensa teonkuvauksen mukaisesti ja ovat kiistäneet syytteen sekä ovat vaatineet sitä hylättäväksi.

Lisäksi kaikki vastaajat ovat ilmoittaneet vetoavansa kaikkiin sellaisiin toisten vastaajien esittämiin kiistämisperusteisiin, joihin he eivät ole erikseen omassa vastauksessaan vedonneet.

Vastaajat ovat kiistäneet asianomistajan vahingonkorvausvaatimuksen kokonaan ja vaatineet sitä hylättäväksi. Myös määrältään vaatimus on kiistetty.

Vastaajat ovat kiistäneet todistelukulujen korvausvelvollisuuden perusteeltaan.

Perustelut

Siitonen

Mäkelää ei Siitosen käsityksen ja tietämyksen mukaan ole asetettu epäedulliseen asemaan palvelussuhteensa aikana ammatillisen toiminnan perusteella. Syytteessä ei ole yksilöity sitä, mitä tarkoitetaan "muulla näihin verrattavalla seikalla".

Kunnanhallitus on ollut jyrkästikin eri mieltä Mäkelän kanssa, mutta se ei täytä työsyryjinnän tunnusmerkistöä.

Siitonen on toiminut kunnanhallituksessa vain varajäsenenä. Hän on osallistunut vain pieneen osaan päätöksistä ja toimista, joihin syyttäjä vetoaa kirjallisessa todistelussa.

Muutoin Siitonen on viitannut syytekohtassa 2 esittämäänsä.

Nevalainen

Nevalainen ei ole asettanut Mäkelää epäedulliseen asemaan tämän palvelussuhteen aikana Mäkelän ammatillisen toiminnan taikka muun näihin rinnastettavan seikan perusteella.

Nevalainen on perustanut kaikki Mäkelää koskevat päätökset asianmukaisiin selvityksiin eikä päätöksen teon perusteena ole ollut miltään osin Mäkelän Jouni Palosaaresta tekemä tutkintapyyntö.

Kinnunen

Syytteessä on kyse Kinnuselta osalta Mäkelän kuulemisesta, johon on ollut perustellut syytä Mäkelän oman toiminnan vuoksi. Tutkintapyyntöön liittyvät asiat on tullut tutkia perusteellisesti. Toiminta ei täytä työsyryjinnän tunnusmerkistöä.

Holck

Holck on viitannut syytekohtaan 2 kiistämisen perusteisiin.

Korva, Kyrö, Mäntymaa ja Salonen

Vastaajat eivät ole asettaneet Mäkelää epäedulliseen asemaan. He viittaavat syytekohtaan 2 vastauksen perusteluihin.

Kantola ja Nikka

Kantola ja Nikka eivät ole asettaneet Mäkelää ilman painavaa hyväksyttävää syytä epäedulliseen asemaan Mäkelä palvelussuhteen aikana. Vastauksen perusteluina vastaajat viittaavat edellisessä syytekohtassa lausuttuun.

Kurula, Maunula ja Rantajääskö

Vastaajat eivät ole asettaneet Mäkelää ilman hyväksyttävää syytä epäedulliseen asemaan. Kunnanhallituksen toiminta on ollut perusteltua ja lainmukaista.

Muutoin viitataan syytekohtaan 2 vastauksen perusteluihin.

Asianomistajan kärsimyskorvausvaatimus syytekohtaan 3 osalta kiistetään kokonaan. Mäkelälle mahdollisesti aiheutunut vahinko on sovittu korvatuksi Mäkelän ja kunnan välisellä sovintosopimuksella.

Similä

Viitataan syytekohtaan 2 vastauksen perusteluihin.

Syytekohta 4 (R 17/985)

Kaikki vastaajat ovat kiistäneet toimineensa teonkuvauksen mukaisesti, kiistäneet syytteen ja vaatineet sitä hylättäväksi.

Lisäksi kaikki vastaajat ovat ilmoittaneet vetoavansa kaikkiin sellaisiin toisten vastaajien esittämiin kiistämisperusteisiin, joihin he eivät ole erikseen omassa vastauksessaan vedonneet.

Toissijainen ja viimesijainen rangaistusvaatimus

Vastaajat ovat kiistäneet syytteen.

Vastaajat ovat kiistäneet todistelukulujen korvausvelvollisuuden perusteeltaan.

Perustelut

Siitonen

Asianomistaja Mäkelän oikeudenkäyntikuluvaatimus kaikkien syytekohtien osalta on kiistetty perusteeltaan.

Siltä osin kuin Siitonen on osallistunut syytteen mukaisiin toimiin kunnanhallituksen varajäsenenä ei hän ole pyrkinyt tietoisesti tai tiedottomasti aiheuttamaan Mäkelälle haittaa tai vahinkoa.

Muutoin Siitonen on viitannut syytekohtaan 2 yhteydessä lausuttuun.

Nevalainen

Nevalainen ei ole rikkonut työturvallisuuslain, kuntalain eikä hallintolain säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan. Hänen tarkoituksenaan ei ole ollut aiheuttaa vahinkoa taikka haittaa Mäkelälle.

Kinnunen

Kinnunen ei ole rikkonut työturvallisuuslain, kuntalain eikä hallintolain säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan. Hänen tarkoituksenaan ei ole ollut aiheuttaa vahinkoa taikka haittaa Mäkelälle.

Holck

Holck on viitannut syytekohtaan 2 kiistämisen perusteisiin. Virkavelvollisuuden rikkomisen osalta on tekoa sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä.

Korva, Kyrö, Mäntymaa ja Salonen

Vastaajat eivät ole rikkoneet virkatoiminnassaan mitään määräyksiä tai ohjeita. Kunnanhallitus on kaikessa päätöksenteossa käyttänyt ulkopuolisia asiantuntijoita ja toiminut näiden ohjeiden mukaisesti.

Kantola ja Nikka

Kantola ja Nikka eivät ole tahallaan toimineet aiheuttaakseen Mäkelälle haittaa tai vahinkoa ja siten väitetysti rikkoneet virkatoiminnassa noudattavien työturvallisuuslain, kuntalain ja hallintolain säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa.

Mikäli virka-asemaa olisi vastoin kiistämistä käytetty väärin, rikkomus on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, eikä rikos. Tarkemmat perustelut syytekohtassa 2.

Kurula, Maunula ja Rantajääskö

Vastaajat eivät ole toimineet aiheuttaakseen Mäkelälle haittaa eivätkä ole rikkoneet virkatoiminnassaan noudatettaviin normeihin perustuvia virkavelvollisuuksiaan.

Mikäli virkavelvollisuutta olisi joltain osin rikottu, on rikkomus kokonaisuutena arvostellen ollut vähäinen, eikä täytä virkarikoksen tunnusmerkistöä.

Muutoin vastaajat ovat viitanneet syytekohtaan 2 vastauksen perusteluihin.

Similä

Similä on viitannut syytekohtaan 2 vastauksen perusteluihin.

Syytekohtat 5-6 (R 17/983)

Kaikki vastaajat ovat kiistäneet syyllistyneensä asiassa rikokseen ja Virikko avunantoon, sekä vaatineet syytteiden hylkäämistä. Joka tapauksessa he ovat katsoneet, ettei kyseessä ole törkeä tekotapa.

Lisäksi kaikki vastaajat ovat ilmoittaneet vetoavansa kaikkiin sellaisiin toisten vastaajien esittämiin kiistämisperusteisiin, joihin he eivät ole erikseen omassa vastauksessaan vedonneet.

Vastaajat ovat katsoneet, ettei Anna Mäkelä ole asianomistaja-asemassa syytekohtissa 5- 6.

Mäkelän oikeudenkäyntikuluvaatimus on kiistetty perusteeltaan. Määrältään kulut eivät voi olla merkittävät pelkän syytteen yhtymisen osalta.

Vastaajat ovat vastustaneet todistelukulujen korvausvelvollisuutta.

Toissijainen ja viimesijainen rangaistusvaatimus

Vastaajat ovat kiistäneet syytteen.

Perustelut

A. Tilapäisen valiokunnan jäsenet Junnola, Patakangas, Kantola, Nikka ja Molkoselkä

Patakangas

Patakangas oli ensimmäisen kerran tilapäisen valiokunnan jäsen 40 vuotisen valtuutettuna olon aikana. Kun valiokunnalla ei ollut virkamiestä apuna, he ottivat ulkopuolisen asiantuntijan sihteeriksi (Virikko).

Valiokunta pyysi valtuustoryhmiltä selvityksen seikoista, jotka olivat johtaneet luottamuspuolaan kunnanjohtajan kanssa, samoin johtavilta luottamusmiehiltä. Selvitysten perusteella oli laadittu raportti, josta pyydettiin vastine kunnanjohtajalta. Raportti ja kunnanjohtajan vastine oli toimitettu kunnanhallitukselle lausunnon saamista varten. Kunnanjohtajan ja -hallituksen kannanotot eivät vaikuttaneet raportin sisältöön ja valiokunta oli jättänyt raportin päätösesityksineen valtuustolla. Valiokunnan työ oli päättynyt tuohon.

Valiokunta oli raportissaan esittänyt seikat, joihin luottamuspuola oli perustunut. Kunnanjohtaja oli tästä antanut lausuman. Valtuusto oli istunnossaan täydentänyt perusteita Mika Kuuselan (Eilavaaran laatiman) esityksen mukaisesti. Kyseinen Kuuselan esitys oli äänestyksessä voittanut valiokunnan esityksen ja Kuuselan esitys oli tullut valtuuston päätökseksi. Valtuuston päätös ei ole perustunut valiokunnan päätösesitykseen, eikä sillä ole voitu aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kenellekään.

Kunnalle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut eivät ole johtuneet valiokunnan toiminnasta, eikä myöskään Mäkelälle mahdollisesti aiheutuneet vahingot.

Mäkelää ei oltu kuultu raportin liitteistä, vaan itse raportista. Raporttia ei oltu muutettu lausumien jälkeen. Mikäli olisi pitänyt kuulla myös liitteistä, on kyseessä hallinnollinen virhe, ei rikos.

Hallintolain 42 § ei tarkoin sääntele sitä, mitä suullisesta kuulemisesta tulee kirjata. Siitä ei myöskään ole olemassa erillisiä ohjeita tai määräyksiä. Kuulemisista laadittu yhteenveto täyttää lain vaatimukset. Ellei näin ole, ei puute ole tahallinen teko eikä rikos.

Syytteessä ei yksilöidä, mitä on tahallisesti ja totuudenmukaisesti jätetty selvittämättä. Kun kyse on irtisanomisesta luottamuspuolan vuoksi (kuntalain 25 §), riittää perusteeksi kyseinen luottamuspuola. Sen perusteet on ilmoitettava kunnanjohtajalle. Valiokunnan esitys ei ole ollut ILO:n yleissopimuksen vastainen. Luottamuspuola on irtisanomisperuste, jos sille on riittävät ja ymmärrettävät perusteet. Niiden tutkiminen kuuluu viimekädessä hallintotuomioistuimelle, ei yleiselle tuomioistuimelle.

Valiokunnan tehtäviin ei kuulunut hankkia oma-aloitteisesti lisäselvityksiä, vaan tutkia vain niitä perusteita, jotka valtuutettujen mielestä ovat aiheuttaneet luottamuspuolan. Mahdollisesti tehdyt virheet eivät ole olleet tahallisia eikä

niitä ole tehty edes huolimattomuudesta. Kyse on hallinnollisista virheistä, jotka olisivat olleet korjattavissa valitusasteessa.

Oikeuskäytännössä hallinnollisia muotovirheitä ei ole pidetty virkarikoksina.

Molkoselkä ja Junnola

Vastaajien käsityksen mukaan tekoajan tulisi olla 12.5.2014-5.11.2014, eli väliaikaisen valiokunnan toimiaika.

Vastaajat eivät ole tahallaan aiheuttanut vahinkoa Kittilän kunnalle tai Mäkelälle evätkä ole olleet tietoisia, että jokin heidän toimenpiteensä aiheuttaisi em. tahoille vahinkoa tai haittaa. Tahallisuus tässä yhteydessä edellyttäisi tekijöiltä tiettyä tarkoitusta tai tavoitetta, eli tarkoitusta aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Oikeuskäytäntönä tahallisuuden osalta vastaajat viittaavat ratkaisuun KKO 2008:90.

Vastaajat eivät ole olleet valmistelemissa tai päättämässä väliaikaisen valiokunnan perustamisesta. He eivät myöskään ole olleet päättämässä kunnanjohtajan erottamisesta. He eivät myöskään ole olleet kunnanhallituksen jäseniä.

Tilapäinen valiokunta on toiminut valmistelevana elimenä valtuustolle. Vastaajat ovat sen jäseninä parhaan kykynsä mukaan pyrkineet toimimaan siten, että Mäkelä saa tiedon kaikista niistä seikoista, joihin luottamuksen menettäminen perustuu ja että Mäkelää kuullaan em. seikoista. Vastaajat ovat maallikkona voineet luottaa siihen, että asiat käsitellään oikein ja asiantunteva sihteeri laatii raportin lain mukaisesti. Vastaajat viittaavat oikeuskirjallisuuteen, jonka mukaan kunnan ei tarvitse eritellä luottamuspuolaan johtaneita tekoja, vaan se on harkinnanvaraista. Asiakokonaisuus voi kunnan etu huomioiden edellyttää kunnanjohtajan irtisanomista. Toimenpide on ollut oikeuskirjallisuudessa esitetyn kannan mukainen.

Tilapäisen valiokunnan raportin liitteillä 15-28 ei ole ollut merkitystä asiaa päätettäessä, koska ne koostuvat Mäkelän omasta vastineesta (liite 15), kunnanhallituksen lausunnosta (liite 16) ja valiokunnan kannanotosta kunnanhallituksen lausuntoon (liite 17). Liitteet 18-21 liittyvät hissiyhtiöön, joista Mäkelä oli jo aiemmin todennut, ettei niistä ole syytä kommentoida enempää. Liitteet 22-26 ovat oikeustapauksia, liite 27 valiokunnan kommentti kunnanhallituksen lausunnosta ja liite 28 valiokunnan päätösesitys. Valiokunta oli katsonut, ettei noista liitteistä ole tarpeen kuulla Mäkelää uudelleen.

Valtuuston päätöstä kunnanjohtajan erottamisesta ei ole tehty tilapäisen valiokunnan esityksen perusteella, vaan Mika Kuuselan esityksestä. Mäkelän kuulemisvirhe on aiheutunut siitä, että Mäkelä erotettiin Kuuselan esityksen perusteella, eikä sen perusteluista oltu Mäkelää kuultu.

Myöskään valtuuston puheenjohtaja ei katsonut kuulemista puutteelliseksi, koska ei vaatinut 17.11.2014 valtuuston kokouksessa kuulemismenettelyn täydentämistä. Vastaajat eivät vastaa kunnanvaltuuston tai -hallituksen tekemisistä tai tekemättä jättämisistä.

Vastaajat kiistävät syyttäjän väitteet siitä, että valiokunnan raportissa väitettyyn luottamuksen menettämisen johtaneet syyt eivät olisi olleet asiallisia, riittäviä tai todellisia. Syyttäjän väitteet on jätettävä tutkimatta, koska niiden tutkiminen kuuluu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Vastaajien toiminta ei kokonaisuutensa arvostellen ole ollut törkeää. Vastaajat eivät ole toimineet erityisen suunnitelmallisesti siten, että huomautuksista huolimatta he olisivat jatkaneet lainvastaista toimintaa. Vastaajat eivät ole väliaikaisen valiokunnan toimikauden aikana saaneet huomautuksia toimistaan.

Kantola ja Nikka

Riidatonta on, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on päätöksessään todennut, että valiokunta ei ole varannut Mäkelälle tilaisuutta tulla riittävästi kuulluksi ja kuulemiset oli dokumentoitu puutteellisesti. Kuuleminen on ollut riittävä ja asiallinen muutoin paitsi liitteen 16 osalta.

Kantola ei ole osallistunut valiokunnassa suoritettuihin kuulemisiin.

Valiokunnan sihteeriksi oli nimetty aiheesta pätevätyntä henkilö, johon vastaajilla on ollut perusteltu aihe luottaa. Sihteerin tehtävänä oli ollut raportin muodollisen puolen hoitaminen.

Raportissa todetut luottamuksen menettämiseen johtaneet syyt ovat olleet asiallisia, riittäviä ja todellisia. Kuulemiset ovat tapahtuneet, vaikka niitä ei olisikaan kirjattu hyväksyttävällä tavalla. Kyseessä on menettelyvirhe, ei rikos.

B. Valtuuston jäsenet ja varajäsenet Mäkitalo, Erkkilä, Paksu, Fagerholm, Holck, Junnola, Kantola, Korva, Kurula, Kuusela, Kyrö, Maunula, Mäkinen, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Niva, Patakangas, Rantajääskö, Saarela, Salmi, Salonen, Siitonen, Similä, Taskila

Erkkilä, Fagerholm, Mäkinen, Niva, Paksu, Saarela

Vastaajat ovat väitettynä tapahtuma-ajankohtana 17.11.2014 olleet Kittilän kunnanvaltuuston jäsen (Mäkinen varajäsen) ja he ovat äänestäneet kunnanjohtaja Anna Mäkelän irtisanomisen puolesta, koska kunnanjohtaja oli menettänyt vastaajien luottamuksen.

Vastaajat eivät ole pyrkineet aiheuttamaan Anna Mäkelälle mitään haittaa tai vahinkoa eikä hänelle ole aiheutunut mitään haittaa tai vahinkoa muuta kuin se, mitä viranhoidon päättymisestä tavanomaisesti seuraa.

Vastaajat eivät ole toimineet asiassa suunnitelmallisesti tarkoituksin aiheuttaa kenellekään mitään vahinkoa, vaan valtuutettuina he ovat olleet velvollisia ottamaan kantaa esille tulleeseen kysymykseen kunnanjohtajan luottamuksesta.

Vastaajat eivät ole tehneet mitään jatkettua pahuutta mistään väitetyistä huomautuksista välittämättä, mikä ilmenee jo tekoajankohdaksi merkitystä. Heitä syytetään yhtenä päivänä tehdystä äänestyspäätöksestä. Kyse ei myöskään ole mistään kostosta, vaan kannanotosta kunnanjohtajan luottamukseen.

Kunnanhallituksella on vastuu sen esitysten laillisuudesta sekä ennen että jälkeen valtuuston päätöksenteon. Valtuuston jäsenet voivat luottaa kunnanhallituksen ja tilapäisen valiokunnan esitysten laillisuuteen. Kunnanhallitus ei saa panna täytäntöön mahdollisesti lainvastaista kunnanvaltuuston ratkaisua.

Kunnanjohtajan erottamismenettely oli aloitettu 28.4.2014 kunnalle toimitetulla 24 valtuutetun ja yhden varavaltuutetun allekirjoittamalla valtuustoaloitteella. Kunnassa on yhteensä 27 valtuutettua. Vastaajat viittaavat kuntalain 35 (kuuleminen) ja 43 §:iin (tilapäinen valiokunta/valmistelu), joiden mukaisesti erottamismenettely oli aloitettu ja toteutettu.

Tilapäinen valiokunta sihteerinään ulkopuolinen ja asiaan perehtynyt Virikko oli laatinut kolme raporttia, jotka se oli hyväksynyt. Lopullisen 5.11.2014 annetun raportin olivat allekirjoittaneet kaikki valiokunnan jäsenet.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on katsonut päätöksessään, että valiokunta ei ollut onnistunut em. tehtävässään, koska kunnanjohtajalle ei ollut ilmoitettu kaikkia luottamuksen menetykseen johtaneita seikkoja eikä häntä oltu kuultu lain mukaisesti. Henkilökuulemisia ei oltu kirjattu eikä niistä oltu kuultu kunnanjohtajaa. Valtuusto ei tältä osin ole myöskään huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä.

Valiokunta oli perustellut menettelyään siten, että kuulemisten tarkoituksena on ollut selvittää kunnanjohtajan luottamuksen mahdollisen menettämisen kokonaiskuva, eikä setviä yksittäisten luottamushenkilöiden ja kunnanjohtajan välistä luottamusta tai sen puutetta. Sen vuoksi oli laadittu yhteinen kuulemisasiakirja. Inkeri Yrityksen kohdalla oli tämän vaatimuksesta laadittu oma kuulemisasiakirja.

Valtuuston puheenjohtaja Yrityksen rinnakkaisesitys kunnanjohtajan erottamismenettelyn lopettamisesta oli käsitelty kunnanhallituksessa kolme kertaa ja viimeisen kerran esitys oli hylätty valtuustossa äänin 23-4.

Valiokunta oli raportin laatimisen yhteydessä käyttänyt asiantuntemusta sekä viitannut oikeuskirjallisuuteen (Harjula-Prättälä, Kuntalaki- taustat ja tulkinnat). Teoksen mukaan kunnan ei tarvitse eritellä luottamuspulaan johtaneita tekoja, vaan se on harkinnanvaraista. Asiakokonaisuus voi kunnan etu huomioiden edellyttää kunnanjohtajan irtisanomista.

Valiokunta oli raportissaan katsonut, että kunnanjohtaja Anna Mäkelän ja kunnanhallituksen sekä kunnanjohtajan ja kunnanvaltuuston välillä vallitsee merkittävä luottamuspula, joka vaikuttaa kunnan hallinnon toimivuuteen ja kunnan dualistisen johtamismallin toteutumiseen. Luottamuspula on syntynyt useamman vuoden aikana. Valtaosa kunnanvaltuuston jäsenistä kokee kunnanjohtajan toiminnan ongelmalliseksi ja tehtävänsä sopimattomaksi.

Kunnanjohtaja Mäkelän irtisanomispäätös oli tehty valtuustossa äänin 22-1 Mika Kuuselan tekemän esityksen perusteella.

Vastaajat ovat voineet luottaa väliaikaisen toimikunnan raportissa esittämiin seikkoihin, koska siinä oli ollut sihteerinä alan asiantuntija Virikko, valmistelussa oli käytetty kuntaliiton asiantuntijoita ja raportista oli antanut lausunnon myös kunnanhallitus päätösten laillisuusvalvojana.

Valtuustossa oli ollut vastakkain Inkeri Yrityksen poliittinen linja ja muiden linja, jonka mukaisesti oli toimittu. Kyse ei ole rikosoikeudellisesti arvioitavasta menettelystä vaan poliittisesta päätöksenteosta, jossa enemmistön kanta tulee päätökseksi.

Vastaajat ovat viitanneet KKO:n tuomioon 2008:90, jossa tuomioistuin on ottanut kantaa tahallisuuteen virkavelvollisuuden rikkomisasiassa.

Taskila

Taskila on viitannut valtuustotoiminnan osalta edellä esitettyyn.

Taskila ei toimillaan ole aiheuttanut kenellekään haittaa tai vahinkoa. Kansanvaltaisella vaalilla valittu valtuusto ei kokenut luottamusta kunnanjohtajaa kohtaan ja päädyttiin irtisanomismenettelyyn. Demokraattinen itsehallinto halvaantuu ellei luottamushenkilöiden ja kunnanjohtajan yhteistyö onnistu.

Taskilalla ei ole ollut mitään kostomotivaatiota, vaan tarkoitus palauttaa kuntaan demokratia. Vaikka jokin kostomotiivi näytettäisiin todennäköiseksi, se ei riitä rikostuomioon.

Taskilan rikkomiksi syytteessä väitetyt sääntelyt eivät ole niin täsmällisiä, että oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa vaadittu täsmällisyysvaatimus täytyisi näiden sääntelyjen osalta, esim. KKO 1999:46 ja 1998:41 hylätyt virkarikossyytteet johtuen täsmällisyyden puuttumisesta.

Taskilaa syytetään käytännössä siitä, että hän on luottanut tilapäisen valiokunnan selvityksen oikeellisuuteen. Tähän hän on ollut oikeutettu.

Kuntalain 25 ja 34 § ovat tulkinnallisia, eikä siinä määrin täsmällisiä, että niistä voitaisiin johtaa virkavelvollisuus, jota Taskila olisi rikkonut.

Kuulemisen osalta Taskila on viitannut EIT:n päätökseen Suomi/Fortum 15.7.2003, jossa katsottiin KHO:n loukanneen oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin jättämällä pyytämättä lausumaa vastaajalta.

Syytteessä mainitut säännökset ovat menettelysääntelyjä, joiden menettelyjen laiminlyönnit eivät ole OKA:n vakiintuneessa käytännössä aihe virkasyytteisiin (OKV/1989/1/2014, OKV/61/1/2015 ja OKV/5/50/2016). Näissä tapauksissa on ainoastaan kiinnitetty virkamiehen huomiota vastaisen varalle.

AOK:n 613/1/05 ratkaisussa on lähdetty siitä, että laajemman sekaannuksen vallitessa laintulkinnasta, jopa selvän sanamuodon vastainen tulkinta on sellainen, joka ei ole peruste virkarikossyytteelle tai muullekaan syvälle moitetoimelle.

Tässä Kittilän tapauksessa on ilman muuta selvää, että kyse on ollut epätietoisuudesta ja sekaannuksista siitä, mikä on oikea laintulkinta. Taskila ei ole tiennyt jonkin hänen toimenpiteensä olevan vastoin eikä siis tietoisesti ole toiminut vastoin lakia.

Kittilän tapauksessa on myös kyse asioista, joissa suoja virheellisistä päätöksistä on rakennettu muutoksenhakujärjestelmän varaan.

Nevalainen

Nevalainen on ollut 17.11.2014 (§ 59) kunnanvaltuustossa päättämässä kunnanjohtaja Mäkelän irtisanomisesta ja siitä, että kunnanvaltuuston päätös pannaan täytäntöön heti.

Sen sijaan Nevalainen ei ole osallistunut irtisanomispäätöksen täytäntöönpanoa koskevaan päätöksentekoon kunnanhallituksessa 24.11.2014

– 16.3.2015 välisenä aikana eikä 8.12.2015. Nevalainen on ollut joko kokonaan poissa kunnanhallituksen kokouksista tai hän on jäävännyt itsensä kyseisen asian käsittelystä.

Nevalainen ei ole tahallisesti rikkonut perustuslain, kuntalain, hallintolain taikka ILO:n yleissopimuksen säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan päättäessään kunnanvaltuuston jäsenenä Mäkelän irtisanomisesta.

Nevalainen on ollut Mäkelän irtisanomisesta päättäessään perustellusti siinä käsityksessä, että tilapäinen valiokunta oli noudattanut kuntalain 25 §:n ja hallintolain 31 §:n, 34 §:n 1 momentin ja 42 §:n sekä ILO:n yleissopimuksen 4 artiklan säännöksiä ja että valiokunta oli selvittänyt kunnanjohtajan irtisanomisperusteet riittävästi sekä asian- ja to tuudenmukaisesti sekä puolueettomasti. Nevalaisella ei ollut minkäänlaista syytä olettaa, että raportissa todetut luottamuksen menettämiseen johtaneet syyt eivät olisi olleet asiallisia, riittäviä taikka todellisia.

Nevalainen ei ole pyrkinyt aiheuttamaan erityisen tuntuva haittaa taikka vahinkoa Mäkelälle. Nevalainen ei ole ollut päättämässä Mäkelän irtisanomista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta kunnanhallituksessa eikä hänen menettelynsä näin ollen ole ollut syytteen teonkuvauksessa väitetyllä tavalla erityisen suunnitelmallista. Irtisanominen ei myöskään ole ollut ainakaan Nevalaisen taholta kosto Mäkelän virkatoimien johdosta. Osoituksena tästä on mm. se, että Nevalainen on vastustanut valtuustossa Mäkelän irtisanomisen valmistelleen tilapäisen valiokunnan asettamista. Nevalaisen menettely ei ole myöskään kokonaisuutena arvostellen törkeää.

Mäkitalo

Mäkitalo on ollut valtuutettuna päättämässä Mäkelän irtisanomisesta 17.11.2014 pidetyssä kokouksessa. Kokouksessa on ollut keskeisenä kysymyksenä Mäkelän uudelleen kuuleminen joka on ollut oikeudellisesti epäselvä ja tulkinnallinen. Sen vuoksi asiassa ei ole voitu syyllistyä rikokseen.

Salmi

Mäkelän luottamusäänestyksessä jokaisella valtuutetulla oli vapaat kädet äänestää oikeaksi katsomallaan tavalla. Mäkelä oli menettänyt Salmen luottamuksen eri asioista muodostuneesta kokonaisuudesta johtuen. Kunnan etu oli, että halvaantunut päätöksenteko saadaan korjattua Mäkelän erottamisella. Mäkelän erottamisen syyt ovat olleet asiallisia, riittäviä ja todellisia.

Salmi on voinut luottaa tilapäisen valiokunnan raportin lainmukaisuuteen ja esitettyihin irtisanomisperusteisiin. Valiokunnalle oli hankittu ulkopuolinen sihteeri, joka oli perehtynyt ko. asiaan. Vaikka lopulliseen raporttiin oli lisätty uusia liitteitä, ei sellaisia uusia syitä tai perusteita oltu esitetty, joista ei Mäkelää olisi kuultu. Lisäksi Mäkelälle oli annettu mahdollisuus tulla kuulluksi 17.11.2014 valtuuston kokouksessa. Salmi on toimillaan pyrkinyt kunnan parhaaseen etuun. Salmen menettelyssä ei ole tarkoitushakuista, tahallista tai kostotoimenpide Mäkelää kohtaan.

Kuulemisvirheellä ei ole merkitystä rikosoikeudellisen arvioinnin kannalta. Kyseessä on valituksenalainen päätös, josta voi valittaa hallinto-oikeuteen. Erityistä rikoslain tarkoittamaa tahallisuutta ei ole Salmen toiminnassa, koska se edellyttäisi tietoisuutta kaikista päätöksen lainvastaisuuden perusteista ja siitä huolimatta olisi tehty päätös lainvastaisesti. Muutoinkin

kunnanvaltuustossa päätettäessä tahallinen virka-aseman väärinkäyttäminen, erityisesti maallikkojäsenillä, tulee kyseeseen aivan poikkeuksellisissa tilanteissa.

Valtuutetut ovat äänestäneet asiasta, jossa oli asiantuntijoiden taholta annettu ristiriitaista tietoa. Äänestys ei ole ollut ohjattu, eikä siten tahallisuus tai suunnitelmallisuus tule kyseeseen.

Oikeuskäytännön mukaan kunnanjohtajan erottamiskynnys luottamuspuola-asiassa ei ole korkealla. Mäkelän erottamisperuste luottamuspuolan vuoksi on ollut oikeuskäytännössä hyväksytty. Valtuuston päätökseksi tuli valtuutetun esitys, ei valiokunnan esitys. Tällöin tahallisuus ja suunnitelmallisuus päätöksenteossa puuttuu.

Kantola ja Nikka

Kantolalle ja Nikalle on jäänyt epäselväksi, miten ILO:n yleissopimus velvoittaa heitä tässä asiassa.

Mäkelän irtisanomisessa on noudatettu lakia. Mäkelän luottamuksen menettämisen syyt on eritelty tilapäisen valiokunnan raportissa. Perusteet ovat olleet todellisia ja objektiivisia. Em. hallinto-oikeuden päätös ei koske irtisanomisperusteen olemassaoloa, vaan menettelyvirhettä.

Kokonaisuudessaan Mäkelää on kuultu riittävästi.

Holck

Syyte Holckin osalta perustuu Holckin äänestyskäyttäytymiseen kunnanvaltuuston ja -hallituksen kokouksissa tekoaikana. Muutoin hän ei ole ollut asian kanssa tekemisissä. Holck on perustanut päätöksentekonsa siihen selvitykseen, mikä hänellä on ollut käytettävissään päätöstä tehtäessä ja hän on ollut oikeutettu siihen luottamaan.

Holckin ei ole täytynyt käsittää, että hän syyllistyisi rikokseen äänestäessään kunnanjohtajan irtisanomisen puolesta asiassa, jossa kunnanvaltuustolla on kompetenssi tehdä päätöksiä.

Korva, Kuusela, Kyrö, Mäntymaa ja Salonen

Syytteen teonkuvaus on yksilöimätön eri syytettyjen kohdalla.

Kunnanjohtaja Mäkelän erottaminen virkasuhteesta on perustunut kuntalain 25 §:n, koska hän oli menettänyt kunnanvaltuuston jäsenten enemmistön luottamuksen. Kunnanjohtaja erottaminen on perustunut asiallisiin ja riittäviin perusteluihin, jotka tilapäinen valiokunta on selvittänyt kattavasti. Niitä ovat olleet yhteistyöhaluttomuus, kunnanhallituksen aseman aliarvioiminen, puuteet valmisteluvastuussa, epäselvyydet hissiyhtiön rikosilmoitusasiassa ja johtamistaidon puutteet.

Kuntalain 25 § mahdollistaa päätöksen täytäntöönpanon heti. Päätös on ollut laillinen täytäntöönpanotoimen osalta.

Oikeuskäytännössä (KHO 10.1.2001 T 20, kunnanjohtajan asiantuntemattomuus, KHO 3.12.2001 T 3189, kunnanjohtajan huonot suhteet luottamushenkilöihin) on vahvistettu, että irtisanomiselle on olemassa asialliset ja riittävät perusteet.

Mäkelä on ollut esteellinen Oy Levi Ski Resort Ltd:n asiassa ja hänellä ei ollut ollut toimivia suhteita kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston jäseniin. Mäkelä oli nimitelty julkisuudessa henkilöitä osaamattomaksi, vanhoiksi ja ilmoitteli poliisin noutavan henkilöt. Mäkelä oli myös kertonut puolisonsa esimiehelle Palosaaren rikosepäilyistä.

Kunnanjohtaja oli menettänyt viran edellyttämän arvovallan ja uskottavuuden luottamushenkilöiden kohdalla. Kunnanjohtaja Mäkelä oli antanut yli 20 haastattelua asiasta ja halveerannut haastatteluissa kuntapäättäjät, sekä toimittanut tutkinnasta tiedotteen joka talouteen.

Kunnanvaltuustossa jokainen valtuutettu on tehnyt itsenäisen päätöksen, joka on perustunut jokaisen valtuutetun itsenäisesti hankkimaan tietoon, ml. tilapäisen valiokunnan loppuraportti, ja muodostanut oman itsenäisen käsityksen luottamuksen menettämisestä. Kyseessä ei ole suunnitelmallinen toiminta.

Kuntaliiton juristit ovat ohjeistaneet kuntapäättäjiä prosessuaalisissa menettelyissä ja asian käsittelyn oikeellisuudesta. Kyse ei ole myöskään kostotoimenpiteestä.

Kurula, Maunula ja Rantajääskö

Vastaajat ovat katsoneet, että asioiden R 17/983 ja R 17/984 mukaiset teot ovat oikeudellisesti arvioituna yksi virkarikos, koska kyse on samasta väitetystä menettelystä samana ajanjaksona.

Valtuusto on 17.11.2014 pitämässään kokouksessa irtisanonut kunnanjohtajan ja päättänyt panna päätöksen heti täytäntöön. Päätös perustuu kuntalain 25 §:ään.

Irtisanomisperusteina on oikeuskäytännössä pidetty kunnanjohtajan asiantuntemattomuutta (KHO 10.1.2001 T 20), kaupunginjohtaja piti huonosti yhteyttä luottamushenkilöihin (KHO 3.12.2002 T 3189) ja kaupunginjohtajalle ei ollut viran edellyttämää arvovaltaa ja uskottavuutta (KHO 14.1.1999 T 44).

Mäkelän irtisanomisen perusteet on lueteltu tilapäisen valiokunnan raportissa ja ovat todellisia ja objektiivisesti havaittavissa.

Mäkelän irtisanominen on kumottu kuulemisvirheen vuoksi. Kuulemisen on toimittanut tilapäinen valiokunta, johon vastaajat eivät ole kuuluneet. Valiokunnalle oli annettu lisäresurssina ulkopuolinen sihteeri ja apua kunnallisoikeuden asiantuntijalta Pertti Eilavaaralta, jonka ohjeita oli noudatettu.

Vastaajat ovat ymmärtäneet, että kuuleminen olisi toimitettu oikein. Kurula on pyrkinyt varmistamaan asian Kuntaliitosta.

Vastaajat eivät ole tahallaan tai törkeästä tuottamuksesta rikkoneet virkavelvollisuuttaan. Joka tapauksessa teko on vähäinen, eikä täytä rikoksen tunnusmerkistöä.

Kunta on velvoitettu korvaamaan Mäkelän oikeudenkäyntikuluja hallinto-oikeudessa 8.000 eurolla. Kyseinen korvausvastuu ei ole epätavallinen, eikä osoita vastaajien toimineen rikollisesti.

Similä

Similä on kunnanvaltuuston jäsenenä luottanut ja hänellä on myös ollut oikeus luottaa siihen, että asian valmistellut tilapäinen valiokunta on menetellyt oikein ja laillisesti.

Similä ei ole ollut tilapäisen valiokunnan jäsen eikä hän ole osallistunut asian valmisteluun, alustavaan selvittelyyn, selvitysten kirjaamiseen eikä kunnanjohtaja Mäkelän kuulemismenettelyyn.

Tilapäisen valiokunnan sihteerinä on toiminut tehtävään varta vasten kutsuttu kunnanjohtajaan kohdistuviin luottamuspulakysymyksiin erikoistunut julkisoikeuden asiantuntija, jolla ei ole ollut aiempia kytköksiä asianosaisiin tai Kittilän kuntaan.

Tilapäiseen valiokuntaan on kuulunut muiden ohella pitkän valtuustokokemuksen ja lakimieskoulutuksen omaava Torsti Patakangas. Näissä olosuhteissa Similä ei voinut asiasta valtuustossa päätettäessä mieltää varsin todennäköiseksi, että tilapäisen valiokunnan raporttia ja valiokunnan työskentelyä olisivat rasittaneet syytteessä selostetut virheet ja puutteet.

C. Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet Kurula, Maunula, Salonen, Holck, Korva, Kyrö, Nevalainen, Nikka, Similä, Taskila, Siitonen, Rantajääskö, Mäntymaa, Kantola ja Kinnunen

Taskila

Sen lisäksi mitä Taskila on lausunut em. kohdassa, hän toteaa, että laillisuuden valvonnan lisäksi kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Tässä toimessa maallikkojäsenten on luotettava muilta saatuihin näkemyksiin ja konsultaatioon. Taskila on ollut oikeutettu luottamaan tilapäisen valiokunnan toimintaan ja esitysten lainmukaisuuteen.

Taskila ei ole toiminnallaan syyllistynyt teonkuvauksessa väitettyyn tekoon.

Siitonen

Siitonen on katsonut, että Mäkelä ei ole näissä syytekohtissa asianomistaja, koska hänen oikeuttaan ei ole loukattu.

Siitonen on osallistunut kunnanhallituksen varajäsenenä 19.1.2015 ja 16.3.2015 pidettyihin kokouksiin, joissa käsiteltiin Mäkelän irtisanomisasiaa. Ensimmäisessä kokouksessa asiaa ei käsitelty ja toisessa käsiteltiin kunnan vastausta hallinto-oikeudelle em. irtisanomisasiassa. Vt. kunnanjohtaja Mäkinen tuolloin esitti, että erottamispäätös tulee kumota olennaisen menettelyvirheen vuoksi. Kunnanhallitus kuitenkin käsitteli asian esityslistan mukaisesti ja päätti siitä, millainen lausunto hallinto-oikeudelle annetaan, eikä ottanut kantaa Mäkisen esitykseen. Näissä kokouksissa ei siis suoranaisesti käsitelty sitä, onko päätös Mäkelän irtisanomisesta tehty virheellisessä järjestyksessä. Siitonen ei ole syyllistynyt rikokseen näiltä osin.

Siitonen ei ole ollut osallisena väliaikaisen valiokunnan raportin käsittelyssä. Hän toteaa, että irtisanomispäätöstä ei ole todettu hallinto-oikeudessa lainvastaiseksi, vaan pätemättömäksi ainoastaan menettelyvirheen johdosta. Menettelyvirhekään ei ole ollut selvä, vaan varsin tulkinnanvarainen. Mäkelää

oli kuitenkin kuultu irtisanomisperusteista. Lisäkuulemista ei tilapäinen valiokunta tai kunnanvaltuusto katsonut tarpeelliseksi.

Siitonen ei ole toiminut tahallisesti. Hän on toiminut täysin vilpittömässä mielessä ja katsonut, että kunnanvaltuuston päätös kunnanjohtaja Mäkelän irtisanomisesta on tehty oikeita määrämuotoja noudattaen, eikä se muutoinkaan olisi lain vastainen.

Kunnanhallitus on velvollinen panemaan valtuuston päätökset täytäntöön, ellei se katso, että päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Asiaa käsiteltäessä ei kunnanhallituksessa ole tullut esiin perustellusti sellaista, että Siitonen olisi voinut päätellä valtuuston päätöksessä olleen tällaisia virheitä. Siitonen oli tietoinen siitä, että tilapäinen valiokunta oli käyttänyt apuna työssään alan parhaimmiston kuuluvaa asiantuntijaa, eikä voinut aavistaa, että kuulemismenettelyssä olisi tapahtunut menettelyvirhe, joka nyt jälkikäteen arvioituna on näytetty toteen hallintotuomioistuinten ratkaisulla. Asiassa on kysymys lain tulkinnasta, eikä selvästi virheellisestä menettelystä kuulemismenettelyssä.

Hallinto-oikeudessa ei ole käsitelty sitä, että luottamuksen menettämiseen johtaneet syyt eivät olisi olleet asiallisia, riittäviä tai todellisia. Yleinen tuomioistuin ei ole toimivaltainen tällaisia väitteitä tutkimaan ja ratkaisemaan.

Siitosella ei ole ollut mitään kostomotivaatiota. Siitonen tosin oli pitänyt täysin sopimattomana Mäkelän muutamia aikaisempia toimia, mm. lehtiartikkeleja ja muutamia lausumia. Tutkintapyynnön tekeminen Jouni Palosaaresta yksin ja salaa asiaa ensin kunnanhallituksessa käsittelemättä ja vielä asian salaamisella mahdollisimman pitkään, kuitenkin muutti Siitosen käsitystä ja luottamusta Mäkelään. Tässä Mäkelä toimi tietoisesti ja suunnitelmallisesti kunnallisdemokratian vastaisesti.

Tilapäisen valiokunnan käsittelyn aikana hän kuuli muilta valtuutetuilta käsityksiään mm. Mäkelän johtamistavan puutteista. Näiden seikkojen kokonaisvaikutuksena Siitonen katsoi, että Mäkelä ei enää nauti kuntalaisten ja kunnanvaltuutettujen selvän enemmistön luottamusta.

Siitosen toiminta ei ole törkeää. Hän ei ole osallistunut kokouksiin, joissa Mäkelän irtisanomisasiaa on käsitelty.

Kantola ja Nikka

Kantola ei ole osallistunut kokouksiin 8.12.2014, 19.1., 9.2. ja 16.3.2015.

Kunnanhallitus oli katsonut valtuuston tekemän irtisanomispäätöksen olleen lainmukainen. Joka tapauksessa oli ollut tiedossa, että Mäkelä valittaa päätöksestä, joten laillisuusvalvonta olisi tullut hoidetuksi hallinto-oikeuden kautta.

Kokouksessa 24.11.2014 § 481 ei asiaa ole voitu käsitellä, koska sitä ei oltu mainittu kokouskutsussa.

Kurula oli selvittänyt Kuntaliitosta valtuuston päätöksen lainmukaisuuden. Kuntaliiton lakimiehen mukaan voidaan katsoa, että on kuulemisvirhe tai että päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä.

Kokouksessa 8.12.2014 § 492 oli päätetty, että vt. kunnanjohtaja Mäkinen on esteellinen esittelemään Mäkelän irtisanomiseen liittyviä asioita. Päätös on

ollut lainmukainen ja perusteltu. Mäkinen oli jo itse aiemmin jäävännyt itsensä ko. asiassa. Sen jälkeen ei Mäkisen esityksiä ole otettu käsittelyyn.

Vastaajat eivät ole pyrkineet aiheuttamaan Mäkelälle erityisen tuntuvaan vahinkoa, eikä sitä ole syntynytäkään. Mahdollinen teko ei myöskään voi olla suunnitelmallinen, koska 27 henkilöä käsittäen eri poliittisia ryhmittymiä, on katsonut luottamuksen menneen. Lukuisia huomautuksia ei ole esitetty, koska sellaisiksi ei voida katsoa eriävät mielipiteet.

Kyseessä ei ole kosto, vaan irtisanominen todellisten perusteiden mukaisesti. Teko ei voi olla törkeä.

Holck

Holckin ei ole kunnanhallituksen jäsenenä ajalla 24.11.2014 - 9.2.2015 pidetyissä kunnanhallituksen kokouksissa täytynyt käsittää, että hän syyllistyy rikokseen, kun kunnanhallitus on päättänyt jättää käsittelemättä viranhaltijan esityksen.

Holck on kiistänyt toimineensa suunnitelmallisesti tai asianomistajalle kostaakseen. Kyse ei voi olla kvalifioidusta teosta.

Korva, Kyrö, Mäntymaa ja Salonen

Vt. kunnanjohtaja Mäkinen on ollut esteellinen 24.11.2014 ja sen jälkeen esittelemään kunnanjohtajan asiaa.

Kurula, Maunula ja Rantajääskö

Yleisesti on harvinaista, että kunnanhallitus jättäisi panematta täytäntöön valtuuston päätöksen. Mikäli päätöksen laillisuudesta on hallituksella ja valtuustolla eri käsitys, asia käsitellään hallinto-oikeudessa. Kun tiedossa oli, että Mäkelä valittaa päätöksestä hallinto-oikeuteen, ei kunnanhallituksen laillisuusvalvonnalla ole asiassa merkitystä.

Kunnanhallituksen kokouksessa 24.11.2014 § 481 ei asia ole voitu käsitellä, koska se ei ollut ollut esityslistalla. Lisälistalta käsiteltäessä on aina riski päätöksen kumoamisesta hallinto-oikeudessa. Rantajääskö ei ole osallistunut kokoukseen.

Kurula oli tiedustellut Kuntaliitosta valtuuston 17.11.2014 tekemän päätöksen laillisuutta. Vastauksen mukaan kunnanhallitus voi katsoa kunnanvaltuuston päätöksessä olevan kuulemisvirheen tai perustellusti katsoa päätöksen syntyneen laillisessa järjestyksessä ja panna sen täytäntöön normaalisti.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 8.12.2014 päättänyt Mäkisen esteellisyydestä Mäkelän irtisanomisasiassa. Mäkinen oli jo 17.11.2014 § 59 kohdalla jäävännyt itsensä Mäkelän erottamisprosessiin liittyen. Koska hän oli aiemmin todennut itsensä jääviksi, oli hän sitä edelleenkin.

Kunnanhallitus on 19.1.2015, 9.2.2015 ja 16.3.2015 tehnyt päätökset olla ottamatta käsittelyyn Mäkisen esityksiä Mäkelän irtisanomisasiassa em. syyn vuoksi. Rantajääskö ei ole osallistunut kokouksiin ja Kurula on jäävännyt itsensä päätöksenteosta.

Kunnanhallituksen 8.12.2014 päätös oli ollut lainmukainen ja perusteltu. Mäkinen on edelleen ollut esteellinen ja asia oli jo riittävästi perusteltu. Esteellisyyspäätöstä ei tarvitse valmistella.

Vastaajat eivät ole pyrkineet aiheuttamaan Mäkelälle haittaa tai vahinkoa. Mäkelän luottamuspuolan takana oli ollut 27 valtuutettua eri puolueista. Ei ole mahdollista, että suuri enemmistö valtuutetuista päättäisi kunnanjohtajan erottamisesta ilman perusteita. Enemmistöpäätös osoittaa, että luottamuspuola on ollut perusteltu ja todellinen. Kukaan ulkopuolinen ei voi arvioida yksittäisen valtuutetun kokemaa luottamuspuola.

Teonkuvauksen mukaisia lukuisia huomautuksia ei ole olemassa. Hallinto-oikeuden päätös oli annettu jälkikäteen. Kuntaliiton lausunnosta oli voitu käsittää, että kunnanvaltuuston päätös oli ollut lainmukainen. Kyseessä ei myöskään ole ollut häikäilemätön kosto.

Syytteessä kuvattu teko ei ole rikos eikä missään tapauksessa törkeä tekotapa.

Kinnunen

Kinnunen on toiminut kunnanhallituksessa Nevalaisen varajäsenenä. Hän on osallistunut kokouksiin 24.11.2014, 19.1.2015, 9.2.2015 ja 16.3.2015 Nevalaisen esteellisyyden vuoksi. Kokouksissa ei ole tehty lainvastaisia päätöksiä, eikä virkavelvollisuuksia ole laiminlyöty.

Hallinto-oikeuden 4.2.2016 antamaan ratkaisuun saakka Kinnunen on ollut vilpittömästi sitä mieltä, että irtisanomispäätös on ollut laillinen. Irtisanomisperusteet ovat kuitenkin olleet todelliset ja asialliset, eikä Kinnunen päätöksenteossa ole pyrkinyt aiheuttamaan Mäkelälle haittaa tai vahinkoa. Irtisanominen on perustunut luottamuspuolaan ja perusteet on ilmoitettu tilapäisen valiokunnan raportissa.

Valtuusto on päättänyt erottaa Mäkelän Kuuselan tekemän päätösesityksen perusteella. Kinnusella ei ole ollut mitään syytä epäillä valtuuston päätöksen lainmukaisuutta.

Kokous 24.11.2014 § 481

Kokouksen esityslistalla oli ollut em. irtisanomisen laillisuus. Asia oli jätetty käsittelemättä, koska sitä oli valmistellut vt. kunnanjohtaja Mäkinen esteellisenä. Mäkinen oli jo aiemmin jäävänyt itsensä irtisanomisasian käsittelystä. Kinnusen käsitys on ollut, että jos on samassa asiassa kerran jäävi, on aina jäävi.

Kokous 8.12.2014 § 492

Kokousasiana § 492 on ollut kunnanjohtaja Anna Mäkelän erottamiseen ja konserniohjaamiseen liittyvä päätöksenteko. Mäkinen oli katsottu edelleen jääviksi.

Kokouspäivänä oli Timo Kurula saanut Kuntaliiton lakimieheltä sähköpostin, jossa oli ollut kyse em. erottamispäätöksen laillisuusvalvonnasta. Viestissä oli esitetty kaksi vaihtoehtoa, joista toisen mukaan päätös voidaan katsoa syntyneen oikeassa järjestyksessä ja oli pantavissa täytäntöön tavanomaisessa järjestyksessä.

Kokous 19.1.2015 § 28

Kokouksessa oli ollut asiana sama kysymys irtisanomisesta kuin mikä oli jätetty käsittelemättä kokouksessa 24.11.2014. Mäkinen oli pyrkinyt asiaa jälleen esittelemään esteellisenä. Hän oli ollut esteellinen em. lisäksi siksi, että Mäkelä oli valituksessaan ilmoittanut Mäkisen todistajaksi.

Kokous 9.2.2015 § 34-35

Kokouksessa oli ollut asioina em. irtisanomispäätöksestä tehtyihin Yrityksen ja Mäkelän valituksiin annettava lausunto. Asioita oli valmistellut esteellisenä Mäkinen. Kinnusen mukaan Kuntaliiton lausunnon 6.2.2015 ja kunnanhallituksen päätöksen 8.12.2014 § 492 mukaan Esa Mäkinen oli ollut esteellinen. Kuntaliiton lausumassa oli todettu, että kun on kerran jäävänyt itsensä asian aiemmassa käsittelystä, on johdonmukaista toimia samalla tavalla asian käsittelyn kaikissa vaiheissa.

Kokous 16.3.2015 § 77-78

Kokouksessa käsiteltiin edellisessä kokouksessa käsittelemättä jääneet lausunnon hallinto-oikeudelle.asiat käsiteltiin varapuheenjohtaja Maunulan esityksen pohjalta, koska muut esittelijät olivat olleet esteellisiä.

Kinnusella ei hallituksen päätöksenteossa ole ollut mitään syytä epäillä, että valtuuston irtisanomispäätöstä rasittaisi mikään sellainen virhe tai puute, jonka perusteella täytäntöönpanosta tulisi pidättäytyä ja asia saattaa uudelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Kuntaliiton lakimies oli esittänyt kaksi perusteltua vaihtoehtoa, joista toisen vaihtoehdon mukaan on toimittu.

Myös hallinto-oikeudelle annettavia lausuntoja koskevat hallituksen päätökset ovat syntyneet asianmukaisesti, myös näissä kysymys on ollut Mäkisen esteellisyydestä esittelijänä, josta hallitus on ollut oikeutettu päättämään.

Syytteessä väitettyä ankaroittamisperusteen mukaista moitittavaa suunnitelmallisuutta ei ole Kinnusen tai hallituksen toiminnassa miltään osin.

Myöskään mitään häikäilemättömyyttä tai kostotarkoitusta Kinnusen tai hallituksen toiminnassa ei ole miltään osin ollut.

Kinnunen on ollut kokouksissa em. pykälien käsittelyssä. Kinnunen ei siten ole saanut samalla tavoin informaatiota asioiden käsittelyn pohjaksi, kuin mitä hallituksen varsinaiset jäsenet. Kinnunen ei ollut osallistunut ennen hallituksen kokouksia olleisiin tiedostustilaisuuksiin, vaan kutsu kokoukseen oli tullut lyhyellä varoitusajalla, jopa niin, että kokous oli ollut jo käynnissä. Kuulemismenettelyssä tapahtunut virhe ei merkitse sitä, että Kinnunen olisi syyllistynyt rikokseen.

Similä

Edellä kohdassa B mainituin perustein Similä ei ole ensinnäkään voinut mieltää varsin todennäköiseksi myöskään sitä, että kunnanvaltuuston päätöksen täytäntöönpano olisi millään muotoa lainvastaista teonkuvauksen kohdassa C väitetyllä tavoin.

Similä on kunnanhallituksen varajäsenenä osallistunut päätöksentekoon ainoastaan yhdessä teonkuvauksen kohdassa C selostetuista kohdista (19.1.2015 § 28). Tuohon asiakohtaan Similä on joutunut osallistumaan Timo Kurulan jäävätyä itsensä.

Similä ei ole sanotuissa olosuhteissa voinut syyllistyä tahalliseen rikokseen äänestäessään yhden kerran yhdessä kunnanhallituksen kokouksessa toisten kunnanhallituksen jäsenten esittämää ja kannattamaa vaihtoehtoa jättää vt. kunnanjohtaja Mäkisen esitys käsittelemättä.

Similän vähäinen osallisuus huomioon ottaen hänen menettelyssään ei ainakaan ole kysymys kvalifiointiperusteissa tarkoitettua erityisen tuntevan haitan tai vahingon tavoittelupyrkimyksistä, saati erityisestä suunnitelmallisuudesta taikka kostomotivaatiosta. Similän menettelyä ei myöskään voida pitää kokonaisuutena arvostellen törkeänä.

Virikko

Virikko työskenteli tilapäisen valiokunnan sihteerinä 30.5.2014-5.11.2014 välisenä aikana. Tilapäinen valiokunta oli aloittanut varsinaisen selvitystyön ja asian valmistelun jo ennen Virikon palkkaamista.

Hän ei ollut sihteerin tehtävässään tilapäisessä valiokunnassa vastuullisessa tai päättävässä asemassa. Virikko oli määräaikaisessa työsuhteessa Kittilän kuntaan ja noudatti työnantajan antamia ohjeita työn suorittamisessa. Tilapäisen valiokunnan sihteeri ei ole ollut vastuussa irtisanomisperusteiden riittävästä, asianmukaisesta ja totuudenmukaisesta selvittämisestä eikä päätöksenteon tasapuolisesta turvaamisesta.

Virikko ei voinut asemansa ja tehtävänsä perusteella puuttua millään tavalla tilapäisen valiokunnan jäsenten työskentelyyn, irtisanomisperusteiden selvittämiseen eikä loppuraportin sisältöön.

Virikon menettely työsuhteen aikana ei ole ollut sen laatuista, että hänen menettelynsä voitaisiin katsoa tahalliseksi rikokseksi. Virikko ei ole toiminnallaan millään tavalla edesauttanut tilapäistä valiokuntaa rikoksen toteuttamisessa syyttäjän väittämällä tavalla.

Virikolle oli kerrottu, että tilapäisen valiokunnan sihteerin työtehtävän tarkoituksena oli korostaa tilapäisen valiokunnan selvitystyön puolueettomuutta ja ainoastaan dokumentoitujen ja relevanttien tietojen huomioon ottamista valiokunnan työssä, eikä hänellä ollut mahdollisuutta vaikuttaa varsinaisen selvitystyön sisältöön. Virikon työ oli perustunut kirjallisen raportin laatimiseen valiokunnan tahdon ja näkemyksen mukaisesti.

Virikko ei ole laatinut valiokunnan kokouspöytäkirjoja eikä ole ollut paikalla kokouksissa. Hän oli ollut kaksi kertaa skype-yhteydessä valiokunnan jäseniin. Hän ei ole tiennyt mitä asioita kokouksissa ja kuulemisissa käsiteltiin. Virikko kirjoitti loppuraportin puhtaaksi yhteistyössä valiokunnan kanssa siten, että valiokunta päätti yksin raportin sisällöstä. Virikon pääasiallinen tehtävä oli kirjoitusasun korjaaminen ja tekstin oikoluku. Raportin varsinaisen laatimisprosessi eteni siten, että Virikko oikoluki ja korjasi valiokunnalta saamaansa tekstiä, jonka jälkeen Virikko lähetti sen takaisin valiokunnalle tarkastettavaksi.

Avunantajan tahallisuuden osalta vaaditaan hänen tietoisuuttaan tekijän teosta ja oman toiminnan päätekoa edistävästä merkityksestä. Avunantajan tulee pitää ainakin varsin todennäköisenä, että päärikos tehdään ja että sen tunnusmerkistöön kuuluvat tosiseikat toteutuvat. Avunannon tulee lisätä, edistää tai helpottaa seuraukseen johtaneen rikoksen tekemisen mahdollisuutta. Virikko on vilpittömästi ollut siinä uskossa, että valiokunnan toiminta on ollut objektiivista ja että selvitystyö on ollut hänelle toimitetussa aineistossa. Virikolla ei ollut mitään syytä epäillä selvitystyön oikeellisuutta tai lainmukaisuutta hänen työsuhteensa aikana.

Todistelu

Kirjalliset todisteet

- Oy Levi Ski Resortin hallituksen kokouspöytäkirja 17.11.2013
- Kittilän kunnan ja Levin Matkailukeskus Oy:n tutkintapyyntö Jouni Palosaaren toiminnasta 5.12.2013
- Levin Matkailukeskus Oy:n tutkintapyyntöön täydennys 17.12.2013
- Oy Levi Ski Resortin Ltd:n hallituksen kokouspöytäkirja ja tutkintapyyntö Jouni Palosaaresta 18.12.2013 ja 19.12.2013
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 9.12.2013 § 404
- Levi Ski Resortin hallituksen puheenjohtajan Lauri Kurulan 16.12.2013 infotilaisuudessa esittämä selvitys
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 16.12.2013 § 406-409 liitteinen
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 9.1.2014 § 1-3 ja § 8-9 liitteinen
- Toimistovirkailija Teija Toivola-Huttusen 18.12.2013 Kuntaliittoon Timo Kurulan pyynnöstä lähettämä sähköposti
- Kuntaliiton lausunnot 19.12.2013, 11.2.2014 ja 14.4.2014
- Pertti Eilavaaran laskut 24.12.2014 ja 7.1.2015 Kittilän kunnanhallituksen puheenjohtaja Timo Kurulalle
- Timo Kurulan ja Pertti Eilavaaran väliset sähköpostiviestit 14.-16.11.2014
- Timo Kurulan 18.12.2013 Lauri Kurulalle lähettämä sähköposti
- Päivikki Palosaaren lähettämä kirje 26.12.2013
- Muistio ryhmien neuvottelutilaisuudesta 27.1.2014
- Kittilän kunnanvaltuuston päätös 28.10.1997 § 35
- Kittilän kunnan konserniohje
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja liitteinen 24.2.2014 § 68 ja § 79
- Lapin Kansan uutinen 25.2.2014
- Timo Kurulan tiedote tiedotusvälineille 3.4.2014
- Kittilälehti 7.5.2014
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 20.1.2014 § 27 ja 30
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 14.4.2014 § 141, 149, 157 ja 160-161
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 5.5.2014 § 165, § 188, § 191-192 ja § 194
- Tapani Rantajääskön sähköpostiviestit Lauri Kurulan ja Anna Mäkelän kanssa 30.4.2014 – 5.6.2014
- Kittilän kunnan hallintosääntö
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 17.3.2014 § 85, 109, 114 ja 112 liitteinen
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 9.6.2014 § 222-223
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 18.8.2014 § 339-341
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 25.8.2014 § 354-355
- Kaikkien ryhmien yhteisestä neuvottelutilaisuudesta laadittu muistio 25.2.2013
- Jouni Palosaaren sähköpostiviesti 29.11.2013
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 6.10.2014 § 413-414
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 27.10.2014 § 417, § 419, § 423 ja
- Kittilän kunnan viestintäsuunnitelma
- Kittilän kunnanhallituksen pöytäkirja 27.3.2012 § 78 liitteinen
- Kittilän kunnanhallituksen pöytäkirja 10.11.2014 § 464
- Kittilän kunnan toimistovirkailija Teija Toivola-Huttusen sähköposti 29.9.2017 poliisille
- Kunnanvaltuuston kokouspöytäkirja 12.5.2014 § 15

- Kunnanvaltuuston kokouspöytäkirja 25.8.2014 § 35
- Kunnanvaltuuston kokouspöytäkirja 29.9.2014 § 39 liitteineen
- Suomen kuvalehti, Jorma Kalskeen haastattelu 13.6.2014
- Suomen kuvalehden artikkeli 1.7.2014
- Suomen kuvalehden artikkeli 22.8.2014
- Keskusrikospoliisin lausunto 20.10.2016
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 9.2.2015 § 55
- Tilapäisen valiokunnan raportin 8/2014 kansilehti, sisällys ja johdanto sekä liiteluettelo
- Tilapäisen valiokunnan raportin toinen versio 8.9.2014
- Tilapäisen valiokunnan lopullinen raportti 5.11.2014
- Kunnanhallituksen kuuleminen tilapäisen valiokunnan raportista kunnanhallituksen pöytäkirja 27.10.2014 § 418 (raportin liite 16)
- Tilapäisen valiokunnan kannanotto kunnanjohtajan vastineesta (raportin liite 17)
- Tilapäisen valiokunnan kommentti kunnanhallituksen lausunnosta (raportin liite 27)
- Tilapäisen valiokunnan esitys kunnanvaltuustolle (raportin liite 28)
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 1.4.2014 § 126
- Tilapäisen valiokunnan raportin päiväämätön kuulemisasiakirja
- Inkeri Yrityksen kuulemiseen liittyvät kaksi muistiota 4.6.2014 ja 17.6.2014 sekä Yrityksen ja Junnolan sähköpostiviestit 10.6.2014
- Kittilän yrittäjät ry:n vastaus tiedoksiantosaantipyyntöön 25.7.2016
- Kunnanjohtaja Anna Mäkelän vastine 5.9.2014 Kittilän kunnan tilapäiselle valiokunnalle
- Timo Kurulan sähköpostiviesti 14.11.2014 Pertti Eilavaaralle ja Eilavaaran vastauksena 16.11.2014 Markku Mäkitalon vaimon sähköpostiin lähettämä sähköpostiviesti
- Kunnanvaltuuston pöytäkirja 17.11.2014 § 59 liitteineen
- Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 4.2.2016 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös 3.6.2014
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 24.11.2014 § 465 ja 481
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 8.12.2014 § 492
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 19.1.2015 § 1 ja 28
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 9.2.2015 § 32, 34 ja 35
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 16.3.2015 § 70-72, 74 ja 77-78 liitteineen
- Timo Kurulan sähköposti Kuntaliiton lakimiehelle Heikki Harjulle 4.12.2014 ja Heikki Harjulan vastaussähköposti 8.12.2014
- Sannareetta Virikon työsopimus 30.5.2014 (Junnolan allekirjoittama)
- Hallintojohtaja Esa Mäkisen lähettämä sähköposti Junnolalle 9.6.2014
- Uudelleen tehty Sannareetta Virikon työsopimus 25.6./27.6.2014
- Virikon ja Junnolan väliset sähköpostiviestejä ajalla 2.6.2014-28.10.2014
- Kuntaliiton lakimies Heikki Harjulan laatima muistio 26.8.2009 ”Prosessikaavio”
- Virikon pro gradu -tutkielma, sivut 1, 49-50 ja 68-76
- Jouni Palosaaren ja Mikko Luukkaan sähköpostiviestit 9.12.2013
- Pekka Rajalan sähköposti kuntapäätäjille 12.12.2013
- Jussi Töyrylän sähköposti 12.12.2013 Antti Rinteelle ja Jouni Palosaarelle
- Jouni Palosaaren ja Jari Vanhatalon sähköpostikeskustelu 12.12.2013
- Jouni Palosaaren Power Point -esitys kunnanvaltuuston infotilaisuudessa 16.12.2013
- Facebook-viesti Mika Latva-Hille Kuusisto 16.12.2013
- Sähköpostiketju Juha Palo-Tarja Nikkinen-Jouni Palosaari-Päivikki Palosaari 19.12.2013

- Päivikki Palosaaren 3.9.2014 lähettämä sähköposti
- Tarmo Salosen Anna Mäkelälle luovuttama sähköposti 25.8.2014
- Pekka Koskisen Susanna Kantolalle 2.1.2014 lähettämä sähköposti
- Timo Kurulan tiedustelu kuntaliittoon 5.2.2015 ja vastaus 6.2.2015
- Paula Nevalaisen tiedustelu kuntaliittoon 12.3.2015 ja vastaus 16.3.2015
- Hissilippumyynti -sivu
- Laskettelupäivät 10 suurinta -sivu
- Kittilän kunnan ja Levin Matkailukeskus Oy:n tutkintapyyntö Jouni Palosaaren toiminnasta 5.12.2013
- Rovaniemen hallinto-oikeuden päätös 27.3.2014
- Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 7.10.2015
- Lapin Kansan pääkirjoitus 28.3.2014
- Ski Sport Finland Oy:n puheenjohtaja Martti Uusitalon kirje 11.12.2013
- Levi Official Partners/Mikko Luukkaan päiväämätön kirje
- Oy Levi Ski Resort Ltd:n henkilökunnan kirjelmä Kittilän kunnanhallitukselle 9.12.2013
- Kuntatiedote 5.9.2014
- Kunnanhallituksen pöytäkirja 25.11.2013 § 385 ja 388
- Pekka Koskisen sähköposti Kittilän kunnalle 25.8.2014
- Anna Mäkelän sähköpostiviesti 2.5.2014
- Kittilän kunnanhallituksen 12.9.2006 vahvistama Työpaikkahäirinnän ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisy ja lopettaminen
- Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 5.2.2016
- AA Matti Pulkamon lausunto Kittilän kunnanhallitukselle 24.8.2014
- Kuntatiedote 5.10.2014
- Ylen artikkeli 29.12.2014
- Lapin Kansan artikkeli 8.9.2014
- Long Playn artikkeli 8.9.2014
- VKSV:n päätös muutosharkintapyyntöön 13.8.2014
- Kihlakunnansyyttäjä Katri Junnikkala-Heikkisen 5.11.2015 tekemä päätös esitutinnan rajoittamisesta, asianumero E 15/435 sekä siihen liittyvät tutkintapyyntö 23.9.2014, pyyntö tutinnan täydentämiseen 7.10.2014 ja tutkintapyyntöön täydennys 22.10.2014
- Kihlakunnansyyttäjä Katri Junnikkala-Heikkisen 13.10.2017 tekemä päätös syyttämättä jättämisestä Mäkelän irtisanomista koskevassa asiassa, asianumero R 17/1951.
- Valtuutettu Outi Marttilan 14.12.2012 tekemä valtuustoaloite
- Kittilän Perussuomalaisten valtuustoryhmän päiväämätön vastaus tilapäiselle valiokunnalle
- Jukka Salmen päiväämätön kirjoitus tilapäiselle valiokunnalle
- Tutkintailmoitus asiassa 8690/R/13174/13
- Sähköpostiviestit 7. ja 8.5.2018 Halttu / Valli-Lintu ja Kuittinen / Halttu
- Valtiovarainministeriön asettaman selvitysryhmän arviointi ja toimenpide-ehdotukset 27.2.2018
- Ylen uutinen 15.6.2018
- Kittilän kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2010
- Kittilän kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2013
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 30.9.2014 § 394
- Kunnanvaltuuston kokouspöytäkirja 20.10.2014
- OTL Pertti Eilavaaran lausunto
- Anna Mäkelän sähköpostiviesti 17.11.2014 poliisille
- Syyttämättä jättämispäätös (Autti)
- Hissiyhtiön hallituksen pöytäkirja 12.12.2012
- Kunnanvaltuuston kokouspöytäkirja 20.10.2014

- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 13.12.2011 § 444 ym. liitteineen (Lapeco)
- Lapin Kansan artikkeli 20.1.2014
- Kyösti Tornbergin sähköposti 11.12.2014
- Tilapäisen valiokunnan kokousten pöytäkirjat 19 kpl
- Virikon Kuntaliiton lakimieheltä saama sähköposti 4.6.2014
- Kittilän kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 12.8.2013 § 244
- Tutkinnanjohtaja Pekka O. Mäkelä päiväämätön sähköposti Jouni Palosaaren avustajalle Jari Korhoselle
- Hannes Viirin 22.5.2017 tutkintapyyntö Valtakunnansyyttäjänvirastolle
- Kittilän kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 15.9.2014
- Valtakunnansyyttäjänviraston päätös 8.1.1999
- Esa Mäkisen sähköpostiviesti 26.6.2014 Junnolalle
- Saate Lähteenmäen laskuun 20.3.2014 ja erittely toimenpiteistä (salassapidettävä)
- Vastine 10.7.2017, Levi Magic Oy (salassapidettävä)
- Mikko Kärnän haastattelu Lapin Kansassa 14.10.2018
- Mikko Kalaniemen ja Jouni Palosaaren sähköpostiviesti 23.10.2013
- Kutsu tiedotustilaisuuteen 15.9.2014 klo 13
- Kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 15.9.2014 § 378
- Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 22.11.2018
- Sanna Ylinamman ja Arto Sulosen sähköpostiviestit 10.-11.1.2018
- Tuloste Finder.fi -sivustolta koskien Oy Levi Ski Resort Ltd:n taloustietoja ym.
- Kooste Suomen Kuvalehden lehtiotsikoista hakusanalla Kittilä aika väliltä 13.6.2014 – 22.11.2018
- Otavan mainos Pekka Viljasen ja Eeva-Liisa Hynysen vuonna 2019 ilmestyvästä teoksesta Kittilän laki

Muu oikeudenkäyntiaineisto

- Excel-taulukot

Henkilötodistelu

1. Asianomistaja Anna-Marjaana Mäkelä
2. Vastaaja Holck
3. Vastaaja Virikko
4. Vastaaja Nevalainen
5. Vastaaja Patakangas
6. Vastaaja Junnola
7. Vastaaja Molkoselkä
8. Vastaaja Salmi
9. Vastaaja Mäntymaa
10. Vastaaja Kuusela
11. Vastaaja Fagerholm
12. Vastaaja Niva
13. Vastaaja Saarela
14. Vastaaja Erkkilä
15. Vastaaja Paksu
16. Vastaaja Mäkinen
17. Vastaaja Taskila
18. Vastaaja Similä
19. Vastaaja Kurula
20. Vastaaja Salonen
21. Vastaaja Siitonen

22. Vastaaja Kinnunen
23. Vastaaja Maunula
24. Vastaaja Rantajääskö
25. Vastaaja Mäkitalo
26. Vastaaja Kantola
27. Vastaaja Korva
28. Vastaaja Kyrö
29. Todistaja Antti Rinne
30. Todistaja Ari Aspia
31. Todistaja Mikko Kärnä
32. Todistaja Esa Mäkinen
33. Todistaja Pekka Koskinen
34. Todistaja Lauri Kurula
35. Todistaja Helena Huikuri-Kujala
36. Todistaja Inkeri Yritys
37. Todistaja Arto Sulonen
38. Todistaja Hille Tams (ent. Kuusisto)
39. Todistaja Merja Koivisto
40. Todistaja Teija Toivola-Huttunen
41. Todistaja Outi Marttila
42. Todistaja Mauri Tammela
43. Todistaja Tuula Mertaniemi
44. Todistaja Maria Vuorivirta-Heikkinen
45. Todistaja Jouni Palosaari
46. Todistaja Jussi Töyrylä
47. Todistaja Pekka O. Mäkelä
48. Todistaja Marketta Toivola
49. Todistaja Pertti Eilavaara

Tuomion perustelut

Syytekohta 1 (R 17/984)

Asian taustaa

Käräjäoikeus on alkuun selostanut, miten esitetyn näytön perusteella Oy Levi Ski Resort Ltd:n (jäljempänä hissiyhtiö) hissihankintaan liittyvää asiaa on ajallisesti käsitelty edeten Jouni Palosaaren vapauttamiseen hissiyhtiön toimitusjohtajan tehtävistä, tutkintailmoituksen tekemiseen ja sen jälkeisiin tapahtumiin.

5.11.2013 kunnanjohtaja Anna Mäkelä on kuullut ensimmäisen kerran hissiyhtiön hallituksen puheenjohtaja Lauri Kurulalta, että tämä epäilee hissiyhtiön hissihankinnassa tapahtuneen jotain erikoista. Anna Mäkelän mukaan Lauri Kurula on ilmoittanut, että hissiyhtiön toimitusjohtaja Jouni Palosaari ei ole hoitanut hissihankintaa hallituksen toivomalla tavalla ja että hallitus on menettänyt toimitusjohtajan luottamuksen. Asiasta on vielä keskusteltu seuraavana päivänä 6.11.2013 lyhyesti Anna Mäkelän ja Lauri Kurulan kesken.

12.11.2013 Anna Mäkelää on eräiden hissiyhtiön hallitusten jäsenten toimesta informoitu lisää hissihankinnan epäselvyyksistä. Informointi on tapahtunut Lauri Kurulan työhuoneessa ja paikalla ovat olleet Anna Mäkelän ja Lauri Kurulan lisäksi hissiyhtiön silloisista hallituksen jäsenistä Ari Aspia, Antti Rinne ja Inkeri Yritys. Anna Mäkelälle on kerrottu, että Jouni Palosaaren menettely hissihankinnassa ei ole ollut asiallista ja että hallitus tulee

seuraavassa kokouksessa viikonloppuna irtisanomaan Jouni Palosaaren. Irtisanominen tullaan toteuttamaan siten, että Jouni Palosaarelle tarjotaan muuta työtä ja asia kerrotaan julkisuuteen mahdollisimman huomiota herättämättä.

17.11.2013 ennen hissiyhtiön hallituksen kokousta hissiyhtiön hallituksen jäsenen Antti Rinteen hotellihuoneessa on ollut tapaaminen Antti Rinteen, Ari Aspian, Lauri Kurulan ja Markku Mäkitalon kesken. Ari Aspian poistuttua huoneesta paikalle on kutsuttu silloinen hissiyhtiön toimitusjohtaja Jouni Palosaari, jolle on ilmoitettu etukäteen hallituksen kokouksessa tehtävästä päätöksestä vapauttaa Jouni Palosaari toimitusjohtajan paikalta.

17.11.2013 hissiyhtiön hallitus on pitänyt kokouksen ja hallituksen pöytäkirjasta ilmenee, ”että toimitusjohtaja Jouni Palosaari ei nauti hallituksen luottamusta hissitarjouksissa ilmenneiden epäselvyyksien vuoksi, jotka johtuivat tiedon vuotamisesta kilpailija Doppelmayrille toimitusjohtajan ilmoittamalla maininnalla ”neljä on neljä ja viisi on viisi” ja Leitnerin tarjoukseen liittyvän 10 % alennuksen salaamisesta. Hallitus on päättänyt luottamuspulan johdosta vapauttaa toimitusjohtaja Jouni Palosaaren toimitusjohtajan tehtävistä heti ja nimittää hänet Etelärinteen rakennushankkeen projektipäälliköksi määräajaksi 31.12.2014 saakka.” Päätöksen ovat tehneet hissiyhtiön silloisen hallituksen jäsenet Lauri Kurula (hallituksen puheenjohtaja), Ari Aspia, Markku Mäkitalo, Tarmo Salonen, Antti Rinne ja Inkeri Yritys yksimielisesti.

17.11.2013 Lauri Kurula on illalla informoinut Anna Mäkelää siitä, että Jouni Palosaari on hissiyhtiön hallituksen päätöksellä irtisanottu toimitusjohtajan tehtävästä.

18.11.2013 Anna Mäkelä on keskustellut irtisanomisesta Inkeri Yrityksen (tuolloin Kittilän kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja hissiyhtiön hallituksen jäsen) kanssa kunnantalolla. Samana päivänä Anna Mäkelä on auttanut hissiyhtiön hallituksen jäseniä Lauri Kurulaa ja Markku Mäkitaloa Jouni Palosaaren irtisanomista koskevan tiedotteen laatimisessa.

19 tai 20.11.2013 Anna Mäkelä on tavannut Kittilän kunnanhallituksen silloista puheenjohtajaa Timo Kurulaa Sirkan päiväkodin parkkipaikalla ja informoinut Timo Kurulaa Jouni Palosaaren vapauttamisesta hissiyhtiön toimitusjohtajan tehtävästä.

25.11.2013 on ollut kunnanhallituksen kokous, missä Lauri Kurula on informoinut kunnanhallitusta Jouni Palosaaren vapauttamisesta hissiyhtiön toimitusjohtajan tehtävistä.

26.11.2013 on ollut Levin Matkailu Oy:n yhtiökokous, missä Anna Mäkelä on toiminut kokouksen puheenjohtajana. Kokouksessa on äänestetty Jouni Palosaaren jatkosta yhtiön hallituksen jäsenenä.

4.12.2013 Anna Mäkelä on kertomuksensa mukaan keskustellut hissiyhtiön hallituksen jäsenen Antti Rinteen kanssa hissiyhtiön asioista. Rinne ei tällaista keskustelua ole muistanut, mutta mikäli sellainen keskustelu on käyty, on sen Rinteen mukaan täytynyt liittyä Kittilän tilanteeseen.

5.12.2013 aamulla Antti Rinne on tavannut Päivikki Palosaaren, Jussi Töyrylän ja Hannu Mäkitalon Helsingissä Rinteen työpaikalla. Keskustelu on

järjestetty Päivikki Palosaaren, Töyrylän ja Hannu Mäkitalon tai joidenkin heidän pyynnöstä ja siellä on keskusteltu Jouni Palosaaren asemasta hissiyhtiössä.

5.12.2013 iltapäivällä Kittilän kunta ja Levin Matkailukeskus Oy ovat tehneet Peräpohjolan poliisilaitokselle pyynnön suorittaa tutkinta sen selvittämiseksi, onko Jouni Palosaari menetellyt rangaistavaksi säädetyllä tavalla eli syyllistynyt luottamusaseman väärinkäyttöön toimittuaan hissiyhtiön toimitusjohtajana ja mikäli on, Kittilän kunta (omistaa 51 % hissiyhtiön osakekannasta) sekä Levin Matkailukeskus Oy (omistaa 42 % hissiyhtiön osakekannasta) ilmoittavat vaativansa rangaistusta syylliseksi epäillylle. Tutkintapyynnön kohdassa 2 on selostettu toimitusjohtaja Palosaaren toimenpiteet ja laiminlyönnit, jotka täyttävät luottamusaseman väärinkäyttörikoksen tunnusmerkistön. Selostuksen mukaan Palosaari on 28.10.2013 ennen hissiyhtiön kokousta saanut Leitner-yhtiön edustajalta sähköpostin, jossa Leitner-yhtiö ilmoittaa tarjoavansa ”huomattavan” 10 %:n alennuksen hissitoimituksesta. Tarjotusta Leitner-yhtiön hinnasta alennus olisi ollut heidän kirjallisen tarjouksensa pohjalta 464 000,00 euroa ja että näin Leitner-yhtiön tarjous on ollut myös jo kokonaistaloudellisesti selvästi edullisempi. Toimitusjohtaja Palosaari ei ollut kuitenkaan toimittanut Leitner-yhtiön edustajan sähköpostia 28.10.2013 yhtiön hallituksen tietoon ja näin tietoisesti jättänyt olennaista ja tärkeää informaatiota kertomatta. Hissien hankintapäätösasia on 28.10.2013 jäänyt hallituksessa pöydälle. Hallituksen jäsenille tuntemattomista syistä toimitusjohtaja Palosaari on ajanut hyvin voimakkaasti Doppelmayr-yhtiön kalliimman tarjouksen hyväksymistä eikä ole esitellyt hallitukselle yhtiön kannalta liiketaloudellisesti merkittävää Leitner-yhtiön tekemään alennusesitystä tarjoukseensa. Edelleen selostuksessa on todettu, että Palosaari ei ole yhtiön hallituksen puheenjohtajan Lauri Kurulan pyynnöstä huolimatta suostunut toimittamaan Palosaaren ja Doppelmayr-yhtiön välistä sähköpostikirjeenvaihtoa, vaan on lähettänyt vastauksen, joka on sisältänyt hissiyhtiön kannalta sellaisen raskauttavan kuvauksen Palosaaren toiminnasta, joka on luottamusaseman väärinkäyttöä. Palosaari on kirjoittanut Doppelmayr-yhtiölle ennen yhtiön tarjouksen tekemistä, että ”neljä on neljä ja viisi on viisi”. Tutkintapyynnön ovat allekirjoittaneet Kittilän kunnan puolesta kunnanjohtaja Anna Mäkelä ja Levin Matkailukeskus Oy:n puolesta Ari Aspia, joka on ollut myös hissiyhtiön hallituksen jäsen. Tutkintapyynnössä asiamieheksi on ilmoitettu OTL, LL.M Jarmo Lähteenmäki ja tutkintapyyntö on ollut kaikkienensa seitsemän sivun mittainen ja lisäksi siihen on liitetty liitteitä.

9.12.2013 on pidetty Kittilän kunnanhallituksen kokous, missä Anna Mäkelä on lyhyesti informoinut kunnanhallituksen jäseniä tutkintapyynnön jättämisestä. Osa kunnanhallituksen jäsenistä on tuolloin halunnut saada lisää tietoa asiasta, mutta asiaa ei ole tuolloin enemmälti käsitelty. Informaation antaminen ei ole ilmennyt kunnanhallituksen pöytäkirjasta.

16.12.2013 on pidetty kunnanvaltuuston kokous. Ennen kunnanvaltuuston kokousta on pidetty kunnanvaltuuston infotilaisuus, missä hissiyhtiön puheenjohtaja Lauri Kurula on esittänyt selvityksen hissiyhtiön tarjouskilpailusta ja Jouni Palosaaren menettelystä ja Jouni Palosaari on pitänyt oman esityksensä. Lisäksi asiasta on kuultu kunnanjohtaja Anna Mäkelää ja hissiyhtiön tilintarkastajaa Rauno Lohea.

16.12.2013 kunnanvaltuuston kokouksen väliajalla kunnanhallitus on pitänyt kokouksen, missä kunnanhallitus on päättänyt syytteessä kuvatulla tavalla (§ 406) peruuttaa kunnanjohtaja Mäkelän Kittilän kunnan puolesta tekemän tutkintapyynnön. Kittilän kunnan hallintojohtaja Esa Mäkinen on jättänyt

päätökseen eriävän mielipiteensä. Edelleen 16.12.2013 kunnanhallitus on päättänyt antaa hissiyhtiön yhtiökokousedustajille / hallituksen jäsenille omistajaohjausta syytteen teonkuvauksessa kerrotulla tavalla (§ 408). Kunnanhallituksen pöytäkirjan mukaan omistajaohjaus on annettu yhtiökokousedustajille, mutta pöytäkirjan liitteen mukaan omistajaohjaus on annettu hissiyhtiön hallituksessa oleville Kittilän kunnan hallitusedustajille.

17.12.2013 Levin Matkailukeskus Oy on täydentänyt 5.12.2013 tehtyä tutkintapyyntöä ja pyytänyt, että poliisiviranomainen selvittäisi aiemmin mainitun lisäksi, onko Jouni Palosaari mahdollisesti syyllistynyt petokseen tai petoksen yritykseen tai muuhun rangaistavaan tekoon. Tutkintapyynnön täydennyksen on allekirjoittanut Levin Matkailukeskus Oy:n toimitusjohtaja Ari Aspia, joka on ollut myös hissiyhtiön hallituksen jäsen.

18.12.2013 ennen samana päivänä pidettyä hissiyhtiön hallituksen kokousta Kittilän kunnanhallituksen puheenjohtajisto eli Timo Kurula, Aki Maunula ja Tarmo Salonen ovat tavanneet Levin Matkailukeskus Oy:n kokoustiloiissa hissiyhtiön silloisessa hallituksessa olleet Levin Matkailukeskus Oy:n edustajat Antti Rinteen ja Ari Aspian keskustellakseen Jouni Palosaaren asemasta hissiyhtiössä.

18.12.2013 on pidetty hissiyhtiön hallituksen kokous, missä on ollut läsnä Lauri Kurula, Ari Aspia, Markku Mäkitalo, Tarmo Salonen, Antti Rinne, Inkeri Yritys ja vt. toimitusjohtaja Juha Palo. Kokouksessa hissiyhtiön hallitus on päättänyt, että yhtiö tekee tutkintapyynnön Jouni Palosaaren toimista ja että yhtiö viittaa pyynnössä Levin Matkailukeskus Oy:n tekemään tutkintapyyntöön. Edelleen hallitus on päättänyt, että yhtiö vaatii rangaistusta Jouni Palosaarelle ja pyytää pikaista tutkintaa. Asianajajaksi hallitus on valinnut rikosoikeudellisissa asioissa OTK Jarmo Lähteenmäen ja hänelle on annettu avoin asianajovaltakirja hoitaa rikosasiaa.

26.12.2013 Päivikki Palosaari on lähettänyt hissiyhtiön hallituksen jäsenille Tarmo Saloselle, Markku Mäkitalolle ja Inkeri Yritykselle, Kittilän kunnan elinkeinojohtaja Katariina Palolalle sekä useille yritysjohtajille sähköpostitse kirjelmän otsikolla Hyvät kollegat ja päättäjät, Asia: hissiyhtiön ympärillä pyörivä sirkus, Levin Matkailu Oy:n yhteistyö ja tulevaisuus.

9.1.2014 on pidetty kunnanhallituksen kokous, missä on käsitelty Levin Matkailukeskus Oy:n ja Jaana Aspian tekemiä oikaisuvaatimuksia koskien kunnanhallituksen 16.12.2013 päätöstä tutkintapyynnön peruuttamisesta. Hallintojohtaja Esa Mäkinen on esittänyt, että kunnanhallitus päättää kumota 16.12.2013 tehdyn päätöksensä § 406. Kunnanhallitus on päättänyt, että asia palautetaan takaisin valmisteluun ja asiassa pyydetään Suomen Kuntaliitolta lausunto. Edelleen 9.1.2014 pidetyssä kunnanhallituksen kokouksessa on käsitelty Levin Matkailukeskus Oy:n ja Jaana Aspian oikaisuvaatimuksia koskien kunnanhallituksen 16.12.2013 päätöstä omistajaohjauksen antamisesta. Hallintojohtaja Esa Mäkinen on esittänyt, että kunnanhallitus päättää oikaista ja kumota 16.12.2013 päätöksensä. Kunnanhallitus on hylännyt oikaisuvaatimukset.

11.2.2014 Kuntaliitto on antanut lausuntonsa Kittilän kunnanhallitukselle.

24.2.2014 on pidetty kunnanhallituksen kokous, jossa on käsitelty Kuntaliitolta 11.2.2014 saatua lausuntoa. Hallintojohtaja Esa Mäkinen on esittänyt, että kunnanhallitus hyväksyy Levin Matkailukeskus Oy:n oikaisuvaatimuksen ja

päättää kumota 16.12.2013 tehdyn päätöksen peruuttaa tutkintapyyntö. Kunnanhallituksen päätökseksi on tullut, että kunnanhallitus hylkää Levin Matkailukeskus Oy:n oikaisuvaatimuksen.

14.4.2014 Kuntaliitto on antanut lausuntonsa Kittilän kunnanhallitukselle, missä Kuntaliitto on viitannut jo aiemmin antamiinsa lausuntoihin.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on arvioitava, ovatko syytteessä mainitut kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet osallistuessaan 16.12.2013, 9.1.2014 ja 24.2.2014 kunnanhallituksen päätöksentekoon tai sen valmisteluun ja päättäessään peruuttaa Kittilän kunnan kunnanjohtaja Anna Mäkelän 5.12.2013 hissiyhtiön entisestä toimitusjohtajasta Jouni Palosaaresta tekemän tutkintapyyntö ja antaessaan ennen hissiyhtiön yhtiökokousta / hallituksen kokousta yhtiökokousedustajille / hissiyhtiön hallituksessa oleville kunnan edustajille omistajaohjausta sekä hylätessään asiassa tehdyt oikaisuvaatimukset ja jättäessään kumoamatta 16.12.2013 tehdyt päätökset rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Jos kunnanhallituksen jäsenten päätöksenteko todetaan virkavelvollisuuksien vastaiseksi, on sen jälkeen otettava kantaa siihen, onko heidän menettelynsä ollut tahallista vai tuottamuksellista ja voidaanko tekoa katsoa vähäiseksi ja vielä mikäli menettelyn on näytetty olleen tahallista eikä vähäistä, onko virkavelvollisuuksien vastaiseen menettelyyn ryhdytty tarkoituksessa hankkia hyötyä Jouni Palosaarelle.

Virkarikossäännökset

Rikoslain 40 luvun 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan virkamies tuomitaan virka-aseman väärinkäyttämistä, jos virkamies hankkiakseen itselleen tai toiselle hyötyä taikka aiheuttaakseen toiselle haittaa tai vahinkoa rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa osallistuessaan päätöksentekoon tai sen valmisteluun tai käyttäessään julkista valtaa muissa virkatehtävissään.

Rikoslain 40 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan virkamies tuomitaan virkavelvollisuuden rikkomisesta, jos virkamies virkaansa toimittaessaan tahallaan muulla kuin edellä rikoslain 40 luvussa tai rikoslain 11 luvun 9 a §:ssä säädetyllä tavalla rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa.

Rikoslain 40 luvun 10 §:n mukaan virkamies tuomitaan tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta, jos virkamies virkaansa toimittaessaan huolimattomuudesta muulla kuin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa.

Virkavelvollisuuden rikkomisen tarkoittaa sitä, että virkamies menettelee häntä sitovan velvollisuuden vastaisesti, esimerkiksi tekee lainvastaisen päätöksen tai toimenpiteen. Virkamiehen virkavelvollisuuden on perustuttava sellaisiin säännöksiin tai määräyksiin, joita virkamies on velvollinen virkatoiminnassaan noudattamaan. Edellytys virkavelvollisuuden perustumisesta säännöksiin tai määräyksiin ja rikosoikeudessa noudatettava laillisuusperiaate rajoittavat mahdollisuutta johtaa rangaistavuuden perustavia velvollisuuksia kovin yleispiirteisistä säännöksistä. Oikeuskäytännössä virkavelvollisuutta määrittävien säännösten ja määräysten täsmällisyydelle on asetettu melko tiukat vaatimukset. Virka-aseman väärinkäyttämisen lisäedellytyksenä on, että teolta edellytetään erityistä tarkoitusta eli

hyötymistarkoitusta tai haitta- tai vahinkotarkoitusta (Tapio Lappi-Seppälä ym. Rikosoikeus, 2009, s. 1128-1131).

Kunnanhallituksen päätöksentekoa koskevat säännökset tässä asiassa

Syytteen tekoaikana voimassa olleen kuntalain (365/1995) 23 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Pykälän 2 momentin mukaan kunnanhallitus tai johtosäännössä määrätty kunnan muu viranomainen antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kittilän kunnan hallintosäännössä ei ole kunnan edustamisesta toisin määrätty.

Kuntalain 50 §:n 1 momentin mukaan Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin muun muassa:

7) esittelystä.

Hallintolain 2 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista sekä hallintoasioissa noudatettavasta menettelystä. Pykälän 2 momentin mukaan hallintolakia sovelletaan muun muassa kunnallisissa viranomaisissa.

Hallintolain 2 luvun 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Hallintolain 6 luvun 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallintolain 6 luvun 42 §:n mukaan tiedot suullisesti esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun, on kirjattava tai muulla tavoin rekisteröitävä.

Osakeyhtiölain 6 luvun 20 §:n 1 momentin mukaan hallitus valitsee toimitusjohtajan.

Kittilän hallintosäännön 36 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen kokouksessa ratkaistaan asiat kunnanjohtajan esittelystä ja lautakunnan kokouksessa osastopäällikön esittelystä ellei toimialakohtaisissa säännöissä toisin määrätä. Pykälän 4 momentin mukaan esittelijän ollessa poissa tai esteellinen toimii esittelijänä hänen sijakseen määrätty viranhaltija. Edelleen pykälän 5 momentin mukaan toimitusjohtaja voi erityisistä syistä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Tutkintapyynnön tekeminen ja sen peruuttaminen

Kunnanhallituksella on ollut kuntalain 23 §:n nojalla toimivalta peruuttaa kunnanjohtajan tekemä tutkintapyyntö eikä kunnanhallitus tältä osin ole toiminut kuntalain vastaisesti. Tämä ilmenee myös Kuntaliiton lausunnoista 11.2.2014 ja 14.4.2014. Niissä on todettu, että kuntalain 23 §:n mukaan

kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta, valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja muodostavat kuntalain 25 a §:n mukaisesti konsernijohtajan ja yhteistyössä he vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanjohtajalla on ollut kuntalain 24 §:n mukaan itsenäinen oikeus kunnan puhevallan käyttöön ja oikeus edustaa kuntaa ilman valtakirjaa eri viranomaisissa. Kuntalain 24 §:n mukaan kunnanjohtaja toimii kuitenkin kunnanhallituksen alaisena. Tämän vuoksi yhteistyö ja tiedonkulku ovat tärkeitä. Kunnanhallitus voi ottaa käsittelyynsä kunnanjohtajan toimenpiteet, jotka liittyvät kunnan puhevallan käyttöön. Kuntaliitto on todennut lausunnoissaan, että kunnanjohtaja on voinut asemansa perusteella ja konsernijohtoon kuuluvana tehdä tutkintapyyntö kunnan puolesta. Kunnanhallituksella on ollut toimivalta peruuttaa tehty tutkintapyyntö. Edellä kerrottu huomioon ottaen käräjäoikeus katsoo, että kunnanhallituksen jäsenet eivät ole toimineet virkavelvollisuuksiensa vastaisesti peruuttaessaan Kittilän kunnan kunnanjohtaja Anna Mäkelän 5.12.2013 hissiyhtiön entisestä toimitusjohtajasta Jouni Palosaaresta tehdyn tutkintapyyntö.

Käräjäoikeus toteaa lisäksi, että laissa ei ole säädetty kunnanjohtajan tai kunnanhallituksen yleisestä velvollisuudesta tehdä rikosilmoitus. Kuntalaissa ainoa säännös on sen 40 §:ssä, jonka mukaan kunnanhallituksen on vaadittava asianomaiselta selitys sekä tarvittaessa ilmoitettava valtuustolle, jos luottamushenkilön voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen toimessaan virkarikokseen tai muuten menetelleen siinä velvollisuuksiensa vastaisesti. Edelleen saman pykälän mukaan asiasta on viipymättä tehtävä rikosilmoitus, jos kysymyksessä on ilmeinen virkarikos. Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 47 §:n mukaan on viipymättä tehtävä rikosilmoitus, jos viranhaltijan voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen virantoimituksessa virkarikokseen, joka on ilmeinen. Rikoslaisissa ei ole säännöksiä velvollisuudesta ilmoittaa epäilyistä rikoksista.

Tutkintapyyntö tekemiseen tai tekemättä jättämiseen liittyy aina kunnan viranomaisen harkintaa. Harkintaa ohjaavat perustuslaissa ja hallintolaissa säädetty hallinnon oikeusperiaatteet sekä edellä mainituissa tilanteissa kuntalain ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain säännökset. Erityisesti tilanteessa, jossa mahdollinen rikosepäily kohdistuu yksityiseen osakeyhtiöön eli kunnan konserniyhtiöön eikä luottamushenkilöön tai viranhaltijaan, on harkintavalta laajempaa. Kuntalain 25 a §:n ja Kittilän kunnan konserniohjeen mukaisesti virkavastuu kuntakonserniin kuuluvan hissiyhtiön valvonnasta on kuulunut sekä kunnanjohtajan että kunnanhallituksen tehtäviin. Kunnanjohtaja on toiminut kuntalain 24 §:n ja Kittilän kunnan konserniohjeen mukaisesti kunnanhallituksen alaisuudessa ja kun kysymys on ollut kunnalle merkittävässä konserniyhtiössä tapahtuneesta yhtiön toimitusjohtajan kohdistuneesta rikosepäilyistä, olisi harkinta tutkintapyyntö tekemisestä tai tekemättä jättämisestä ollut asianmukaista suorittaa yhdessä kunnanhallituksen kanssa ja lopullinen päätösvalta asiasta on ollut kunnanhallituksella.

Omistajaohjauksen antaminen

Käräjäoikeus aluksi toteaa, että kunnanhallituksen päätös omistajaohjauksen osalta on asiakirjojen mukaan ollut ristiriitainen. Kunnanhallituksen pöytäkirjan mukaan kunnanhallitus on päättänyt antaa yhtiökokousedustajille omistajaohjausta ennen yhtiökokousta. Sen sijaan pöytäkirjan liitteenä olevan omistajaohjausasiakirjan mukaan kunnanhallitus on päättänyt antaa omistajaohjausta Kittilän kunnan edustajille hissiyhtiön hallituksessa. Päätöstä 16.12.2013 tehtäessä tiedossa on ollut, että seuraava hissiyhtiön hallituksen

kokous on 18.12.2013. Tämä ja Timo Kurulan 18.12.2013 Lauri Kurulalle lähettämä sähköposti huomioon ottaen käräjäoikeus katsoo, että syytteessä tarkoitettu omistajaohjauspäätös (§ 408) on annettu Kittilän kunnan edustajille hissiyhtiön hallituksessa.

Kunnanhallituksella on ollut kuntalain 23 §:n ja Kittilän kunnan konserniohjeen nojalla toimivalta antaa omistajaohjausta kunnan edustajille kunnan omistamassa osakeyhtiössä eikä kunnanhallitus tältä osin ole toiminut kuntalain vastaisesti. Tämä ilmenee myös Kuntaliiton lausunnoista 19.12.2013 ja 11.2.2014. Niissä on todettu, että kunnanhallituksella on kuntalain 23 §:n mukaisesti toimivalta antaa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Vaikka säännöksessä ei säädetä ohjeiden ehdottomasta sitovuudesta, on lähtökohtana, että niitä noudatetaan, mutta noudattamatta jättämistä ei ole sanktioitu. Päätökset tehdään eri yhteisöjä koskevan lainsäädännön ja tässä tapauksessa osakeyhtiölain mukaisesti. Päätetyillä toimiohjeilla ilmaistaan kunnan kanta, mutta ei puututa oikeudellisesti sitovalla tavalla yhtiön toimintaan. Kuntaa edustavat henkilöt toimivat saamiensa ohjeiden ja valtuuksien puitteissa. Oikeuskäytännön mukaan päätös ei ole valituskelpoinen.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on 7.10.2015 antamassaan päätöksessä todennut, että kunnanhallituksen päätös 16.12.2013 sisältää kunnan osittain omistaman osakeyhtiön hallituksen jäsenille annetun omistajaohjauksen. Kunnanhallituksen päätöksellä ei ole voitu oikeudellisesti sitovalla tavalla määrätä kunnan hallinnosta erillisen yksityisoikeudellisen yhtiön toiminnasta. Kunnanhallituksen päätös ei siten sisällä sellaista kunnan edustajalle annettua toimintaohjetta kunnan kannan ottamisesta kysymyksessä olevaan asiaan, jota kuntalain 23 §:n 2 momentissa tarkoitetaan. Kunnanhallituksen päätös koskee kuntalain 91 §:n tarkoittamalla tavalla vain valmistelua eikä siitä siten saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta.

Edellä kerrottu huomioon ottaen käräjäoikeus katsoo, että kunnanhallituksen jäsenet eivät ole toimineet virkavelvollisuuksien vastaisesti antaessaan 16.12.2013 omistajaohjausta kunnan edustajille hissiyhtiön hallituksessa. Kunnanhallitus on omistajaohjauksella ilmaissut kunnan näkemyksen asiassa ja luonnollisesti lähtenyt siitä, että hissiyhtiön hallituksessa olevat kuntaa edustavat hallituksen jäsenet sitä noudattaisivat. Tämä ilmenee myöskin Timo Kurulan Lauri Kurulalle 18.12.2013 lähettämästä sähköpostiviestistä. Ohjeet eivät kuitenkaan ole olleet määräyksiä, koska ne eivät voi olla oikeudellisesti sitovia, vaan lopullisen päätöksen asiassa on tehnyt osakeyhtiön hallitus. Kunnanhallituksen tekemän päätöksen tosiasiallisesta ei-oikeudellisesti sitovasta luonteesta kertoo myös se, että hissiyhtiön hallituksessa kuntaa edustavat hallituksen jäsenet eivät ole kunnanhallituksen antamaa omistajaohjausta noudattaneet.

Tarkoitussidonnaisuuden ja objektiviteettiperiaatteen rikkominen

Hallintolain esitöissä ja oikeuskirjallisuudessa tarkoitussidonnaisuuden periaatteella tarkoitetaan yleistä kieltoa käyttää väärin mitä tahansa viranomaisen tehtäviin ja toimivaltaan kuuluvia elementtejä. Puhutaan yleisestä toimivallan väärinkäyttökiellosta. Väärinkäyttökiellon kohteena on muun muassa viranomaisen päätösvalta ja harkintavalta. Kunnan viranomaisen ei harkintavaltaa käyttäessään saa edistää tehtävilleen ja toimivallalleen vieraita tarkoituksiperiä. Hallinto-oikeudellisella objektiviteettiperiaatteella taas tarkoitetaan sitä, että viranomaisen toimii objektiivisesti ja riippumattomasti. Objektiivisuuden vaatimus merkitsee, että

viranomaisen toiminta ja päätöksenteko eivät saa perustua epäasiallisiin tai hallintotoiminnalle muuten vieraisiin perusteisiin. Riippumattomuuden vaatimus puolestaan merkitsee, että viranomaisen toimii itsenäisesti etenkin suhteessa epäasialliseen ulkopuoliseen vaikuttamiseen. Periaatteen keskeisenä tavoitteena on turvata luottamusta hallintotoiminnan tasapuolisuuteen ja puolueettomuuteen. (HE 72/2002 vp. s. 54-55, Olli Mäenpää: Yleinen hallinto-oikeus, 2017, s. 156-161 ja Heikki Harjula-Kari Prättälä: Kuntalaki-taustat ja tulkinnat, 2012, s. 27 ja 128)

Kuten edellä on todettu, kunnanhallituksen jäsenet eivät ole toimineet lainvastaisesti peruuttaessaan tutkintapyynnön tai antaessaan omistajaohjausta. Tutkintapyynnön tekeminen ja sen peruuttaminen sekä omistajaohjauksen antaminen ovat kuuluneet kunnan harkintavaltaan. Kunnanjohtajalla on ollut oikeus tehdä tutkintapyyntö ja kunnanhallituksella on ollut oikeus peruuttaa tutkintapyyntö. Samoin kunnanhallituksella on ollut oikeus antaa omistajaohjausta hissiyhtiön hallinnossa oleville kunnan edustajille. Tällaisessa tilanteessa kunnalliseen itsehallintoon kuuluvaa korostettua harkintavaltaa on rajoittanut kuitenkin hallinnon yleiset oikeusperiaatteet. Tarkoitussidonnaisuuden periaate on edellyttänyt sitä, että kunnanhallitus ei ole saanut perustaa päätöstään perua tutkintapyyntö ja antaa omistajaohjausta asiaankuulumattomiin syihin eikä objektiviteettiperiaatteen vastaisesti puolueellisesti pyrkiä hyödyttämään päätöksillä Jouni Palosaarta.

Kuntalain 1 §:n 3 momentin mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan. Edelleen kuntalain 23 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen nimenomaisena tehtävänä on muun muassa kunnan taloudenhoidosta huolehtiminen. Edelleen Kittilän kunnan konserniohjeen mukaan omistajapolitiikan tarkoituksena ja tavoitteena on elinkeinotoiminnan toimintaedellytysten edistäminen, kunnan pääomasijoitusten turvaaminen ja osinkotuoton varmistaminen. Kunnanhallituksen tehtävänä on konserniohjeen mukaan ohjata ja valvoa Kittilä-konsernin taloutta ja toimintaa.

Asiassa on ollut riidatonta, että matkailuelinkeinon, ja siinä keskeisessä asemassa olevan hissiyhtiön, taloudellinen merkitys Kittilän kunnalle on ollut merkittävä ja että tapahtumien aikaan hissiyhtiö on ollut toteuttamassa historiansa suurinta investointia. Riidatonta on ollut myöskin se, että Jouni Palosaari on pitkään ja menestyksekkäästi hoitanut hissiyhtiön toimitusjohtajan tehtävää. Jouni Palosaaren vapauttaminen hissiyhtiön toimitusjohtajan paikalta ja kunnanjohtajan Jouni Palosaaresta tekemä tutkintapyyntö on aiheuttanut suurta kuohuntaa Kittilän kunnassa sekä laajaa mediahuomiota. Kaikkien syytteessä olevien kunnanhallituksen jäsenten kertomuksista on ilmennyt, että heidän päätöksenteon tarkoituksena tutkintapyynnön peruuttamisessa ja omistajaohjauksen antamisessa on ollut vain ja ainoastaan Kittilän kunnan etu, eli hissiyhtiön ja Levin toiminnan menestyksen jatkuminen ja sitä kautta Kittilän kunnan konserniohjeen mukaisen omistajapolitiikan tarkoituksen ja tavoitteen toteutuminen. Kunnanhallituksen jäsenet ovat tuolloin 16.12.2013 kunnanvaltuuston infossa Lauri Kurulalta ja Jouni Palosaarelta saadun informaation perusteella kokeneet Kittilän kunnan etuna olevan kunnanjohtajan tekemän tutkintapyynnön peruuttaminen. Kunnanhallituksella on ollut tutkintapyynnön perumiseen laillinen oikeus. Toimenpiteellä ei ole millään tavoin puututtu poliisin toimivaltaan tutkia epäiltyä rikosta. Kittilän kunnan ja Levin Matkailukeskus Oy:n 5.12.2013 tekemä tutkintapyyntö on koskenut tekoa, joka on ollut asianomistajarikos ja jonka asianomistaja on ollut hissiyhtiö, ei Kittilän kunta tai Levin Matkailukeskus Oy. Tällaisessa tilanteessa poliisi toimittaa esitutkinnan vain siinä tapauksessa, että asianomistaja ilmoittaa

esitutkintaviranomaiselle tai syyttäjälle vaativansa rangaistusta. Hissiyhtiö onkin 18.12.2013 tehnyt tutkintapyynnön ja ilmoittanut vaativansa rangaistusta Jouni Palosaarelle. Käräjäoikeus katsoo, että sillä, olisiko esitutkintaa suoritettu tai onko se jo alkanut Kittilän kunnan tekemän tutkintapyynnön perusteella vai ei, ei ole merkitystä, koska Kittilän kunnan lisäksi Levin Matkailukeskus Oy on tehnyt 5.12.2013 tutkintapyynnön. Kittilän kunnan tekemällä päätöksellä peruuttaa tutkintapyyntö ei ole ollut vaikutusta Levin Matkailukeskus Oy:n tekemään tutkintapyyntöön ja poliisin toimiin sen johdosta. Lisäksi poliisiviranomaisella on ollut oikeus tutkia virallisen syytteen alaisia tekoja, mikäli epäilyjä sellaisesta on ollut, ilman tutkintapyyntöäkin.

Edelleen Kittilän kunnanhallituksen 16.12.2013 pöytäkirjassa olevasta liitteestä ilmenee omistajaohjauksen sisältö. Asiakirjasta ilmenee, että kunnanhallituksen jäsenet ovat kuulleet sekä hissiyhtiön hallituksen puheenjohtajan Lauri Kurulan että hissiyhtiön hallituksen vapauttaman toimitusjohtajan Jouni Palosaaren informaation asiassa ja että tuossa tilanteessa kunnanhallituksen jäsenet ovat arvioineet Kittilän kunnan etuna olevan tilanteen rauhoittaminen ja se, että hissiyhtiön pitkäaikainen toimitusjohtaja Jouni Palosaari valittaisiin takaisin hissiyhtiön toimitusjohtajaksi. Kunnanhallitus on tuossa tilanteessa arvioinut kunnan etua ja arvioinut kunnan taloutta ja omistajapolitiikkaa parhaiten edistävän kyseinen ratkaisu.

Lisäksi todetaan, että yleisesti poliisin suorittaman esitutkinnan aloittamiskynnys on varsin matala. Esitutkinnan alkuvaiheessa ei läheskään aina voida sanoa tuleeko esitutkinta johtamaan syyteharkintaan ja mahdolliseen syytteen nostamiseen. Edelleen nyt kyseessä olevan kaltaisissa rikosepäilyissä esitutkinnan ja rikosprosessin kestot ovat yleisesti pitkiä. Tähän nähden pelkästään se, että henkilö on epäiltynä yhtiön toimitusjohtajana toimiessaan tapahtuneesta rikoksesta, ei ole esteenä toimia osakeyhtiön toimitusjohtajana, ei edes silloin, kun kysymys on kunnan enemmistöomisteisesta osakeyhtiöstä. Siitä, kuka voi toimia osakeyhtiön toimitusjohtajana säädetään osakeyhtiölain 6 luvun 19 §:ssä ja toimitusjohtajan valinta on aina viime kädessä yhtiön hallituksen harkinnassa ja hallitus vastaa tästä päätöksestään yhtiön omistajille.

Esitetystä todistelusta ei ilmene, että päätöksenteon tarkoituksena olisi ollut puolueellisesti pyrkiä hyödyttämään Jouni Palosaarta. Kenelläkään kunnanhallituksen jäsenistä ei ole näytetty olevan yhteisiä taloudellisia tai muitakaan hankkeita Jouni Palosaaren tai Päivikki Palosaaren kanssa tai että he muutoinkaan olisivat olleet mitenkään läheisissä väleissä heidän kanssaan. Jouni Palosaari on ollut 16.12.2013 kunnanvaltuuston infossa pyydettyinä kertomassa oman näkemyksensä asiasta eikä se, että hän on hissiyhtiön entisenä pitkäaikaisena toimitusjohtajana puolustautunut ja kertonut oman näkemyksensä ja huolensa asiassa, ole osoitus siitä, että kunnan päätöksentekoon olisi vaikuttaneet asiaankuulumattomat syyt tai että päätöksentekijät olisivat objektiviteettiperiaatteen vastaisesti puolueellisesti pyrkineet hyödyttämään päätöksillä Jouni Palosaarta.

Päivikki Palosaaren 26.12.2013 lähettämä sähköpostiviesti on osoitettu tuolloin hissiyhtiön hallituksessa olleille Kittilän kunnan edustajille sekä joillekin yrittäjille ja Kittilän kunnan elinkeinojohtajalle. Tarmo Salonen on heistä ainoa, joka on ollut tuolloin Kittilän kunnanhallituksen jäsen ja hän ei ole ollut paikalla 16.12.2013 päättämässä tutkintapyynnön peruuttamisesta tai omistajaohjauksen antamisesta. Päivikki Palosaaren sähköpostiviesti on lähetetty kymmenen päivää sen jälkeen, kun kunnanhallitus on tehnyt

päätöksensä tutkintapyynnön peruuttamisesta ja omistajaohjauksen antamisesta. Päivikki Palosaari on ollut Kittilän kunnan asukas, Jouni Palosaaren sisko, merkittävä yrittäjä Kittilässä ja hissiyhtiön osakkeenomistaja. Kirje on ilmaissut hänen huolensa asiassa ja siitä, miten Kittilän kunnalle ja Leville käy. Kirje ei ole millään tavoin määräyskirje eikä osoitus siitä, että Kittilän kunnanhallitus olisi toiminut Päivikki Palosaaren määräämällä tavalla päättäessään peruuttaa tutkintapyynnön ja antaessaan omistajaohjausta hissiyhtiölle.

Myöskään poliittisten ryhmien neuvottelutilaisuus 27.1.2014 ja siitä tehty muistio eivät osoita, että Kittilän kunnanhallitus olisi toiminut Päivikki Palosaaren määräämällä tavalla päättäessään peruuttaa tutkintapyynnön ja antaessaan omistajaohjausta hissiyhtiölle. Tilaisuudessa poliittisen puolueiden jäsenet ovat keskustelleet hissiyhtiön asiasta ja siitä, miten luottamushenkilöitä ja mistä poliittisesta puolueesta tulisi nimetä kunnan omistamiin yhtiöihin. Tässä ei ole ollut mitään lainvastaista ja muistiosta ilmenee, että mitään lopullisia päätöksiä ei tuolloin ole tehty, vaan keskustelua on jatkettu myöhemmin. Kunnanhallituksen 16.12.2013 tekemät päätökset eivät myöskään ole olleet Kittilän kunnanvaltuuston aikanaan 28.10.1997 pykälässä 35, jossa kunta on turvannut vähemmistöosakkaille edustuksen hissiyhtiön hallinnossa, tekemän päätöksen vastaisia. Hissiyhtiön hallinnon edustuksesta on päättänyt hissiyhtiön yhtiökokous.

Käräjäoikeus edelleen toteaa, että mikään säännös ei ole velvoittanut kunnanhallitusta hankkimaan lausuntoa Kuntaliitolta menettelynsä lainmukaisuudesta eikä se, että kunnanhallitus on näin jälkikäteen tehnyt osoita sitä, että päätöksentekohetkellä kunnanhallituksen päätösten (tutkintapyynnön peruuttaminen ja / tai omistajaohjauksen antaminen) tarkoituksena olisi ollut asiaankuulumattomat syyt tai tarkoitus puolueellisesti pyrkiä hyödyttämään Jouni Palosaarta. Pikemminkin se osoittaa, että kunnanhallitus on halunnut varmistua päätöksentekonsa oikeellisuudesta.

Esitetty näyttö ei siten osoita, että kunnanhallituksen jäsenet olisivat perustaneet päätöksensä epäasiallisiin tai asiaankuulumattomiin syihin tai että kunnanhallituksen jäsenet olisivat tarkoittaneet päätöksillään puolueellisesti pyrkiä hyödyttämään Jouni Palosaarta. Vastaajat eivät ole päätöksillään rikkoneet hallintolain 2 luvun 6 §:n määräyksiä käyttäen toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin sekä toimien puolueettomuudesta.

Lopuksi käräjäoikeus toteaa, että virka-aseman väärinkäyttämistä, virkavelvollisuuden rikkomista ja tuottamuksellista virkavelvollisuuden rikkomista koskevat säännökset ovat niin sanottuja avoimia rangaistussäännöksiä. Tällöin kysymys siitä, millainen menettely on jonkin kyseisistä säännöksistä rikkomisena rangaistavaa, määräytyy muun säännöksen tai määräyksen perusteella. Perustuslain 8 §:ssä ja rikoslain 3 luvun 1 §:ssä mainitusta rikosoikeudellisesta laillisuusperiaatteesta puolestaan johtuu, että teon rangaistavuuden edellytykset ilmaisevan aineellisen säännöksen tulee olla kirjoitettu rikossäännökseltä vaadittavalla tarkkuudella. Virka-aseman väärinkäyttämistä, virkavelvollisuuden rikkomisesta tai tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta tuomitseminen edellyttää, että virkatoiminnassa noudatettavan, säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuuden sisältö on selvästi määriteltävissä. Lain esitöiden mukaan vaatimuksella virkavelvollisuuksien perustumisesta säännöksiin tai määräyksiin on haluttu täsmentää virkarikosten

tunnusmerkistöä verrattuna siihen, että velvollisuudet olisivat johdettavissa hyvästä hallintotavasta tai viran tai tehtävän asianmukaisesta hoitamisesta (HE 58/1988 vp. s. 64-65).

Syytteen teonkuvauksessa esitetty väite siitä, että vastaajat ovat virkatoiminnassaan rikkoneet hallintolain 2 luvun 6 §:ssä säädettyjä hallinnon oikeusperiaatteita eli tarkoitussidonnaisuuden periaatetta ja hallinto-oikeudellista objektiviteettiperiaatetta, on virkavelvollisuuden sisältönä niin avoin, että säännös ei lähtökohtaisesti täytä rikosoikeudellista laillisuusperiaatteen vaatimusta eikä se siten voi olla virkarikosasiassa rangaistusvastuun perustana. Kyseisen pykälän otsikkokin kertoo, että säännöksessä on kysymys oikeusperiaatteesta, joka jo itsessään tarkoittaa, että sen sisältö ei ole tarkkarajaisesti määriteltävissä. Hallintolain 2 luvun 6 §:n säännös kuvaa itse asiassa ainoastaan hyvää hallintotapaa. Jotta kyseessä voisi hallinnon oikeusperiaatteiden perusteella olla virkarikos, tulisi vastaajien menettelyssä olla kysymys hyvin selkeästä harkintavallan väärinkäytöstä, eli sellaisesta menettelystä, joka hallintotuomioistuinten tai laillisuusvalvojien vakiintuneessa ratkaisukäytännössä olisi katsottu täyttävän harkintavallan väärinkäytöksen tunnusmerkistön. Tämän tyyppistä vakiintunutta ratkaisukäytäntöä virkatehtävien sisällöstä syytteen teonkuvauksen mukaisessa tilanteessa ei kuitenkaan ole olemassa. Lisäksi merkille pantavaa asiassa on, että syytteen teonkuvauksessa oleva Kittilän kunnanhallituksen 16.12.2013 tekemä päätös § 406 ei ole ollut hallintotuomioistuimen arvioitavana siltä osin, että olisiko päätös ollut hallintolain 2 luvun 6 §:ssä säädettyjen tarkoitussidonnaisuusperiaatteen ja hallinto-oikeudellisen objektiviteettiperiaatteen vastainen, eli olisiko päätöksessä ollut kysymys harkintavallan väärinkäytöstä. Näillä perusteilla kärjäoikeus katsoo, että syyte ei tältä osin täyttäisi rikosoikeudellista laillisuusperiaatetta eikä siten voisi olla edes toteen näytettynä rangaistusvastuun perusteena.

Syytteen muut tekoväitteet

Päätöksen tekeminen ilman esittelyä / ilman päätöstä asian käsittelystä puheenjohtajan selostuksen pohjalta

Syytteen mukaan vastaajat ovat rikkoneet kuntalain 50 §:n ja Kittilän kunnan hallintosäännön 36 §:n määräyksiä, kun he eivät ole tehneet § 406 päätöstä esittelystä ja koska kyseisen asian käsittelystä he eivät ole myöskään tehneet päätöstä siitä, että asia käsitellään kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Kunnanhallituksen pöytäkirjasta 16.12.2013 § 406 ilmenee, että kunnanjohtaja Anna Mäkelä on ilmoittanut olevansa esteellinen tutkintapyynnön tekijänä ja hän on poistunut kokouksesta. Edelleen pöytäkirjasta ilmenee, että kunnanjohtajan poistuttua kokouksesta esittelijänä on toiminut hallintojohtaja Esa Mäkinen. Kärjäoikeus toteaa, että tältä osin pöytäkirjassa on ollut virhe, koska saman pöytäkirjan liitteenä olevan Esa Mäkisen eriävän mielipiteen ja hänen kärjäoikeudessa antamansa kertomuksen mukaan hän ei ole toiminut asiassa esittelijänä, vaan päätös on tehty kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Myös Kuntaliiton johtava lakimies Kirsi Mononen on Kittilän kunnanhallitukselle 19.12.2013 lähettämässään sähköpostissa todennut, että asian luonne huomioon ottaen olisi perusteltua ollut, että asia olisi päätetty käsitellä puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja että ilmeisesti näin on myös käytännössä menetelty hallintojohtajan eriävän mielipiteen mukaan. Mononen on suositellut, että kunnanhallitus korjaa 16.12.2013 tekemänsä päätöstä siltä osin ja toteaa esittelyn osalta asiaa käsitellyn

puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Pöytäkirjassa on siis ollut virhe, jonka kunnanhallitus on 24.2.2014 käsitellessään Levin Matkailukeskus Oy:n oikaisuvaatimusta korjannut / täsmentänyt 16.12.2013 pidetyn kokouksen kokousmenettelyä vastaavaksi todeten, että kunnanhallitus on käsitellyt asian puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Kuntalain 50 §:n 1 momentin mukaan valtuusto hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin muun muassa esittelystä. Kittilän kunnan 5.3.2013 voimaan tulleen hallintosäännön 36 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen kokouksessa ratkaistaan asiat kunnanjohtajan esittelystä ja lautakunnan kokouksessa osastopäällikön esittelystä ellei toimialakohtaisissa säännöissä toisin määrätä. Pykälän 4 momentin mukaan esittelijän ollessa poissa tai esteellinen toimii esittelijänä hänen sijakseen määrätty viranhaltija. Edelleen pykälän 5 momentin mukaan toimitellaan erityisistä syistä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Todistaja Mäkisen, joka on ollut 16.12.2013 Kittilän kunnan hallintojohtaja, mukaan asiat on voitu käsitellä erityisestä syystä puheenjohtajan selostuksen pohjalta ainoastaan silloin, jos kaikki viranhaltijat ovat olleet esteellisiä, eli esittelijät ovat loppuneet kunnasta.

Kunnanjohtajan ollessa esteellinen ja kun hallintojohtaja ei ole voinut oman eriyvän mielipiteensä mukaan toimia esittelijänä, koska hänellä ei ole ollut käytettävissä asianmukaisia tietoja, on asia käsitelty kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kuntaliiton johtavan lakimiehen Monosen mukaan tämä on ollut asian luonne huomioon ottaen perusteltuakin. Asia on koskenut kunnanjohtajan tekemän toimenpiteen peruuttamista. Muut viranhaltijat ovat kunnanjohtajan alaisia ja tähän nähden on ollut perusteltua, että asia on käsitelty kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Myös todistaja Arto Sulonen, joka on ollut Kuntaliiton lakiasiainjohtaja, on kertonut, että yleisesti kuntahallinnossa alaiset eivät halua valmistella asioita, jotka koskevat heidän esimiestään. Se, milloin on erityisiä syitä käsitellä jokin asia puheenjohtajan selostuksen pohjalta, on toimitellimen päätettävissä oleva asia eikä erityinen syy siten tarkoita ainoastaan niitä tilanteita, kun kaikki viranhaltijat ovat estyneenä kuten todistaja Mäkinen on kertonut. Näin ollen se, että asia on käsitelty kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta, on ollut Kittilän hallintosäännön 36 §:n 5 momentin mukaan mahdollista ja ollut todistajien Monosen ja Sulosen mukaan asian luonne huomioiden jopa tarkoituksenmukaista. Kunnanhallituksen jäsenet eivät ole rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan osallistuessaan §:n 406 päätöksentekoon kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Käräjäoikeus toteaa, että kunnanhallituksen päätöksessä on menetelty siltä osin hallintosäännön vastaisesti, kun kunnanhallitus ei ole 16.12.2013 tehnyt erillistä päätöstä asian käsittelystä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kunnanhallitus on sittemmin edellä kerrotulla tavalla korjannut tämän virheen 24.2.2014 päätöksessään käsitellessään Levin Matkailukeskus Oy:n oikaisuvaatimusta asiasta. Joka tapauksessa käräjäoikeus toteaa, että tällaista menettelyvirhettä on pidettävä vähäisenä eikä sen voida katsoa vaikuttaneen päätöksen lopputulokseen, joka on ollut yksimielinen. Tällaiset vähäiset menettelytapaa koskevat säännösten rikkomiset on muutoinkin katsottu tarkoituksenmukaiseksi jättää virkarikoksia koskevan rangaistusvastuun ulkopuolelle (HE 58/1988 vp s. 19 ja 65-66 ja Dan Frände ym.: Keskeiset rikokset, 2018, s. 945). Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on lisäksi 22.11.2018 antamassaan päätöksessä numero 18/0531/2 katsonut, ettei vastaavanlaisen

menettelyvirheen sisältävä virkavaalia koskevaa päätöstä ollut edes kunnallisvalituksena kumottava.

Asioiden riittävä ja asianmukainen selvittäminen

Syytteen mukaan vastaajat ovat rikkoneet hallintolain 6 luvun 31 §:n säännöksiä päätöksentekomenettelyssään tai valmistelussa, koska he ovat § 406 ja 408 käsittelyssä laiminlyöneet asioiden riittävän ja asianmukaisen selvittämisen eivätkä ole hankkineet asioiden ratkaisemiseksi tarpeellisia tietoja ja selvityksiä.

Hallintolain 6 luvun 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Lain esitöiden mukaan asian riittävällä selvittämisellä tarkoitetaan sitä, että viranomainen hankkii sellaiset tiedot ja selvitykset, joilla se arvioi olevan merkitystä asian ratkaisemiselle. Selvittämisen asianmukaisuus puolestaan korostaa viranomaiselle kuuluvaa menettelyjohtovaltaa ja huolellisuutta selvitysten hankkimisessa. Edelleen esitöissä todetaan, että selvitysten laajuus ja tarve tulee harkita tapauskohtaisesti. (HE 72/2002 vp, s. 86)

Käräjäoikeus ensinnäkin toteaa, että syytteen teonkuvaus on tältä osin ollut yksilöimätön. Syytteestä ei ilmene, miten syyttäjien käsityksen mukaan vastaajien olisi tullut asiaa selvittää ja mitä selvityksiä vastaajilla on jäänyt hankkimatta. Edelleen asian selvittämismenettelyssä laajuus on kulloinkin olevaa tapauskohtaista harkintaa ja sen arvioiminen, milloin jotakin asiaa on riittävästi ja asianmukaisesti selvitetty, on kovin yksilöllistä. Voidaan perustellusti kysyä, onko hallintolain 6 luvun 31 §:stä johdettava virkavelvollisuuden sisältö niin avoin, ettei säännös edes täytä rikosoikeudellista laillisuusperiaatteen vaatimusta eikä siten voisi olla virkarikosasiassa rangaistusvastuun perustana.

Joka tapauksessa kunnanhallituksen pöytäkirjasta 16.12.2013 ja sen liitteistä sekä Anna Mäkelän, Lauri Kurulan, Jouni Palosaaren ja vastaajien kertomuksista on ilmennyt, että 16.12.2013 aamulla kello 10.00 on alkanut kunnanvaltuuston infotilaisuus, missä on käsitelty hissiyhtiön hissihankintaan liittyvää epäselvyyttä ja sen johdosta tehtyjä ratkaisuja. Tilaisuus on kestänyt kaikkinsa noin neljä tuntia ja siellä on kuultu hissiyhtiön hallituksen puheenjohtajaa Lauri Kurulaa, hissiyhtiön entistä pitkäaikaista toimitusjohtajaa Jouni Palosaarta, kunnanjohtaja Anna Mäkelää sekä hissiyhtiön tilintarkastajaa Rauno Lohea. Kuultavista ainakin Lauri Kurulalla ja Jouni Palosaarella on ollut tilaisuudessa kuulemistaan varten tehty kirjalliset esitykset, jotka he ovat luottamushenkilöille esittäneet. Luottamushenkilöillä ja siten myös vastaajina olevilla kunnanhallituksen jäsenillä on ollut mahdollisuus esittää kysymyksiä kuultaville henkilöille. Tämän tilaisuuden jälkeen kunnanhallitus on arvioinut selvittäneensä riittävästi ja asianmukaisesti asiaa ja sillä olleen tarpeelliset tiedot ja selvitykset §:ien 406 ja 408 tekemiseksi. Tehdyt päätökset ovat koskeneet yksityistä kunnan enemmistöomisteista osakeyhtiötä sekä sen yhtiön toimitusjohtajaa, eikä esimerkiksi yksittäisen kuntalaisen oikeusasemaan liittyvää asiaa. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen käräjäoikeus katsoo, että vastaajat eivät ole laiminlyöneet §:ien 406 ja 408 käsittelyssä asioiden riittävää ja asianmukaista selvittämistä eivätkä he ole myöskään laiminlyöneet hankkia asioiden ratkaisemiseksi tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Tältäkin osin kunnanhallituksen jäsenten ei ole näytetty rikkoneen virkatoiminnassa noudatettavaan säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan.

Käräjäoikeus vielä toteaa, että Anna Mäkelän mukaan hänen 5.12.2013 allekirjoittaman tutkintapyynnön tiedot ovat perustuneet yksinomaan hissiyhtiön hallituksen puheenjohtajan Lauri Kurulan hänelle kertomiin seikkoihin, joita Anna Mäkelällä ei ole ollut syytä epäillä. Anna Mäkelä ei kertomuksensa mukaan ole esimerkiksi kuullut Jouni Palosaarta lainkaan näistä väitetyistä epäselvyyksistä ennen tutkintapyynnön tekemistä. Tähänkin nähden voidaan katsoa, että kunnanhallituksen tekemä selvitystyö ennen 16.12.2013 tehtyjä päätöksiä §:issä 406 ja 408 on ollut riittävää.

Suullisten selvitysten kirjaaminen

Syytteen mukaan kunnanhallituksen jäsenet eivät olleet kirjanneet Lauri Kurulan ja Jouni Palosaaren suullisia selvityksiä, jotka on mainittu päätöksen § 406 perusteina.

Hallintolain 6 luvun 42 §:n mukaan tiedot suullisesti esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun, on kirjattava tai muulla tavoin rekisteröitävä. Säännös on tarpeellinen erityisesti sen vuoksi, että päätöksenteon oikeellisuutta voidaan arvioida jälkikäteen.

Lauri Kurulaa ja Jouni Palosaarta on kuultu kunnanvaltuuston järjestämässä infotilaisuudessa, jolloin tilaisuuden pöytäkirjan pitovastuu on ollut jollain muulla taholla kuin kunnanhallituksen jäsenillä. Toisaalta se, että kunnanhallituksen jäsenillä ei ole ollut pöytäkirjan pitovastuuta, ei sinänsä poista päätöksentekijällä olevaa vastuuta kirjata sellaisia suullisia selvityksiä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asiassa on kuitenkin riidatonta että sekä Lauri Kurulalla että Jouni Palosaarella on ollut kirjalliset esityksensä niistä asioista, joista heitä on kuultu ja joista asioista he ovat suullisen selvityksensä antaneet. Tähän nähden Lauri Kurulan ja Jouni Palosaaren suullisten selvitysten kirjaaminen ei ole ollut tarpeen. Siten tietojen kirjaamiseenkaan osalta kunnanhallituksen jäsenten ei ole näytetty rikkoneen virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan.

Kuntalain ja osakeyhtiölain sekä hallintolain vastainen määräys hissiyhtiön hallituksen jäsenille

Syytteen mukaan vastaajat ovat kuntalain 23 §:n ja osakeyhtiölain 6 luvun 20 §:n sekä hallintolain 2 luvun 6 §:n vastaisesti antaneet määräyksen hissiyhtiön hallituksen jäsenille valita yhtiölle toimitusjohtajaksi rikoksesta epäiltynä oleva Jouni Palosaari ja he ovat näin oikeudellisesti sitovalla tavalla määränneet kunnan hallinnosta erillisen yksityisoikeudellisen yhtiön toiminnasta.

Käräjäoikeus tältä osin viittaa omistajaohjausta sekä tarkoitussidonnaisuuden ja objektiviteettiperiaatteen rikkomista koskevien otsikoiden alla lausuttuun. Aikaisemmin todetuin tavoin kunnanhallituksen antama omistajaohjaus on ollut kuntalain 23 §:n mukaan mahdollista, annettu omistajaohjaus ei ole ollut määräys eikä omistajaohjausta ole annettu epäasiallisista tai asiaankuulumattomista syistä johtuen tai tarkoituksin puolueellisesti hyödyntää Jouni Palosaarta. Vastaajat eivät ole myöskään omistajaohjausta antaessaan oikeudellisesti sitovalla tavalla määränneet kunnan hallinnosta erillisen yksityisoikeudellisen yhtiön toiminnasta. Tällainen ei olisi edes ollut mahdollista, koska lopullisen päätöksen toimitusjohtajan valinnasta tekee osakeyhtiön (hissiyhtiön) hallitus. Kunnanhallituksen jäsenten ei ole tältä osin näytetty rikkoneen virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan.

Oikaisuvaatimusten käsittely 9.1.2014 ja 24.2.2014

Syytteen mukaan vastaajat ovat rikkoneet virkavelvollisuuksiaan, kun he ovat kahdessa kunnanhallituksen kokouksessa 9.1.2014 ja 24.2.2014 hylänneet asiassa tehdyt oikaisuvaatimukset ja jättäneet kumoamatta virheelliset 16.12.2013 §:issä 406 ja 408 tehdyt päätökset Kuntaliiton lausunnoista ja useista huomautuksista huolimatta.

Edellä on jo todettu, että vastaajat eivät ole rikkoneet virkavelvollisuuksiaan tehdessään 16.12.2013 päätökset §:issä 406 ja 408. Vähäiseksi katsottavaksi menettelytapaa koskeväksi virheellisyydeksi on jäänyt se, kun 16.12.2013 §:n 406 käsittelyn yhteydessä ei ole tehty erillistä päätöstä asian käsittelystä kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Tällaiset vähäiset virheet on jätetty virkarikoksia koskevan rangaistusvastuun ulkopuolelle ja ne eivät edes hallintolainkäytössä ole johtaneet päätöksen kumoamiseen. Ja tämän virheen kunnanhallitus on 24.2.2014 korjannut käsitellessään oikaisuvaatimusta. Koska tehdyt päätökset eivät ole olleet virheellisiä, ei kunnanhallitus ole toiminut virkavelvollisuuksiensa vastaisesti, kun se on 9.1.2014 ja 24.2.2014 hylännyt asiassa tehdyt oikaisuvaatimukset ja jättänyt kumoamatta tehdyt päätökset.

Lisäksi on vielä todettava, että §:ää 408 koskeva kunnanhallituksen päätös on koskenut kuntalain 91 §:n tarkoittamalla tavalla ainoastaan valmistelua eikä siitä sen vuoksi olisi edes saanut tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta, kuten Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on 7.10.2015 antamassaan päätöksessä numero 15/0626/2 todennut. Kunnanhallituksen on siis tullut hylätä, tai pikemminkin jättää tutkimatta oikaisuvaatimus pykälän 408 kohdalla jo pelkästään tällä perusteella. Pykälää 406 koskevasta kunnanhallituksen 24.2.2014 tekemästä lopullisesta oikaisuvaatimuksen hylkäyspäätöksestä ei taas ole koskaan edes tehty kunnallisvalitusta hallinto-oikeuteen eikä päätöksen väitetty lainvastaisuus ole ollut lainkaan hallintotuomioistuimen arvioitavana, jolle kunnallisdemokratiassa tehtyjen päätösten lainvastaisuuden arvioiminen lähtökohtaisesti kuuluu.

Rakenteellinen korruptio

Syyttäjä on erityisesti tämän syytekohdan osalta esittänyt väitteen, että Kittilän kunnan kyseinen päätöksentekomenettely 16.12.2013 ilmentää rakenteellista korruptiota. Tämän väitteen tunnusmerkistön mukaisuus on jäänyt jossain määrin epäselväksi, mutta käräjäoikeus toteaa sen osalta seuraavaa.

Ari Salmisen kirjoittaman kirjan (Rehellisyys maan perii, tutkimus hyvästä hallinnosta ja korruption torjunnasta, Keuruu 2018) mukaan rakenteellinen korruptio on järjestelmille ja instituutiolle tyypillinen korruption muoto. Rakenteellinen korruptio ilmenee laillisissa rakenteissa ja hyödyntää niissä olevia mahdollisuuksia. Sitä ei kyetä selittämään yksinomaan korruptoituneiden yksilöiden teoilla. Rakenteellinen korruptio vääristää instituutioiden perustehtävää ja pahimmillaan demokraattisen yhteiskunnan toimintaa. Rakenteellinen korruptio heikentää hyvää hallintotoimintaa ja horjuttaa yleistä luottamusta instituutioihin ja organisaatioihin. Kirjan mukaan rakenteellisen korruption tyyppisiä käytännössä on muun muassa:

- jatkuva faktoista piittaamaton ja oikeudellisesti puutteellinen päätöksenteko (sopimusneuvottelut).

Edelleen Salmisen kirjassa kuvataan yhtenä korruption toimintamallina, rakenteellisen korruption ohella, ”Hyvä veli -verkostot”. Salmisen mukaan hyvä veli -verkoston sisältö tiivistyy viiteen kohtaan:

- ensinnäkin verkoston perusluonne on ajaa ja jakaa kohtuuttomia keskinäisiä etuja toimijoilleen;
- toiseksi verkoston perusluonne on pysyä salaisena, suojella jäseniään julkisuudelta ja sulkea verkosto ulkopuolisilta;
- kolmanneksi verkoston jäsenillä on erityinen keskinäinen lojaalisuus. ”Hyvien veljien” uskollisuus toisiaan kohtaan perustuu vastavuoroisuuteen ja näistä seuraavaan kiitollisuudenvelkaan;
- neljänneksi verkoston perustarkoitus on jakaa muiden varoja omiin tarpeisiinsa ja omille jäsenilleen;
- viidenneksi verkostossa julkinen, yhteinen etu korvautuu yksityisellä edulla.

Aiemmin on jo todettu, että kunnanhallitus ei ole 16.12.2013 päätöksillään pyrkinyt hyödyttämään Jouni Palosaarta. Asiassa ei ole muutoinkaan näytetty sitä, että Kittilän kunnan päätöksenteossa olisi ollut kysymys rakenteellisesta korruptiosta tai hyvä veli -verkostosta. Kuntalain 15 b §:ssä on jo tuolloin sallittu epävirallinen poliittinen valmistelu eikä esimerkiksi asiantuntijoiden käyttämistä päätöksenteon valmistelun apuna ole mitenkään rajoitettu tai kielletty. Samainen säännös on kirjattu nykyisen kuntalain (410/2015) 19 §:ään. Demokraattiseen päätöksentekoon kuuluu, että osalla päättäjistä on suurempi ja aktiivisempi rooli asioiden valmistelussa ja että he tietävät asioiden taustoista enemmän. Tämä ei ole rakenteellista korruptiota tai osoitus hyvä veli -verkostosta. Kaikki Kittilän kunnan päätökset on kuitenkin tehty enemmistöpäätöksin demokraattisesti joko kunnanhallituksessa tai kunnanvaltuustossa kuntalain mukaisesti. Päätökset on asianmukaisesti pöytäkirjattu ja pöytäkirjat ovat olleet julkisia.

Edelleen käräjäoikeuden käsityksen mukaan rakenteelliseen korruptioon tai hyvä veli -verkostoihin liittyy aina päätöksenteon motiivina molemmin puolinen hyötyminen. Myös Salmisen kirjassa todetaan, että hyvä veli -verkoston ensimmäinen asia ja perusluonne on ajaa keskinäisiä etuja toimijoilleen eli verkostossa toimiville jäsenille. Tässä asiassa ei ole edes väitetty, että Kittilän kunnan päättäjät olisivat tavoitelleet tai puhumattakaan saaneet tekemistään päätöksistä jotain etua itselleen.

Yhteenveto

Asiassa kuultujen henkilöiden mukaan joulukuussa 2013 Kittilässä on ollut poikkeuksellisen suurta kuohuntaa hissiyhtiön ympärillä tapahtuneiden asioiden johdosta ja Kittilän kunnanhallituksen 16.12.2013 järjestämä ylimääräinen kokous on ollut monellakin tapaa tavanomaisesta kunnanhallituksen kokouksesta poikkeava. Kokous on kutsuttu koolle lyhyellä valmistautumisajalla ja ainakin osalla kunnanhallituksen jäseniä ei ole ollut etukäteen tarkasti tiedossa, mitä asioita kokouksessa käsitellään. Kokouksessa asioita ei ole käsitelty viranhaltijan esittelystä, vaan kunnanhallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Puheenjohtajan selostuksen taustalla ei ole ollut viranhaltijan laatima esitys, vaan puheenjohtajan hankkima oikeudellinen konsultaatio asiantuntija Pertti Eilavaaralta. Edelleen päätöksentekoon liittyvänä selvityksenä on suurelta osin ollut kunnanhallituksen jäsenten samana päivänä kunnanvaltuuston infotilaisuudessa saama selvitys. Kaikki kunnanhallituksen jäsenet ovat kuitenkin tämän menettelyn hyväksyneet ja puheenjohtajan selostuksen pohjalta on tehty yksimieliset kunnanhallituksen päätökset. Päätösten ei ole edellä kerrotulla tavalla näytetty olleen minkään virkatoiminnassa noudatettavien säännösten tai määräysten vastaisia eikä päätöksiä ole tehty tarkoituksin hankkia Jouni Palosaarelle hyötyä. Kunnanhallituksen jäseniä (Holck, Timo Kurula, Kyrö, Maunula, Nevalainen ja Nikka) ja varajäseniä

(Mäntymaa ja Siitonen) koskeva syyte virka-aseman väärinkäyttämisestä sekä toissijainen syyte virkavelvollisuuden rikkomisesta ja viimesijainen syyte tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta on näin ollen hylättävä.

Asian näin päättyessä ei ole tarpeen lausua vastaajien väitteestä, että syyttäjän syyteratkaisu olisi ollut perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen sillä perusteella, että kunnanhallituksen 16.12.2013 tekemiin yksimielisiin päätöksiin osallistunut Hille Tams on jätetty syyttämättä.

Syytekohta 2 (R 17/985)

Syytteessä on esitetty seitsemän eri pääväitettä alakohtineen siitä, miten vastaajat ovat kohdelleet Anna Mäkelää epäasiallisesti. Kunnanvaltuusto on irtisanonut Anna Mäkelän. Syytteen mukaan kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat myös kunnanvaltuuston jäseninä päättäessään Mäkelän irtisanomisesta laiminlyöneet jatkuvasti tarkkailla työympäristöä ja työyhteisön tilaa ja riittävän järjestelmällisesti selvittää ja tunnistaa alaiselleen Mäkelälle työstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä kiinnittää huomiota epäasiallisen kohtelun aiheuttamiin haittoihin ja vaaroihin Mäkelän terveydelle.

Kaikki vastaajat on kiistäneet syytteen.

Sovellettavat säännökset

Rikoslain 47 luvun 1 §:n mukaan työturvallisuusrikoksesta tuomitaan työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) rikkoo työturvallisuusmääräyksiä tai
- 2) aiheuttaa työturvallisuusmääräysten vastaisen puutteellisuuden tai epäkohdan taikka mahdollistaa työturvallisuusmääräysten vastaisen tilan jatkumisen laiminlyömällä valvoa työturvallisuusmääräysten noudattamista alaisessaan työssä tai jättämällä huolehtimatta taloudellisista, toiminnan järjestämistä koskevista tai muista työsuojelun edellytyksistä.

Työturvallisuuslain 8 §:ssä säädetään työnantajan yleisestä huolehtimisveloitteesta. Säännöksen 4 momentin mukaan työnantaja on velvollinen jatkuvasti tarkkailemaan muun ohessa työympäristöä ja työyhteisön tilaa.

Lain 10 §:n mukaan työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava muun ohessa työstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät.

Lain 28 §:n mukaan jos työssä esiintyy työntekijään kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin epäkohdan poistamiseksi.

Laissa ei ole tarkemmin määritelty sitä, millaista menettelyä voidaan pitää työturvallisuuslain 28 §:ssä tarkoitettuna häirintänä tai epäasiallisena kohteluna. Myöskään lain esitöissä ei tätä ole tarkemmin käsitelty. Sen arvioiminen, onko kysymys tällaisesta menettelystä, tulee siten tehtäväksi kussakin tapauksessa ilmenneiden asianhaarojen perusteella. Kysymys voi olla esimerkiksi työntekijään kohdistetusta loukkaavasta, nöyryyttävästä tai mitätöivästä käyttäytymisestä. Satunnainen epäasiallinenkaan käyttäytyminen ei yleensä voi toteuttaa laissa tarkoitettua häirintää (KKO:2014:44).

Epäasiallisena kohteluna on pidettävä esimerkiksi sellaista työnjohdon menettelyä ja yleistä suhtautumista työntekijään, mikä olennaisesti poikkeaa siitä, mikä työyhteisöissä yleensä on tavanomaista ja hyväksyttävää (KKO:1992:80).

1) Kuulemiseksi nimitetty menettely

Kunnanvaltuuston infotilaisuus 16.12.2013

Syytteen mukaan Anna Mäkelän Jouni Palosaaresta tekemästä tutkintapyynnöstä on 16.12.2013 käynnistynyt viiden kuukauden mittainen epäasiallinen kuulemiseksi nimitetty menettely. Kuuleminen on alkanut kunnanvaltuuston infotilaisuudessa 16.12.2013.

Anna Mäkelän mukaan 16.12.2013 kunnanvaltuuston kokouksen infotilaisuuden aluksi virkamiehiä oli käsketty poistumaan kokoustilaisuudesta. Anna Mäkelä oli pitänyt tätä erikoisena, sillä kunnanjohtajan tuli olla kunnanvaltuuston kokouksissa läsnä. Infotilaisuuden aikana Mäkelää oli pyydetty palamaan valtuustosaliin, jolloin hänelle oli esitetty kysymyksiä tutkintapyynnön tekemisestä. Vuokko Mäntymaa oli kysynyt, tuntee Mäkelä Kittilän kunnan konserniohjeen. Susanna Kantola oli kysynyt siitä, miksei Mäkelä ollut Jouni Palosaaren hissiyhtiön toimitusjohtajan tehtävästä irtisanomisen jälkeen tullut lohduttamaan hissiyhtiön henkilökuntaa. Esitutkinnassa (s.127) Mäkelä on kertonut, että Merja Korva oli kysynyt, oliko Anna Mäkelä tavannut Ari Aspian 4.12.2013 ja Torsti Patakangas oli kysynyt, mihin tutkintapyyntö oli jätetty.

Anna Mäkelä on kuvannut kunnanvaltuuston infotilaisuuden ilmapiirin olleen vihamielinen ikään kuin poliisikuulustelu, eikä kyse ollut ollut normaalista kunnanjohtajan ja luottamushenkilöiden välisestä keskustelusta. Kunnanjohtajana toimiessaan Anna Mäkelä oli kertomansa mukaan tottunut tiukkaankin keskusteluun, mutta infotilaisuudessa tunnelma ja sävy oli kuitenkin poikennut aiemmasta. Mäkelän kertoman mukaan hän oli kokenut infotilaisuudessa alkaneen kuulemisen olleen epäasiallinen, koska kuuleminen liittyi lailliseen virkatoimeen. Infotilaisuudesta ei oltu etukäteen toimitettu kokouslistaa, eikä sitä muutenkaan oltu asianmukaisesti valmisteltu.

Merja Korvan mukaan hänen käyttäytymisensä Anna Mäkelää kohtaan ei ollut muuttunut infotilaisuudessa tai myöhemminkään.

Susanna Kantola on kertonut kuten Anna Mäkeläkin siitä, että hän oli infotilaisuudessa tiedustellut Mäkelältä, miksei tämä ollut tullut puhumaan hissiyhtiön työntekijöille Jouni Palosaaren toimitusjohtajan tehtävästä irtisanomisen jälkeen, vaikka oli ensin puhelimesta lupautunut, mutta hetken päästä perunutkin tulonsa.

Paula Nevalaisen mukaan infotilaisuudessa oli ollut reipasta keskustelua, mutta mitään poikkeavaa ei ollut ollut Anna Mäkelään suhtautumisessa.

Veikko Siitosen mukaan infotilaisuudessa Mäkelältä oli kysytty niistä asioista, jotka tutkintapyynnön tekemiseen liittyen oli painanut mieltä.

Aki Maunula ja Eino Holck ovat kertoneet, että suhtautuminen Anna Mäkelään oli ollut normaalia, eikä tunnelma infotilaisuudessa ollut muuttunut Mäkelän tultua paikalle.

Timo Kurula on kiistänyt, että infotilaisuudessa olisi kiusattu Anna Mäkelää. Kurulan mukaan Mäkelältä oli kysytty tutkintapyyntöön liittyviä kysymyksiä, joihin hän oli vastannut rauhallisesti.

Todistajana kuultu Inkeri Yritys, joka kunnanvaltuuston puheenjohtajana on pitänyt huolta kokouksen järjestyksestä, on kertonut infotilaisuuden ilmapiirin olleen sekava ja sähköinen, mutta kokous sinänsä oli sujunut asiallisesti.

Todistaja Esa Mäkinen on kertonut infotilaisuuden ilmapiirin olleen vihamielinen Anna Mäkelää ja Lauri Kurulaa kohtaan.

Todistaja Hille Tamsin (ent. Kuusisto) mukaan tunnelma oli ollut painostava ja ahdistava. Tams ei ole kuitenkaan osannut tarkemmin vastata siihen, miten valtuutetut olivat tuolloin suhtautuneet Anna Mäkelään tai muistanut sitä, oliko Anna Mäkelälle esitetty kysymyksiä.

Todistaja Lauri Kurula on kertonut, että valtuutettujen kesken oli vallinnut ennakoasenne Anna Mäkelää kohtaan ja ikään kuin asia olisi ollut jo valmiiksi päätetty.

Todistaja Helena Huikuri-Kujalan mukaan valtuustoinfon tunnelma ei ollut ollut vihamielinen.

Johtopäätökset

Kunnanvaltuuston 16.12.2013 pidetyn infotilaisuuden tarkoituksena on ollut selvittää kunnanvaltuutetuille hissiyhtiön tarjouskilpailuun liittyviä seikkoja. Hissiyhtiön puheenjohtaja Lauri Kurula, Jouni Palosaari ja hissiyhtiön tilintarkastaja ovat kukin pitäneet omat esityksensä. Anna Mäkelä on kutsuttu paikalle oman kuulemisensa ajaksi kertomaan tekemästään tutkintapyyntöstä. Selvää on, että kunnanvaltuutetut ovat olleet kiinnostuneita kuulemaan Anna Mäkelää asiasta varsinkin, kun hissiyhtiö ei ollut vielä 16.12.2013 mennessä tehnyt asiasta omaa tutkintapyyntöä ja kun kunnanhallituksen jäseniä ei oltu informoitu etukäteen tutkintapyyntöön tekemisestä. Anna Mäkelä oli toiminut asiassa kunnanhallitukselta salassa.

Anna Mäkelälle infotilaisuudessa esitetyt kysymykset eivät itsessään ole sisältäneet epäasiallisuuksia. Kyse on enemminkin ollut kysymistavasta tai -tyylistä, jonka Anna Mäkelä on kokenut epäasialliseksi. Paikalla olleet kunnanhallituksen ja -valtuustonjäsenet eivät Tamsia lukuun ottamatta ole kokeneet tilaisuuden ilmapiirin olleen vihamielinen Anna Mäkelää kohtaan. Ei edes Inkeri Yritys, joka kunnanvaltuuston puheenjohtajana on vastannut infotilaisuuden etenemisestä ja puheenvuorojen jakamisesta.

Anna Mäkelän kertomusta tukee sinänsä todistajina kuultujen Esa Mäkisen ja Lauri Kurulan kertomukset. Lauri Kurulan kuvailema valtuutettujen ennakoasenne on kuitenkin siinä määrin yksilöimätön väite, ettei Lauri Kurulan kertomuksesta voida päätellä, että Susanna Kantola, Merja Korva, Vuokko Mäntymaa ja Torsti Patakangas olisivat kysymyksillään kohdelleet Mäkelää epäasiallisesti. Yksinomaan Anna Mäkelän ja Esa Mäkisen kertomukset ei muu edellä selostettu ristiriitainen henkilönäyttö huomioon ottaen osoita, että Susanna Kantola, Merja Korva, Vuokko Mäntymaa ja Torsti Patakangas olisivat epäasiallisesti ja vihamielisesti kysyneet Anna Mäkelältä tutkintapyyntöön tekemisestä.

Selvyyden vuoksi käräjäoikeus toteaa vielä, että Torsti Patakangas ei ole ollut kunnanhallituksen jäsen. Siten kunnanhallituksen jäsenten tai varajäsenten vastuulla ei ole voinut olla se, mitä kysymyksiä yksittäiset kunnanvaltuutetut, kuten Torsti Patakangas, ovat tilaisuudessa Anna Mäkelälle esittäneet.

Anna Mäkelä on itse ollut sopimassa kunnanvaltuuston puheenjohtajan Inkeri Yrityksen kanssa 16.12.2013 kunnanvaltuustoon kokoukseen liittyvästä hissiyhtiön asioihin keskittyvän infotilaisuuden järjestämisestä. Tilaisuuden tarkoitus on ollut antaa tietoa valtuutetuille hissiyhtiön tarjouskilpailusta ja Jouni Palosaaren menettelystä. Näin ollen Anna Mäkelän on täytynyt olla tietoinen myös siitä, että hänelle voidaan esittää kysymyksiä tekemästään tutkintapyynnöstä tuossa tilaisuudessa.

Kunnanvaltuuston infotilaisuudessa kunnanhallituksen jäsenten esittämät kysymykset on esitetty valtuutettuina, ei kunnanhallituksen jäseninä. Valtuutetuilla on ollut mahdollisuus esittää kaikille, ei pelkästään Anna Mäkelälle kysymyksiä.

Tilaisuuden tarkoitus ja vapaamuotoinen luonne huomioon ottaen Anna Mäkelälle ei ole täytynyt ilmoittaa etukäteen siitä, että kunnanvaltuutetut voivat esittää hänelle tuossa tilaisuudessa mahdollisesti kysymyksiä. Samasta syystä se, että Anna Mäkelälle ei ole annettu tilaisuutta vastata kirjallisesti infotilaisuudessa esitettyihin kysymyksiin, on tilaisuuden informaation välitöntä jakamista koskevan luonteen vuoksi ollut tarpeetonta.

Kunnanhallituksen toimesta tapahtunut kuulemismenettely ajalla 16.12.2013 – 5.5.2014

Syyteen mukaan kunnanhallituksen toimesta tapahtunut kuulemismenettely on sisältänyt useita kertoja kysymyksiä samoista asioista erityisesti tutkintapyynnön tekemisestä, vaikka Kuntaliitto on lausunnoissaan 11.2.2014 ja 14.4.2014 todennut, että tutkintapyynnön tekeminen on kuulunut kunnanjohtajan toimivaltaan. Kuuleminen on jatkunut, vaikka Anna Mäkelä on antanut hänelle esitettyihin kysymyksiin kirjalliset vastaukset 14.1.2014, 8.4.2014 ja 29.4.2014.

Kunnanhallitus on 16.12.2013 kokouksessa (§409) päättänyt, että seuraavaan kunnanhallituksen kokoukseen saatetaan Anna Mäkelän ja hissiyhtiön hallituksen puheenjohtajan kuuleminen. Päätöksen mukaan kuulemisen tulee sisältää mm. mitä papereita on laadittu, kuka on laatinut tutkintapyynnön, kunnanjohtajan toimivalta asiassa, hallituksen puheenjohtajan tehtävät ja toimitusjohtajan erottaminen.

Kunnanhallitus on 9.1.2014 päättänyt (§8), että kunnanjohtaja Anna Mäkelän ja Oy Levi Ski Resorti Ltd:n hallituksen puheenjohtaja Lauri Kurulan kuuleminen suoritetaan kolmen kuukauden kuluessa.

Anna Mäkelä on 14.1.2014 toimittanut vastauksensa tutkintapyynnöstä. Hän on vastauksessaan selostanut, miten ja milloin hän on saanut kuulla hissihankintaan liittyvistä epäselvyyksistä ja miten hän on toiminut asiassa. Anna Mäkelän vastaus on pääosin noudattanut sitä, mitä edellä asian R 17/984 on selostettu ”Asian taustaa”-otsikon alla. Vastauksessa Anna Mäkelä on tuonut esille, että hissiyhtiön hallituksen 17.11.2013 tekemää yksimielistä päätöstä erottaa Jouni Palosaari toimitusjohtajan tehtävästä ja siirtää hänet projektipäällikön tehtävään oli arvosteltu yleisesti. Asiaan oli liittynyt myös paljon spekulatioita ja huhuja, että Mäkelä oli katsonut kuntakonsernin virkavastuullisena johtajana velvollisuudekseen tehdä parhaansa, että tapahtumat selvitetään perinpohjaisesti ja siten varmistetaan kaikkien

osapuolten oikeusturvan toteutuminen. Poliisille osoitetun pyynnön tutkia hissiyhtiön entisen toimitusjohtajan Jouni Palosaaren toimet yhtiön johdossa Anna Mäkelä oli allekirjoittanut 5.12.2013 kello 16.45. Tutkintapyynnön oli kirjoittanut Jarmo Lähteenmäki ja se oli tehty yhdessä Levin Matkailukeskus Oy:n toimitusjohtaja Ari Aspian kanssa. Ari Aspia oli aiemmin samalla viikolla puhelimitse informoinut Anna Mäkelää Levin Matkailukeskus Oy:n mahdollisista suunnitelmista pyytää poliisitutkintaa asiasta. Anna Mäkelä on vastauksensa lopuksi varannut itselleen mahdollisuuden tulla kuulluksi uudelleen asian käsittelyn edetessä.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 20.1.2014 käsitellyt Anna Mäkelän antamaa vastausta (§ 27). Pöytäkirjan mukaan Anna Mäkelä on ilmoittanut haluavansa tulla kuulluksi asiassa välittömästi. Lisäksi Mäkelä on pyytänyt merkitsemään asiassa esitettävät kysymykset pöytäkirjaan ja varannut mahdollisuuden antaa niihin kirjalliset vastaukset.

Kokouksessa 20.1.2014 kysymyksiä ovat esittäneet kunnanhallituksen varsinaiset jäsenet Paula Nevalainen ja Eino Holck sekä varajäsenet Veikko Siitonen ja Vuokko Mäntymaa. Kysymykset ovat koskeneet tutkintapyynnön tekemistä yhteistyössä Levin Matkailukeskus Oy:n, Aspian ja Jarmo Lähteenmäen kanssa, tutkintapyynnön tekemistä ennen kuin hissiyhtiön hallitus on tehnyt oman tutkintapyynnön, kunnanhallituksen tiedottamatta jättämistä, sitä, mitkä oli Jouni Palosaaren luottamuksen menettämisen liittyvät mahdolliset epäselvyydet, toimia ennen 17.11.2013, hissiyhtiön hallituksen jäsenten kanssa 5.11.2013 ja 12.11.2013 pidettyjen palaverien aiheita ja mitä 12.11.2013 neuvottelussa oli sovittu, kunnanhallituksen informoimatta jättämistä, kunnanjohtajan ja luottamushenkilöiden välistä yhteistyötä ja luottamuksen palauttamista.

Kuntaliitto on 11.2.2014 antanut lausunnon kunnanhallitukselle kunnanjohtajan puhevallasta.

Anna Mäkelä on 8.4.2014 toimittanut kuulemisen täydentämistä koskevan asiakirjan. Hän on vastannut kaikkiin 20.1.2014 kunnanhallituksen kokouksessa esitettyihin kysymyksiin lukuun ottamatta Paula Nevalaisen kysymystä siitä, mitkä olivat olleet ne mahdolliset epäselvyydet, miksi luottamus toimitusjohtajaan oli mennyt ja Vuokko Mäntymaan esittämiä kysymyksiä siitä, millaista yhteistyötä kunnanjohtaja aikoo jatkossa tehdä kunnan luottamusmiehistön kanssa tai siitä, onko kunnanjohtajalla ajatuksia luottamuksensa palauttamiseen ja lisäämiseen luottamushenkilöiden suuntaan. Anna Mäkelä on varannut itselleen oikeuden tulla kuulluksi uudelleen asian käsittelyn edetessä.

Kuntaliitto on 14.4.2014 antanut toisen lausunnon kunnanhallitukselle kunnanjohtajan toimivallasta ja puhevallan käyttämisestä.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 14.4.2014 (§141) päättänyt, että kunnanjohtajalle varataan mahdollisuus tulla kuulluksi vastaamattomien kysymysten osalta, muun muassa Vuokko Mäntymaan 20.1.2014 esittämiin kysymyksiin ja kokouksessa esitettyihin lisäkysymyksiin, kunnanhallituksen 5.5.2014 kokouksessa. Lisäksi kunnanhallitus on päättänyt saattaa kunnanjohtajan kuulemiasian valtuuston käsittelyyn jatkotoimenpiteitä varten.

Anna Mäkelä on 29.4.2014 toimittanut kolmannen vastauksensa tutkintapyynnöstä.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 5.5.2014 (§191) päättänyt merkitä tiedoksi Anna Mäkelän kuulemisen Oy Levi Ski Resort Ltd:n asiassa ja saattaa kuulemisen tiedoksi kunnanvaltuustolle. Pöytäkirjan mukaan kunnanjohtajalle varataan mahdollisuus vastata vielä vastaamattomiin kysymyksiin. Kunnanhallitus on tarkennut, että se ei ole tarkoittanut käynnistää tässä yhteydessä kuulemista luottamuksesta.

Johtopäätökset

Anna Mäkelän kuulemista on käsitelty viidessä kunnanhallituksen kokouksessa. Kuuleminen on liittynyt ennen kaikkea Anna Mäkelän kunnan nimissä tekemän tutkintapyynnön taustoihin ja syihin. Mäkelä on käräjäoikeudessa kertonut tutkintapyynnön kuuluneen kunnanjohtajan virkatehtäviin. Kyse ei ollut ollut Anna Mäkelän mukaan poliittisesta päätöksestä. Koska asian ympärillä oli Anna Mäkelän mukaan ollut erikoisia piirteitä, oli hän pitänyt mahdollisena, ettei kunnanhallitus olisi suostunut tutkintapyynnön tekemiseen. Mäkelän arvion mukaan asian nopea selvittäminen olisi antanut (kuntaan ja hissiyhtiöön) työrauhan. Anna Mäkelä on kunnanhallitukselle antamissaan kirjallisissa vastauksissa tuonut ilmi, että hissiyhtiön kahdella pääomistajalla, kunnalla ja Levin Matkailukeskus Oy:llä, oli ollut sama intressi ja sama velvollisuus huolehtia yhtiön toiminnallisesta ja taloudellisesta valvonnasta. Anna Mäkelän mukaan tutkintapyyntö oli syytä tehdä heti, kun epäilyksiä ja syytöksiä ilmeni.

Kuten aiemmin asian R 17/984 osalta on todettu, kunnanjohtaja toimii kuntalain 24 §:n mukaan kunnanhallituksen alaisena itsenäisestä kunnan puhevallan käyttämisestä ja kunnan edustamisoikeudesta huolimatta.

Anna Mäkelän 5.12.2013 kunnan nimissä tekemä tutkintapyyntö Jouni Palosaaresta sekä sen tekeminen yhdessä Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa on kaikkien vastaajien kuulemisen perusteella tullut yllätyksenä kunnanhallitukselle. Tässä tilanteessa kunnanhallituksen jäsenillä on ollut perusteltu syy kuulla Anna Mäkelää tutkintapyynnön tekemistä edeltäneistä neuvotteluista ja muutoinkin tutkintapyynnön syistä ja perusteista. Kuulemisen jatkuminen noin viiden kuukauden ajan on johtunut osin Anna Mäkelästä johtuvista syistä yhtäältä sen vuoksi, että hän on vastannut esitettyihin kysymyksiin kirjallisesti, mikä on omiaan pidentämään kuulemisen kestoja, ja toisaalta sen vuoksi, että hän on jättänyt vastaamatta osaan hänelle esitettyihin kysymyksiin.

Syytteen mukaan kuulemismenettely on sisältänyt useita kertoja kysymyksiä samoista asioista, erityisesti tutkintapyynnön tekemisestä. Varsinaisia kysymyksiä Anna Mäkelälle on esitetty vain 16.12.2013 ja 20.1.2014 kunnanhallituksen kokouksissa. Kunnanjohtajan toimivallasta on kysytty vain kerran 16.12.2013 kokouksessa. Anna Mäkelälle esitetyt kysymykset eivät ole olleet 16.12.2013 ja 20.1.2014 kokouksissa samoja. Ainoastaan 5.5.2014 kokouksessa esitetyt kysymykset ovat olleet toistoa 20.1.2014 esitetystä kysymyksistä siltä osin kuin Anna Mäkelä on jättänyt niihin kirjallisissa vastauksissaan vastaamatta.

Käräjäoikeus toteaa, että Anna Mäkelä on tietoisesti tehnyt tutkintapyynnön ilman asian saattamista kunnanhallituksen käsiteltäväksi, koska oli pitänyt mahdollisena, ettei kunnanhallitus suostuisi tutkintapyynnön tekemiseen. Kyse on ollut kunnalle merkittävässä konserniyhtiössä tapahtuneista rikosepäilyistä. Anna Mäkelän kuulemista vallinneissa olosuhteissa ei voida pitää epäasiallisena ottaen huomioon hissiyhtiön asema ja merkitys kunnan talouden kannalta sekä Anna Mäkelän oma menettely tutkintapyynnön tekemisessä.

2) Tutkintapyyntöön liittyvä painostaminen ja arvostelu, määräys tutkintapyyntöön poisvetämisestä, kehotukset anteeksipyyttämiseen ja eroamiseen kunnanjohtajan toimesta sekä uhkaus tutkintapyyntöön tekemisellä

Kunnanhallituksen 9.12.2013 kokouksen jälkeiset tapahtumat

Syytteen mukaan 9.12.2013 Anna Mäkelän informoitua kunnanhallituksen jäseniä tutkintapyyntöön tekemisistä kunnanhallituksen kokouksen jälkeen Timo Kurula on ollut aggressiivinen ja erittäin vihainen Mäkelälle.

Anna Mäkelän kertoman mukaan tutkintapyyntöön tekemisen jälkeen tunnelma hänen ja luottamushenkilöiden välillä oli muuttunut vihamieliseksi. Kunnanhallituksen kokouksen jälkeen 9.12.2013 Timo Kurula oli reagoinut voimakkaasti ja tullut Mäkelän työhuoneeseen yhdessä Reijo Kyrön ja Tapani Rantajääskön kanssa. Timo Kurula oli ollut vihainen, eikä selvästikään ollut ollut tyytyväinen Anna Mäkelän tekemään tutkintapyyntöön. Tilanteen Anna Mäkelä oli kokenut hyvin epämiellyttävänä. Reijo Kyrö ja Tapani Rantajääskö olivat olleet tapaamisen aikana hiljaa.

Timo Kurulan kertoman mukaan Anna Mäkelä on kunnanhallituksen 9.12.2013 kokouksen lopuksi ilmoittanut tehneensä tutkintapyyntöön Jouni Palosaaresta virkavelvollisuutenaan. Hissiyhtiön hallituksen puheenjohtaja Lauri Kurula oli tullut paikalle ja ilmoittanut, että hissiyhtiön hallituksen ja Jouni Palosaaren välillä vallitsi luottamuspula. Muuta informaatiota kunnanhallituksen jäsenet tutkintapyyntöön tekemisestä eivät tässä yhteydessä olleet saaneet. Timo Kurulan mukaan Tapani Rantajääskö oli yrittänyt kysyä asiasta Mäkelältä, joka oli lähtenyt kävelemään kokouksesta omaa työhuonettaan kohden. Timo Kurula, Tapani Rantajääskö ja Reijo Kyrö olivat lähteneet Anna Mäkelän perään. Tilanne Anna Mäkelän työhuoneessa oli Timo Kurulan mukaan kestänyt alle minuutin. Timo Kurulan mukaan hän ei ollut ollut Anna Mäkelälle vihainen. Vastausta tutkintapyyntöön tekemisen syistä Anna Mäkelä ei ollut antanut.

Reijo Kyrön mukaan hän oli saanut tietää tutkintapyyntöstä kunnanhallituksen kokouksen 9.12.2013 jälkeen. Asiaa oli kokouksessa ihmetelty, ja Reijo Kyrö oli mennyt Timo Kurulan ja Tapani Rantajääskön kanssa Anna Mäkelän työhuoneeseen kokouksen jälkeen. Reijo Kyrön mukaan Timo Kurula oli todennut, ettei näin voi toimia. Anna Mäkelä oli Reijo Kyrön mukaan vastannut, ettei pitänyt asiaa niin tärkeänä. Reijo Kyrön mukaan Timo Kurula oli käyttäytynyt Anna Mäkelää kohtaan asiallisesti.

Tapani Rantajääskö on kertonut käynnistä Anna Mäkelän työhuoneessa 9.12.2013 kuten Timo Kurula ja Reijo Kyrö.

Johtopäätökset

Ainoa syytteen puolesta puhuvana seikkana Timo Kurulan aggressiivisesta ja erittäin vihaisesta käytöksestä Anna Mäkelää kohtaan on Anna Mäkelän oma kertomus.

Näytön arvioinnin lähtökohdaksi on vakiintunut korkeimman oikeuden ratkaisussa KKO:2013:96 lausuttu periaate, jonka mukaan riittävään varmuuteen vastaajan syyllisyydestä ei yleensä voida päätyä vain sillä, että asianomistajan kertomus keskinäisessä vertailussa katsotaan uskottavammaksi kuin syytetyn kertomus. Asianomistajan kertomuksen painoarvoa ei myöskään itsessään lisää se, että asianomistajalla, toisin kuin vastaajalla, on velvollisuus

pysyä totuudessa. Asianomistajan todentuntuinen ja vakuuttavakin kertomus tarvitsee virheettömyyden varmistamiseksi tuekseen välillistä näyttöä.

Anna Mäkelä ei Timo Kurulan, Tapani Rantajääskön ja Reijo Kyrön yhdenmukaisten kertomusten perusteella ollut suostunut vastaamaan hänelle tutkintapyynnön tekemiseen liittyviin kysymyksiin, vaan hän oli poistunut kunnanhallituksen kokoustilasta omaan työhuoneeseensa. Anna Mäkelä ei vastaajien kertoman perusteella ollut tuolloinkaan suostunut keskustelemaan asiasta enempää. Timo Kurula on kiistänyt käyttäytyneensä tilanteen aikana syytteessä väitetyin tavoin aggressiivisesti ja erittäin vihaisesti. Tapani Rantajääskön ja Reijo Kyrön kertomukset tukevat Timo Kurulan kertomusta.

Käräjäoikeus katsoo, että vastaajien kuvaamaa vaihtoehtoista tapahtumainkulkua on pidettävä yhtä varteenotettavana vaihtoehtona kuin Anna Mäkelän kertomustakin. Sen vuoksi väite Timo Kurulan aggressiivisesta ja erittäin vihaisesta käytöksestä Anna Mäkelää kohtaan on jäänyt näyttämättä.

Reijo Kyrön 11.12.2013 puhelinkeskustelu Anna Mäkelän kanssa

Anna Mäkelän mukaan hän oli päässyt Reijo Kyrön kyydillä kotiin kunnanhallituksen 9.12.2013 kokouksen jälkeen. Matkan aikana ja Anna Mäkelän kotona Mäkelä ja Reijo Kyrö olivat keskustelleet kunnanhallituksen kokouksen asioista. Anna Mäkelä oli kertomansa mukaan ihmetellyt Timo Kurulan käytöstä ja kysynyt Kyröltä neuvoa siitä, mitä asiassa pitäisi tehdä. Reijo Kyrö, jonka kanssa Anna Mäkelän mukaan hänellä oli vielä tuolloin ollut luottamukselliset välit, oli neuvonut Anna Mäkelää informoimaan jatkossa kunnanhallitusta enemmän. Muutama päivä kunnanhallituksen kokouksen jälkeen Reijo Kyrö oli 11.12.2013 puhelimesta sanonut Anna Mäkelälle, että tutkintapyyntö kannattaisi vetää pois. Reijo Kyrö oli kertonut, että keskustan ryhmässä oli 10.12.2013 tehty päätös tutkintapyynnön peruuttamisesta.

Reijo Kyrö on kertonut automatkasta ja käynnistä Anna Mäkelän kotona samoin kuin Anna Mäkelä. Reijo Kyrö on lisäksi kertonut, että autossa ja uudelleen kotiin päästyään Anna Mäkelä oli alkanut itkeä ja kysynyt häneltä neuvoa, miten tästä päästäisiin eteenpäin.

Reijo Kyrön mukaan muutama päivä kunnanhallituksen kokouksen 9.12.2013 jälkeen Lauri Kurula oli soittanut hänelle ja pyytänyt käymään. Reijo Kyrö oli tavannut Lauri Kurulan tämän työhuoneessa, johon myös Anna Mäkelä oli tullut. Tuon tapaamisen aikana Anna Mäkelä oli kysynyt, miten asiasta selviää. Reijo Kyrö on kertonut sanoneensa, että näteimmin siitä selviää, kun Anna Mäkelää pyytää valtuustossa anteeksi hätiköimistään. Anna Mäkelä oli ilmoittanut, ettei voinut toimia Reijo Kyrön esittämällä tavalla, koska häneltä menisi kunnia.

Johtopäätökset

Anna Mäkelä on kertonut Reijo Kyrön kehottaneen häntä puhelimesta 11.12.2013 vetämään tutkintapyyntö pois. Reijo Kyrö ei ole kertonut puhuneensa Anna Mäkelän kanssa 11.12.2013 puhelimesta. Sinänsä Reijo Kyrön kertomuksesta ilmenee, että he olivat keskustelleet Anna Mäkelän kanssa tutkintapyynnön tekemiseen liittyvistä asioista sekä kunnanhallituksen kokouksen 9.12.2013 jälkeen matkalla Anna Mäkelän kotiin ja Anna Mäkelän kotona että muutama päivä kokouksen jälkeen Lauri Kurulan työhuoneessa.

Tutkintapyynnön peruuttamista koskeva puhelinkeskustelu on Anna Mäkelän ja Reijo Kyrön tapahtuma-aikaiset läheiset välit sekä Reijo Kyrön

kunnanhallituksen jäsenyys huomioon ottaen mahdollista ja todennäköistäkin huolimatta siitä, että Reijo Kyrö ei ole kertonut tai ei ole muistanut tällaisen puhelinkeskustelun tapahtumista.

Anna Mäkelän kertomuksesta ei voida päätellä, että Reijo Kyrö olisi varsinaisesti vaatinut Anna Mäkelää vetämään tutkintapyyntöä pois, vaan kyse on ollut Reijo Kyrön oman mielipiteen esiintuomisesta ”tutkintapyyntö kannattaisi vetää pois”. Anna Mäkelä on omankin kertoman mukaan muutamaa päivää aiemmin kysynyt Reijo Kyrön mielipidettä tutkintapyyntöstä aiheutuneen kuohunnan rauhoittamiseksi ja tilanteesta selviämiseksi. Tätä taustaa vasten näyttämättä on jäänyt, että Reijo Kyrö olisi painostanut tai määrännyt Anna Mäkelää vetämään pois Jouni Palosaaresta tekemänsä tutkintapyyntö.

Timo Kurulan ja Anna Mäkelän tapaaminen 13.12.2013

Syytteen mukaan Timo Kurula on tapaamisessa 13.12.2013 uhannut Anna Mäkelää, että hänellä on maanantaihin kello 09.00 aikaa perua tutkintapyyntö.

Anna Mäkelä on kertonut Timo Kurulan tulleen hänen työhuoneeseensa aamulla 13.12.2013. Anna Mäkelän mukaan Timo Kurula oli ilmoittanut, että tällä oli maanantai-aamuun kello 09.00 aikaa vetää tutkintapyyntö pois. Anna Mäkelä oli kertomansa mukaan yrittänyt kirjoittaa Timo Kurulan sanomia asioita ylös, mutta Timo Kurula oli kieltänyt Mäkelää kirjoittamasta. Keskustelun aikana Timo Kurula oli maininnut valtuuston luottamuksesta, minkä Anna Mäkelä oli kokenut uhkaavaksi työnsä ja toimeentulonsa menettämisen kannalta.

Timo Kurula on kertonut tavanneensa Anna Mäkelän 13.12.2013 iltapäivällä. Tapaamisen aikana Timo Kurula oli kertomansa mukaan kysellyt Anna Mäkelältä talousarviosta, mutta Anna Mäkelä ei ollut ollut kiinnostunut puhumaan tästä aiheesta. Timo Kurulan mukaan keskustelun aikana ei oltu puhuttu tutkintapyyntöstä.

Johtopäätökset

Anna Mäkelä ja Timo Kurula ovat kertoneet kahdenkeskisen tapaamisen aikana käydyn keskustelun sisällöstä toisiinsa nähden ristiriitaisesti. Tapaamisen ajankohta on niin ikään jäänyt kertomusten perusteella epäselväksi. Kun Anna Mäkelän kertomuksen tueksi ei ole esitetty muuta syytettä tukevaa näyttöä, käräjäoikeus katsoo asiassa jääneen luotettavasti näyttämättä, että Timo Kurula olisi 13.12.2013 tapaamisen aikana uhannut Mäkelää syytteessä kerrotulla tavalla tuon tapaamisen aikana.

Kunnanhallituksen kokouksessa 24.2.2014 §68 ilmaistut moitteet kunnanjohtajan menettelylle

Kunnanhallitus on käsitellyt Levin Matkailukeskus Oy:n oikaisuvaatimusta kunnanhallituksen 16.12.2013 tekemästä päätöksestä peruuttaa Anna Mäkelän Kittilän kunnan puolesta tekemä tutkintapyyntö kokouksissaan 9.1.2014 (§1) sekä 24.2.2014 (§ 68).

Kunnanhallitus on 9.1.2014 päättänyt pyytää Kuntaliitolta lausunnon.

Kuntaliitto on 11.2.2014 antanut lausunnon.

Kunnanhallitus on päättänyt 24.2.2014 hylätä Levin Matkailukeskus Oy:n oikaisuvaatimuksen (§68). Päätöksen perusteluista on todettu seuraavaa. Vastoin Kittilän kunnan konserniohjeita ja hallintosääntöä sekä kuntalakeja

kunnanjohtaja Mäkelä ei neuvotellut eikä keskustellut kunnanhallituksen kanssa tutkintapyynnön tekemisestä. Asia tuli yllätyksenä esille kunnanhallitukselle jälkikäteen. Koska entisen toimitusjohtaja Jouni Palosaaren julkisuusarvo ja merkitys Levin imagoarvolle sekä Kittilän kunnan maineelle ovat testatun kansalaiskuuntoisuuden, eri yhteyksissä saadun palautteen ja kansainvälisen palautteen nojalla erittäin merkityksellisiä ja vaikuttavia, on näin laajakantoisessa asiassa kunnan hallinnon ja hallituksen informointi ollut paikallaan jo ennakkoon. Toimissaan kunnanhallitus oli yksimielinen juuri tästäkin syystä. Kunnanhallitus painottaa sitä, että tutkintapyynnön tekemisestä ja jättämisestä päättäminen olisi pitänyt tapahtua kunnanhallituksessa kunnanjohtajan esityksestä. Kunnanjohtaja toimi kuitenkin ”kunnan puhevallan rajoissa omin päin”.

Johtopäätökset

Syytteen mukaan sanotun kunnanhallituksen tekemän päätöksen perusteluissa on ilmaistu selkeät moitteet kunnanjohtajan menettelylle hänen tekemänsä tutkintapyynnön johdosta.

Kunnanjohtajalla ei sinänsä ole lakiin perustuvaa velvollisuutta tehdä rikosilmoitusta asiassa, kuten asian R 17/984 osalta on aiemmin todettu, vaan tutkintapyynnön tekemiseen liittyy aina harkintaa.

Kunnanhallituksen päätöksen perusteluissa Anna Mäkelän toimintaa kuvaavat seikat ovat riidattomia. Anna Mäkelä ei ollut neuvotellut eikä keskustellut kunnanhallituksen kanssa tutkintapyynnön tekemisestä, vaikka tutkintapyynnön tekeminen on sinänsä kuulunut kunnanjohtajan toimivaltaan. Siten kysymys ei ole voinut olla objektiivisesti arvioiden arvostelusta tai kunnanjohtajalle annetuista moitteista tekemänsä tutkintapyynnön johdosta.

Tapani Rantajääskön sähköpostit Anna Mäkelälle ja Lauri Kurulalle

Kirjallisina todisteina esitetyistä sähköposteista ilmenee, että Tapani Rantajääskö on 30.4.2014 lähettänyt Anna Mäkelälle sähköpostin, jossa hän on esittänyt Mäkelälle anteeksi pyytämistä Keskustan ryhmältä.

Anna Mäkelä on 2.5.2014 sähköpostitse vastannut Tapani Rantajääskölle.

Tapani Rantajääskö on vielä 2.5.2014 ja 5.5.2014 lähettänyt Anna Mäkelälle sähköpostit. Näissä sähköposteissa ei ole mainintaa anteeksipyyttämisestä tai syytteessä mainitusta Jouni Palosaaren syyttömäksi tunnustamisesta. Näissä sähköposteissa Rantajääskö on kirjoittanut Anna Mäkelälle ”sotkun puhaltamisesta poikki” ja ”pisteen laittamisesta koko hommalle”.

Sen sijaan Tapani Rantajääskö on 11.5.2014 sähköpostiviestissään Lauri Kurulalle esittänyt, että Anna Mäkelä tunnustaa Jouni Palosaaren syyttömäksi. Lauri Kurula on 12.5.2014 vastauksessaan Rantajääskölle ilmoittanut informoineensa Anna Mäkelää Rantajääskön sähköpostissa esittämästä toiveesta.

Johtopäätökset

Tapani Rantajääskön 30.4.2014 sähköposti Anna Mäkelälle on ollut sävyiltään sovitteleva. Tästä sähköpostista ilmenee, että Tapani Rantajääskö on ollut Anna Mäkelän puolella todetessaan, että Anna Mäkelä on ”toiminut kuten KJ-N pitikin” ja että ”jouduit työsi puolesta sotkun silmään”. Vaikka Tapani Rantajääskö on 30.4.2014 sähköpostissa esittänyt Anna Mäkelälle anteeksipyyttämisestä, ei sähköpostista tule kuvaa siitä, että kyse olisi ollut

painostamisesta. Enemminkin Tapani Rantajääskön sähköposteista Anna Mäkelälle ja Lauri Kurulalle tulee vaikutelma siitä, että Tapani Rantajääskön on pyrkinyt saamaan tilanteeseen sovinnollisen ratkaisun.

Tapani Rantajääskö ei ole sähköposteissa kirjoittanut siitä, että Anna Mäkelän olisi pitänyt pyytää anteeksi tilapäisen valiokunnan jäseniltä, kuten syytteessä on väitetty.

Tapani Rantajääskön ehdotus Esa Mäkiselle tehtävien vaihtamisesta kunnanjohtajan kanssa

Tapani Rantajääskö on kertonut kysyneensä hallintojohtaja Esa Mäkiseltä, olisiko kunnanjohtajan ja hallintojohtajan teoriassa mahdollista vaihtaa paikkoja keskenään. Kun Esa Mäkinen oli vastannut kieltävästi, oli keskustelu päättynyt tähän. Tapani Rantajääskön mukaan hänen kysymyksensä taustalla oli ajatus siitä, ettei Anna Mäkelää olisi tarvinnut erottaa kunnanjohtajan tehtävästä.

Todistaja Esa Mäkinen on kertonut, että Tapani Rantajääskö oli Energiateollisuuden kevätseminaarimatalla ehdottanut, että Esa Mäkinen ja Anna Mäkelä vaihtaisivat tehtäviään. Aluksi Esa Mäkinen oli pitänyt ehdotusta vitsinä, mutta Tapani Rantajääskön ehdottaessa sitä toistamiseen, oli Esa Mäkinen kertomansa mukaan ilmoittanut, ettei ala tällaisesta asiasta edes keskustelemaan.

Johtopäätökset

Tapani Rantajääskön ja Esa Mäkisen sinänsä yhdenmukaisten kertomusten perusteella on selvitetty, että Tapani Rantajääskö on kysynyt Esa Mäkiseltä hallintojohtajan ja kunnanjohtajan tehtävien vaihtamisesta. Keskustelun yksityiskohdista Tapani Rantajääskö ja Esa Mäkinen ovat kuitenkin kertoneet keskenään ristiriitaisesti.

Keskustelu on käyty Tapani Rantajääskön ja Esa Mäkisen välillä. Vaikka keskustelu on liittynyt Anna Mäkelään kunnanjohtajana, on asiassa jäänyt epäselväksi se, miten tällä keskustelulla olisi työturvallisuusrikoksen tunnusmerkistön edellyttämällä tavalla kohdeltu Anna Mäkelää epäasiallisesti. Asiassa ei ole tullut ilmi sekään, milloin keskustelu on mennyt Anna Mäkelän tietoon.

Tapahtumat ennen 5.5.2014 kunnanhallituksen kokousta

Anna Mäkelä on kertonut, että Timo Kurula oli soittanut hänelle ja ilmoittanut kunnanhallituksen haluavan keskustella hänen kanssaan. Keskustelutilaisuus oli pidetty ennen kunnanhallituksen varsinaista kokousta. Paikalla oli ollut kaikki kunnanhallituksen jäsenet Tamsia lukuun ottamatta. Tilapäisen valiokunnan perustamista koskeva aloite oli aiemmin 28.4.2014 toimitettu kuntaan. Aloitteen oli allekirjoittanut kahdeksan kunnanhallituksen jäsenistä. Anna Mäkelä oli ottanut mukaansa Esa Mäkisen oikeusturvansa vuoksi. Esa Mäkisen läsnäolo oli kyseenalaistettu, mutta siihen oli lopulta suostuttu. Timo Kurula oli esittänyt Anna Mäkelälle kolme vaihtoehtoa; Anna Mäkelä irtisanoutuu itse, hänet siirretään muihin tehtäviin tai hänelle rakennetaan ns. irtisanomispaketti.

Timo Kurula on kertonut, että tapaamisen tarkoituksena oli käydä Anna Mäkelän kanssa vapaamuotoinen keskustelu siitä, oliko asiassa muita vaihtoehtoja kuin kuntalain 25 §:n mukainen tilanne. Anna Mäkelä ei ollut

halunnut keskustella asiasta ja oli todennut katsovansa loppuun asti, mitä tilapäinen valiokunta saa asiassa aikaan. Timo Kurulan mukaan Tams oli ollut paikalla.

Aki Maunula ja Tarmo Salonen ovat kertoneet keskustelutilaisuuden kulusta kuten Timo Kurula.

Todistaja Esa Mäkinen on kertonut keskustelutilaisuuden kulusta samoin kuin Anna Mäkelä.

Todistaja Hille Tams on kertonut menneensä 5.5.2014 kunnanhallituksen kokoussaliin, jossa olivat olleet paikalla jo kaikki muut kunnanhallituksen jäsenet ja Anna Mäkelä. Kyse ei ollut ollut keskustelutilaisuudesta, vaan Timo Kurula oli yksipuolisesti ilmoittanut Anna Mäkelälle, että tämän olisi hyvä irtisanoutua tai hänet irtisanotaan.

Todistaja Inkeri Yritys on kertonut keskustelutilaisuudesta samoin kuin Anna Mäkelä ja Esa Mäkinen. Inkeri Yritys on lisäksi kertonut kysyneensä Timo Kurulalta, mitkä olivat perusteet Anna Mäkelän irtisanomiselle. Timo Kurula oli ilmoittanut, ettei niitä voinut kertoa, koska muutoin asia vuotaisi julkisuuteen.

Johtopäätökset

Anna Mäkelän kertomusta siitä, että Timo Kurula on ennen 5.5.2014 kunnanhallituksen kokousta pidetyssä keskustelutilaisuudessa esittänyt Anna Mäkelälle vaihtoehtoina irtisanoutua tai siirtyä muihin tehtäviin, tukee todistajina kuultujen Esa Mäkisen, Inkeri Yrityksen ja Hille Kuusiston kertomukset. Timo Kurula ei sinänsä ole kiistänyt esittäneensä edellä kerrottuja vaihtoehtoja Anna Mäkelälle. Aki Maunulan ja Tarmo Salosen kertomukset ovat tältä osin olleet yleispiirteisiä, eikä niiden osalta ole tullut ilmi sellaista, mikä horjuttaisi syytteen puolesta tältä osin esitettyä näyttöä. Näin ollen asiassa on näytetty, että Timo Kurula on keskustelun aikana ilmoittanut Anna Mäkelälle, että hänellä on vaihtoehtoina itse irtisanoutua tai siirtyä toisiin tehtäviin.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana Timo Kurulan esittämät kolme vaihtoehtoa ovat kaikki tavalla tai toisella liittyneet Anna Mäkelän kunnanjohtajan tehtävästä luopumiseen. Noin viikkoa ennen sanottua keskustelua Kittilän kuntaan on toimitettu tilapäisen valiokunnan perustamista koskeva aloite. Aloitteen on allekirjoittanut valtaosa Kittilän kunnan 27 valtuutetusta. Tämä osoittaa, että luottamushenkilöiden kesken on jo tuolloin vallinnut jonkinasteinen epäluottamus kunnanjohtaja Anna Mäkelää kohtaan.

Kunnanjohtajan irtisanomisesta päättää kuntalain 25 §:n mukaisesti valtuusto, ei kunnanhallitus. Tähän nähden kunnanhallituksen puheenjohtajan työnantajan edustajana kunnanjohtajan kanssa käymää, irtisanomiseen painottuvaa keskustelua voidaan pitää jossain määrin epäasiallisena.

Toisaalta on niin, että kunnanjohtajan tehtävän menestyksenkäs hoitaminen edellyttää hyviä yhteistyötaitoja luottamushenkilöiden kanssa ja ennen kaikkea luottamusta luottamushenkilöiden ja kunnanjohtajan välillä varsinkin, kun kunnanjohtaja johtaa kunnan toimintaa kunnanhallituksen alaisuudessa.

Jatkuva luottamuspula kunnanjohtajan ja luottamushenkilöstön välillä vaikeuttaa kunnan toimintaa. Luottamuspulan yksilöitävien syiden selvittäminen ei aina ole myöskään kunnan eikä kunnanjohtajan etujen mukaista (Kuntalaki, Hannus – Hallberg 2000 s. 212).

Keskustelun tarkoituksena on voinut olla Timo Kurulan kertomin tavoin löytää kevyempi menettely irtisanomisen sijaan. Tilapäisen valiokunnan perustaminen johtaa useissa tapauksissa myös kunnanjohtajan irtisanomiseen. Luottamushenkilöiden Anna Mäkelää kohtaan tuntema epäluottamus on ollut laajaa ja aloitteen allekirjoittaneet ovat edustaneet kaikkia puolueyhmiä. Asian julkinen käsittely voi koitua myös kunnanjohtajalle haitaksi. Käräjäoikeus katsoo, että näissä olosuhteissa Timo Kurulan esittämiä vaihtoehtoja kuntalain 25 §:n mukaiselle menettelylle ei voida pitää Anna Mäkelän epäasiallisena kohteluna.

Tarmo Salosen Anna Mäkelälle 25.8.2014 antama sähköposti

Asiassa on riidatonta, että Tarmo Salonen on luovuttanut Anna Mäkelälle 25.8.2014 Jouni Palosaaren asiamiehen OTK Jari Korhosen Tarmo Saloselle 18.8.2014 lähettämän sähköpostin. Sähköpostin mukaan Jouni Palosaari ryhtyy oikeudellisiin toimenpiteisiin liittyen Kittilän kunnan ja Levin Matkailukeskus Oy:n 5.12.2013 tehtyyn tutkintapyyntöön liittyen. Sähköpostissa ilmoitetaan, että poliisia pyydetään tutkimaan asiaan liittyvät tapahtumakulut syyskuusta 2013 lukien.

Anna Mäkelän mukaan 25.8.2014 päivän aamuna tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja Veli-Matti Junnola oli luovuttanut Anna Mäkelälle valiokunnan laatiman raportin. Anna Mäkelän mukaan ei ollut sattumaa, että hän oli saanut samana päivänä haltuunsa sekä Tarmo Salosen luovuttaman sähköpostin että Veli-Matti Junnolan luovuttaman tilapäisen valiokunnan raportin.

Johtopäätökset

Sähköpostissa Jouni Palosaaren asiamies on ilmoittanut Jouni Palosaaren ryhtyvän mahdollisiin oikeudellisiin toimenpiteisiin Anna Mäkelän Kittilän kunnan kunnanjohtajana tekemään tutkintapyyntöön liittyen.

Käräjäoikeus toteaa, että kokemuseräisesti ajatellen varsin tavanomaista on, että tutkintapyynnön kohteena oleminen ei aiheuta sen kohteena olevassa henkilössä positiivisia tuntemuksia. Sähköpostin tyyliä ja sisältöä voidaan kuitenkin pitää asiallisena. Mahdollisen tutkintapyynnön tekijänä sähköpostin mukaan on Jouni Palosaari, ei Tarmo Salonen tai muut kunnanhallituksen jäsenet. Näillä perusteilla käräjäoikeus katsoo, ettei Anna Mäkelää ole uhattu tutkintapyynnön tekemisellä tavalla, josta kunnanhallituksen jäsenet olisivat vastuussa.

3) Työtehtävien hoitamisen vaikeuttaminen

3.1 Anna Mäkelän kuntayhtiötä koskevien omistajaneuvottelujen ulkopuolelle sulkeminen

Syytteen mukaan Anna Mäkelä on tosiasiallisesti suljettu kuntayhtiöitä koskevien omistajaneuvottelujen ulkopuolelle, koska kunnanhallitus on nimennyt kunnan edustajiksi vain luottamushenkilöitä. Syytteen alaisia päätöksiä on tehty 16.12.2013 (§407), 9.1.2014 (§9), 17.3.2014 (§85) ja 9.6.2014 (§223)

Kunnanhallitus on kokouksessaan 16.12.2013 käsitellyt hissiyhtiön ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumista. Pöytäkirjan mukaan Anna Mäkelä on esteellisenä poistunut kokouksesta. Kunnanhallitus on yksimielisesti päättänyt nimetä Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa käytäviin neuvotteluihin neuvotteluryhmän, johon kuuluvat kunnanhallituksen puheenjohtajisto Timo Kurula, Aki Maunula ja Tarmo Salonen.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 9.1.2014 valinnut kuntakonserniin kuuluviin yhtiöihin ja yhteisöihin edustajikseen vain luottamusmiehiä.

Anna Mäkelä on 17.3.2014 esittänyt kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat Oy Levi Ski Resort Ltd:n hallitukseen. Esityksensä perusteina Anna Mäkelä on selostanut, että hissiyhtiön ylimääräinen yhtiökokous pidetään 25.3.2014 ja kokouksessa käsitellään Kittilän kunnanhallituksen vaatimusta eron myöntämisestä nykyiselle hallitukselle ja uuden hallituksen valintaa. Kunnanhallitus on päättänyt, että asia jätetään pöydälle.

Kunnanhallitus on 9.6.2014 käsitellyt Levin Matkailukeskus Oy:n vaatimusta Oy Levi Ski Resort Ltd:n ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumisesta. Kunnanhallitus on päättänyt valita kunnan edustajiksi kunnanhallituksen puheenjohtajat neuvottelemaan Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa jatkosta.

Kirjallisena todisteena esitetyn kaikkien ryhmien yhteisestä neuvottelutilaisuudesta 25.2.2013 laaditun muistion mukaan kuntaa edustaa aina kunnanjohtaja, jos toisin ei ole päätetty. Yhtiöissä pitäisi aina olla mukana myös luottamushenkilöä. Se, kummalla olisi kokouksessa kunnan äänioikeus, sovittaisiin yhteisesti aina ryhmien kanssa. Muistiossa todetaan vielä, että viranhaltijaedustukset ovat tarpeellisia joissakin yhtiöissä. Muistiossa on lueteltu kunnan yhtiöiden hallituksen luottamuspaikoille valitut henkilöt. Muun muassa hissiyhtiön viranhaltijajäseneksi on tuossa kokouksessa valittu Lauri Kurula.

Anna Mäkelän mukaan Kittilän kunnassa oli ollut käytäntönä, että valtuuston vaihtuessa ryhmät sopivat keskenään erilaisista paikoista, mm. konserniyhtiöiden hallitusjäsenistä. Kuntayhtiöiden yhtiökokouksissa käytäntönä oli ollut, että kunnanjohtaja tai hallintojohtaja edusti kuntaa. Omistajaneuvotteluissa kuntaa oli edustanut kunnanjohtaja tai hänen määräämänsä virkamies. Anna Mäkelän mukaan käytäntö oli muuttunut 16.12.2013 alkaen, kun kunnanhallitus oli päättänyt nimetä neuvotteluihin vain luottamushenkilöitä ja hänet kunnanjohtajana oli jätetty ulkopuolelle omistajaneuvotteluista. Hänen työtehtäviensä hoitamista oli näin haluttu vaikeuttaa.

Vastaajien mukaan kunnanhallituksen tekemien päätösten taustalla oli ollut halu lisätä luottamushenkilöiden määrää kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä. Tämä oli ollut mm. perussuomalaisten ohjelmaan kirjattu tavoite. Timo Kurulan mukaan Anna Mäkelällä oli kunnanhallituksen tekemistä päätöksistä huolimatta ollut oikeus käyttää kunnan puolesta puhevaltaa kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden kokouksissa ja neuvotteluissa. Puoluejärjestöillä ei Timo Kurulan mukaan ollut ollut 17.3.2014 kunnanhallituksen kokoukseen mennessä esitystä hissiyhtiön hallitusjäsenistä, minkä vuoksi asia ei oltu voitu päättää tuossa kokouksessa.

Todistaja Esa Mäkisen mukaan kunnanhallituksen päätösten johdosta käytäntö kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen edustamisen osalta oli muuttunut aikaisempaan verrattuna, kun virkamiehet oli haluttu rajata pois ja kunnan nimeämät henkilöt olivat koostuneet pelkästään luottamushenkilöistä.

Johtopäätökset

Käräjäoikeus toteaa aluksi, että kunnanjohtajan tehtävänä on johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Tässä tehtävässä hänen tulee pystyä toimimaan yhdessä

luottamushenkilöiden kanssa. Vastaajat ovat kertoneet, että Anna Mäkelän toiminta tutkintapyynnön tekemisessä oli ollut yhtenä merkittävänä syynä luottamuksen menettämisessä. Näissä vallinneissa olosuhteissa kunnanhallituksen jäsenillä on ollut perusteltu syy muuttaa aikaisempaa ryhmien yhteisessä neuvottelutilaisuudessa 25.2.2013 sovittua käytäntöä.

Syytteen mukaan Anna Mäkelä on suljettu kuntayhtiöitä koskevien omistajaneuvottelujen ulkopuolelle. Kunnanhallituksen 9.1.2014 tekemässä päätöksessä on ollut kyse edustajien valitsemisesta kuntakonsernin yhtiöiden vuosikokouksiin. Näin ollen tuolloin tehdyssä päätöksessä ei ole ollut edes kysymys syytteessä tarkoitetuista omistajaneuvotteluista.

Käräjäoikeus toteaa lisäksi, että Anna Mäkelällä on ollut kunnanhallituksen tekemistä päätöksistä huolimatta kuntalain 24 §:ään perustuva oikeus käyttää puhevaltaa sekä hallintosäännön 45 §:ään perustuva oikeus edustaa kuntaa neuvotteluissa. Toisin sanoen Anna Mäkelällä olisi ollut joka tapauksessa mahdollisuus ja oikeus osallistua kuntayhtiöitä koskeviin omistajaneuvotteluihin, vaikka häntä ei päätöksissä oltukaan nimenomaisesti nimetty edustamaan kuntaa. Kyse ei ole ollut Anna Mäkelän epäasiallisesta kohtelusta.

3.2 Anna Mäkelän esitykset hissiyhtiön valvonnasta ja yhtiökokouksen koolle kutsumisesta

Syytteen mukaan Anna Mäkelän esitystä Oy Levi Ski Resort Ltd:n valvonnasta osana Kittilän kuntakonsernia ja yhtiökokouksen koollekutsumisesta ei ole otettu käsiteltäväksi. Anna Mäkelä on esittänyt, että hissiyhtiön valvonnassa tulee noudattaa osakeyhtiölakia ja Kittilän kunnan konserniohjetta. Syytteen alaisia päätöksiä on tehty 14.4.2014 (§157), 5.5.2014 (§165), 9.6.2014 (§222), 18.8.2014 (§340-341) ja 25.8.2014 (§354-355).

Kunnanhallitus on 14.4.2014 päättänyt (§157), ettei Oy Levi Ski Resort Ltd:n toiminnan valvontaa osana Kittilän kuntakonsernia oteta lisälista-asiana käsittelyyn.

Kunnanhallitus on 5.5.2014 kokouksessaan käsitellyt asiaa. Anna Mäkelän esityksen mukaan

- kunnanhallitus toteaa, että Oy Levi Ski Resort Ltd:n yhtiökokouspäätöksissä ei ole noudatettu Kittilän konserniohjetta, yhtiön asioiden hoidossa tulee noudattaa osakeyhtiölakia sekä Kittilän kunnan konserniohjetta ja että Kittilän kunnan edustajien toimintaan yhtiökokouksessa sekä yhtiön hallituksessa liittyy riski siitä, että on rikottu OYL:n 7 §:ää,
- kunnanhallitus päättää kutsua koolle omistajaneuvottelun Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa ja että
- kunnanhallitus nimeää edustajansa neuvotteluun.

Kunnanhallitus on päättänyt (§165), että asia palautetaan valmisteluun ja asiassa pyydetään lausunto Oy Levi Ski Resort Ltd:ltä.

Kunnanhallitus on käsitellyt asiaa seuraavan kerran kokouksessaan 9.6.2014 (§222). Anna Mäkelä on uudistanut aiemman esityksensä. Kunnanhallitus on päättänyt, että asia jätetään pöydälle ja ennen asian käsittelyä odotetaan pyydetty (Oy Levi Ski Resort Ltd:n) lausunto.

Seuraavan kerran Anna Mäkelän esitystä Oy Levi Ski Resort Ltd:n valvonnasta osa Kittilän kuntakonsernia sekä yhtiökokouksen koollekutsumisesta on käsitelty kunnanhallituksen kokouksessa 18.8.2014.

Kunnanhallitus on tuolloin päättänyt (§340 ja 341), että asioita ei lisälista-asioina käsitellä ja kunnanhallitus pitää 25.8.2014 ylimääräisen kokouksen, jossa asiat käsitellään.

Kunnanhallitus on 25.8.2014 kokouksessaan käsitellyt Anna Mäkelän esityksen. Kunnanhallitus on päättänyt asian eri tavalla kuin Anna Mäkelä on esittänyt. Similän esitys on tullut kunnanhallituksen päätökseksi.

Eino Holckin mukaan lausumaa hissiyhtiöltä oli pyydetty sen vuoksi, että tiedettäisiin missä mennään.

Timo Kurula on kertonut, että kunnanhallitus oli 5.5.2014 päättänyt pyytää hissiyhtiöltä selvityksen, jota ei 9.6.2014 kokoukseen mennessä oltu saatu. Asian käsittelyä oli 18.8.2014 päätetty siirtää vielä viikolla ja 25.8.2014 kokoukseen mennessä hissiyhtiön yhtiökokouksessa mukana ollut asianajaja Matti Pulkamo oli antanut lausuntonsa.

Risto Similän mukaan 25.8.2014 kokouksessa oli ollut hänen vuoronsa lukea esitys. Similän mukaan esitys oli vaikuttanut luotettavalta, koska se oli perustunut asiantuntijan lausuntoon. Similä ei kuitenkaan ole tiennyt, kuka lausuntoa Matti Pulkamolta oli pyytänyt.

Johtopäätökset

Kittilän kunnan konserniohjeen mukaan kunnanhallitus ohjaa ja valvoo Kittilä-konsernin taloutta ja toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehtotuksia yhteisön hallitukselle havaitsemiensa epäkohtien hoitamiseksi. Lisäksi kunnanhallitus antaa ohjeet kunnan edustajalle/edustajille kannan ottamiseksi konserniyhteisön yhtiö- tai vuosikokouksessa sekä kuntayhtymän yhtiökokouksessa tai -valtuustossa käsiteltävänä oleviin merkittäviin asioihin.

Konserniohjeen mukaan kunnanjohtaja vastaa Kittilä-konsernin omistajapolitiikan toteutumisen seurannasta sekä tiedottaa omistajapolitiikan toteutumisesta kunnanhallitukselle.

Kunnanhallitus on jättänyt käsittelemättä syytteessä tarkoitetut esitykset lisälista-asioina 14.4.2014 ja 18.8.2014. Kirjallisessa todistelussa on käynyt ilmi, että kunnanhallitus on kokouksessaan 14.4.2014 jättänyt käsittelemättä syytteessä tarkoitetun hissiyhtiön valvonta-asian lisäksi kunnanjohtajan esitykset edustajan nimeämisestä hyvinvointi- ja terveydenedistämisyöryhmään (§160) sekä Levi-Sirkkajärven kunnostushankkeesta (§161). Similän, joka on vedonnut sanottuihin pöytäkirjoihin kirjallisina todisteina, mukaan sanotut asiat olivat olleet lisälista-asioita. Tämä ei kuitenkaan ilmene kirjallisina todisteina esitetyistä pöytäkirjanotteista. Joka tapauksessa johtopäätöksenä voidaan todeta, että kunnanhallitus on jättänyt käsittelemättä muissakin kuin hissiyhtiötä koskevissa asioissa kunnanjohtajan esityksiä, kun kyse on ollut lisälista-asioista.

Esitetyn henkilönäytön ja muidenkin kuin edellä mainittujen kunnanhallituksen kokouspöytäkirjojen perusteella Kittilän kunnassa on ollut paljon lisälista-asioita eli asioita, jotka ovat menneet tiedoksi kunnanhallituksen jäsenille varsinaisen esityslistan toimittamisen jälkeen. Kunnanhallituksen jäsenet ovat kertoneet, että lisälistoista oli pyritty pääsemään eroon. Vain erityisen kiireellisiä asioita oli otettu lisälistoilta

käsiteltäväksi. Tähän nähden kunnanhallituksella on ollut hyväksyttävä syy jättää Anna Mäkelän esitykset käsittelemättä 14.4.2014 ja 18.8.2014 kokouksissa.

Kunnanhallitus on 5.5.2014 jättänyt käsittelemättä Anna Mäkelän esityksen sillä perusteella, että hissiyhtiöltä on päätetty pyytää lausunto. Tiedossa ei ole, mistä seikoista kunnanhallitus on pyytänyt lausuntoa. Tiedossa ei ole sekään, onko hissiyhtiö lopulta antanut pyydettyä lausuntoa kunnanhallitukselle. Sinänsä kunnanhallituksella on ollut oikeus pyytää lausuntoa hissiyhtiöltä ja näin selvittää niitä seikkoja, joita Anna Mäkelä on esityksissään nostanut esille.

Jossain vaiheessa kunnanhallitus tai joku kunnanhallituksen jäsenistä on kuitenkin pyytänyt asiasta asianajaja Matti Pulkamolta lausuntoa, jonka perusteella kunnanhallitus on 25.8.2014 päättänyt asian Risto Similän esityksen mukaisesti. Sanotunlaisen asiantuntijanlausunnon pyytäminen on ollut Anna Mäkelän esityksen oikeudellinen sisältö huomioon ottaen tarpeellista ja perusteltua. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi kunnanhallituksella on ollut hyväksyttävä syy jättää käsittelemättä Anna Mäkelän esitykset hissiyhtiön valvonnasta ja yhtiökokouksen koollekutsumisesta.

3.3 Timo Kurula kieltänyt tuomasta hissiyhtiön asioita kunnanhallituksen esityslistalle

Anna Mäkelän mukaan hän oli 8.4.2014 käynyt muiden ohessa Timo Kurulan kanssa läpi kunnanhallituksen 14.4.2014 kokouksen esityslistaa. Tuossa yhteydessä Timo Kurula oli kieltänyt tuomasta hissiyhtiön asioita kunnanhallituksen kokoukseen.

Timo Kurulan mukaan Anna Mäkelän 8.4.2014 läpi käymät hissiyhtiön asiat olivat lisälista-asioita, eikä niitä sen vuoksi oltu pääsääntöisesti otettu käsiteltäväksi.

Todistajana kuullun Kuntaliiton lakiasiainjohtaja Arto Sulosen mukaan kunnanhallituksen puheenjohtaja lähtökohtaisesti päättää esityslistalle tulevista asioista. Toisaalta toimitin voi yksinkertaisella enemmistöllä ottaa asian päätettäväksi esityslistan ulkopuoleltakin.

Kunnanhallituksen 14.4.2014 kokouspöytäkirjasta ilmenee, että kunnanhallitus on päättänyt jättää käsittelemättä lisälistalla olleet Oy Levi Ski Resort Ltd:n yhtiökokous, Oy Levi Ski Resort Ltd:n ylimääräinen yhtiökokous ja Oy Levi Ski Resort Ltd:n toiminnan valvonta osana Kittilän kuntakonsernia -asiat (§155, §156 ja §157).

Johtopäätökset

Kuten edellä on todettu, Kittilän kunnassa on ollut paljon lisälista-asioita eli asioita, jotka ovat menneet tiedoksi kunnanhallituksen jäsenille varsinaisen esityslistan toimittamisen jälkeen, ja näistä vain erityisen kiireellisiä asioita on otettu käsiteltäväksi.

Koska edellä mainitut hissiyhtiön asiat ovat olleet lisälista-asioita, on Timo Kurulalla ollut hyväksyttävä peruste ilmoittaa Anna Mäkelälle, ettei niitä oteta kunnanhallituksen 14.4.2014 kokouksessa käsiteltäväksi.

3.4 Tarmo Salosen ilmoitus hissiyhtiön asioiden käsittelyyn ottamisesta ja luottamuksen ansaitsemisesta

Anna Mäkelän mukaan Tarmo Salonen oli 29.4.2014 tullut hänen työhuoneeseensa käymään läpi kunnanhallituksen esityslistaa. Paikalla oli ollut myös Esa Mäkinen. Tuon käynnin yhteydessä Tarmo Salonen oli ilmoittanut, ettei Levi Ski Resortin asioita oteta kunnanhallituksen käsittelyyn ja että luottamus pitää ansaita joka päivä.

Tarmo Salonen on kertonut ilmoittaneensa Anna Mäkelälle, ettei hän hissiyhtiön hallituksen jäsenenä voinut käsitellä yhtiön asioita kunnanhallituksessa. Salosen mukaan hän ei millään tavoin ollut halunnut estää hissiyhtiöiden asioiden käsittelemistä kunnanhallituksessa. Mitään keskustelua Anna Mäkelän luottamuksesta ei tuossa yhteydessä oltu käyty.

Todistaja Esa Mäkinen ei ole kertonut mitään tapaamisesta 29.4.2014 Anna Mäkelän ja Tarmo Salosen kanssa.

Johtopäätökset

Anna Mäkelän ja Tarmo Salosen kertomukset hissiyhtiön asioiden käsittelystä kunnanhallituksessa ovat keskenään ristiriitaiset. Kummankaan asianosaisen kertomusta tukevaa tai heikentävää näyttöä ei ole esitetty. Sen vuoksi käräjäoikeus katsoo jääneen näyttämättä, että Tarmo Salonen olisi 29.4.2014 menetellyt syytteessä kuvatulla tavalla.

3.5 Timo Kurula painostanut poistamaan kunnanhallituksen esityslistalta hissiyhtiön asioita

Syytteen mukaan Timo Kurula on 3.6.2014 painostanut Anna Mäkelää poistamaan kunnanhallituksen esityslistalta Levi Ski Resortin asioita.

Anna Mäkelän mukaan hän oli 3.6.2014 käynyt Timo Kurulan kanssa läpi kunnanhallituksen 9.6.2014 kokouksen esityslistaa. Tuossa yhteydessä Timo Kurula oli sanonut Anna Mäkelälle, ettei hissiyhtiön asioita käsitellä seuraavassa kokouksessa. Anna Mäkelä oli kertomansa mukaan ilmoittanut, että hissiyhtiön asiat ovat joka tapauksessa esityslistassa, johon Timo Kurula oli todennut ”entä jos minä kiellän”.

Timo Kurulan mukaan hän oli ollut 3.6.2014 lomamatkalla Samoksella Kreikassa.

Johtopäätökset

Timo Kurula on kertonut olleensa väitetyn keskustelun ajankohtana ulkomailla. Koska asiassa ei ole esitetty näyttöä, joka riittävällä varmuudella poissulkisi Timo Kurulan väitteen todenperäisyyden, käräjäoikeus katsoo jääneen näyttämättä, että Timo Kurula olisi 3.6.2014 painostanut Anna Mäkelää syytteessä kerrotulla tavalla.

3.6 Kunnanhallituksen pöytäkirjaan 18.8.2014 tiedoksi merkitty hallintosäännön vastainen Aki Maunulan puheenvuoro

Kunnanhallituksen 18.8.2014 kokouksen pöytäkirjaan on merkitty Aki Maunulan puheenvuoro. Sen mukaan kunnanhallituksen kokousten esityslistat tulee esitellä puheenjohtajistolle ennen niiden lähettämistä. Lisälistat pitäisi saada pois.

Syytteen mukaan puheenvuoro on hallintosäännön vastainen.

Hallintosäännön 28 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat (asialista). Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Asialista sisältää luettelon käsiteltävistä asioista. Esityslista sisältää esittelijän päätösesitykset.

Anna Mäkelän mukaan Aki Maunulan puheenvuoro oli liittynyt hissiyhtiön konsernivalvontaan ja hissiyhtiön asioiden tuomiseen kunnanhallituksen kokousten esityslistoille. Useissa kunnanhallituksen kokouksissa oli käyty pitkä ja väsyttävä keskustelu siitä, mitä asioita esityslistalle sai laittaa. Anna Mäkelä oli kokenut virkatoimensa rajoittamisena, ettei hän kunnanjohtajana ollut saanut tuoda asioita esityslistalle.

Aki Maunulan mukaan kunnanhallituksen puheenjohtajistossa oli puolueittain edustus. Hänen puheenvuoronsa tarkoituksena oli ollut se, että kunnanjohtaja esittelisi esityslistat etukäteen puheenjohtajistolle ja näin käsiteltävät asiat olisi saatu käsiteltyksi myös ryhmissä ennen kokouksia. Aki Maunulan mukaan tämä ei ollut hallintosäännön vastaista.

Johtopäätökset

Näyttämättä on jäänyt, minkä nimenomaisen hallintosäännön sisältämän määräyksen vastainen Aki Maunulan puheenvuoro on ollut. Aki Maunulalla on ollut kunnanhallituksen varapuheenjohtajana hallintosäännön 28 §:ään perustuva oikeus ilmoittaa kokouskutsussa käsiteltävät asiat.

Esityslistojen esittäminen ennen kokousta kunnanhallituksen puheenjohtajistolle on omiaan parantamaan muun ohella tiedonkulkua ja vähentämään Kittilän kunnassa moitteitakin saanutta lisälistakäytäntöä.

Puheenjohtajistopalaverien hyödyntämättä jättäminen on ollut myös yhtenä perusteena jäljempänä käsitellyssä tilapäisen valiokunnan raportissa mainituista luottamuspuolan syistä. Käräjäoikeus katsoo, ettei Aki Maunulan puheenvuorossa ole ollut kysymys Anna Mäkelän epäasiallisesta kohtelusta.

3.7 Tietokoneen ja puhelimen käytön kieltäminen

Syytteen mukaan Timo Kurula on 22.9.2014 kieltänyt Anna Mäkelää käyttämästä tietokonetta ja puhelinta kunnanhallituksen kokouksessa.

Hallintosäännön 32 §:n mukaan puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimitilien kokouksessa.

Anna Mäkelän mukaan Timo Kurulan antama kielto tietokoneen ja puhelimen käytöstä oli erikoinen, sillä kunnanhallituksella oli käytössään sähköinen kokousjärjestelmä. Anna Mäkelä ei kertomansa mukaan ollut keskittynyt kokouksissa sosiaaliseen mediaan, vaan käsiteltyihin asioihin. Timo Kurulaa oli mahdollisesti ärsyttänyt hänen tapansa tehdä muistiinpanoja kokouksissa.

Timo Kurulan mukaan hän oli jossakin kokouksessa huomauttanut Anna Mäkelää kovaäänisestä näppäimistön näpyttämisestä, sillä Milja Nikan esittämä kysymys oli jäänyt sen vuoksi kuulematta ja Nikan oli täytynyt toistaa kysymyksensä. Kuitenkin puhelimen käyttöä koskeva kielto, joka oli annettu jonakin muuna päivänä kuin 22.9.2014, oli koskenut kaikkia kunnanhallituksen jäseniä, ei pelkästään Anna Mäkelää.

Aki Maunula on kertonut puhelimen käytön kieltämisestä kuten Timo Kurula.

Todistaja Hille Tamsin mukaan Anna Mäkelän puhelimenkäyttö ei ollut ollut häiritsevää. Tamsin mukaan Timo Kurula oli useasti huomauttanut Anna Mäkelää puhelimenkäytöstä ja jossain kokouksessa oli esittänyt kaikkien puhelinten pois ottamista kokouksen ajaksi.

Johtopäätökset

Kunnanhallituksen puheenjohtajalla on ollut hallintosäännön 32 §:ään perustua oikeus ja velvollisuus pitää huolta kokouksen järjestyksestä. Tähän liittyen hänellä on oikeus puuttua toimintaan, mikä häiritsee kokouksen kulkua.

Anna Mäkelän kertoman mukaan Timo Kurula oli kieltänyt häntä käyttämästä puhelinta kunnanhallituksen kokouksessa 22.9.2014. Asiassa ei ole esitetty näyttöä siitä, että kunnanhallituksella olisi ollut kokousta 22.9.2014. Näin ollen on mahdollista, että Anna Mäkelä on muistanut ainakin ajankohdan osalta tapahtumat väärin.

Timo Kurulan, Aki Maunulan ja todistaja Hille Tamsin kertomusten perusteella puhelimen käyttöä koskeva kieltäminen on koskenut kuitenkin kaikkia kunnanhallituksen kokouksessa olleita yleisesti, ei pelkästään Anna Mäkelää. Näin ollen puhelimen käytön kieltämisessä kyse ei ole voinut olla yksin Anna Mäkelään kohdistetusta epäasiallisesta kohtelusta.

Tietokoneen käytön kieltämisen osalta on esitetty näyttönä vain Anna Mäkelän kertomus. Kun Timo Kurulan kertoman mukaan kyse ei ollut ollut tietokoneen käytön kieltämisestä, vaan tietokoneen kovaäänisestä näppäilystä huomauttamisesta, on väite tietokoneen käytön kokonaan kieltämisestä ristiriitaisen näytön vuoksi jäänyt luotettavasti näyttämättä.

3.8 a) Kunnanhallituksen 6.10.2014 päätös § 413 Inkeri Yrityksen kuulemisesta ilman valmistelua

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Inkeri Yritys on 15.9.2014 pidättänyt kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet tilapäisesti virastaan.

Kunnanhallituksen 6.10.2014 kokouspöytäkirjan mukaan se on päättänyt ottaa työjärjestyksen yhteydessä käsiteltäväksi kunnanvaltuuston puheenjohtaja Inkeri Yrityksen kuulemisen. Kunnanhallitus on päättänyt (§ 413), että Inkeri Yritykseltä pyydetään selvitys hänen toimista ja menettelytavoista koskien kunnanhallituksen jäsenten ja varajäsenten pidättämistä ja kunnanvaltuuston kokouspyyntöjä.

Syytteen mukaan Inkeri Yrityksen kuulemisesta on päätetty ilman valmistelua esitystä Susanna Kantolan esityksen perusteella.

Johtopäätökset

Kittilän kunnan hallintosäännön 36 §:n mukaan kunnanhallituksen kokouksessa asiat ratkaistaan kunnanjohtajan esittelystä ellei toimialakohtaisissa säännöissä toisin määrätä. Toimielin voi myös erityisistä syistä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Inkeri Yrityksen kuuleminen on liittynyt Yrityksen 15.9.2014 tekemään päätökseen pidättää kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä kunnanvaltuuston kokouspyyntöihin.

Asiassa on jäänyt näyttämättä, miten kunnanhallituksen jäsenet olisivat syytteessä väitetyn tavoin pyrkineet näin menetellessään ja päättäessään estämään Anna Mäkelää hoitamasta tehtäviään tai miten Anna Mäkelän työtehtävien hoitamista olisi vaikeutettu. Kuntaliiton lakiasiaintohtaja Arto Sulosen kertoman perusteella toimitettiin yksinkertaisella enemmistöllä ottaa asiaan päätettäväksi esityslistan ulkopuoleltakin. Rikosoikeudellisesti arvioituna Inkeri Yrityksen kuuleminen ilman valmisteltua esitystä ei ole voinut olla Anna Mäkelän epäasiallista kohtelua. Siihen, onko päätös syntynyt menettelyllisesti oikein, käräjäoikeus ei voi ottaa kantaa.

3.8 b) Timo Kurulan ilmoitus siitä, että Anna Mäkelän ei ole mahdollista jättää eriävää mielipidettä

Syytteen mukaan kunnanhallituksen kokouksessa 6.10.2014 Timo Kurula on ilmoittanut, että Anna Mäkelän ei ole mahdollista jättää asiassa eriävää mielipidettä päätökseen § 413.

Anna Mäkelän mukaan hänellä ei ollut ollut muuta vaihtoehtoa kuin jättää eriävä mielipide, koska päätös oli syntynyt virheellisesti ilman valmistelua, ilman esittelyä tai puheenjohtajan selostusta. Hänen oli tuotava asia hallinnon itseoikaisuna uudelleen kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Anna Mäkelän mukaan hän ei ollut ollut esteellinen jättämään eriävää mielipidettä.

Timo Kurulan mukaan Anna Mäkelän ei ollut mahdollista jättää kunnanhallituksen tekemästä päätöksestä eriävää mielipidettä, sillä asia koski osittain myös Mäkelää itseään.

Johtopäätökset

Anna Mäkelä ei ole toiminut asian § 413 esittelijänä, minkä vuoksi hänellä ei ole ollut oikeutta jättää päätökseen eriävää mielipidettä. Timo Kurulalla on siten ollut perusteltu syy ilmoittaa, että Anna Mäkelällä ei ole ollut mahdollista jättää asiassa eriävää mielipidettä päätökseen.

3.8 c) Anna Mäkelän esityksen käsittelemättä jättäminen 27.10.2014 § 419

Anna Mäkelä on 27.10.2014 esittänyt, että kunnanhallitus poistaa virheellisen päätöksensä 6.10.2014 § 413, eikä tilalle tehdä uutta päätöstä, koska kunnanvaltuuston puheenjohtaja Inkeri Yrityksen kuulemiselle ei kunnanhallituksen päätöksessä mainituissa asioissa ole tarvetta eikä perustetta. Esityksen mukaan kunnanhallituksen tulisi keskeyttää kuulemismenettely. Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja kuuleminen sisältää asioita, joita ei ollut kunnanhallituksen päätöksessä.

Kunnanhallitus on päättänyt (§ 419), että asiaa ei käsitelty ja asiassa pyydetään Suomen kuntaliiton lausunto.

Johtopäätökset

Kunnanhallituksen 6.10.2014 tekemä päätös § 413 kuulla Inkeri Yritystä on koskenut ainakin välillisesti Anna Mäkelää itseään, jolloin kunnanhallituksella on ollut perusteet arvioida Anna Mäkelän olevan esteellinen toimimaan samaa asiaa koskevan asian esittelijänä 27.10.2014 asiassa § 419.

Todistajana kuullun Kuntaliiton lakiasiaintohtaja Arto Sulosen mukaan kunnanhallituksen päätösvaihtoehtoina on tehdä asiasisältöinen päätös, palauttaa asia takaisin valmisteluun tai jättää asia pöydälle. Sulonen ei ole

osannut ottaa kantaa siihen, mitä asian käsittelemättä jättäminen käytännössä on tarkoittanut. Sulosen mukaan on mahdollista, että näin päätettäessä asia jätetään pöydälle tai että se käsitellään myöhemmin.

Lausunnon pyytäminen kuntaliitolta on kärjäoikeuden käsityksen mukaan merkinnyt asian palauttamista takaisin valmisteluun, sillä erilaisten lausumapyyntöjen hankkiminen kuuluu valmisteluvaiheeseen. Kärjäoikeus katsoo johtopäätöksensä, että kunnanhallituksella on edellä mainittujen syiden vuoksi ollut perusteet jättää Anna Mäkelän esitys käsittelemättä. Kyse ei ole ollut Anna Mäkelän työtehtävien hoitamisen vaikeuttamisesta.

3.9 Anna Mäkelän esityksen käsittelemättä jättäminen 27.10.2014 § 417

Levin Matkailukeskus Oy on lähettänyt Kittilän kunnalle 5.9.2014 päivätyn kirjeen. Kirjeen mukaan Levin Matkailukeskus Oy on käsitelty omassa hallituksessaan Oy Levi Ski Resort Ltd:n tilannetta ja se on hyvin huolissaan hissiyhtiön enemmistöosakkeen tavasta käsitellä asioita. Kunnanhallitus on käsitellyt hissiyhtiön asioita tilanteessa, jossa julkisuudessa (mm. Suomen Kuvalehti) on kerrottu ainakin osan kunnanhallituksen jäseniä olevan rikostutkinnan kohteena kokonaisuudessa, joka liittyy päätöksentekoon hissiyhtiön asioista. Levin Matkailukeskus Oy:n mukaan heidän oikeutensa hissiyhtiössä voivat vaarantua merkittävästi, mikäli kunta jatkaa asioiden käsittelyä tai päätöksentekoa esteellisten henkilöiden toimesta.

Kunnanjohtaja on esittänyt, että kunnanhallitus päättää merkitä tiedoksi Levin Matkailukeskus Oy:n kirjeen 5.9.2014. Kunnanhallitus on 27.10.2014 päättänyt (§ 417), että asiaa ei käsitelty ja että asiassa pyydetään Suomen Kuntaliiton lausunto.

Timo Kurulan mukaan Levin Matkailukeskus Oy:n kirjeessä oli viitattu kunnanhallituksen jäsenten mahdolliseen esteellisyyteen hissiyhtiön asioita päätettäessä, minkä vuoksi asiasta oli haluttu pyytää kuntaliiton lausunto.

Todistaja Esa Mäkisen mukaan jotkut kirjeet aiheuttavat toimenpiteitä, mutta eivät kaikki. Toimenpiteisiin ryhtyminen arvioidaan tapauskohtaisesti.

Johtopäätökset

Kirjeen tiedoksi merkitsemisen sijasta kunnanhallitus on päättänyt jättää asian käsittelemättä ja pyytänyt asiasta kuntaliiton lausunnon. Tiedossa ei ole, mitä kunnanhallitus on kuntaliiton lausuntopyynnössä tarkkaan ottaen tiedustellut. Timo Kurulan mukaan lausuntopyyntö oli koskenut kunnanhallituksen jäsenten mahdollista esteellisyyttä hissiyhtiön asioita päättäessään.

Kunnanhallitus on todistaja Arto Sulosen kertoman mukaan ollut runsaasti yhteydessä kuntaliittoon erityisesti vuosina 2014 ja 2015. Lausumapyynnön hankkiminen kuntaliitolta on vastaajien kertoman perusteella johtunut asioiden huolellisesta selvittämisestä.

Lausunnon pyytäminen kuntaliitolta on kärjäoikeuden käsityksen mukaan merkinnyt asian palauttamista takaisin valmisteluun. Sinänsä asian päättäminen Anna Mäkelän esittämien tavoin merkitsemällä Levin Matkailukeskus Oy:n kirje tiedoksi ei olisi asiallisesti rajoittanut kunnanhallituksen mahdollisuutta pyytää asiassa kuntaliiton lausuntoa ja sen saapumisen jälkeen harkita kirjeen aiheuttamia mahdollisia jatkotoimenpiteitä.

Se, millä tavoin Anna Mäkelän työtehtävän hoitamista olisi tosiasiallisesti vaikeutettu sillä, että hänen esitystään kirjeen tiedoksi merkitsemisestä ei ole

käsitelty, on jäänyt esitetyn näytön valossa avoimeksi ja yksilöimättömäksi. Joka tapauksessa käräjäoikeus katsoo, etteivät kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet jättäessään käsittelemättä Anna Mäkelän esitystä Levin Matkailukeskus Oy:n kirjeen tiedoksi merkitsemisestä ole kohdelleet häntä epäasiallisesti.

4) Viestinnän ja tiedottamisen vaikeuttaminen ja estäminen

Hissiyhtiön asioissa tehtyjen päätösten sekä Anna Mäkelän ja Lauri Kurulan kuulemismenettelyistä tiedottamisen keskittäminen Timo Kurulalle

Kunnanhallitus on 16.12.2013 päättänyt (§ 407), että Oy Levi Ski Resort Ltd:n ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan koolle asiana hallituksen erottaminen ja uuden hallituksen valinta. Lisäksi kunnanhallitus on päättänyt valita Oy Levi Ski Resort Ltd:n yhtiökokouksen Kittilän kunnan edustajan/edustajat sekä nimetä Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa käytäviin neuvotteluihin neuvotteluryhmän, johon kuuluvat kunnanhallituksen puheenjohtajisto. Kunnan puolesta tehtyjen päätösten tiedottaminen tässä asiassa on keskitetty kunnanhallituksen puheenjohtajalle. Pöytäkirjan mukaan kunnanjohtaja Anna Mäkelä on ollut esteellinen, poistunut kokouksesta ja esittelijänä on toiminut Anna Mäkelän sijasta hallintojohtaja Esa Mäkinen.

Kunnanhallitus on 16.12.2013 päättänyt vielä (§ 409), että seuraavaan kunnanhallituksen kokoukseen saatetaan kunnanjohtaja Anna Mäkelän ja Oy Levi Ski Resort Ltd:n hallituksen puheenjohtaja Lauri Kurulan kuuleminen. Tiedotusvastuun asiasta ottaa kunnanhallituksen puheenjohtaja. Pöytäkirjan mukaan kunnanjohtaja Anna Mäkelä on ollut esteellinen, poistunut kokouksesta ja esittelijänä on toiminut Anna Mäkelän sijasta hallintojohtaja Esa Mäkinen.

Johtopäätökset

Kittilän kunnan hallintosäännön 54 §:n mukaan tiedottamista johtaa kunnanhallitus, joka hyväksyy yleiset ohjeet kunnan tiedottamisen periaatteista ja päättää tiedottamisesta vastaavista viranhaltijoista.

Kunnan viestintästrategian mukaan kunnan viestintää toteutetaan suunnitelman mukaisesti kunnanjohtajan johdolla. Kunnanhallituksen 16.12.2013 tekemillä päätöksillä kunnanjohtajaa ei ole lähtökohtaisesti pyritty estämään kunnanjohtajan tehtäviin kuuluvaa yleistä tiedottamistehtävää. Kun Anna Mäkelä ei ole ollut 16.12.2013 kunnanhallituksen kokouksessa läsnä sanottuja päätöksiä tehtäessä, on tiedotusvastuun siirtäminen kunnanhallituksen puheenjohtajalle ollut näiden yksittäisten päätösten osalta tarkoituksenmukaista ja perusteltua. Kysymys ei ole ollut Anna Mäkelän epäasiallisesta kohtelusta.

Kunnanjohtajan tervehdyksen poisjättäminen kuntatiedotteesta

Kunnanhallitus on 6.10.2014 päättänyt (§ 414), että jatkossa kuntatiedotteessa ei julkaista kunnanjohtajan tervehdystä.

Asiassa on selvitetty, että Kittilän kunnassa on käytäntönä julkaista kerran kuussa ilmestyvää, kaikkiin talouksiin jaettavaa kuntatiedotetta. Se on sisältänyt ajankohtaista tietoa kunnan asioista esimerkiksi kunnan tarjoamista palveluista ja avoinna olevista työpaikoista sekä kunnanjohtajan tervehdyksen.

Kuntatiedotteessa 5.9.2014 kunnanjohtajan tervehdys on otsikoitu ”Poliisi saapuu Kittilään”. Tervehdyksen mukaan Kittilän kunnanhallituksen toiminnasta on tehty Lapin poliisilaitokselle tutkintapyyntö kesäkuussa. Poliisi on käynnistänyt esitutinnan kesän aikana. Lähiviikkoina selviää, keitä kunnanhallituksen jäseniä epäillään ja mistä rikoksista. Tiedossa on sen verran, että esitutkinta kohdistuu kuntapäätäjien toimintaan hissiyhtiöiden asioiden ja niihin liittyvien muiden asioiden käsittelyssä ja tähän asiaan liittyviin mahdollisiin virkarikoksiin. Tällä hetkellä (27.8.2014) kunnanhallituksen jäsenet osallistuvat edelleen hissiyhtiötä ja sitä seuranneita asioita koskevaan päätöksentekoon. Päätöksenteon kannalta tilanne on tietysti vähintään ongelmallinen, mm. siksi että yleensä esitutkinnassa oleva henkilö ei saa osallistua esitutkinnassa olevan asian käsittelyyn. On ainutlaatuista Suomen historiassa, että kokonaiseen viranomaistoimielimeen kohdistetaan poliisin esitutkinta. Asian kaikkien sivujuonteiden käsittely eri oikeusasteissa vie todennäköisesti vuosia. Poliisin esitutinnan kohteena olevien, mahdollisten luottamusasemassa tehtyjen virkarikosten kaikkia seurauksia ja niiden aiheuttamaa vahinkoa ei tässä vaiheessa kukaan pysty arvioimaan. Kuntalaisten kannalta tilanne on todella surullinen.

Vastaajat ovat kertoneet, että kunnanjohtajan 5.9.2014 kuntatiedotteessa julkaistu tervehdys oli aiheuttanut suurta kohua sekä luottamushenkilöiden että kuntalaisten keskuudessa. Kunnanhallituksen jäsenet olivat kokeneet tekstin loukkaavana.

Johtopäätökset

Kunnanhallituksen tekemää päätöstä kunnanjohtajan tervehdyksen kuntatiedotteesta pois jättämisestä on edeltänyt Anna Mäkelän edellä selostettu 5.9.2014 kuntatiedotteessa julkaistu tervehdys. Vastaajien kertoman perusteella Anna Mäkelän tervehdys oli sisällöltään merkittävästi poikennut aikaisempiin tervehdyksiin verrattuna.

Käräjäoikeus toteaa, että tervehdyksen sisältö on ollut kunnanjohtajan tervehdykseksi poikkeuksellinen. Esitutinnan aloittamiskynnys on matala, eikä tervehdyksen kirjoittamisajankohtana ole ollut tiedossa tutkinnanjohtajaksi 9.9.2014 määrätyn Maria Vuorivirta-Heikkisen kertomankaan mukaan epäillyt henkilöt. Toisin sanoen tiedossa ei ole ollut, ketkä kunnanhallituksen jäsenistä ovat tuolloin olleet rikoksesta epäillyn asemassa saati, mistä rikoksesta heitä on ollut syytä epäillä. Tervehdyksessä on vihjailtu kaikkien kunnanhallituksen jäsenten syyllistyneen ainakin virkarikoksiin, eikä sitä voida syyttömyysolettama huomioon ottaenkaan pitää asiallisena. Anna Mäkelä on itsekin kytkeytynyt hissiyhtiötä koskevaan asiaan tekemällä kunnan nimissä Jouni Palosaaresta tutkintapyyntö kunnanhallitukselta salassa. Näihin seikkoihin nähden kunnanhallituksen 6.10.2014 tekemää päätöstä olla jatkossa julkaisematta kunnanjohtajan tervehdystä ei voida pitää Anna Mäkelän oma toiminta huomioon ottaen hänen epäasiallisena kohtelunaan.

Viestintäsuunnitelma

Syytteen mukaan Anna Mäkelä on 27.10.2014 § 423 esittänyt, että kunnan viestintäsuunnitelma on ajan tasalla eikä sitä tarvitse muuttaa. Kunnanhallitus on kuitenkin päättänyt, että viestintäsuunnitelma palautetaan valmisteluun. Päätöksen mukaan valmistelussa tulee huomioida muun ohella, kuka vastaa viestinnästä, kuka päättää sisällöstä, milloin viestitään ja mitä viestitään.

Johtopäätökset

Kittilän kunnan hallintosäännön 54 §:n mukaan tiedottamista johtaa kunnanhallitus. Viestintäsuunnitelman valmisteluun palauttaminen on ollut edellä selostetun Anna Mäkelän 5.9.2014 kuntatiedotteessa julkaistun kunnanjohtajan tervehdyksen sisällön vuoksi perusteltua. Sanotunlainen kunnanjohtajan toiminta on haluttu vastaisuudessa välttää tarkistamalla viestintäsuunnitelmaa. Näyttämättä on jäänyt, että kunnanhallituksen jäsenet olisivat tekemällään päätöksellä vaikeuttaneet tai pyrkinet estämään Anna Mäkelän kunnanjohtajan tehtäviin kuuluvaa viestinnän toteuttamista ja tiedottamista.

5) Tehtävien antaminen turhaan ja mahdottomalla aikataululla

Hallintosäännön uudistaminen

Syytteen mukaan Mäkelälle on annettu alkuvuodesta 2014 tehtäväksi hallinto-säännön uudistaminen ja hän on ilmoittanut tuovansa ehdotuksen uudeksi hallintosäännöksi 24.2.2014 kunnanhallituksen kokoukseen. Kuitenkin 24.2.2014 § 79 kokouksessa on todettu, että hallintosääntöä valmistelemaan perustetaan luottamushenkilöistä koostuva työryhmä ja Mäkelän tekemä työ on käytännössä ollut täysi turha.

Kunnanhallitus on käsitellyt kokouksessaan 24.2.2014 kunnanjohtaja Anna Mäkelän valmistelemaa ehdotusta Kittilän kunnan uudeksi hallintosäännöksi. Kunnanjohtaja on esittänyt, että kunnanhallitus päättää lähettää hallintosääntöehdotuksen lausunnonlehtä lautakuntiin ja että lausunnot pyydetään 15.4 mennessä. Kunnanhallitus on (§79) päättänyt, että asia palautetaan valmisteluun ja että hallintosäännön valmisteluun perustetaan työryhmä, johon kuuluvat kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kunnanhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Päätöksen mukaan työryhmä kuulee lautakuntia koskevien määräysten osalta ao. lautakuntien puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia. Työryhmän kokoonkutsujana toimii kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Vastaajien mukaan Mäkelän työ ei ollut ollut turha. Timo Kurula on kertonut, että tarve hallintosäännön muuttamiselle johtui kunnanvaltuuston vuonna 2013 tekemästä päätöksestä lakkauttaa kunnan liikelaitokset. Anna Mäkelän tehtäväksi ei ollut annettu uudistaa koko hallintosääntöä, vaan pelkästään muuttaa hallintosääntöä kunnan liikelaitosten osalta. Anna Mäkelä oli halunnut uudistaa hallintosäännön kokonaisuudessaan. Anna Mäkelän laatimaa hallintosääntöehdotusta oli käytetty jatkotyöskentelyn pohjana, eikä työ ollut mennyt hukkaan. Hallintosäännön valmisteluun perustetun työryhmän johdosta oli saatu oikaistua yksi mutka, kun luottamushenkilöt oli otettu mukaan työskentelyyn.

Todistaja Esa Mäkisen mukaan hallintosääntö on kunnan toiminnan kannalta tärkeä. Sen uudistamiseksi alkuvuoden 2014 aikana tehty työ oli hukkaan heitettyä kunnanhallituksen päätettyä palauttaa asia takaisin valmisteluun.

Johtopäätökset

Kunnanhallituksella on ollut harkintavaltansa rajoissa oikeus päättää hallinto-säännön palauttamisesta takaisin valmisteluun. Näyttämättä on jäänyt se, että hallintosäännön uudistaminen olisi alun perin annettu Anna Mäkelälle turhaan tai että hänen tekemänsä työ olisi ollut täysin turha, sillä Anna

Mäkelän laatimaa hallintosääntöehdotusta oli vastaajien mukaan hyödynnetty hallintosäännön jatkovalmistelussa, eikä tältä osin ole esitetty näyttöä, joka osoittaisi vastaajien väitteen virheelliseksi.

Sisäisen valvonnan ohjeen ja hankintaohjeen valmistelu

Syytteen mukaan 17.3.2014 § 114 kunnanhallituksen kokouksessa Anna Mäkelälle on annettu tehtäväksi valmistella sisäisen valvonnan ohje ja hankintaohje 1.4.2014 kokoukseen käytännössä viikon varoitusajalla.

Kunnanhallituksen kokouksessa 17.3.2014 kunnanhallituksen puheenjohtaja on esityslistan ulkopuolisena asiana tehnyt esityksen hankintaohjeen ja sisäisen tarkastuksen ohjeen päivittämisestä. Esityksen mukaan hankintaohje ja sisäisen tarkastuksen ohje tarkistetaan 1.4.2014 kunnanhallituksen kokouksessa edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi koskien hankintojen euromääräisiä alarajoja eräitä ulkoisten palvelujen käyttöä koskien. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi lakiasiainpalvelut. Kyseisiä palveluita hankittaessa tulee tehdä kirjallinen sopimus, jossa on ehdot myös sopimuksen purkua varten.

Kunnanhallitus on 17.3.2014 päättänyt sisäisen valvonnan ohjeen ja sisäisen tarkastuksen ohjeen päivittämisestä kunnanhallituksen puheenjohtajan tekemän esityksen mukaisesti (§ 114)

Kunnanhallitus on 1.4.2014 kokouksessa käsitellyt asiaa ja päättänyt, että hankintaohje ja sisäisen valvonnan ohje tuodaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi 5.5.2014 pidettävässä kokouksessa (§ 127).

Kunnanhallitus on 5.5.2014 hyväksynyt kunnanjohtajan tekemän esityksen (§ 194).

Timo Kurulan, Paula Nevalaisen ja Aki Maunulan mukaan sisäisen valvonnan ohjeen ja hankintaohjeen päivittämisessä oli ollut kyse vain euromääräisten alarajojen tarkistuksista.

Todistaja Esa Mäkisen mukaan sisäisen valvonnan uudistaminen oli paljon isompi asia kuin hallintosäännön uudistaminen. Ohjeita ei Mäkisen mukaan voitu päivittää muutamassa päivässä ja ulkopuolisen avun käyttäminen vaatii vielä enemmän aikaa, sillä se edellytti tilauksen sisällön määrittämistä.

Johtopäätökset

Kunnanhallituksen kokouskäytäntönä on ollut, että esityslista toimitetaan kuusi päivää ennen kokousta kunnanhallituksen jäsenille. Esityslistassa on ollut lueteltuna kaikki kokouksessa käsiteltävät asiat sekä kunnanjohtajan esitykset liitemateriaaleineen.

Kunnanhallituksen 17.3.2014 tekemän päätöksen mukainen esitys sisäisen valvonnan ohjeen ja sisäisen tarkastuksen ohjeen päivittämisestä on alun perin tullut olla valmisteltuna 25.3.2014 mennessä, jotta se on ollut toimitettavissa kuusi päivää ennen 1.4.2014 pidettävää kunnanhallituksen kokousta. Tälle valmistelulle aluksi varattua viikon aikaa voidaan pitää lyhyehkönä. Toisaalta ohjeiden päivittämiselle on 1.4.2014 annettu lisää aikaa, kun tuolloin ohjeiden käsittelyä on päätetty siirtää 5.5.2014 saakka. Kyse on ollut hankintojen euromääräisten alarajojen tarkastuksesta eräitä ulkoisten palvelujen käyttöä koskien, mikä asiallisesti on tarkoittanut sisällöllisesti suppeaa ohjeiden

päivittämistä. Tähän nähden tehtävälle alun perin annettua viikon aikaa ei voida pitää aikataulullisesti mahdottomana, eikä kysymys ole ollut Anna Mäkelän epäasiallisesta kohtelusta.

6) Kommunikaatio ja muu käyttäytyminen Anna Mäkelää kohtaan

Kommunikaatiosta kieltäytyminen ja kysymysten ohjaaminen Anna Mäkelän ohi hallintojohtajalle

Anna Mäkelän kertoman mukaan Timo Kurula oli kieltäytynyt kommunikaatiosta hänen kanssaan. Anna Mäkelä on kertonut myös, että kunnanvaltuuston kokouksessa 16.12.2013 oli käsitelty kunnanjohtajan laatimaa, vuoden 2014 talousarvioesitystä ja hallintojohtaja Esa Mäkinen oli pyydetty tulemaan kokoukseen selostamaan talousarviota ja Anna Mäkelä oli jätetty käytävään odottamaan, vaikka kyse oli ollut Anna Mäkelän laatimasta talousarvioesityksestä. Anna Mäkelä oli kokenut tilanteen olleen hänelle osoitettu selkeä viesti siitä, että hänestä oli tullut persona non grata.

Timo Kurula on kiistänyt menetelleensä Anna Mäkelän kertomalla tavalla. Timo Kurulan kertoman mukaan kunnanhallituksen kokouksissa hän oli puheenjohtajana jakanut puheenvuorot siinä järjestyksessä kun ne oli pyydetty ja kenelle ne oli osoitettu. Timo Kurulan mukaan Anna Mäkelä oli monesti todennut itse, että hallintojohtaja Esa Mäkinen voi jatkaa, koska tiesi asiasta enemmän.

Tapani Rantajääskö on kertonut, että Anna Mäkelä oli jossain tilanteissa ohjannut itse Esa Mäkisen vastaamaan Anna Mäkelälle esitettyihin kysymyksiin, mutta Rantajääskö ei ollut havainnut Timo Kurulan ohjanneen kysymyksiä Anna Mäkelän ohi Esa Mäkiselle.

Todistaja Esa Mäkisen mukaan yleinen kommunikaatio Anna Mäkelän ja luottamusmiesten välillä oli muuttunut 16.12.2013 kunnanhallituksen kokouksesta alkaen. Kunnanhallituksen kokouksessa esitettyjä kysymyksiä ei enää oltu suunnattu niin paljon Anna Mäkelälle kuin aikaisemmin. Timo Kurula, Tarmo Salonen, Vuokko Mäntymaa ja Merja Korva olivat alkaneet ohjata kysymyksiä ohi Anna Mäkelän suoraan Esa Mäkiselle. Käyttäytyminen Anna Mäkelää kohtaan oli muuttunut töykeäksi ja Anna Mäkelä oli muuttunut käytökseltään varovaisemmaksi.

Todistaja Inkeri Yrityksen mukaan Anna Mäkelän tekemän tutkintapyynnön jälkeen ilmapiiri kunnanhallituksen kokouksissa oli muuttunut täysin. Ilmapiiristä oli tullut kireä ja vihamielinen Anna Mäkelää kohtaan. Anna Mäkelän käyttäessä puheenvuoroja häntä oli keskeytetty ja hänen päälleen oli puhuttu. Inkeri Yrityksen mukaan kunnanhallituksen kokouksissa oli ilmapiirin muutoksesta huolimatta vielä jonkin verran tervehditty toisia.

Todistaja Tuula Mertaniemen mukaan kunnanhallituksen kokousten ilmapiiri oli vuoden 2014 alussa muuttunut kireäksi. Timo Kurula oli keskeyttänyt Anna Mäkelää ja puhunut hänen päälleen.

Johtopäätökset

Käräjäoikeus katsoo johtopäätöksensä, että edellä selostettu henkilönäyttö osoittaa Timo Kurulan kokouskäyttäytymisessä Anna Mäkelää kohtaan tapahtuneen jonkinasteinen muutos. Timo Kurula on ohjannut kunnanjohtajan vastattavaksi kuuluvia kysymyksiä hallintojohtaja Esa Mäkiselle.

Kunnanjohtajalle kuuluvien kysymysten ohjaaminen hallintojohtajalle on Anna Mäkelän kannalta arvioiden ollut hänen asemaansa ja työtään

aliarvioivaa. Toisaalta Anna Mäkelällä itselläänkin on ollut toisinaan tapana ohjata kysymyksiä Esa Mäkiselle, mistä seikasta vastaajat ja Esa Mäkinen ovat yhdenmukaisesti kertoneet. Se, kuinka usein ja toistuvasti Timo Kurula on ohjannut kysymyksiä Anna Mäkelän ohi, on jäänyt kuitenkin epäselväksi.

Satunnainen epäasiallinen käyttäytyminen on arvioitava ennemminkin huonoksi käytöksi kuin laissa tarkoitetuksi epäasialliseksi kohteluksi. Kun epäasiallisesta käyttäytymiseltä edellytetään tietynasteista toistuvuutta ja pysyvyyttä, on asiassa jäänyt syyksi lukemisen edellyttämin tavoin näyttämättä, että menettelyssä olisi ollut kysymys työturvallisuuslain mukaisesta epäasiallisesta kohtelusta.

Salaisten tietojen vuotamisesta syyttäminen

Syytteen mukaan Timo Kurula on syyttänyt Anna Mäkelää perusteetta salaisten tietojen vuotamisesta medialle 1.4.2014 ja 5.5.2014.

Tältä osin Anna Mäkelä on kertonut, että Timo Kurula oli ennen kunnanhallituksen kokouksia 1.4.2014 ja 5.5.2014 tivannut häneltä, tunteeo Mäkelä MTV3:n tiettyä toimittajaa. Tivaamisen syynä oli MTV3:n Kittilään liittyvä uutisointi. Anna Mäkelän mukaan hän ei ollut luovuttanut salaisia tietoja tiedotusvälineille.

Timo Kurula on kiistänyt syyttäneensä Anna Mäkelää salaisten tietojen vuotamisesta medialle.

Todistaja Esa Mäkinen on kertonut, että häntä, Mäkelää, Hille Tamsia ja Inkeri Yritystä oli syytetty tietojen vuotamisesta medialle.

Todistajat Hille Tams ja Inkeri Yritys eivät ole kertoneet tietojen vuotamisesta omissa kuulemisissaan mitään.

Johtopäätökset

Anna Mäkelän kertomusta tietojen vuotamisesta tukee sinänsä todistaja Esa Mäkinen kertomus. Anna Mäkelän eikä Esa Mäkisen kertomuksista ole ilmennyt se, onko Esa Mäkinen ollut läsnä 1.4.2014 ja 5.5.2015 keskustelujen aikana. Anna Mäkelän kertomuksen perusteella on jäänyt epäselväksi se, onko Timo Kurula kysymyksellään toimittajan tuntemisesta tarkoittanut nimenomaisesti syyttää uutisoinnissa esitetyistä tiedoista Anna Mäkelää. Tältä osin esitetty näyttö on jäänyt siinä määrin aukolliseksi, ettei Timo Kurulan voida katsoa näytetyn syyttäneen Anna Mäkelää perusteettomasti salaisten tietojen vuotamisesta medialle.

Tervehtimättä jättäminen

Anna Mäkelän kertoman mukaan kunnanhallituksen jäsenistä Timo Kurula, Aki Maunula, Milja Nikka, Merja Korva, Susanna Kantola, Vuokko Mäntymaa, Reijo Kyrö ja Tarmo Salonen olivat lakanneet tervehtimästä häntä. Normaalissa kanssakäymisessä ja tervehtimisessä oli tapahtunut muutos 16.12.2013 ja tammikuun 2014 välillä. Anna Mäkelää oli jätetty tervehtimättä hänen tullessa kunnanhallituksen kokouksiin. Tämä oli ollut osa kunnanhallituksen kokousten vihamielistä tunnelmaa. Vastakuulustelussa vapaan kerronnan jälkeen Anna Mäkelä on kysyttäessä vastannut myös Veikko Siitosen, Leena Kinnusen ja Risto Similän käytöksen muuttuneen häntä kohtaan epäasialliseksi. Esitutkinnassa Anna Mäkelä ei ole maininnut Risto Similän jättäneen tervehtimättä häntä.

Kaikki vastaajat ovat kiistäneet jättäneensä tervehtimättä Anna Mäkelää takaisin.

Vastaajista Veikko Siitonen kertonut tervehtineensä aina Anna Mäkelää, mutta Anna Mäkelä ei ollut aina tervehtinyt häntä takaisin.

Todistaja Esa Mäkinen on kertonut, että kunnanhallituksen kokousten ilmapiiri Anna Mäkelää kohtaan oli 16.12.2013 jälkeen muuttunut osin jännittyneeksi, osin vihamieliseksi. Anna Mäkelää ei oltu tervehditty enää entiseen tapaan kunnanhallituksen kokousten aluksi.

Todistaja Hille Tamsin mukaan kunnanhallituksen kokouksissa ei ollut ollut tervehtimiskulttuuria 9.1.2014 jälkeen. Kunnanhallituksen kokousten ilmapiiri oli muuttunut selkeästi 16.12.2013 jälkeen. Kokouksissa ei oltu enää vitsailtu, vaan keskustelu oli tiukkasanaista.

Todistaja Inkeri Yritys on kertonut, että kunnanhallituksen kokouksissa oli jatkettu 2014 vuoden puolella Anna Mäkelän tervehtimästä, mutta kaikki eivät olleet tervehtineet Mäkelää.

Todistaja Tuula Mertaniemi ei ole osannut ottaa kantaa siihen, oliko tervehtimisissä tapahtunut muutosta aikaisempaan verrattuna.

Johtopäätökset

Tervehtimättä jättämistä koskeva henkilönäyttö on ollut ristiriitaista. Anna Mäkelän kertomusta tukee todistajien Esa Mäkisen, Hille Tamsin ja Inkeri Yrityksen kertomukset. Tervehtimättä jättäminen on liittynyt kunnanhallituksen kokousten yleiseen ilmapiirin muutokseen, josta myös osa vastaajista on kertonut.

Vastaajien väitettä siitä, etteivät he olleet jättäneet tervehtimättä Anna Mäkelää kokousten aluksi tukee todistaja Tuula Mertaniemen kertomus sekä osaltaan Inkeri Yrityksen kertomus. Heidän kertomustensa perusteella tervehtimättä jättäminen kunnanhallituksen kokouksissa ei ollut loppunut ainakaan kokonaan.

Kunnanhallituksen varajäsenten kertomusten ja kirjallisina todisteena esitettyjen kunnanhallitusten kokouspöytäkirjojen perusteella varajäsenet ovat osallistuneet kokouksiin yleensä kesken kokousten, yksittäisten pykälien käsittelyn ajaksi. Näin ollen kunnanhallituksen varajäsenillä ei ole ollut aina edes mahdollisuutta tervehtiä tai jättää tervehtimättä Anna Mäkelää kokousten aluksi.

Edellä sanotun vuoksi asiassa on jäänyt luotettavasti näyttämättä se, ketkä kunnanhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä olisivat jättäneet tervehtimättä Anna Mäkelää kokousten aluksi. Satunnaisessa tervehtimättä jättämisessä ei ole kysymys epäasiallisesta kohtelusta.

Sähköpostiviesteihin vastaamatta jättäminen

Syytteen mukaan kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat jättäneet vastaamatta Anna Mäkelän sähköpostiviesteihin hänen irtisanomiseensa saakka 17.11.2014.

Anna Mäkelän kertoman mukaan hän oli lähettänyt kunnanhallituksen jäsenille sähköpostia Lapin liiton soteseminaarista ja tiedustellut, ketkä olivat osallistumassa. Kukaan vastaajista ei ollut vastannut sähköpostiin. Anna

Mäkelän mukaan kovin tiivistä sähköpostien vaihto kunnanhallituksen jäsenten kanssa ei kuitenkaan ollut ollut.

Kaikki vastaajat ovat kiistäneet jättäneensä vastaamatta Anna Mäkelän sähköpostiviesteihin.

Eino Holckin mukaan hän ei ollut saanut kittilä.fi -osoitteeseen tulleita sähköposteja auki, eikä hän siten ollut saanut Anna Mäkelältä sähköpostiviestejä.

Paula Nevalaisen mukaan hän oli vastannut kaikkiin Anna Mäkelän sähköposteihin.

Timo Kurula on kertonut vastanneensa kaikkiin Anna Mäkelän lähettämiin viesteihin, joissa oli tiedusteltu vastausta johonkin.

Aki Maunulan mukaan hän oli vastannut sähköpostiviesteihin, mutta laitteet eivät olleet aina toimineet.

Susanna Kantolan mukaan hän ei tiennyt, mihin Anna Mäkelältä tulleeeseen sähköpostiviestiin hän olisi jättänyt vastaamatta. Kittilä.fi -sähköposti oli ollut toisinaan pois käytöstä järjestelmävirian vuoksi.

Johtopäätökset

Syytteen tueksi on esitetty vain Anna Mäkelän kertomus, josta ilmenee, että kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat jättäneet vastaamatta ainoastaan yhteen hänen lähettämäänsä sähköpostiviestiin. Kyseistä sähköpostiviestiä ei ole esitetty kirjallisena todisteena. Asiassa on Anna Mäkelän kertoman perusteella ollut kyse seminaarin osallistuvien henkilömäärän kartoittamisesta.

Vastaajien kertomusten perusteella on mahdollista, että he eivät ole saaneet Anna Mäkelän soteseminaaria koskevaa sähköpostiviestiä tiedokseen, sillä Kittilä.fi -sähköpostissa oli ollut toisinaan teknisiä ongelmia.

Käräjäoikeus toteaa lisäksi olevan varsin tavanomaista, että sähköpostiviestiin jätetään vastaamatta, mikäli vastaanottaja ei koe asian koskevan häntä tai jos sähköpostissa ei nimenomaisesti edellytetä vastaamista joka tapauksessa. Epäselväksi Anna Mäkelän kertomuksen perusteella asiassa on jäänyt se, onko hän sähköpostiviestissään nimenomaisesti pyytänyt vastausta osallistumisesta riippumatta. Yhteen sähköpostiviestiin vastaamatta jättämistä ei voida kuitenkaan pitää Anna Mäkelän lain tarkoittamana epäasiallisena kohteluna. Joka tapauksessa näyttämättä on jäänyt se, että kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet olisivat jättäneet vastaamatta muihin Anna Mäkelän lähettämiin sähköpostiviesteihin 17.11.2014 saakka.

7) Mäkelän irtisanominen

Syytteen mukaan Anna Mäkelän epäasiallista kohtelua on ollut vielä se, että kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet Holck, Kantola, Korva, Kurula, Kyrö, Maunula, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Rantajääskö, Salonen ja Similä ovat kunnanvaltuuston jäseninä irtisanoneet Anna Mäkelän kunnanjohtajan virasta kunnanvaltuuston päätöksellä 17.11.2014 §59 ja irtisanomisesta päättäessään laiminlyöneet jatkuvasti tarkkailla työympäristöä ja työyhteisön tilaa ja riittävän järjestelmällisesti selvittää ja tunnistaa alaiselleen Mäkelälle työstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä kiinnittää huomiota epäasiallisen kohtelun aiheuttamiin haittoihin ja vaaroihin Mäkelän terveydelle.

Työturvallisuusrikokseen voi syyllistyä rikoslain 47 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan työnantaja tai tämän edustaja. Säännöksen esitöiden (HE 94/1993 vp s.177) mukaan työntäjän edustajaksi katsottaisiin ensinnäkin työntäjänä olevan oikeushenkilön lakimääräisen tai muun päättävän elimen jäsenet. Tällä perusteella työnantajan edustajia olisivat esimerkiksi osakeyhtiön hallituksen sekä kunnanvaltuuston ja -hallituksen jäsenet.

Kunnanjohtajan irtisanomisessa on kyse valtuuston luottamuksen menettämisestä kunnanjohtajaa kohtaan. Vaikka kunnanhallitus lähtökohtaisesti edustaa kuntalain 23 §:n perusteella kuntaa työntäjänä, kunnanhallituksen jäsenet ovat kunnanvaltuuston jäseninä päättäessään kunnanjohtajan erottamisesta käyttäneet työntäjälle kuuluvaa valtaa.

Käräjäoikeus toteaa, että kunnanvaltuustolla on ollut kuntalain 25 §:ään perustuva oikeus irtisanoa kunnanjohtaja, jos hän on menettänyt valtuuston luottamuksen. Kun kyse on ollut lakiin perustuvan oikeuden käyttämisestä, ei kyse ole voinut olla Anna Mäkelän epäasiallisesta kohtelusta.

Yhteenvedo

Käräjäoikeus toteaa yhteenvedona, että kunnanjohtajan epäasiallista kohtelua ei poliittisessa päätöksenteossa voi olla se, että kunnanhallituksen jäsenet ovat päättäneet asioista kunnanjohtajan esityksistä poikkeavalla tavalla. Kunnallisessa päätöksenteossa luottamushenkilöillä on useissa tapauksissa laaja poliittinen harkintavalta, jota toisaalta rajoittaa lainsäädäntö, tärkeimpinä perustuslain, kuntalain ja hallintolain säännökset. Epäasiallista kohtelua saati työpaikkakiusaamista ei ole myöskään voinut olla tilapäisen valiokunnan perustaminen, kun se on tapahtunut kuntalain säännösten mukaisesti.

Asiassa esitetty todistelu on osoittanut, että luottamushenkilöillä on ollut usean asian osalta eri käsitys kuin kunnanjohtajalla. Kokonaisuutena arvioiden Kittilän kunnanhallituksen päätöksentekoa on loppuvuodesta 2013 alkaen leimannut kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen molemminpuolinen epäluottamus. Luottamuspula on johtanut päätöksenteon jäykkyyteen ja kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan yhteistyön ja -toiminnan vähentymiseen. Asioita ei ole enää entiseen tapaan suoraan päätetty Anna Mäkelän esitysten perusteella, vaan päätöksenteon pohjaksi on hankittu lausuntoja kuntaliitolta, asianajaja Matti Pulkamolta ja OTL Pertti Eilavaaralta.

Luottamuspula ei ole voinut olla vaikuttamatta kunnanjohtajan ja luottamushenkilöiden välisiin suhteisiin. Tällaisessa tilanteessa on selvää, että henkilöiden välit viilentyvät ja jopa rikkoontuvat kokonaan. Tätä epäluottamuksen värittämää taustaa vasten kunnanhallituksen jäsenten suhtautuminen Anna Mäkelää kohtaan ei ole poikennut siitä, mitä työyhteisössä yleensä on tällaisessa tilanteessa pidettävä tavanomaisena ja hyväksyttävänä. Syyte työturvallisuusrikoksesta on kokonaisuudessaan jäänyt näyttämättä.

Syytekohta 3 (R 17/985)

Syytteen mukaan vastaajat ovat kunnanhallituksen jäseninä ja varajäseninä kunnan edustajina ja alaisensa kunnanjohtaja Anna Mäkelän edustajina ilman painavaa hyväksyttävää syytä asettaneet Mäkelän epäedulliseen asemaan tämän palvelussuhteen aikana Mäkelän ammatillisen toiminnan tai muun näihin rinnastettavan seikan perusteella. Epäedulliseen asemaan asettaminen on muodostunut edellä työturvallisuusrikosta koskevassa syytekohtassa kuvatuista seikoista. Epäedulliseen asemaan asettaminen on tapahtunut

syytteen mukaan sen vuoksi, että Mäkelä on 5.12.2013 tehnyt Kittilän kunnan edustajana yhdessä Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa tutkintapyyntöön Oy Levi Ski Resort Ltd:n toimitusjohtaja Jouni Palosaaresta hissihankintaan liittyvistä epäselvyyksistä.

Kaikki vastaajat ovat kiistäneet syyllistyneensä asiassa rikokseen.

Sovellettavat säännökset

Rikoslain 47 luvun 3 §:n mukaan työsyrynnästä on tuomittava rangaistukseen työnantaja tai tämän edustaja, joka työpaikasta ilmoittaessaan, työntekijää valitessaan tai palvelussuhteen aikana ilman painavaa, hyväksyttävää syytä asettaa työnhakijan tai työntekijän epäedulliseen asemaan

1) rodun, kansallisen tai etnisen alkuperän, kansalaisuuden, ihonvärin, kielen, sukupuolen, iän, perhesuhteiden, sukupuolisen suuntautumisen, perimän, vammaisuuden tai terveydentilan taikka

2) uskonnon, yhteiskunnallisen mielipiteen, poliittisen tai ammatillisen toiminnan tai muun näihin rinnastettavan seikan perusteella.

Säännöksen esitöiden (HE 94/1993) mukaan ammatillisella toiminnalla tarkoitetaan tässä yhteydessä paitsi toimintaa ammattiyhdistyksissä myös ammatin harjoittamista. Muulla rinnastettavalla seikalla tarkoitetaan esimerkiksi elinkeinotoimintaa tai muuta kansalaistoimintaa kuin poliittista toimintaa, kuten yhdistystoimintaa tai vaikkapa tiettyä vapaa-ajan harrastusta.

Työsyryntää koskeva ensimmäinen syrjintäperusteiden ryhmä koskee henkilön pysyväisluonteisiin ominaisuuksiin liittyviä perusteita (1 kohta). Toisen syrjintäperusteiden ryhmän muodostavat erilaiset kansalaisvapauksien käyttöön liittyvät seikat (2 kohta), joihin kuuluu esimerkiksi poliittinen tai ammatillinen toiminta (KKO:2015:41, kohta 7).

Korkein oikeus on ratkaisussaan 2018:46 katsonut, että työntekijän työsuojeluviranomaiselle tekemä käsittelypyyntö oli työsyryntää koskevassa rangaistussäännöksessä tarkoitettua ammatillista toimintaa.

Rovaniemen hovioikeus on ratkaisullaan 17.3.2014 nro 140 pysyttänyt käräjäoikeuden ratkaisun työsyryntää koskevassa asiassa. Siinä työntekijöiden toimiminen todistajina erään entisen työkaverinsa työsuhteen perusteetonta päättämistä koskevassa oikeudenkäynnissä, jossa he olivat kertoneet työnantajansa edustajalle epäedullisesti, ja jonka jälkeen heidät oli irtisanottu, oli katsottu olevan työsyryntää säännöksen 2 kohdan ”muun näihin rinnastettavan seikan” perusteella.

Johtopäätökset

Korkein oikeus on ratkaisussaan KKO 2015:41 todennut (kohta 10), että syrjintärikoksen tunnusmerkistöön sisältyvien käsitteiden tulkinnassa huomioon on otettava rikosoikeuden laillisuusperiaate. Rikoslakia ei ole sallittua tulkita laaventavasti eikä rikoslaille tule tulkinnalla vahvistaa sisältöä, joka ei ole sopuosoinnussa lain tarkoituksen kanssa tai johtaa ennakoimattomaan lopputulokseen.

Anna Mäkelä on tehdessään tutkintapyyntöön Jouni Palosaaresta ollut Kittilän kunnan kunnanjohtaja. Hän on kertonut tehneensä tutkintapyyntöön osana työtehtäviään, virkavelvollisuutenaan.

Jos säännöksessä ammatillisella toiminnalla olisi tarkoitettu kaikkea ammatinharjoittamiseen liittyvää toimintaa kuten tässä tapauksessa viran hoitamista/ puhevallan käyttämistä viran tai työn hoitamisessa, olisi ammatillisen toiminnan mainitseminen säännöksessä tarpeetonta.

Säännöksen sanamuoto sekä kohdassa 2 luetellut muut selvästi kansalaisvapauksien käyttöön liittyvät syrjintäperusteet puhuvat pikemminkin sen puolesta, että säännöksessä ammatillisella toiminnalla tai muulla siihen rinnastettavalla seikalla on tarkoitettu vain selvästi työntekijän omien kansalaisvapauksien, kuten yhdistymisvapauden tai oikeusturvan käyttämiseen liittyviä tilanteita. Käräjäoikeus katsoo, ettei tutkintapyynnön tekeminen osana kunnanjohtajan virkatehtäviä ole työsyrijintäsäännöksen tarkoittamaa ammatillista toimintaa tai muuta tähän rinnastettavaa toimintaa. Koska syyte työsyrijinnästä on tällä perusteella hylättävä, ei asiassa ole muilta osin enempää tarpeen lausua asiasta.

Anna Mäkelän korvausvaatimus

Anna Mäkelä on vaatinut vahingonkorvausta loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä työsyrijintää koskevaan syytekohtaan perustuen. Syyte työsyrijinnästä on hylätty. Korvausvaatimus rikokseen perustuvana tulee siten myös hylättäväksi.

Syytekohta 4 (R 17/985)

Asiassa on edellä selostetulla tavalla jäänyt näyttämättä, että kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet olisivat rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin työturvallisuuslain, kuntalain ja hallintolain säännöksiin ja määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan osallistuessaan kunnanhallituksen päätöksentekoon tai valmisteluun nimenomaisena tarkoituksenaan aiheuttaa Anna Mäkelälle haittaa tai vahinkoa. Sen vuoksi syyte virka-aseman väärinkäytännestä on hylättävä. Näyttämättä on jäänyt myöskin se, että kunnanhallituksen jäsenet tai varajäsenet olisivat menettelleet työturvallisuusrikosta koskevan syytekohtan kohtien 1 ja 3-5 päätöksenteossa tai sen valmistelussa virkavelvollisuuksiensa vastaisesti tahallaan tai edes huolimattomuudesta. Näin ollen toissijainen ja viimesijainen rangaistusvaatimus on niin ikään hylättävä.

Syytekohta 5 (R 17/983)

Syyte

Syyteen mukaan teonkuvauksessa yksilöidyt Kittilän kunnan kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet ovat tahallaan aiheuttaakseen kunnanjohtaja Mäkelälle ja Kittilän kunnalle haittaa tai vahinkoa rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa huolehtia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä, selvitysten kirjaamisesta sekä Mäkelän kuulemisesta osallistuessaan Mäkelän irtisanomiseen johtaneeseen päätöksentekoon tai sen valmisteluun tai käyttäessään julkista valtaa Mäkelän irtisanomista koskevan päätöksen täytäntöönpanossa alempana kerrotulla tavalla.

Teko on ollut törkeä, koska asianomistajalle on pyritty aiheuttamaan erityisen tuntuva haittaa tai vahinkoa, teko on ollut suunnitelmallinen ja sen lainvastaista menettelyä on jatkettu lukuisista huomautuksista huolimatta ja häikäilemättömänä koston Mäkelän virkatoimesta. Teko on myös kokonaisuutena arvostellen ollut törkeä.

Toissijaisesti vastaajille on vaadittu rangaistusta virkavelvollisuuden rikkomisesta (tahallisuus) ja viimesijaisesti tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta (huolimattomuus).

Kysymyksenasettelu

Asiassa on arvioitava, ovatko syytteessä mainitut tilapäisen valiokunnan jäsenet osallistuessaan kunnanjohtaja Anna Mäkelän irtisanomista koskevan päätöksenteon valmisteluun ja käyttäessään siinä julkista valtaa sekä kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet osallistuessaan kunnanjohtaja Anna Mäkelän irtisanomiseen johtaneeseen päätöksentekoon ja käyttäessään siinä julkista valtaa sekä vielä kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet osallistuessaan kunnanvaltuuston 17.11.2014 § 59 mukaisen kunnanjohtaja Mäkelän irtisanomispäätöksen täytäntöönpanoa koskevaan päätöksentekoon, sen valmisteluun ja käyttäessään siinä julkista valtaa rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Jos valmistelu ja / tai päätöksenteko todetaan virkavelvollisuuksien vastaiseksi, on sen jälkeen otettava kantaa siihen, onko heidän menettelynsä ollut tahallista vai tuottamuksellista ja voidaanko tekoa katsoa vähäiseksi. Mikäli menettelyn näytetään olleen tahallista eikä vähäistä, on edelleen arvioitava, onko virkavelvollisuuksien vastaiseen menettelyyn ryhdytty tarkoituksin aiheuttaa kunnanjohtaja Mäkelälle ja Kittilän kunnalle haittaa tai vahinkoa tai jopa erityisen tuntuva haittaa tai vahinkoa Mäkelälle. Edelleen on arvioitava, onko menettely ollut erityisen suunnitelmallista, onko se ollut häikäilemätön kosto Mäkelän virkatoimen johdosta ja onko tekoa pidettävä vielä kokonaisuutena arvostellen törkeänä. Virikon osalta kohdassa 6 on ollut kysymys siitä, onko hän syyllistynyt kohdan 5 rikoksen avunantoon.

Sovellettavat säännökset

Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallitus tai johtosäännössä määrätty kunnan muu viranomainen antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kittilän kunnan hallintosäännössä ei ole kunnan edustamisesta toisin määrätty.

Kuntalain 25 §:n mukaan kunnanjohtaja voidaan irtisanoa tai siirtää muihin tehtäviin luottamuspujan perusteella. Asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai jos vähintään neljäsosa valtuutetuista on tehnyt sitä koskevan aloitteen. Kunnanjohtajalle on asiassa ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu, ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi. Asian valmistelusta kunnanvaltuustolle vastaa kuntalain 22 §:n mukaisesti valtuuston keskuudestaan asettama tilapäinen valiokunta. Kunnanjohtajan irtisanomiseen vaaditaan kahden kolmasosan päätös, joka lasketaan kaikista valtuutetuista.

Työnantajan toimesta tapahtuvaa palvelussuhteen päättämistä koskevan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen nro 158 4 artiklan mukaan palvelussuhdetta ei saa päättää, ellei siihen ole pätevää perustetta, joka liittyy

työntekijän taitoon tai käytökseen tai joka perustuu yrityksen, laitoksen tai toimipaikan toimintaedellytyksiin.

Virkarikossäännösten osalta viitataan R 17/984 perusteluihin.

Mäkelän asianomistaja-asema

Vastaajat ovat kiistäneet Mäkelän asianomistaja-aseman tämän syytekohtan osalta. Mäkelä on katsonut, että hän on asiassa asianomistaja ja yhtynyt syyttäjän rangaistusvaatimukseen.

Perustuslain 118 §:n 3 momentin mukaan jokaisella, joka on kärsinyt oikeudenloukkauksen tai vahinkoa virkamiehen tai muun julkista tehtävää hoitavan henkilön lainvastaisen toimenpiteen tai laiminlyönnin vuoksi, on oikeus vaatia tämän tuomitsemista rangaistukseen sekä vahingonkorvausta julkisyhteisöltä taikka virkamieheltä tai muulta julkista tehtävää hoitavalta sen mukaan kuin lailla säädetään.

Korkein oikeus on ratkaisussaan KKO 2007:46 katsonut, että vaikka virkavelvollisuuden rikkomista koskevilla säännöksillä suojellaan ensisijaisesti virkatoiminnan oikeellisuuteen liittyvää yleistä etua, ovat mainitut teot tässä tapauksessa myös sellaisia, että ne loukkaavat B:n yksityisyyttä ja siten hänen oikeuksiaan. Tämän vuoksi B:llä on asianomistajan puhevalta myös näiden tekojen osalta. Jutussa on ollut kyse työterveyslääkärin vastoin asianomistajan kieltoa laatimista lääkärintodistuksista ja niiden toimittamisesta työnantajalle.

Syytekohtassa 5 on ollut kyse siitä, onko kunnanjohtaja Mäkelä kärsinyt oikeudenloukkauksen teonkuvauksessa esitetyn toiminnan perusteella. Riidatonta on, että Mäkelä on teonkuvauksessa esitetyn tapahtumainkulun perusteella irtisanottu virastaan. Syytteessä kuvattu teko on siten kohdistunut Mäkelään ja em. teolla on loukattu Mäkelän oikeutta toimeentuloon. Siten hänellä on perustuslain säännöksen ja KKO:n ratkaisun tulkintaohjeen mukaan asianomistaja-asema tässä asiassa.

Valmistelutoimen rangaistavuus

Käräjäoikeus toteaa, että kunnanvaltuuston ja -hallituksen jäsenet ovat osallistuessaan päätöksentekoon ja täytäntöönpanoon käyttäneet niissä julkista valtaa.

Teonkuvauksen mukaan tilapäisen valiokunnan jäsenet ovat osallistuneet valmisteluun, jossa he ovat käyttäneet julkista valtaa.

Tilapäisen valiokunnan jäsenet ovat katsoneet, että valiokunnan toiminta on ollut valmistelua eikä siten voi tulla rangaistavaksi virkarikoksena.

Julkista valtaa on toimivalta päättää yksipuolisesti yksityisen oikeusasemaan vaikuttavista toimista. Tällöin julkisen vallan käyttäjä välittömästi puuttuu yksityisen henkilön tai yrityksen oikeuksiin ja/tai velvollisuuksiin.

Julkista valtaa käyttävät henkilöt ovat henkilöitä (RL 40:11.1:n 5a kohta), joiden tehtäviin lain tai asetuksen nojalla kuuluu antaa toista velvoittavia määräyksiä tai päättää toisen edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta. Julkista valtaa käyttävällä henkilöllä tarkoitetaan myös henkilöä (RL 40:11.1:n 5b kohta), jonka lain tai asetuksen nojalla tai viranomaiselta lain tai asetuksen nojalla saadun toimeksiannon perusteella kuuluu osallistua aiemmin

mainittuun 5a kohdassa tarkoitettuun päätöksen valmisteluun tekemällä päätösesitys tai -ehdotus, laatimalla selvitys tai suunnitelma, ottamalla näyte tai suorittamalla tarkastus tai muu vastaava toimi.

Määritelmän mukaisesti tilapäisen valiokunnan jäsenet ovat toimeksiannon perusteella valmistelleet päätösehdotuksen valtuustolle asiasta, jossa päätetään toisen oikeudesta eli kunnanjohtajan virasta, joten he ovat käyttäneet julkista valtaa. Valmistelu sisältyy jo virka-aseman väärinkäyttämistä koskevan säännöksen tunnusmerkistöön, kuten syytekohtan R 17/984 perusteluissa on todettu. Tilapäisen valiokunnan jäsenten toimintaan voidaan soveltaa virkarikossäännöksiä.

Tilapäinen valiokunta

Kunnanvaltuuston 25 valtuutettua on tehnyt aloitteen tilapäisen valiokunnan perustamiseksi tehtävänä valmistella kunnanjohtaja Anna Mäkelän mahdollista irtisanomista tai muihin tehtäviin siirtämistä. Kunnanvaltuusto on 12.5.2014 antamallaan päätöksellä asettanut kyseisen tilapäisen valiokunnan tehtävänsä.

Valiokuntaan on nimetty puheenjohtajaksi Veli-Matti Junnola, varapuheenjohtajaksi Torsti Patakangas sekä jäseniksi edellisten lisäksi Susanna Kantola, Vilho Molkoselkä ja Milja Nikka. Tilapäisen valiokunnan tehtävänä on ollut selvittää, onko kunnanjohtajan luottamuspuola objektiivisesti todennettavissa ja onko kunnanjohtajan erottaminen kunnan edun kannalta välttämätöntä.

Sihteeriksi on palkattu ulkopuolinen henkilö, tuleva hallintotieteiden kandidaatti Saanareetta Virikko, jonka päätehtäväksi on määritelty loppuraportin laatiminen valiokunnalle. Valiokunnan raportin mukaan ulkopuolisen sihteerin valinnan tarkoituksena on ollut korostaa selvitystyön puolueettomuutta ja ainoastaan dokumentoitujen ja relevanttien tietojen huomioon ottamista tilapäisen valiokunnan työssä. Virikko on laatinut Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoulun Pro gradu-tutkielman julkisoikeudesta otsikolla ”Kuntajohtajan oikeudellinen asema ja erottaminen luottamuspuolan perusteella.”

Tilapäinen valiokunta on kokoontunut 19 kertaa. Pöytäkirjojen mukaan Virikko ei ole ollut yhdessäkään kokouksessa läsnä ja hän on kertonut olleensa kaksi kertaa yhteydessä etäyhteydellä valiokunnan puheenjohtajaan. Tuolloin hän ei ollut tiennyt, oliko muita valiokunnan jäseniä ollut paikalla eli oliko kyseessä ollut virallinen valiokunnan kokous. Valiokunnan jäsenet ovat kertoneet olleensa Virikkoon yhteydessä skypeillä joko ennen kokousta tai sen jälkeen.

Tilapäisen valiokunnan raportit

Tilapäinen valiokunta on laatinut kolme versiota raportista työn edetessä. Raporttien asiasisältö on ollut lähes identtinen johdantoa lukuun ottamatta, mutta ensimmäisessä versiossa on ollut liitteet 1-14, toiseen on liitetty liite nro 15. Lopulliseen raporttiin on liitetty liitteeksi 16, joka on ollut kunnanhallituksen lausunto luottamuksen menettämisasiassa. Lopullisessa raportissa on ollut kaikkiaan 28 liitettä. Mäkelää on kuultu ensimmäisen raportin perusteella ja kunnanjohtajan vastine on liitetty toiseen raporttiin liitteeksi 15.

Raportin mukaan kunnanjohtajan irtisanomisessa tai muihin tehtäviin siirtämisessä sovelletaan kuntalain 25 §:n 2 momenttia, jonka mukaan

irtisanomista valmisteltaessa kunnanjohtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi. Kunnanjohtajan kuuleminen on perustunut hallintolain 34 §:ään, jolloin kunnanjohtajalle on varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta ennen sen ratkaisemista sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka ovat voineet vaikuttaa asian ratkaisuun. Kunnanjohtajalle on varattu mahdollisuus myös suulliseen kuulemiseen, mutta hän ei ole halunnut tätä mahdollisuutta käyttää.

Tilapäinen valiokunta on selvityksessään huomionnut hallintovaliokunnan mietinnön (HaVM 18/1994), jonka mukaan palvelussuhdetta ei tule päättää, ellei siihen ole sellaista asiallista ja pätevää syytä, joka voidaan rinnastaa Kansainvälisen työjärjestön (ILO) palvelusuhteen päättämistä koskevaan yleissopimukseen (SopS 114/1992). ILO:n yleissopimuksen mukaan irtisanomiselle tulee olla pätevä peruste, joka liittyy työntekijän taitoon tai käytökseen.

Vastinepyyntö sekä tilapäisen valiokunnan laatima raportti liitteineen on lähetetty Anna Mäkelälle perjantaina 22.8.2014. Vastine on pyydetty palauttamaan maanantaihin 8.9.2014 kello 10:00 mennessä. Kunnanjohtaja on antanut vastineen 5.9.2014. Tilapäinen valiokunta on ottanut kantaa vastineeseen ja pyytänyt kunnanhallitukselta lausunnon 8.9.2014, joka on annettu 27.10.2014. Valiokunta on kommentoinut myös kunnanhallituksen lausuntoa.

Lisäksi valiokunta on kuullut kunnanhallituksen puheenjohtajistoa (Timo Kurula, Aki Maunula, Tarmo Salonen) kunnanvaltuuston puheenjohtaja Inkeri Yritystä, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Jukka Salmea, Kittilän yrittäjien puheenjohtaja Markku Mäkitaloa sekä puolueryhmiä. Mäkitaloa on kuultu yrittäjien ”äänitorvena”, eikä Kittilän yrittäjiltä ole pyydetty virallista lausuntoa. Kuulemisista on laadittu yhteinen kuulemisasiakirja lukuun ottamatta Yrityksen kuulemisesta, josta hän itse on laatinut erillisen asiakirjan. Yhteistä kuulemisasiakirjaa on perusteltu asian huomattavalla julkisuudella. Kuultavien nimiä ei ole tuotu julki, jotta he eivät joutuisi median pyöritykseen. Lisäksi valiokunnan jäsenet ovat todenneet laissa edellytetyn kuulemisten kirjaamista, mutta ei sitä, kuinka tarkasti sen tulee tapahtua.

Raportti toteaa Suomen kuntien dualistisen johtamismallin, jonka mukaan kunnan hallinto jakautuu virkavalmisteluun ja poliittiseen päätöksentekoon. Kunnanjohtajan tehtävistä säännellään kuntalain 24 §:n 1 momentissa. Kunnanjohtaja vastaa kunnan ylimpänä viranhaltijana kunnan operatiivisesta johtamisesta, kunnanhallitukseen tulevien asioiden valmistelusta, esittelystä sekä täytäntöönpanosta. Luottamushenkilöiden ja kunnanjohtajan välinen vuorovaikutussuhde on kunnan hallinnon toimivuuden kannalta välttämätöntä.

Valiokunta on pitänyt selvityksen perustana kunnanvaltuuston kunnanjohtajalle määrittämiä vaatimuksia. Valiokunta on työssään ottanut huomioon hallintolain (434/2003) sisältämät, hallinnossa yleisesti noudatettavat oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat oikeudellisesti viranomaista päätöksenteossa. Hallintolain 6 § määrittelee hyvän hallinnon periaatteiksi yhdenvertaisuusperiaatteen, objektiviteettiperiaatteen, suhteellisuusperiaatteen, tarkoitussidonnaisuuden periaatteen sekä luottamuksensuojan periaatteen.

Viranhaltijan toimintaa säännellään kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa. Tilapäinen valiokunta on pitänyt tärkeimpänä viranhaltijalain 17 §:ää, joka määrittelee viranhaltijan yleiset virkavelvollisuudet. Pykälän mukaan viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti

ja viivytyksettä, noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työjohto- ja valvontamääräyksiä. Viranhaltijan tulee toimia tehtävässään tasapuolisesti ja käyttäytyä asemansa ja tehtävänsä edellyttämällä tavalla. Viranhaltijalain lisäksi viranhaltijan yleiset virkavelvollisuudet määräytyvät hallintokulttuurin ja kunnan johtosääntöjen mukaan. Kunnanjohtajalla on velvollisuus noudattaa virkatoimissa oikeusjärjestystä ja hyvää hallintotapaa sekä oikeusjärjestyksen mukaisia virkakäskyjä. Kunnanjohtaja toimii viranhoitovelvollisuuden sekä uskollisuusvelvollisuuden alaisuudessa, joka edellyttää välttämään kaikkea, mikä on ristiriidassa hyvän hallinnon periaatteiden kanssa.

Syytteen kohta A (tilapäinen valiokunta)

Irtisanomisperusteiden ilmoittamatta jättäminen

Syytteen teonkuvauksen mukaan tilapäisen valiokunnan jäsenet eivät ole kuntalain 25 §:n mukaisesti ilmoittaneet kaikkia niitä seikkoja, joihin luottamuksen menetys perustuu eivätkä varanneet tilaisuutta antaa selitystä kaikista niistä selvityksistä (tilapäisen valiokunnan raportin liitteet 15-28), jotka ovat hallintolain 34 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla saattaneet vaikuttaa asian ratkaisuun.

Tekohetkellä voimassa olleen kuntalain (17.3.1995/365) 25 § on säännelty kunnanjohtajan irtisanomista luottamuspuolan perusteella. Voimassaolevan kuntalain 43 §:n lähtökohtana kunnanjohtajan irtisanomisessa on, että kunnan etu vaatii kunnanjohtajan erottamista, eikä kunnanjohtajan jatkaminen tehtävässä ole mahdollista kunnanjohtajasta johtuvasta syystä. Luottamuspuolasäännös on sisältynyt siis jo vuoden 1995 kuntalakiin ja se on siirretty sellaisenaan vuonna 2015 uudistettuun kuntalakiin.

Tekohetken kuntalain 25 §:n mukaan valtuusto voi irtisanoa kunnanjohtajan tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt valtuuston luottamuksen.

Edelleen asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai jos vähintään neljäsosa valtuutetuista on tehnyt sitä koskevan aloitteen. Asiaa valmisteltaessa kunnanjohtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu, ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä tarkoitetun päätöksen tekemiseen vaaditaan, että sitä kannattaa kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla kunnanjohtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 192/1994) toetaan, että irtisanomisen perusteena olisi poliittisten päätöksentekijöiden ja kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja toimintaa johtavan kunnanjohtajan välinen luottamuspuola. Kunnanjohtajan oikeusturvan kannalta on katsottu tarpeelliseksi esittää, että luottamuspuolaan johtaneet syyt olisi ilmoitettava kunnanjohtajalle asian valmistelun aikana ja että kunnanjohtajaa olisi kuultava. Samalla määränemmistöllä toistaiseksi valittu kunnanjohtaja voitaisiin myös irtisanoa. Irtisanomisen perusteena olisi poliittisten päätöksentekijöiden ja kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja toimintaa johtavan kunnanjohtajan välinen luottamuspuola. Luottamuspuolaan johtaneiden syiden esittämisellä voidaan välttää turhaa spekulointia. Kunnanjohtajalle olisi varattava tilaisuus tulla kuulluksi irtisanomisvaatimuksesta. Näin päätöksentekijöiden tiedossa olisi aina myös kunnanjohtajan oma käsitys luottamuspuolan olemassaolosta. Asian valmistelua varten valtuusto asettaisi keskuudestaan valiokunnan.

Kyseisen hallituksen esityksen yleisperusteluissa todetaan, että kunnalliskomitean ehdotuksen pohjalta kunnallislakia on vuoden 1993 alusta lukien muutettu siten, että kunnanjohtaja voidaan virkasäännön määräysten estämättä irtisanoa valtuuston päätöksellä, jota kannattaa kaksi kolmasosaa saapuvilla olevista valtuutetuista. Päätöksen perusteeksi ei edellytetä erityisiä syitä, vaan määränemmistön katsotaan sellaisenaan riittävästi ilmaisevan irtisanomiseen johtaneen luottamuspulan.

Edelleen hallituksen esityksessä todetaan, että kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välinen suhde on keskeinen kunnan johtamisjärjestelmässä. Kunnan johtaminen jakautuu poliittiseen ja ammattijohtamiseen. Karkeasti poliittiseen johtamiseen kuuluu tavoitteenasettelu, toiminnan suuntaviivoista päättäminen sekä linjaratkaisujen tekeminen. Kunnan ylin päätöksenteko perustuu edustukselliseen demokratiaan. Ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto. Valtuusto tekee tärkeimmät poliittiset ratkaisut ja määrittelee näin kunnan tahdon.

Hallintovaliokunta on korostanut (HaVM 18/1994), että kunnanjohtajan irtisanomista ja siirtämistä muihin tehtäviin koskevassa päätöksenteossa tulee noudattaa yleisiä hallintoharkinnan periaatteita. On selvää, että irtisanomista tai siirtämistä muihin tehtäviin koskeva päätös on perusteltava siten, että päätös ei loukkaa esimerkiksi tarkoitussidonnaisuus-, suhteellisuus- tai objektiviteettiperiaatetta.

Hallitus on esittänyt muutoksia kuntalain 25 §:ään esityksellään 208/1995. Esityksessä on lähdetty siitä, että kunnanjohtaja voitaisiin erottaa ”kun siihen on syytä” -perusteella. Hallintovaliokunta on mietinnössään 8/1996 päätenyt siihen, että kunnanjohtajan irtisanominen on säännelty riittävästi, eikä esitettyä muutosta ole tarvetta tehdä. Hallintovaliokunta on mietinnössään lisäksi todennut, että se pitää välttämättömänä, että kunnanjohtajan kohdalla irtisanominen perustetaan luottamuspulaan, mutta luottamuspulan perusteena tulee samalla olla, kuten edellä lausutusta ilmenee, aina riittävät ja asialliset perusteet irtisanomiselle. Näin ollen kuntalain 25 §:n sisältämän kunnanjohtajan irtisanomisperusteen ei voida katsoa olevan ristiriidassa ILO:n yleissopimuksen kanssa. Kuntalain 25 §:ää onkin tulkittava sanotun sopimuksen 4 artikla huomioon ottaen.

Käräjäoikeus toteaa, että syytteen osalta esitetty näyttö tukee teonkuvauksen mukaista tapahtumainkulkua. Asiassa on riidatonta, että Mäkelälle ei ole varattu tilaisuutta lausua kaikista niistä seikoista, jotka ovat voineet vaikuttaa asian ratkaisuun (hallinto-oikeuksien ratkaisut).

Mäkelän kuulemisesta ja siitä, onko asialla rikosoikeudellista merkitystä, lausutaan myöhemmin.

Seikat, joihin Anna Mäkelän luottamuksen menettäminen perustuu

Syytteen teonkuvauksen mukaan tilapäinen valiokunta ei ole huolehtinut myöskään kuntalain 25 §:n, ILO:n yleissopimuksen 4 artiklan ja hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla kunnanjohtajan irtisanomisperusteiden riittävästä, asianmukaisesta ja totuudenmukaisesta selvittämisestä eikä päätöksenteon tasapuolisesta turvaamisesta. Raportissa väitettyyn luottamuksen menettämiseen johtaneet syyt eivät ole olleet asiallisia, riittäviä, eivätkä todellisia.

Tilapäisen valiokunnan raporttiin on valiokunnan jäsenten mukaan koottu pääasialliset perusteet, joihin luottamuksen menettämisen on katsottu perustuneen.

Vastaajat ovat väittäneet, ettei käräjäoikeus voi tutkia asiaa siltä osin, kun kyse on luottamuspulan perusteista, koska se kuuluu hallinto-oikeuden tuomiovaltaan.

Edellä esitetyn väitteen osalta käräjäoikeus toteaa, että Suomen oikeudessa omaksutun periaatteen mukaan kukin tuomioistuin on oikeutettu ratkaisemaan omat esikysymyksensä itse, vaikka niiden käsittely muuten kuuluisikin toiselle tuomioistuimelle tai viranomaiselle. Esikysymyksiin annetut ratkaisut eivät pääsääntöisesti saavuta oikeusvoimaa. Käräjäoikeus siis voisi ottaa kantaa myös niihin seikkoihin, joihin väitetty luottamuksen menetys perustuu. Kyse on kuitenkin siltä osin hallinto-oikeudellisesta asiasta ja koska hallinto-oikeus ei ole siihen ottanut kantaa, ei sitä voida arvioida tässä yhteydessä.

Jo tässä vaiheessa voidaan todeta, että teonkuvauksessa väitetyt asian riittävä ja asianmukainen selvittäminen sekä riittävät perusteet eivät ole siinä määrin tarkkarajaista sääntelyä, että niiden perusteella voisi johtaa rikosoikeudellista vastuuta. Sen sijaan teonkuvauksen väitettä siitä, etteivät luottamuksen menettämisen perusteet olisi asiallisia ja todellisia, voidaan tarkastella myös rikosasian yhteydessä. Niiltä osin, kun kyse on rikosoikeudellisesta vastuusta, käräjäoikeus ottaa asiaan kantaa jäljempänä.

Käräjäoikeus katsoo, että luottamuspula on käsite, jota ei voida sitoa aikaan tai paikkaan. Se on jokaisen yksilön kokemana tunne, jonka kuitenkin tulee perustua tosiasioihin. Muutamat vastaajat ovat kertoneet sellaisia luottamuspulan perusteita, joita ei ole esitetty valiokunnan raportissa, eikä niitä ole muussakaan yhteydessä tullut esille. Näitä perusteita ei kuitenkaan voi pitää hyväksyttävänä luottamuspulan perusteina irtisanomisen yhteydessä, koska Mäkelää ei ole niistä kuultu.

Tässä vaiheessa on jo todettava, että kunnanvaltuuston valtuutetuista suuri enemmistö (25/27 valtuutettua) ovat esittäneet tilapäisen valiokunnan perustamista selvittämään luottamushenkilöiden ja kunnanjohtajan välistä luottamuspulaa. Se jo sinänsä indikoi luottamuspulan olemassaolosta.

Luottamushenkilöt ovat siis kokeneet valiokunnan perustamisen syynä selvittää mahdollinen luottamuspula. Luottamuspulan perusteet ovat olleet jokaisella luottamushenkilöllä omakohtaisesti toiminnassaan kokemaa, jota raportissa esitetyt perusteet ovat tukeneet. Luottamuspulan perusteita on siis voinut olla muitakin kuin mitä raportissa on esitetty. Raporttiin on valiokunnan jäsenten kertoman mukaan kerätty keskeisimmät perusteet, joista kunnanjohtajaa on valiokunnan käsityksen mukaan kuultu.

Syyttäjä ja Mäkelä ovat katsoneet, että tilapäisen valiokunnan raportissa esitetyt perusteet ovat ainoita perusteita, joilla luottamuspulaa voidaan osoittaa ja perustella. Edelleen heidän mukaan raportissa esitettyjen luottamuspulaa osoittavien perusteiden on tullut olla olemassa jo valiokunnan perustamisen yhteydessä, eikä sen jälkeen tulleita perusteita voida ottaa huomioon.

Väite on oleellinen, koska kuntalain mukaan kunnanjohtajaa on kuultava kaikista niistä perusteista, joilla luottamuspulaa aiotaan perustella.

Luottamuspula on käräjäoikeuden käsityksen mukaan irtisanomisperusteinen; sen siis tulee olla olemassa ja todennettavissa irtisanomishetkellä, tässä

tapauksessa 17.11.2014. Kuntalain 25 §:n mukainen irtisanomisperuste perustuu luottamuspuolaan, kun taas esimerkiksi työsopimuslain mukainen irtisanomisperuste laissa yksilöityihin perusteisiin. Työsopimuslaissa olevan irtisanomissäännöksen tulkinnan mukaan työnantaja on oikeutettu vetoamaan sellaiseenkin irtisanomisperusteeseen, joka ei ole ollut tiedossa irtisanomishetkellä, mutta on tullut irtisanomisen jälkeen tietoon. Käräjäoikeus katsoo, ettei kuntalaissa epätarkemmin määritelty irtisanomisperusteena oleva luottamuspuola voi olla vahvemmin suojattu kuin työsopimuslaissa tarkasti määritellyt irtisanomisperusteet. Luottamuspuolan perusteiden tulee kuitenkin olla asiallisia ja todellisia.

Luottamuspuola harkittaessa voidaan siis huomioida muitakin perusteita kuin kuulemishetkellä tiedossa olleita perusteita ilman rikosoikeudellisesta vastuuta. Vastakkainen tulkinta voisi johtaa siihen, että valiokunnan perustamisen jälkeen kunnanjohtajan epäluottamusta aiheuttavat toimet eivät voisi tulla jo perustetun valiokunnan arvioitavaksi lainkaan.

Luottamuspuolan perusteiden tulee olla asiallisia ja todellisia siten, etteivät ne perustu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaissa luettuihin kiellettyihin perusteisiin tai pelkkiin oletuksiin. Irtisanomisperusteiden riittävyyden arviointi kuuluu siis hallinto-oikeudelle, eikä sitä ole tarpeen selvittää rikosasian yhteydessä.

Raportissa yksilöidyt luottamuspuolan perusteet

Yhteistyöhaluttomuus ja kunnanhallituksen aseman aliarvioiminen

Valiokunnan raportin mukaan Mäkelän luottamuksen menettäminen perustuu kunnanjohtajan yhteistyöhaluttomuuteen ja kunnanhallituksen aseman aliarvioimiseen. Tähän on liittynyt se, ettei yhteydenpito ja informointi ole toiminut toivotulla tavalla, vaan keskusteluyhteys on muotoutunut kirjalliseksi kirjeenvaihdoksi.

Valiokunta on katsonut, ettei kunnanjohtajalle kuuluva valmistelu- ja esittelijävastuu ole ollut kunnanhallituksessa selkeää. Kunnanjohtaja ei ole hyödyntänyt puheenjohtajistoa yhteydenpidossa ja informoinnissa luottamushenkilöiden toivomalla tavalla. Kunnanjohtajan toiminta on koettu luottamushenkilöitä aliarvioivaksi ja hänen käyttäytymisestään on aiheutunut luottamuspuola.

Luottamushenkilöjohdosta ainoastaan valtuuston puheenjohtaja on kokenut, että kunnanjohtajan yhteydenpito on ollut riittävää.

Edelleen valiokunnan raportin mukaan kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan väliltä on puuttunut toimiva keskustelu- ja kuunteluyhteys. Ongelma on aiheuttanut kirjallisten pyyntöjen määrän kasvua ja keskusteluyhteys on muotoutunut kirjalliseksi kirjeenvaihdoksi. Luottamushenkilöt ovat kokeneet kunnanjohtajan käyttäytymisen luottamushenkilöitä vähättelevänä, mikä on lisännyt luottamuspuola entisestään. Kunnanhallitus on keskustellut puheenjohtaja Timo Kurulan johdolla kunnanjohtajan kanssa toimintatapojen muuttamiseksi, mutta tuloksetta.

Keskusteluyhteyden puuttumisen lisäksi luottamushenkilöt ovat kokeneet kunnanjohtajan puutteellisen informoinnin yhteistyötä heikentävänä tekijänä. Kuntalain 24 §:n perusteella kunnanjohtajalla on laaja oikeus käyttää itsenäisesti kunnan puhevaltaa, mutta tämä oikeus ei tarkoita, ettei kunnanjohtajalla olisi velvollisuutta informoida kuntaa suorittamistaan toimenpiteistä. Kuntaliiton lausunnossa (11.2.2014) mainitaan, että

kunnanjohtajalla on itsenäinen oikeus kunnan puhevallan käyttöön ja oikeus edustaa kuntaa ilman valtakirjaa eri viranomaisissa. Samassa yhteydessä Kuntaliitto nostaa kuitenkin esille, että kunnanjohtaja toimii kuntalain 24 §:n mukaisesti kunnanhallituksen alaisena. Näin ollen yhteistyö ja saumaton tiedonkulku ovat tärkeitä.

Anna Mäkelä on kertonut vastanneensa hissiyhtiötä koskeviin kysymyksiin kirjallisesti oman oikeusturvansa vuoksi. Hallintojohtaja Esa Mäkinen on kertomansa mukaan kehottanut Anna Mäkelää tähän.

Kunnanhallituksen pöytäkirjoista vuoden 2014 alusta lukien on havaittavissa, että kunnanjohtaja on vastannut kunnanhallituksen jäsenten hissiasiaissa esittämiin kysymyksiin kirjallisesti. Vastaajista Nevalainen on kokenut, että kirjallisesti vastaaminen on koskenut muitakin asioita ja se on ollut omiaan pitkittämään kokouksia.

Vastaajista mm. Paksu ja Kinnunen ja Holck ovat kertoneet Mäkelän vastausten olleen ympärilyöreyttä ja täynnä juridiikkaa eikä niistä ole löytynyt vastausta esitettyyn kysymykseen. Sen vuoksi on jouduttu kysymään uudelleen samoja asioita, joihin jälleen on vastattu kirjallisesti. Holckin ja Fagerholmin mielestä tapa oli alkanut heti Mäkelän äitiysloman jälkeen.

Mäkelän kuulemisen yhteydessä käräjäoikeudelle on jäänyt myös se kuva, että hän ei ole kaikin ajoin vastannut tehtyyn kysymykseen vielä senkään jälkeen, kun kysymys on esitetty uudelleen ja eri tavalla. Raportissa esitetty peruste on siis myös tätä taustaa vasten asiallinen ja todellinen.

Jo tässä vaiheessa voidaan todeta, että kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan molemminpuolinen luottamus ei ole ollut kovin vahvaa, jos kunnanjohtajan on tullut vastata kunnanhallituksen kysymyksiin kirjallisesti oman oikeusturvansa vuoksi.

Edelleen raportin mukaan kunnanjohtaja ei ole hyödyntänyt puheenjohtajistoa yhteydenpidossa ja informoinnissa luottamushenkilöiden toivomalla tavalla, yhteistyö luottamushenkilöiden kanssa on ollut puutteellista ja kunnanjohtaja on kutsunut koolle Levin Matkailu Oy:n ylimääräisen yhtiökokouksen ilman kunnanhallituksen päätöstä.

Mäkelä on kertonut, ettei hän ollut ollut tietoinen siitä, että kokoonpanoa oli laajennettu sen takia, että luottamushenkilöiden mielipiteet olisivat olleet selvitettävissä. Tällaisia puheenjohtajistopalavereja häneltä ei ollut pyydetty.

Vastaajista mm. Patakangas on kertonut, että puheenjohtajistoa oli laajennettu käsittämään kaikki valtuustossa olleet puolueet sen vuoksi, ettei kunnanjohtajan tarvitsisi kiertää puolueiden ryhmäkokouksissa kuulemassa puolueiden käsityksiä käsittelyyn tulevista asioista. Kunnanjohtaja olisi voinut kokoontua puheenjohtajiston kanssa läpikäymään ko. asiat. Patakankaan ja Maunulan kertoman mukaan puheenjohtajiston ja kunnanjohtajan välisiä kokouksia ei ollut pidetty. Kantolan mukaan tämä oli aiheuttanut sen, että kunnanjohtaja oli turvautunut eriäviin mielipiteisiin useammin kuin jos ko. palaverit olisi pidetty.

Esitetyn näytön perusteella on tullut selvitettyksi, että puheenjohtajistoa on laajennettu uuden puolueen (Perussuomalaiset) mukaantulon vuoksi, jolloin kaikki poliittiset puolueet ovat olleet puheenjohtajistossa edustettuina. Puheenjohtajiston laajentaminen on täytynyt tulla myös kunnanjohtajan tietoon. Mäkelä ei ole omankaan kertomuksen mukaan hyödyntänyt

puheenjohtajistoa yhteydenpidossa ja informoinnissa. Raportin väite on siten asiallinen ja todellinen.

Informoinnin puutteeseen ovat liittyneet Levin Matkailu Oy:n ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsuminen ja Levi Ski Resort Ltd:n (hissiyhtiö) toimitusjohtaja Jouni Palosaaresta tehty tutkintapyyntö.

Kunnanjohtaja on vaatinut Levin Matkailukeskus Oy:n edustajan kanssa Levin Matkailu Oy:n ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumista. Syytteen teonkuvauksessa on väitetty, että kunnanjohtaja ei ole ollut kutsumassa koolle Levin Matkailu Oy:n yhtiökokousta, vaan on yhdessä Oy Levi Ski Resort Ltd:n ja Levin Matkailukeskus Oy:n edustajien kanssa osoittanut vaatimuksen Levin Matkailu Oy:n ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumisesta Levin Matkailu Oy:n hallitukselle. Valiokunnan raportissa on todettu kunnanjohtajan olleen mukana kutsumassa koolle Levin Matkailu Oy:n yhtiökokousta. Käräjäoikeus tältä osin toteaa, että kyse on semantiikasta ja asian ydin tulee esille raportin sanamuodosta.

Riidatonta on, että kunnanjohtajalla on ollut toimivalta esittää kyseinen vaatimus. Erikoiseksi vaatimuksen tekee kuitenkin se, että kyseisen yhtiön yhtiökokous on juuri pidetty. Vaatimuksen perusteena on ollut yhden lisävarajäsenen valinta. Vaikka kunnanjohtajalla on ollut kunnan edustajana muodollinen oikeus em. toimenpiteeseen, ei kunnanjohtaja ollut informoinut kunnanhallitusta tästä asiasta. Raportin väite on asiallinen ja vastaa todellisuutta.

Epäselvyydet hissiyhtiön rikosilmoitusasiassa

Kunnanjohtaja Mäkelä on 5.12.2013 tehnyt kunnan edustajana tutkintapyyntönsä hissiyhtiön toimitusjohtaja Jouni Palosaaresta yhdessä Levin Matkailukeskus Oy:n toimitusjohtaja Ari Aspian kanssa. Mäkelä on informoinut kunnanhallitusta tutkintapyyntöstä 9.12.2013 pidetyn kunnanhallituksen kokouksen lopussa. Tällöinkään hän ei ole kertonut, että tutkintapyyntö on tehty Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa.

Kunnanjohtajalla on riidattomasti ollut kelpoisuus tehdä kunnan edustajana tutkintapyyntö kunnan nimissä, mutta kumpikaan tutkintapyyntönsä tekijöistä ei ole ollut asiassa asianomistaja-asemassa, vaan asianomistajana asiassa on ollut hissiyhtiö.

Levin Matkailukeskus Oy on täydentänyt tutkintapyyntöään mm. epäilyllä petoksella sen jälkeen, kun kunnanhallitus on 16.12.2013 päättänyt peruuttaa 5.12.2013 tehdyn tutkintapyyntönsä.

Hissiyhtiön hallitus on halunnut pitää matalaa profiilia Palosaari -asiassa ja on Jouni Palosaaren irtisanomisen yhteydessä 17.11.2013 nimennyt hänet Etelärinteen hissiprojektin projektijohtajaksi. Mäkeläkin on vielä 25.11.2013 ollut sitä mieltä, että asia ei ole ollut hänen, vaan hissiyhtiön hallituksen asia. Tästä huolimatta Mäkelä on tehnyt tutkintapyyntönsä 5.12.2013.

Mäkelä on kertonut tehneensä tutkintapyyntönsä rauhoittaakseen asian ympärillä käytyä erikoista toimintaa. Hän on kertonut, ettei ollut informoinut kunnanhallitusta tutkintapyyntöstä, koska jos kunnanhallitus ei olisi ryhtynyt tutkintapyyntönsä tekemiseen, hän olisi joutunut hankalaan välikäteen, koska hän olisi sen joka tapauksessa tehnyt.

Mäkelä oli ollut hämmentynyt, että asiasta oli noussut suuri kohu ja kaikki oli laitettu hänen syykseen.

Käräjäoikeus toteaa, että Mäkelä on tehnyt tutkintapyynnön tietoisena siitä, ettei kunnanhallitus olisi tutkintapyyntöä tehnyt, edelleen kunnanhallitusta informoimatta ja asiaa erityisesti valmistelematta. Kyseessä on ollut kunnanjohtajan puutteellinen informointi ja asian puutteellinen valmistelu. Mäkelän toiminta on ollut myös vastoin kuntalakia, koska kunnanjohtaja toimii kunnanhallituksen alaisena.

Käräjäoikeus tältä osin vielä toteaa, että kyseisenlaatuisessa tilanteessa tutkintapyynnön tekeminen ei lähtökohtaisesti rauhoita tilannetta, vaan päinvastoin lisää epävarmuutta ja spekulatioita. Vaikka tutkintapyynnön tekeminen on kuulunut kunnanjohtajan toimivaltaan, on sen tekeminen kunnan talouden kannalta keskeisen toimijan toimitusjohtajasta, keskustelematta asiasta ensin kunnanhallituksen kanssa, osoitus ilmeisestä harkitsemattomuudesta kunnanjohtajan toiminnassa. Myös Mäkelän kirjoitus 5.9.2014 kuntatiedotteessa osoittaa sekin vastaavaa harkitsemattomuutta kunnanjohtajan tehtävässä.

Vastaajista mm. Mäntymaa on kertonut tutkintapyynnön esiintulon olleen tyrmistyttävää.

Todistelussa on tullut esille Levin merkitys Kittilän kunnan taloudelle ja toisaalta hissiyhtiön merkitys Levin toiminnalle ja toimitusjohtaja Palosaaren merkitys hissiyhtiölle. Ne huomioiden voidaan katsoa, että tutkintapyynnön tekeminen keskustelematta asiasta kunnanhallituksen kanssa ei ole ollut kunnan edun mukaista. Erityisesti luottamusta murentavaa on ollut se, että kunnanjohtaja on valmistellut tutkintapyynnön tekemistä muiden tahojen kanssa, mutta ei kunnanhallituksen kanssa, eikä ole siitä myöskään informoinut kunnanhallitusta. Raportin väite on asiallinen ja todellinen.

Raportissa olleet asiavirheet

Raportissa on teonkuvauksen mukaan ollut virheelliset väitteet hissiyhtiön rangaistuksen vaatimisesta ja Jouni Palosaaren esitutkinnasta. Raportin liitteenä 18 olevan tutkintapyynnön sivulla 1 rangaistusta Palosaarelle ovat vaatineet Kittilän kunta ja Levin Matkailukeskus Oy. Hissiyhtiön rangaistusvaatimus on ollut tutkintapyynnön liitteenä olevassa hallituksen pöytäkirjassa. Kyse on ollut jälleen semantiikasta eikä asialla ole rikosoikeudellista merkitystä.

Edelleen virheeksi on todettu raportin väite siitä, että Palosaaresta tehty esitutkinta olisi suoritettu loppuun ja Palosaari ei olisi syyllistynyt rangaistavaan tekoon.

Kyseinen tutkintapyyntö on käsittänyt epäilyn luottamusaseman väärinkäyttämistä ja yrityssalaisuuden rikkomisesta. Asia on liittynyt 17.3.2014 tehtyyn tutkintapyyntöön, josta on 23.4.2014 tehty esitutkinnan rajoittamispäätös. Hissiyhtiö asianomistajana ei ole vaatinut rangaistusta eikä erittäin tärkeä yleinen etukaan ole vaatinut syytteen nostamista.

Käräjäoikeuden käsityksen mukaan asialla ei ole merkitystä irtisanomisasiassa, koska virhe ei liity mitenkään kunnanjohtajan luottamuspuolaan ja on täysin irrallinen kunnanjohtajan tekemästä tutkintapyynnöstä. Joka tapauksessa asian tutkinta on päätetty ko. päätöksellä.

Päätöksenteon tasapuolinen turvaaminen

Teonkuvauksen väite siitä, että tilapäinen valiokunta ei ole huolehtinut päätöksenteon tasapuolisesta turvaamisesta, on jäänyt epäselväksi. Käräjäoikeus on tulkinnut sen tarkoittavan tässä yhteydessä sitä, ettei kunnan viranhaltijoita ole kuultu.

Kuntalain 25 §:ssä on kyse kunnanjohtajan ja luottamushenkilöiden välisestä epäluottamuksesta, eikä kunnan viranhaltijoiden/työntekijöiden mielipiteillä em. asiaa harkittaessa ole ollut ratkaisevaa merkitystä. Sen vuoksi heidän kuuleminen ei ole ollut lain mukaan pakollista. Johtamistaidon puutteista on lausuttu jäljempänä.

Puutteet kunnanjohtajan valmisteluvastuussa

Valiokunnan raportissa todetut puutteet valmisteluvastuussa liittyvät runsaasti eriäviin mielipiteisiin, joita kunnanjohtaja on jättänyt kunnanhallituksen päätöksistä. Valiokunnan selvityksen mukaan lain vastaisiin päätöksiin tehdyt eriävät mielipiteet ovat olleet perusteltuja. Eriäviä mielipiteitä ei ole ollut niin paljon kuin suullisissa kuulemisissa on kerrottu, vaan niitä on ollut vuosina 2010-2014 yli kaksikymmentä. Kuitenkin kunnanhallituksen pöytäkirjaan 5.5.2014 liittyvä eriävä mielipide on valiokunnan mielestä ollut tosiasioiden vastainen ja henkilöä loukkaava.

Käräjäoikeus toteaa, että kunnanjohtajan ammattitaitoinen asiavalmistelu on edellytys luottamushenkilöiden tulokselliselle työskentelylle. Tähän asiavalmisteluun on liittynyt olennaisesti yhteydenpito eri puolueiden puolueryhmiin ja kunnanhallituksen puheenjohtajistoon ennen päätösesityksen laatimista. Kun kunnanjohtaja on tiennyt puolueryhmittymien ja puheenjohtajiston kannan päätettävään asiaan, se on ollut omiaan vähentämään tarvetta esittää eriäviä mielipiteitä. Tämä on liittynyt edellä todettuun puheenjohtajiston laajennukseen valmisteluasiaa varten. Kun kunnanjohtaja on laiminlyönyt kokoukset em. puheenjohtajiston kanssa, voidaan sen katsoa olleen valmistelun laiminlyöntiä.

Kokouksessa 5.5.2014 luottamushenkilöllä on ollut avustaja, mutta se ei ole tarkoittanut sitä, että hän olisi luovuttanut kunnan puhevallan kyseiselle avustajalle. Kunnanjohtajan ilmoitusta siltä osin voidaan pitää virheellisenä, vaikka tässäkin yhteydessä lienee kyse semantiikasta. Väite on kuitenkin esitetty valmistelematta asiaa riittävästi selvittämällä asia kyseiseltä valtuutetulta. Raportin väitteet ovat asiallisia ja todellisia.

Käräjäoikeus toteaa, että tutkintapyynnön tekeminen Palosaaresta voisi myös olla puutteellista valmistelua, kuten tapahtumien kulusta asian R 17/984 perusteluissa on aikaisemmin todettu.

Johtamistaidon puutteet

Raportissa on todettu johtamistaidon puutteina otto-oikeuden käyttäminen Sirkan päiväkodin sulkemisasiassa, menettely eräissä palkantarkistusasioissa ja valtuustoaloitteiden käsittely.

Otto-oikeuden käyttäminen

Syytteen teonkuvauksessa väitetään, että kunnanjohtaja on käyttänyt otto-oikeuttaan tilanteessa, jossa koululautakunta on tehnyt päätöksen, joka ei ole kuulunut sen toimivaltaan. Tästä on seurannut, että kunnanhallitus on tehnyt asiassa virheellisen päätöksen, joka on jouduttu korjaamaan.

Kunnanjohtaja on siten otto-oikeuttaan käyttämällä korjannut menettelyvirheen.

Valiokunnan raportissa todetaan Sirkan päiväkodin sulkemisen viivästyneen kaksi kuukautta, koska kunnanhallituksen sulkemispäätökselle ei ollut löytynyt täytäntöönpanijaa. Tilapäinen valiokunta on pitänyt tapausta kunnanjohtajan huonona operatiivisena johtamisena.

Mäkelä on kertonut sulkemisen viivästyneen, koska koululautakunta oli 15.1.2014 tehnyt päätöksen, johon sillä ei kunnan hallintosäännön 7 §:n mukaan ollut oikeutta. Hän oli käyttänyt otto-oikeutta ja siirtänyt asian kunnanhallituksen ratkaistavaksi.

Kunnanhallitus, kuten koululautakuntakin, on päättänyt 20.1.2014 sulkea päiväkodin. Asia on edennyt 20.1.2014 tehdyn päätöksen jälkeen tekniselle osastolle, jonka viranhaltijat eivät käsityksensä mukaan ole voineet tehdä päätöksessä ilmoitettuja toimia. Päätöksessä ilmenneen virheen vuoksi päätöstä on oikaistu 17.3.2014 tehdyllä päätöksellä.

Kunnanhallituksen kokouksen pöytäkirjasta 17.3.2014 ilmenee, että 20.1.2014 tehdyllä päätöksellä on tarkoitettu sulkea koko päiväkotisiiten, että väistötilat ovat olleet käytössä viikosta 5 lukien. Sama tahtotila on ollut todettavissa 17.3.2014 tehdyssä kunnanhallituksen päätöksessä.

Varhaiskasvatuspäällikkö Toivola on kertonut, että Kittilä oli pyrkinyt olemaan lapsiystävällinen kunta vuodesta 1985 lukien ja päätös siitä oli tehty vuonna 2011.

Sirkan päiväkodin tilanne oli huolestuttanut lasten vanhempia useamman vuoden. Myös työntekijöillä oli ollut terveydellisiä ongelmia. Terveystarkastaja oli joulukuussa 2013 antanut lausunnon, jonka mukaan päiväkodin pienten puoli tuli sulkea homelöydösten vuoksi. Toivola oli valmistellut asian koululautakunnalle, jossa sivistystoimenjohtaja oli toiminut esittelijänä. Lautakunta oli jäsenensä esityksestä päättänyt sulkea koko päiväkodin. Väistötilat oli suunniteltu kirkonkylälle.

Kunnanjohtaja oli käyttänyt otto-oikeutta ja käyttänyt asian kunnanhallituksessa, koska lautakunta ei ollut perustellut päätöstään. Kunnanjohtajan esityksessä oli esitetty pienten puoli suljettavaksi ja kaksi osastoa olisi saanut jatkaa. Kiinteistöpäällikkö oli muutaman viikon kuluttua ilmoittanut, että kunnanhallituksen päätös oli tarkoittanut päiväkodin sulkemista väliaikaisesti tutkimusten ajaksi. Tämä oli viivästyttänyt asiaa siten, että päiväkodin sulkeminen oli viivästynyt pari kuukautta. Toivolan käsityksen mukaan edellä kuvattu menettely ei ole ollut lasten edun mukaista.

Tältä osin esitetystä todistelusta voidaan todeta, että koululautakuntaan on tullut vanhempainyhdistyksen vetoamus päiväkodin sulkemiseksi. Koululautakunnan päätöksen tarkoituksena on ollut päiväkodin välitön sulkeminen lasten ja työntekijöiden oirehtimisen vuoksi. Myös kunnanhallituksen 20.12.2014 tekemä päätös on tarkoittanut samaa. Päiväkotisiisi on ollut mahdollista sulkea viimeistään 20.1.2014, mutta kunnanjohtaja ei ole laittanut kunnanhallituksen päätöstä täytäntöön. Raportissa esitetty peruste on siten ollut asiallinen ja todellinen, eikä se ole perustunut olettamuksiin. Kunnanjohtajan edellä esitetty toiminta, vaikka se olisikin tehty toimivallan puitteissa, on omiaan aiheuttamaan epäluottamusta kunnanjohtajaa kohtaan.

Käräjäoikeus lisäksi toteaa, että kunnanjohtajan tulkinta hallintosäännön 7 §:stä on kritiikille altis, koska kyseisen säännöksen mukaan koululautakunta on oikeutettu päättämään toimialaansa kuuluvista tilojen vuokraamisista. Tässä asiassa on ollut kyse tilojen vuokrauksesta eikä kiinteistön vuokraamisesta. Näin ollen otto-oikeutta ei olisi ollut tarvetta käyttää.

Käräjäoikeus vielä toteaa, että Mäkelä on itse kertonut, ettei ollut keskustellut päiväkodin sisäilmaongelmista kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa ennen 20.1.2014 kokousta. Tätä voitaneen pitää myös puutteena valmistelussa, joka on osaltaan aiheuttanut ko. epäselvyyden.

Palkantarkistusasiat

Syytteen teonkuvauksen mukaan palkantarkistukset perustuvat kunnalliseen yleiseen virka- ja työehtosopimukseen, ja ne kuuluvat hallintosäännön mukaan kunnanjohtajan toimivaltaan. Jokaisesta palkantarkistuksesta on tehty viranhaltijapäätös, joihin kunnanhallitus olisi voinut halutessaan käyttää otto-oikeuttaan. Toisin kun raportissa väitetään, palkantarkistuksista ei ole aiheutunut talousarvioylityksiä.

Tilapäisen valiokunnan raportissa on Mäkelää moitittu siitä, että kunnanjohtaja on käyttänyt oikeuttaan harkinnanvaraisiin palkankorotuksiin tilanteissa, joissa budjettiin ei ole varattu määrärahoja näiden tarkistusten tekemiseen. Päätöksiä on tehty varsin lyhyen ajan kuluttua budjetin vahvistamisesta. Budjetin käsittelyn yhteydessä korotuksista ei ole keskusteltu luottamushenkilöiden kanssa ja kunnanjohtajan päätöksistä on aiheutunut budjetin ylittyminen.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2013 on kiinnitetty huomiota samaan asiaan.

Palkantarkistuksista Mäkelä on kertonut, että ne olivat kuuluneet kunnanjohtajalle ja niistä oli tehty asiaan kuuluvat päätökset. Niistä ei ollut aiheutunut budjetin ylittymisiä. Kyseisiä palkantarkistuksia ei ollut voinut ajoittaa budjettineuvotteluihin tai -valmisteluun.

Käräjäoikeus toteaa, että todistelun perusteella on tullut selvitettyksi, että kyseisiä palkantarkistuksia on tehty. Mäkeläkin on tämän myöntänyt. Budjettivalta kunnassa kuuluu valtuustolle. Kunnanjohtajalla on sinänsä oikeus sanotunlaisiin palkantarkistuksiin, mutta niistä olisi tullut ennen päätöstä informoida ao. lautakuntaa/valtuustoa, mikäli korotuksiin ei ole varauduttu budjetissa. Toiminnallaan kunnanjohtaja on sivuuttanut valtuuston budjettivallan. Omavaltainen palkkojen korotus, vaikka se olisikin tehty toimivallan ja budjetin raamien puitteissa, on ollut omiaan aiheuttamaan epäluottamusta kunnanjohtajaa kohtaan. Raportin väite on asiallinen ja todellinen.

Valtuustoaloitteiden käsittely

Syytteen teonkuvauksen mukaan raportissa on todettu, että valtuustoaloitteiden käsittely on ollut Kittilässä poikkeuksellisen hidasta, mutta ei ole esitetty mihin tämä perustuu. Yksittäisenä esimerkkinä mainittu Lapeco-valtuustoaloite on ollut kunnanhallituksen käsittelyssä useamman keran ja kunnanhallitus on toukokuussa 2012 päätöksellään jo todennut asian kertaalleen loppuun käsitellyksi.

Valiokunta on raportissaan moittinut valtuustoaloitteiden hidasta valmistelua ja ottanut esimerkiksi Lapeco-aloitteen. Aloite on tehty vuonna 2010 ja sitä ei ole vielä käsitelty loppuun. Asiaa on viimeksi käsitelty valtuustossa

vuonna 2012 ja se on jätetty pöydälle. Valtuusto on edellyttänyt lisäselvitysten laatimista, mutta kunnanjohtaja on tuonut asian kunnanhallituksen päätettäväksi vuonna 2014 esittäen sen hylkäämistä. Lisäselvityksiä ei ole tehty.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2010 on kiinnitetty huomiota aloitteiden hitaaseen etenemiseen. Vuoden 2013 arviointikertomuksessa on huomautettu Lapeco-asian hitaasta etenemisestä, koska se ei ole ollut valtuuston käsittelyssä vielä vuonna 2013.

Mäkelä on kertonut, ettei selvityksiä ollut tehty, koska niihin ei ollut varattu määrärahaa.

Käräjäoikeus toteaa, että Lapeco-asian valtuustokäsittelyn yhteydessä vuonna 2012 on edellytetty lisäselvitysten tekemistä. Tehtävä on kuulunut kunnanjohtajalle, joka lisäselvityksiä ei ole tehnyt/teettänyt. Hän ei myöskään ole vaatinut selvitysten tekemiseen lisämäärärahaa, vaan on tuonut asian hylättäväksi ilman selvityksiä. Raportissa mainittu moite on asiallinen ja todellinen ja on ollut omiaan aiheuttamaan epäluottamusta kunnanjohtajaa kohtaan vaikkakaan esitetty selvitys huomioon ottaen Lapeco-asian valtuustokäsittelyn viipyminen ei sinänsä ole ollut yksin Mäkelän vastuulla.

Kun kyseessä on valtuustoaloite, sen loppuunsaattaminen tai hylkääminen kuuluu valtuustolle eikä kunnanhallitus voi jättää sitä käsittelemättä.

Mäkelän kuuleminen

Syytteen teonkuvauksen mukaan vastaajat eivät ole ilmoittaneet Mäkelälle kaikkia niitä seikkoja, joihin luottamuksen menettäminen perustuu eivätkä varanneet tilaisuutta antaa selvitystä kaikista niistä selvityksistä (liitteet 15-28), jotka ovat saattaneet vaikuttaa asian ratkaisuun.

Edelleen tilapäisen valiokunnan raportin liitteenä 5 on kuulemisasiakirjaksi otsikoitu asiakirja, jonka mukaan valiokunta on kuullut kuutta henkilöä. Kuulemisia ei ole kirjattu eikä dokumentoitu hallintolain 42 §:n edellyttämällä tavalla. Asiakirjasta ei myöskään ilmene, ketä puolueryhmän edustajia asiassa on kuultu. Tilapäisen valiokunnan jäsenet ja varajäsenet eivät ole tältäkin osin varanneet Mäkelälle tilaisuutta tulla kuulluksi kuntalain ja hallintolain tarkoittamalla tavalla.

Asiassa on riidatonta, että Mäkelää on kuultu raportin ensimmäisestä versiosta, jossa on ollut liitteet 1-14. Teksti muutoin on ollut lähes identtinen lopullisen version kanssa, paitsi lopullisen version johdanto on ollut sisällöllisesti laajempi.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on päätöksellään 4.2.2016 kumonnut valtuuston irtisanomispäätöksen. Se on todennut, että irtisanomisasiaa valmisteltaessa kunnanjohtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaisesti. Mäkelää ei ole kuultu kunnanhallituksen vastineesta, vaikka siinä on esitetty lisäperusteita luottamuksen menettämiseksi ja ne ovat saattaneet vaikuttaa ratkaisuun. Mäkelällä ei ole ollut mahdollisuutta lausua valiokunnan kuulemisissa esille tulleista seikoista, koska niitä ei ole kirjattu siten, että kuulemisista olisi selvinnyt kuulemisen sisältö ja kuultavan henkilön nimi. Kuuleminen on näiltä osin ollut puutteellista. Valtuusto ei noilta osin ole huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Muista valitusperusteista hallinto-oikeus ei ole lausunut mitään.

Ratkaisussa korkein hallinto-oikeus (KHO 3.6.2016 t. 2529) on todennut, että kunnanjohtajalle ei ole varattu tilaisuutta tulla kuulluksi kaikista niistä selvityksistä, jotka olisivat saattaneet vaikuttaa asiaan. Valmisteluvirheen osalta KHO on katsonut kunnanjohtajan oikeusturvan edellyttävän muista kuulemisista laadittavien muistioiden yksilöimistä ja kuultavan nimeämistä, mitä valmistelussa ei ollut toteutettu. Päätöksenteon osalta KHO on katsonut, ettei valtuusto ole huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä eikä hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ole ollut syytä.

Käräjäoikeus toteaa jo tässä vaiheessa, ettei Mäkelää ole tarvinnut kuulla hänen omasta vastineestaan (liite 15).

Lainvoimaisesti on todettu, että Mäkelää ei ole kuultu kaikista niistä seikoista, jotka ovat voineet vaikuttaa valtuuston ratkaisuun irtisanomisasiassa. On myös todettu, että valiokunnan kuulemiset olisi tullut yksilöidä henkilöittäin. Kuten jo aikaisemmin on todettu, edellä mainitut seikat tukevat syytettä.

Selvitettäväksi jää, täyttääkö em. menettely tahallisen tai tuottamuksellisen virkarikoksen tunnusmerkistön.

Tahallisuus / tuottamus

Jotta kyse olisi virkarikoksesta, on tilapäisen valiokunnan jäsenten tullut rikkoa säännöksiin ja määräyksiin perustuva virkavelvollisuus tahallaan tai huolimattomuudesta. Kuntalain 25 §:n sanamuodon mukaan kunnanjohtajan irtisanomisen perusteeksi riittää luottamuspuola.

Valiokunta on ilmoituksensa mukaan noudattanut irtisanomisselvityksessä Kuntaliiton prosessikaaviota (muistio). Kaavion on hankkinut Kuntaliitosta valiokunnan sihteeri Virikko, joka on toimittanut sen puheenjohtaja Junnolalle. Kaavio on ollut valiokunnan raportin liitteenä 3. Kyseisen kaavion (muistion) on laatinut Kuntaliiton lakimies Heikki Harjula 26.8.2009. Kaaviossa on käyty läpi asiaan soveltuvaa lainsäädäntöä, sen jälkeen tilapäisen valiokunnan asettamista, kunnanjohtajan kuulemistapa ja -aika sekä sen jälkeistä irtisanomisen päätösehdotusta. Lopuksi on kerätty Korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytäntöä kunnanjohtajan irtisanomistapauksissa.

Muistion kohdassa 4, kuulemistapa ja -aika, todetaan, että valiokunnan muistio liitteineen on valmistelun ja päätöksen pohjana, josta on kunnanjohtajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Kunnanjohtajan kuulemisen jälkeen kunnanhallitukselle varataan tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa.

Valiokunnan jäsenten kertoman mukaan valiokunta on toiminut prosessikaavion mukaisesti siten, että ensin on kuultu kunnanjohtajaa ja sen jälkeen pyydetty kunnanhallituksen lausunto luottamuksen menettämisasiassa (liite 16). Lopulliseen raporttiin on vielä em. lisäksi lisätty liitteet 17-28, jotka ovat sisältäneet tilapäisen valiokunnan vastineen kunnanjohtajan vastineeseen, hissiyhtiön rikosilmoitukset, syyttäjävirston päätöksen esitutkinnan rajoittamisesta ja lopettamisesta, oikeuskäytäntöä, tilapäisen valiokunnan kommentin kunnanhallituksen lausunnosta sekä tilapäisen valiokunnan päätösesityksen.

Riidatonta on, että kuultaessa kunnanjohtajaa ei kyseinen kunnanhallituksen lausunto ole ollut pyynnön mukana, koska se on pyydetty kunnanjohtajan kuulemisen jälkeen. Myös liitteet 17-28 ovat puuttuneet raporttiversiosta, jonka perusteella Mäkelää on kuultu. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on

kumonnut irtisanomispäätöksen kyseiseen seikkaan vedoten. Kyseessä on ollut muotovirhe kuulemisessa, joka on jo käsitelty hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Rikosoikeudellisen arvion tekeminen kuulemisen puutteista on käräjäoikeuden tehtävä.

Tältä osin käräjäoikeus toteaa, että tilapäinen valiokunta on kuullut kunnanjohtajaa niistä luottamuspuolan perusteista, jotka se itse on raporttiin kirjannut. Kuulemisvirhe liittyy raportin liitteisiin, joissa on saatettu tuoda esiin epäluottamuksen perusteita, jotka eivät ole olleet kirjattuna raporttiin. Kaikki kuullut vastaajat ovat katsoneet, että raporttiin on koottu pääasialliset perusteet epäluottamukselle. Raportin liitteet eivät siten ole olleet ratkaisevassa asemassa kunnanjohtajan luottamuksen arvioinnissa. Liitteistä ainoastaan kunnanhallituksen lausunto on saattanut olla sellainen, jolla on voinut olla tosiasiallista merkitystä asiaa ratkaistaessa.

Teonkuvauksen mukaan kunnanjohtajalle olisi tullut ilmoittaa kaikki ne seikat, joihin luottamuksen menetys perustuu. Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että kuntalain 25 § ei edellytä luottamuspuolaan johtaneiden yksittäisten tekojen tai laiminlyöntien esille tuomista ja yksilöintiä. Käytännössä luottamuspuolan syntyminen on voinut olla pitkä prosessi, jossa yksittäiset teot ja laiminlyönnit eivät ole enää helposti yksilöitävissä (Harjula-Prättälä, Kuntalaki tausta ja tulkinnat s. 283). Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksensä 22.10.2018 perusteluissa todennut, että kunnanjohtajan irtisanominen ei välttämättä edellytä luottamuspuolaan johtaneiden yksittäisten laiminlyöntien ja tekojen yksilöintiä. Todistajana kuultu OTL Eilavaara on kertonut, että luottamuspuolaan johtaneet syyt eivät olleet välttämättä yksilöitävissä. Käräjäoikeus yhtyy edellä esitettyihin näkemyksiin ja toteaa, että tilapäinen valiokunta on riittävästi yksilöinyt epäluottamuksen perusteet.

Edellä todetusta prosessikaaviosta ilmenee, että kunnanjohtajan kuulemisen jälkeen pyydetään kunnanhallituksen kannanotto. Kaavion mukaan kunnanhallituksen lausunnon jälkeen ei ole tarvinnut enää pyytää kunnanjohtajan lausuntoa. Valiokunnan jäsenet ovat prosessikaavion perusteella voineet perustellusti ymmärtää asian siten, että kunnanhallituksen lausunnon jälkeen ei ole ollut enää tarvetta kuulla kunnanjohtajaa. Kyseessä on ollut perusteltu vaihtoehtoinen toimintamalli, jonka mukaisesta toiminnasta ei voi seurata rikosoikeudellista vastuuta. Prosessikaaviota on myöhemmin korjattu, mutta todistaja Sulonen ei ole osannut kertoa, miksi. Mikäli kaaviossa on kuulemisjärjestyksen osalta ollut virhe, ei se voi olla vastaajien vastuulla.

Valiokunta on raportissaan ilmoittanut kuulleensa kunnanhallituksen puheenjohtajistoa/Timo Kurula, Aki Maunula, Tarmo Salonen, kunnan valtuuston puheenjohtajaa/Inkeri Yritys, tarkastuslautakunnan puheenjohtajaa/Jukka Salmi, Kittilän yrittäjien puheenjohtaja/Markku Mäkitalo sekä kuulleensa puolueryhmien kannanottoja. Kuulemisista on laadittu yhteinen kuulemisasiakirja, paitsi Inkeri Yrityksen kuulemisesta, josta on hänen vaatimuksestaan erillinen asiakirja. Yhteinen kuulemisasiakirja on laadittu asian laadun vuoksi, koska kyseessä on ollut asia, jota on käsitelty runsaasti tiedotusvälineissä.

Hallintolain 42 §:ssä todetaan kuulemisesta ja niiden kirjaamisesta siten, että tiedot suullisesti esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun, on kirjattava tai muulla tavoin rekisteröitävä. Tarkempia säännöksiä kuulemisista ja niiden kirjaamisista ei ole säädetty.

Em. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut ovat ensimmäiset, joissa on asiaan otettu nimenomaisesti kantaa. Kuten edellä on todettu, valiokunnan kuulemat tahot ja henkilöt on kirjattu ja heidän kertomansa asiat on koottu yhteiseen kuulemisasiakirjaan. Suullisten kuulemisten kirjaaminen on kuulunut hyvään hallintoon. Tarkempien säännösten puuttuessa mahdollisia kirjaamisvirheitä ei voida katsoa rikosoikeudellisesti relevanteiksi. Hyvä hallinto ei ole niin tarkkarajainen säännös, että siitä voitaisiin johtaa rikosoikeudellista vastuuta.

Kirjallisista todisteista ja tilapäisen valiokunnan jäsenten kertomuksista ilmenee, että tilapäinen valiokunta on pyrkinyt tekemään työnsä niin hyvin kuin on ollut mahdollista. Se on kutsunut sihteerikseen Saanareetta Virikon, joka on tehnyt lopputyön kunnanjohtajan irtisanomisesta luottamuspuolan vuoksi. Tilapäisen valiokunnan jäsenyys on ollut vastaajille ainutkertainen tehtävä. Valiokunta on pitänyt 19 kokousta ja kuullut niissä raportissa nimeämiään henkilöitä ja tahoja. Tarkempien säännösten puuttuessa se on laatinut kuulemisasiakirjan oikeaksi harkitsemallaan tavalla. Vielä voidaan todeta, että Kittilän kunnan tarkastuslautakunta tai valtiovarainministeriön selvitystyöryhmä ei ole kirjannut kuulemisia edes valiokunnan laatimalla tarkkuudella, vaikka molempien toteuttamiin kuulemisiin on sovellettu hallintolain 42 §:ää.

Valiokunta on noudattanut silloin voimassa ollutta Kuntaliiton prosessikaaviota ja kuullut kunnanhallitusta kunnanjohtajan kuulemisen jälkeen. Käräjäoikeus ei pidä uskottavana sitä, että tilapäinen valiokunta olisi tahallaan jättänyt kuulematta Mäkelää, koska kuulemisvirheet ovat virheitä, joihin hallinto-oikeus on erityisesti puuttunut. Valiokunnan työskentelyssä ei ole havaittavissa myöskään huolimattomuutta.

Syytteen teonkuvauksen mukaan kunnanjohtaja Mäkelää ei oltu huomautettu yhteistyöhaluttomuudesta ja kunnanhallituksen aseman aliarvioimisesta.

Käräjäoikeus viittaa edellä todettuun Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 22.10.2018 antamaan ratkaisuun, jossa on todettu, ettei luottamuspuolaan johtaneista seikoista ole tarvinnut kunnanjohtajaa aiemmin huomauttaa.

Käräjäoikeus katsoo jääneen näyttämättä, että tilapäisen valiokunnan jäsenet olisivat tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoneet virkatoiminnassa noudatettavia säännöksiä tai määräyksiä syytteessä kuvatulla tavalla.

Syytteessä kohdan A osalta mainitusta Virikon menettelystä käräjäoikeus lausuu jäljempänä.

Syytteen kohta B (kunnanvaltuusto)

Syytteen teonkuvauksen mukaan erikseen nimetyt kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet ovat osallistuneet lainvastaista Mäkelän irtisanomispäätöstä koskevaan päätöksentekoon, sen valmisteluun ja käyttäneet siinä julkista valtaa päättämällä, että kunnanjohtajan erottamisprosessia ei keskeytetä eikä lopeteta ja tilapäinen valiokunta saa jatkaa toimintaansa huolimatta siitä, että vastaesityksen perusteena on ollut, että raportti on osoittautunut puutteelliseksi ja virheelliseksi ja raportista käy ilmi, että Kittilän kunnan henkilökuntaa eikä myöskään kunnan johtoryhmää ole kuultu.

Kunnanvaltuuston kokous 29.9.2014

Kirjallisesta todistelusta ilmenee, että kunnanvaltuusto on kokouksessaan 29.9.2014 § 39 päättänyt, ettei kunnanjohtajan erottamisprosessia keskeytetä eikä lopeteta ja että tilapäinen valiokunta saa jatkaa toimintaansa.

Em. kokouksessa valtuusto on käsitellyt valtuuston puheenjohtaja Inkeri Yrityksen aloitetta kunnanjohtajan erottamisprosessin keskeyttämisestä ja lopettamisesta. Aloite on tehty 13.6.2014 ja sen perusteena on ollut, että julkisuudessa olleiden tietojen mukaan Kittilän kunnanhallituksen jäsenten toimet ovat tutkittavana apulaisvaltakunnansyyttäjän pöydällä.

Samana päivänä (13.6.2014) on Suomen Kuvalehdessä ollut artikkeli, jossa apulaisvaltakunnansyyttäjä Jorma Kalske on todennut, että tehdyn kantelun perusteella Jouni Palosaaren syyteharkinta-asia on otettu uudelleen tutkintaan. Samalla on otettu tarkasteluun kunnan viranomaisten toiminta siitä, onko kuntalakia rikottu, kun Palosaarta koskeva tutkintapyyntö on vedetty pois.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Yrityksen aloitetta on käsitelty neljässä kunnanhallituksen kokouksessa ajalla 16.6.-25.8.2014.

Valtuuston puheenjohtaja Yritys on 15.8.2014 viestittänyt kunnanhallitukselle, että apulaisvaltakunnansyyttäjä Kalske on määrännyt jatkettavaksi esitutkintaa hissiyhtiön osalta ja vaatinut, että hänen em. aloitteensa on tuotava kunnanhallituksen käsittelyyn ja valtuuston käsittelyyn. Kokouksessa 25.8.2014 on päätetty, että kyseinen aloite esitetään käsiteltäväksi valtuustossa.

Yrityksen esityksessä käsittelyn lopettamiseksi on perusteluiksi ilmoitettu, että raportti on osoittautunut puutteelliseksi ja virheelliseksi. Valiokunta ei ole kuullut kunnan henkilökuntaa eikä myöskään kunnan johtoryhmää. Raportissa on myös vakava virhe sivulla 11, josta poliisi on Yritystä informoinut. Kyseistä vakavaa virhettä Yritys ei ole yksilöinyt. Valtuusto on hylännyt Yrityksen esityksen.

Edellä esitetystä ilmenee, että Yrityksen aloite kunnanjohtajan erottamisprosessin lopettamisesta on ajan myötä muuttanut muotoaan. 13.6.2014 perusteena on ollut apulaisvaltakunnansyyttäjän toimenpiteet, kokouksessa 29.9.2014 raportissa olleet vakavat virheet ja puutteet sekä henkilökunnan ja johtoryhmän kuulemattomuus. Kokoukseen 17.11.2014 peruste on vielä muuttunut, josta jäljempänä.

Aloite erottamisprosessin lopettamisesta on tehty noin kuukausi sen jälkeen kun tilapäinen valiokunta on aloittanut toimintansa. Yritys on 15.9.2014 pidättänyt kunnanhallituksen jäsenet käsittelemästä kunnanjohtajan irtisanomista ja pidättämisen perusteena on ollut em. Kalskeen Suomen Kuvalehdessä ilmoittamat syyt. Huomattava kuitenkin on, että Kalskeen ilmoitus koskee ainoastaan Jouni Palosaaren esitutkintaa ja siihen liittyvää kunnanhallituksen tutkintapyynnön peruuttamista, ei millään tavalla kunnanjohtajan irtisanomista. Tavoitteena on siis ollut erottamisprosessin lopettaminen ja valiokunnan työn päättäminen erilaisilla perusteilla. Tästä vastaajat ovat kertoneet, että Yritys on ajanut omaa agenda pyrkimyksenä hidastaa ja estää kunnanjohtajan epäluottamuksen selvittäminen eikä hänen esityksensä sen vuoksi ole olleet vastaajien mukaan uskottavia.

Käräjäoikeus toteaa, että Yrityksen aloitteen 13.6.2014 alkuperäisen perusteen ei voida katsoa olleen kunnanvaltuuston jäsenten tiedossa. Suomen Kuvalehti ei ole sellainen virallinen julkaisu, jonka kirjoitukset olisivat yleisesti tiedossa.

Lisäksi apulaisvaltakunnansyyttäjän kannanotto on koskenut ainoastaan Jouni Palosaaren asian syyteharkintaa ja siihen liittyvää tutkintapyynnön peruuttamista. Näiltä osin tulisi myös kunnanhallituksen toiminta tutkittavaksi, mutta asia ei miltään osin ole käsitelty Mäkelän irtisanomisprosessia.

Henkilötodistelusta on käynyt ilmi, että tutkinnan kohteena oleva henkilö saa tiedon tutkinnankohteena olemisestaan siinä vaiheessa, kun poliisi kutsuu hänet kuulusteluun. Ennen tuota hetkeä ei luottamushenkilön voida katsoa olevan esteellinen päättämään tutkinnan kohteena olevista asioista.

Tilapäinen valiokunta on perustettu huomattavan suuren valtuustokannatuksen perusteella. Mikäli syyskuun lopussa raportissa on ollut virheitä ja puutteita, ne olisi voitu vielä korjata. Puutteina on ilmoitettu henkilöstön ja johtoryhmän kuulemattomuus ja yksilöimätön vakava virhe. Henkilöstön kuulemisesta on jo todettu aiemmin, että sen selvittäminen ei ole välttämätöntä kunnanjohtajan ja luottamushenkilöiden välisen luottamuksen arvioinnissa. Saman voidaan katsoa koskevan kunnan johtoryhmää.

On huomattava, että tilapäinen valiokunta on valmistelevalle elin, joka tekee esityksensä suoraan valtuustolle. Mikäli valmistelussa olisi tuossa vaiheessa ollut virheitä tai puutteita, oikeampi menettely olisi ollut se, että valtuusto päättää esittää valiokunnalle korjattavaksi kyseiset virheet/puutteet. Vastaesityksenä tilapäisen valiokunnan työskentelyn lopettaminen ei ole kovin rationaalinen.

Edellä mainituilla perusteilla käräjäoikeus katsoo, ettei valtuuston menettely kokouksen 29.9.2014 § 39 kohdalla ole ollut lainvastainen.

Kunnanvaltuuston kokous 17.11.2014

Valtuuston kokouksessa 17.11.2014 § 59 kohdalla on käsitelty kunnanjohtaja Mäkelän irtisanomista. Valtuutetuilla on ollut käytössään tilapäisen valiokunnan lopullinen raportti liitteineen (28 liitettä). Kunnanhallitus on esittänyt korjattavaksi kiistanalaista asiaa raportin sivulla 11 kappaleessa 3, esitutkintaa on päätetty rajata. Raportin sivulla 10 viimeistä kappaletta olisi kunnanhallituksen mielestä voinut tarkentaa siten, että 18.12.2013 hissiyhtiö on hallituksen päätöksellä vaatinut rangaistusta. Valiokunta ei ole katsonut tarpeelliseksi korjata em. kohtia. On huomattava, että valtuutetuilla on ollut tieto em. mielipiteenvaihdosta ja siten perusteet päättää asia oikeaksi katsomallaan tavalla.

Käräjäoikeus toteaa, että em. kohdat raportissa eivät ole käsitelleet kunnanjohtajan ja luottamusmiesten välistä epäluottamusta, eikä ne siten ole voineet vaikuttaa päätettäessä kunnanjohtajan epäluottamuksesta.

Kuten aiemmin tilapäisen valiokunnan toiminnan perusteluissa on todettu, ei raportin väitteet luottamuspuolan perusteista ole olleet asiattomia tai totuuden vastaisia. Valtuutetut ovat voineet luottaa tilapäisen valiokunnan valmisteluun siinäkin tapauksessa, että raportissa olisi ollut edellä ilmoitettuja virheitä tai puutteita.

Kunnanjohtaja on aiemmin kuntatiedotteessa todennut, että raportti on niin virheellinen ja puutteellinen, että kunnanvaltuuston puheenjohtaja Yritys on ilmoittanut, ettei sitä oteta käsiteltäväksi. Kun raportti ja esitys ovat kuitenkin olleet käsiteltävänä, ovat valtuutetut voineet siitäkin perustellusti ymmärtää, että kyseiset virheet ja puutteet ovat korjautuneet. Lisäksi valtuuston puheenjohtaja on ottanut asian asialistalle, joten asia on ollut valmis päätettäväksi. Puheenjohtaja Yritys ei ole esittänyt raportin palauttamista

valmisteluun, joten valtuutetut eivät siitäkään ole voineet ymmärtää, että raporttia rasittaisi väitetyt virheet ja puutteet.

Valtuuston puheenjohtaja Yrityksen päätösesitys on ollut, että ensinnäkin epäluottamusta ei tulisi ottaa käsiteltäväksi rikostutkinnan ollessa kesken. Kuten edellä on todettu, rikostutkinta on koskenut Jouni Palosaaren asiaa. Yritys on maininnut, että myös kuntapäättäjien toimia kunnanjohtajan erottamiseksi tutkittaisiin. Silloinen Lapin poliisilaitoksen rikoskomisario Pekka O. Mäkelä on todistajana kertonut, että hän oli lukenut tilapäisen valiokunnan raportin, koska asia ei ollut ollut poliisilla tutkinnassa, eikä hänellä ollut ollut tietoa, olisiko se edes tulossa tutkintaan. Tämä tekee Yrityksen kuntapäättäjiä koskevasta ilmoituksesta rikostutkintaan liittyen erikoisen.

Toisen (Mäkelää ei oltu kuultu asianmukaisesti) ja kolmannen (epäluottamuksen tulee perustua asiallisiin ja riittäviin syihin) perusteen osalta viitataan edellä tilapäisen valiokunnan osalta esitettyihin perusteluihin.

Kirjallisesta todistelusta on käynyt ilmi, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Timo Kurula on valmistellut asiaa ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Kyseinen asiantuntemus on tullut esille valtuutettu Kuuselan tekemästä päätösesityksestä, jonka OTL Eilavaara on kertomansa mukaan ainakin tarkistanut. Päätöksenteossa on siis pyritty oikeaan ja riittävästi valmisteltuun lopputulokseen. Edellä esitetyn perusteella asiassa ei ole merkitystä sillä, että päätös on tehty Kuuselan esityksen pohjalta.

Edellä mainitulla perusteella käräjäoikeus katsoo, ettei valtuuston menettely kokouksen 17.11.2014 § 59 kohdalla ole ollut lainvastainen. Näyttämättä on jäänyt, että kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet olisivat tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoneet virkatoiminnassa noudatettavia säännöksiä tai määräyksiä syytteessä kuvatulla tavalla.

Syytteen kohta C (kunnanhallitus)

Syytteen teonkuvauksen mukaan erikseen nimetyt kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat 24.11.2014-16.3.2015 kokouksissaan vastoin kuntalain 56 § 1 momentin säännöstä osallistuneet päätöksentekoon ja käyttäneet siinä julkista valtaa panemalla täytäntöön virheellisessä järjestyksessä syntyneen ja muutenkin lainvastaisen Mäkelän irtisanomista koskevan kunnanvaltuuston 17.11.2014 § 59 tekemän päätöksen ja laiminlyömällä saattaa asian viipymättä valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus on 24.11.2014 § 481, 19.1.2015 § 28, 9.2.2015 § 34-35 ja 16.3.2015 § 77-78 päättänyt jättää käsittelemättä vt. kunnanjohtaja Mäkisen esityksen, jonka mukaan päätös kunnanjohtaja Mäkelän irtisanomisesta jätetään täytäntöön panematta, koska päätös on lainvastainen.

Edelleen kunnanhallitus on 8.12.2014 § 492 hylännyt vt. kunnanjohtaja Mäkisen esityksen siitä, että hänet valtuutettaisiin hoitamaan kunnanjohtaja Mäkelän erottamisprosessiin liittyvät asiat laillisella tavalla. Sen sijaan kunnanhallitus on päättänyt valmistelematta ja perustelematta, että vt. kunnanjohtaja Esa Mäkinen on esteellinen erottamisprosessiin liittyvien asioiden käsittelyyn.

Valtuusto on päätöksellään 17.11.2014 pannut kunnanjohtajan irtisanomispäätöksen täytäntöön heti. Kunnanhallituksen tehtäväksi on jäänyt päätöksen laillisuusvalvonta. Teonkuvauksen väite kunnanhallituksen osallistumisesta täytäntöönpanoon on siten virheellinen.

Todistelusta ilmenee, että kunnanhallitus on 24.11.2014 § 481, 19.1.2015 § 28, 9.2.2015 § 34-35 ja 16.3.2015 § 77-78 käsitellyt Mäkelän irtisanomisasiaa ja jättänyt vt. kunnanjohtaja Mäkisen esitykset käsittelemättä. Lisäksi kunnanhallitus on 8.12.2014 § 492 hylännyt vt. kunnanjohtaja Mäkisen esityksen siitä, että hänet valtuutettaisiin hoitamaan erottamisprosessiin liittyvät asiat laillisella tavalla. Kunnanhallitus on todennut Mäkisen esteelliseksi käsittelemään erottamisprosessiin liittyviä asioita. Tapahtumat ovat syytteen teonkuvauksen mukaiset.

Kuntalain 56 §:n mukaan jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi. Jos valtuusto pysyy päätöksessään, kunnanhallituksen on saatettava hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, onko täytäntöönpanolle laillisia esteitä. Hallinto-oikeus ei saa ratkaista asiaa ennen kuin valitusaika päätöksestä on kulunut.

Käräjäoikeus toteaa, että edellä todetun mukaisesti kunnanvaltuuston 17.11.2014 § 59 tekemä päätös ei ole ollut rikosoikeudellisesti katsottuna lainvastainen. Tästä seuraa, ettei myöskään kunnanhallituksen laillisuusvalvonnassa tekemät ratkaisut ole lainvastaisia, koska päätökset on tehty senhetkisen tiedon perusteella.

Vt. kunnanjohtaja Mäkisen esteellisyys

Aiemmin em. irtisanomispäätöksen 17.11.2014 yhteydessä vt. kunnanjohtaja Mäkinen on kunnanvaltuuston kokouksessa jäävänyt itsensä hallintosäännön 45 §:n 4 momentin perusteella. Säännöksen mukaan hallintojohtaja toimii kunnanjohtajan sijaisena kunnanjohtajan ollessa esteellinen tai estynyt. Kyseinen jääviys on sanamuodon mukaan voimassa siihen saakka, kun kunnanjohtajan esteellisyys tai este päättyy.

Käytännössä vt. kunnanjohtajan este tai esteellisyys tässä asiassa on päätynyt silloin, kun korkeimman hallinto-oikeuden päätös irtisanomispäätöksen kumoamisesta on saanut lainvoiman. Tuohon ajankohtaan saakka kunnanhallituksen jäsenet ovat perustellusti ja johdonmukaisesti voineet katsoa Mäkisen olevan esteellinen aikaisemman jääväyksensä perusteella esittelemään kunnanjohtajan irtisanomista koskevaa asiaa.

Mäkinen on kertonut, että hän oli tuolloin virheellisesti katsonut olevansa jäävi ja myöhemmin korjannut asian.

Vastaajat ovat kertoneet, että he olivat luottaneet siihen, että kun kerran oli jäävänyt itsensä määrättyssä asiassa, oli jäävi asian käsittelyn loppuun saakka. Käräjäoikeus katsoo, että Mäkisen mahdollinen virhe jäävämisessään ei voi koitua vastaajien vahingoksi.

Kunnanhallitus on 8.12.2014 § 492 kohdalla vedonnut hallintolain 28 §:n 1 momentin 3 kohtaan, jonka mukaan virkamies voi olla jäävi, jos asian ratkaiseminen aiheuttaisi hänelle erityistä vahinkoa. Mikäli kunnanjohtajan irtisanomispäätös olisi kumoutunut, hän olisi palannut virkaansa ja Mäkisen sijaisuus olisi päätynyt ja palkka huomattavasti alentunut. Lisäksi kunnanhallitus on viitannut säännöksen 7 momenttiin, jonka mukaan asianosainen on jäävi, mikäli hänen puolueettomuutensa muusta erityisestä syystä vaarantuu. Mäkisen on siten voitu katsoa olleen esteellinen myös em. säännösten perusteella.

Mäkisen esteellisyttä on käsitelty vielä 11.3.2015 Kuntaliiton lakimiehen Arto Sulosen Mäkiselle toimittamassa kannanotossa. Sulonen on päätenyt siihen, ettei Mäkinen olisi jäävi, mutta voisi edelleen varovaisuussyistä katsoa itsensä jääviksi kunnanjohtajan irtisanomisasiassa. Tämä perustuu siihen, että irtisanomispäätöksestä tehdyn valituksen vireillä ollessa hänen asemansa on edelleen sama kuin 17.11.2014 päätöstilanteessa. Tähän on myös kunnanhallitus toiminnassaan perustellusti vedonnut.

Hallintolain 29 §:n mukaan monijäsenisen toimehimen jäsenen ja esittelijän esteellisyydestä päättää kuitenkin toimehimen. Edelleen Kittilän kunnan hallintosäännön 38 §:n mukaan toimehimen ratkaisee jäsenen tai muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyydestä. Kunnanhallitus on siis ollut toimivaltainen päättämään esittelijänsä esteellisyydestä.

Käräjäoikeus toteaa, että Mäkisen pyytäessä Kuntaliiton lausumaa esteellisyysasiassa hän ei ole pyynnössään ilmoittanut, että kunnanhallitus on jo lainvoimaisesti todennut hänet esteelliseksi.

Kokouksissa 8.12.2014 § 492, 19.1.2015 § 1 ja 28, 9.2.2015 § 32, 34 ja 35 sekä 16.3.2015 § 70-72, 74 ja 77-78 on ollut kyse edelleen Mäkisen jäävyydestä. Hänen esittelemäänsä asiaa ei ole käsitelty, koska Mäkinen on aiemman jäävyyksensä vuoksi katsottu edelleen jääviksi. Kun kunnanhallitus on jo kokouksessaan 8.12.2014 katsonut Mäkisen jääviksi, ei jääviyysasiaa olisi ollut tarve enää käsitellä. Päätökseen ei saa hallintolain mukaan hakea oikaisua eikä muutosta valittamalla.

Asian edellä mainitut useat käsittelyt kunnanhallituksen kokouksissa ovat johtuneet siitä, ettei vt. kunnanjohtaja Mäkinen ole hyväksynyt omaa kannanottoaan jäävyydestään eikä kunnanhallituksen lainvoimaista päätöstä hänen jäävyydestään.

Laillisuusvalvonta

Käräjäoikeus toteaa, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Timo Kurula on tiedustellut laillisuusasiaa Kuntaliitosta 4.12.2014 lähettämällä sähköpostilla. Hän on tiedustellut, onko tilapäisen valiokunnan laatima kommenttiasiakirja ja kunnanhallituksen lausunto niin olennaisia, että kunnanjohtajaa olisi tullut kuulla uudelleen. Vastauksessa 5.12.2014 Heikki Harjula on todennut, että kun tilapäisen valiokunnan kommenttiasiakirja on laadittu, on voitu perustellusti lähteä siitä, että kunnanjohtajalle olisi tullut varata tilaisuus lausua siitä mielipiteensä. Vastauksessa on lisäksi todettu vaihtoehtona, että erillisen kommenttiasiakirjan laatiminen ei olisi ollut tarpeen, valiokunta olisi voinut arvioida kunnanjohtajan vastinetta esittelytekstissään ja kyse olisi siten ollut valmistelusta. Vielä lausunnossa on todettu, että asioiden voidaan antaa edetä omalla painollaan viitaten siihen, että irtisanomiskorjaamisesta on valitettu hallinto-oikeuteen.

Timo Kurula on tiedottanut Harjulan vastauksesta kunnanhallituksen kokouksessa 8.12.2014. Kunnanhallitus on siis pyrkinyt selvittämään laillisuusvalvontaan liittyen velvollisuuksiaan ja päätenyt toteuttamaan lausunnossa esitettyä vaihtoehtoa. Irtisanomisasiaa ei ole ollut tarpeen käsitellä hallituksessa, koska asia on jo edennyt valituksen kautta hallinto-oikeuteen.

Kunnanhallituksen kokoukseen on 24.11.2014 § 481 tuotu käsiteltäväksi kysymys kunnanjohtajan irtisanomisen laillisuudesta. Vt. kunnanjohtaja

Mäkinen on esittänyt, että irtisanomispäätös jätetään täytäntöön panematta lainvastaisena. Perusteena on ollut se, ettei Mäkelää ole kuultu asianmukaisesti epäluottamuksen perusteista. Kunnanhallitus on jättänyt asian käsittelemättä.

Kittilän kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallituksen kokouksen asialistasta päättää kunnanhallituksen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja. Kittilän kunnan kunnanhallituksessa esittelevät virkamiehet ovat pyrkineet ohittamaan kyseisen säännöksen tuomalla kokoukseen asioita ns. lisälistalta. Kyseisiä asioita on kunnanhallitus käsitellyt, mikäli ne ovat olleet kiireellisiä. Muutoin niitä ei ole käsitelty. Edellä mainittu asia on tuotu lisälistalla ja kunnanhallitus on päättänyt jättää, usean muun asian lisäksi tämänkin asian käsittelemättä. Lisäksi edellä todetun mukaisesti Mäkisen on voitu katsoa olleen jäävi esittelemään asiaa.

Edellä mainitulla perusteella käräjäoikeus katsoo jääneen näyttämättä, että vastaajat olisivat menetelleet syytteessä väitetyllä tavalla kuntalain 56 §:n 1 momentin vastaisesti.

Asian näin päättyessä ei olisi tarpeen lausua törkeän virka-aseman väärinkäyttämisen kvalifiointiperusteista. Käräjäoikeus kuitenkin toteaa niistä seuraavaa.

Haitan tai vahingon tahallinen aiheuttaminen

Syytteen teonkuvauksen mukaan vastaajat ovat pyrkineet toiminnallaan aiheuttamaan Mäkelälle erityisen tuntuva haittaa tai vahinkoa, koska hän on tullut irtisanotuksi virastaan.

Tilapäinen valiokunta on valittu tehtävänsä lain edellyttämällä tavalla. Kuten edellä esitetyistä perusteluista on ilmennyt, tilapäinen valiokunta on pyrkinyt erityisen huolellisesti hoitamaan tehtävänsä. Se on ottanut ulkopuolisen sihteerin, joka on tehnyt lopputyön kyseisestä aiheesta. Valiokunta on kokoontunut 19 kertaa ja kuullut useita tahoja. Kuulemiset on kirjattu lain edellyttämällä tavalla, eikä kuulemisten kirjaamisesta ole ollut tarkempia säännöksiä. Valiokunta on noudattanut kuntaliiton prosessikaaviota osapuolten kuulemisessa. Todistelusta ei ole käynyt esille, että tilapäisen valiokunnan nimenomainen tarkoitus olisi ollut vahingon tai haitan aiheuttaminen Mäkelälle.

Valtuutetut ovat voineet luottaa siihen, että tilapäinen valiokunta on hoitanut tehtävänsä lain mukaisesti. Jo ennen 17.11.2014 pidettyä valtuuston kokousta kuntatiedotteessa on ilmoitettu, että valiokunnan raporttia rasittaa siinä määrin vakavat virheet, että sitä ei voida ottaa käsittelyyn. Kun esitys kuitenkin on ollut käsiteltävänä, ovat valtuutetut voineet perustellusti luottaa siihen, että kyseiset virheet on korjattu. Väitetyt virheet on myös tuotu esiin kokouksessa, jolloin ne ovat tulleet kaikkien valtuutettujen tietoon. Väitettyjen virheiden perusteella raporttia ei ole esitetty palautettavaksi valiokunnalle korjattavaksi. Päättäessään irtisanomisesta valtuutetut eivät ole pyrkineet tuottamaan Mäkelälle erityisen tuntuva haittaa tai vahinkoa. Päätöksen luonnollinen lopputulos on ollut virasta irtisanominen.

Kunnanhallitus on päätenyt laillisuusvalvonnassa kuntaliiton suositukseen siitä, että annetaan asian edetä omalla painollaan eli odotetaan hallinto-oikeuden päätöstä. Kunnanhallitus ei tällä toiminnallaan ole pyrkinyt tuottamaan Mäkelälle erityisen tuntuva haittaa tai vahinkoa.

Toiminnan suunnitelmallisuus

Teonkuvauksessa on väitetty, että teko on ollut erityisen suunnitelmallinen, koska sitä on jatkettu useista huomautuksista huolimatta.

Edellä esitetyistä perusteluista on ilmennyt, ettei mikään virallinen taho ole huomauttanut lainvastaisuuksista. Valtuuston puheenjohtaja Yritys on esittänyt irtisanomismenettelyn lopettamista useilla eri perusteilla. Enemmistön Kittilän kunnan valtuutetuista mukaan Yrityksen uskottavuus oli heikentynyt kunnanhallituksen hyllyttämisen yhteydessä 15.9.2014. Rikoskomisario Pekka O. Mäkelä on antanut Suomen Kuvalehdelle lausunnon mahdollisesta rikollisesta menettelystä. Tämäkään ei ole voinut olla teonkuvauksessa tarkoitettu huomautus, koska Pekka O. Mäkelä ei ole toimittanut kannanottoaan perusteluineen suoraan luottamushenkilöille.

Häikäilemätön kosto virkatoimen johdosta

Teonkuvauksessa viitataan yhteen virkatoimeen. Käräjäoikeus on tulkinut sen tarkoittavan tutkintapyyntöä Jouni Palosaaresta.

Mäkelä on kertonut, että kaikki oli muuttunut, kun hän oli tehnyt tutkintapyyntöä Jouni Palosaaresta. Tapahtumat olivat edenneet asian R 17/985 mukaisesti päätyen hänen irtisanomiseen.

Vastaajat ovat kertoneet olleensa tyrmistyneitä siitä tavasta, jolla tutkintapyyntö oli tehty eli informoimatta kunnanhallitusta ja toisen hissiyhtiön osakkaan kanssa. Kuitenkin hissiyhtiön hallitus oli edellisessä kuussa siirtänyt Palosaaren projektipäälliköksi hissihankkeeseen ja päättänyt pitää asian selvittämisessä matalaa profiilia.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 9.1.2014 § 1 päättänyt hankkia Kuntaliitolta lausunnon mm. kunnanjohtajan oikeudesta tehdä tutkintapyyntö kunnan puolesta. Kuntaliitto on todennut (ptk 24.2.2014 § 68) kunnanjohtajalla tällaisen oikeuden olevan. Tutkintapyyntöön tekemiseen on Mäkelällä ollut toimivalta, mutta kunnan dualistinen hallintomalli huomioiden asia olisi tullut hoitaa kunnanhallituksen myötävaikutuksella. Kyseessä olevasta puhevallan ja päätösvalan erosta on vielä erikseen kysytty Kuntaliitosta. Tämä kysymys ei ole ollut selvä vielä käräjäoikeudessakaan. Kunnanhallituksen toiminta ei ole näyttäytynyt suunnitelmallisena koston, vaan asian perusteellisena selvittämisenä.

Kaikesta esitetystä todistelusta ilmenee, että Mäkelän toiminta tutkintapyyntöä tehdessään on ollut omiaan aiheuttamaan epäluottamusta. Epäluottamus Mäkelän toimintaan on kasvanut ajan myötä ja menettely tutkintapyyntöön tekemisessä on aiheuttanut luottamuksen totaalisen menettämisen.

Käräjäoikeus vielä toteaa, että edellä käsitellyn hallintovaliokunnan mietinnön mukaan luottamuspuolan perusteena tulee olla aina riittävät ja asialliset perusteet irtisanomiselle. Kuntalain 25 §:ää onkin tulkittava sanotun ILO sopimuksen 4 artikla huomioon ottaen.

Kyseisen artiklan mukaan palvelussuhdetta ei saa päättää, ellei siihen ole pätevää perustetta, joka liittyy työntekijän taitoon tai käytökseen tai joka perustuu yrityksen, laitoksen tai toimipaikan toimintaedellytyksiin. Teonkuvauksessa on viitattu irtisanomisperusteena työntekijän taitoon ja käytökseen, mutta ei toimipaikan toimintaedellytyksiin. Vastaajat ovat vedonneet myös tähän perusteeseen.

Käräjäoikeus toteaa, että epäluottamus on ollut sekä kunnanhallituksen jäsenten että Mäkelän mielestä molemminpuolista. Mäkelä on kirjannut kaikki keskustelut muistiin, vastannut kunnanhallituksen jäsenten kysymyksiin kirjallisesti ja keskustellut luottamushenkilöiden kanssa todistajan läsnä ollessa. Edelleen hän on tehnyt tutkintapyynnön Jouni Palosaaresta valmistelemalla sitä muiden tahojen kanssa tietoisena, ettei kunnanhallitus olisi tutkintapyyntöä tehnyt. Hän ei ole informoinut kunnanhallitusta ennen tutkintapyynnön tekemistä.

Kun kunnanhallitus on ollut eri mieltä Mäkelän kanssa, hän on tuonut samoja asioita käsiteltäväksi kunnanhallitukseen niitä mitenkään muuttamatta. Samaa menettelyä on jatkanut vt. kunnanjohtaja Mäkinen. Kun luottamus on mennyt Mäkelän omankin kertomuksen mukaan, on se vakavasti vaikuttanut Kittilän kunnan hallinnon toimintaedellytyksiin. Kun kunnan luottamushenkilöitä ei ole voinut vaihtaa kesken vaalikauden, on ainoana vaihtoehtona ollut kunnanjohtajan irtisanominen. Kyse ei ole ollut kustosta Mäkelän tekemän virkatoimen johdosta.

Käräjäoikeus vielä toteaa, että syyttäjän väite tilapäisen valiokunnan perustamisasiakirjan väärentämisestä jää väitteen tasolle, koska se ei ole esiintynyt teonkuvauksessa. Joka tapauksessa jokainen perustamisasiakirjan allekirjoittanut on myöntänyt asiakirjassa olevan allekirjoituksen omakseen.

Lopuksi todetaan, että käräjäoikeuden käsityksen mukaan koko tässä asiassa on ollut pohjimmiltaan kysymys siitä, että enemmistöllä luottamusmiehiä on ollut eri näkemys päätettävien asioiden lopputuloksesta kuin virkamiehillä. Tuohon aikaan Kittilän kunnan päätöksentekoa on leimannut voimakas vastakkainasettelu luottamushenkilöiden ja johtavien virkamiesten välillä. Kunnallisessa demokratiassa luottamusmiehet, ei virkamiehet, ovat kuitenkin ne, jotka viime kädessä lakia noudattaen ratkaisevat ja päättävät päätettävien asioiden lopputuloksen enemmistöpäätöksillä.

Syytekohta 6 (R 17/983, Virikko)

Koska edellä on todettu, ettei tilapäisen valiokunnan jäsenten menettely ole ollut teonkuvauksessa väitetyllä tavalla virkavelvollisuuksien vastaista, ei myöskään siihen liittyvä väitetty avunanto voi olla rangaistavaa. (KKO: 2019:6, kohta 16)

Lisäksi Virikon osalta käräjäoikeus toteaa, että Virikon työsopimuksen mukaan hänen tehtävänä on ollut tilapäisen valiokunnan kanssa yhteistyössä selvitystyön loppuraportin laatiminen, loppuraportin puhtaaksikirjoittaminen sekä valiokunnan kokouksiin osallistuminen erikseen sovittaessa, joko paikan päällä tai etäyhteydellä. Palkaksi on sovittu 100 euroa/tunti ja loppuraportin kirjoituspalkkiona Akavan ohjeen mukainen 372 euroa.

Kuten aiemmin on todettu, Virikolla on ollut aiheesta tietoa lopputyönsä kautta, mutta kuten hän itse on kertonut, tämä on ollut hänen ensimmäinen työtehtävänsä aiheeseen liittyen. Valiokunnan jäsenet ovat pitäneet Virikkoa asiantuntijana. Tätä väitettä tukee hänelle sovittu palkka, joka ei ole ollut tavallisen sihteerin palkka. Virikkoa on siten pidettävä tässä asiassa asiantuntijana.

Riidatonta on, ettei Virikko ole ollut yhdessäkään valiokunnan kokouksessa paikan päällä. Junnolan kertoman mukaan hän on ollut yhteydessä valiokuntaan skypeen välityksellä joko ennen kokousta tai sen jälkeen. Häntä on siis informoitu valiokunnan työskentelystä kirjallisesti. Koska Virikko ei

ole ollut valiokunnan kokouksissa, ei hän ole voinut vaikuttaa raportin asiisisältöön. Kuulemisista ja niiden kirjaamisista on jo lausuttu edellä.

Virikko on hankkinut Kuntaliitosta prosessikaavion, jota valiokunta on noudattanut. Aiemmin esitetyn mukaisesti valiokunta on samoin kuin Virikkokin, ymmärtäneet, että kunnanhallituksen kuuleminen on ollut viimeinen toimenpide ennen valiokunnan esitystä. Virikko on maininnut mahdollisesta Mäkelän lisäkuulemisesta, mutta Junnola on kaavioon viitaten todennut sen johtavan kuulemiskierteeseen. Virikolla ei ole näytetty olleen kuulemisasiaan liittyvää parempaa tietoa kuin mitä valiokunnalla on ollut.

Virikko on liittänyt raporttiin oikeustapauksia, jotka eivät kuitenkaan ole sisältäneet mitään Anna Mäkelään tai hänen ja luottamushenkilöiden väliseen epäluottamukseen liittyvää.

Edellä esitetyn perusteella Virikko ei muutoinkaan olisi toiminut teonkuvauksen mukaisesti ja syyllistynyt avunantoon väitetyssä rikoksessa.

Todistelukustannukset

Koska syytteet on hylätty, jäävät asiassa aiheutuneet todistelukustannukset valtion vahingoksi.

Oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut

Yleistä

Kaikille vastaajille on määrätty oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (rikosoikeudenkäyntilain) mukainen puolustaja. Vastaajista Timo Kurulalla on ollut oikeudenkäyntiavustaja ennen puolustajan määräämistä 8.2.2016 ja 18.4.2017 välisen ajan. Tästä on aiheutunut Timo Kurulalle oikeudenkäyntikuluja yhteensä arvonlisäveroineen 10.540 euroa, jonka määrän velvoittamista hän on vaatinut valtiolta rikosoikeudenkäyntilain 9 luvun 1 a § 1 momentin mukaisesti.

Rikosoikeudenkäyntilain 2 luvun 11 §:n mukaan rikosasian vastaaja on velvollinen korvaamaan puolustuksestaan aiheutuneet kustannukset valtiolle, jos syyte hyväksytään. Jos syyte tai muu vaatimus hylätään, rikosoikeudenkäyntilain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin mukaan valtio on vastaajan vaatimuksesta velvollinen korvaamaan vastaajan kohtuulliset oikeudenkäyntikulut.

Rikosoikeudenkäyntilain 9 luvun 1 a §:n 2 momentin mukaan, jos samassa asiassa on esitetty useita syytteitä tai muita vaatimuksia, joista osa hyväksytään ja osa hylätään, oikeudenkäyntikulujen korvausta ei tuomita, ellei ole erityistä syytä sen suorittamiseen osaksi.

Valtio voi siis osaksi joutua korvaamaan vastaajan kulut erityisistä syistä. Lain esitöiden mukaan lainkohdassa tarkoitettu erityinen syy voi olla käsillä esimerkiksi silloin, kun jutun pääsyyte hylätään, mutta vastaaja tuomitaan rangaistukseen toisesta rikoksesta, joka on vähäisempi ja lievemmin paheksuttava.

Rikosoikeudenkäyntilain 9 luvun 1a §:n mukaisten kohtuullisten oikeudenkäyntikulujen määrää harkittaessa sovelletaan oikeudenkäymiskaaren 21 luvun periaatteita. Oikeudenkäymiskaaressa lähtökohtana on täyden korvauksen periaate, joka kuitenkin kattaa ainoastaan tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset. Hallituksen esityksessä 107/1998 (s. 16) todetaan,

että täysimääräinen kulujen korvaaminen ei tarkoita sitä, että hävinnyt asianosainen velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikuluina kustannukset, jotka ovat aiheutuneet oikeudenkäynnin kannalta tarpeettoman suurista toimenpiteistä tai sinänsä tarpeellisista toimenpiteistä aiheutuneista, mutta kohtuuttoman suurista kustannuksista. Toimenpiteen tarpeellisuutta ja aiheellisuutta arvioidaan objektiivisesti toimenpiteen suorittamisen ajankohtana.

Oikeusavun palkkioperusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan valmistautumisesta palkkio maksetaan sen ajankäytön perusteella, jota voidaan pitää asian laatuun ja laajuuteen sekä suoritettuihin toimenpiteisiin nähden hyväksyttävänä.

Tässä asiassa on syytteet hylätty kokonaan, joten rikosoikeudenkäyntilain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin säännös tulee lähtökohdaksi oikeudenkäyntikuluvastuusta.

Syyttäjän lausuma

Syyttäjä on katsonut, että toimenpiteet, jotka eivät ole liittyneet syytteiden todistusteemaan, eivät ole olleet tarpeellisia eikä niistä tulisi maksaa korvauksia. Tällaisiksi asioiksi syyttäjä on katsonut todistelun hissiasiaassa (Jouni Palosaaren kohdistunut syyte), Levi Magic – asiaan ja muihin kuntakonserneihin liittynyt todistelu, Inkeri Yrityksen pidättämispäätökseen liittynyt todistelu, Suomen Kuvalehden uutisointiin liittynyt todistelu ja valtionvarainministeriön selvitystyöryhmän työn arviointiin liittynyt todistelu.

Lisäksi turhiksi kuluiksi on syyttäjä katsonut valmistautumisen tutkinnanjohtaja Vuorivirta-Heikkisen kuulemiseen.

Käräjäoikeus toteaa, että Jouni Palosaaren syyteasian käsittely ei ole ollut tämän oikeudenkäynnin kohteena. Se on kuitenkin liittynyt asiaa siten, että Mäkelän tekemä tutkintapyyntö Palosaaresta on ollut merkittävänä seikkana Mäkelän epäluottamuksessa. Asia on siis ollut merkityksellinen syytteiden kannalta, eikä siihen liittyvä vähäinen todistelu ole ollut siinä määrin tarpeetonta, ettei se tulisi korvattavaksi valtion varoista.

Levi Magic -asiaa ei ole esitetty epäluottamusperusteena tilapäisen valiokunnan raportissa. Se on kuitenkin liittynyt syytteiden käsittelyyn siten, että se on joidenkin vastaajien mukaan ollut yhtenä asiana aiheuttamassa epäluottamusta Mäkelää kohtaan. Levi Magic -asiaa käsiteltiin istunnossa osin perusteettoman laajasti, mutta koska silläkin on ollut liittymäkohta käsiteltävään asiaan, ei laskuista ole mahdollista erotella tuon asian käsittelyyn käytettyä aikaa.

Inkeri Yrityksen tekemä kunnanhallituksen pidättämispäätös ei ole ollut oikeudenkäynnin kohteena. Siihen liittyvä todistelu olisi periaatteessa ollut perusteetonta. Yrityksen menettely kuitenkin liittyy siihen, miten kunnanvaltuuston jäsenet mielsivät Yrityksen esitykset tuon tapahtuman jälkeen. Asiaan liittyvä todistelu ei ole ollut tarpeetonta.

Suomen Kuvalehden uutisointia on myös käsitelty istunnoissa, vaikka sekään ei ole ollut oikeudenkäynnin kohteena. Suomen Kuvalehti on kuitenkin ottanut suuren roolin asian ylläpitämisessä julkisuudessa. Se on vastaajien kertoman mukaan ohjannut heidänkin toimintaansa, mm. tilapäisessä valiokunnassa kuultujen henkilöiden kertomusten kirjaamisessa. On todettava, että myös syyttäjä on vedonnut Suomen Kuvalehden artikkeleihin, joten niihin vetoaminen laajemminkin ei ole ollut perusteetonta.

Tutkinnanjohtajan kuuleminen ei juurikaan tuonut mitään lisäselvitystä asiaan, mutta todistajaa nimettäessä tämä ei välttämättä ole ollut tiedossa.

Valmistautumiseen käytetty aika

Syyttäjä on katsonut, että tilanteessa, jossa puolustajalla on ollut useampi päämies, tulee tämä ottaa myös huomioon valmistautumiseen käytettyä kokonaisaikaa vähentävästi, koska esitutkinta-aineisto on ollut kaikkien vastaajien osalta sama. Myös Kittilänlaki-jutussa ja irtisanomissyytteessä syytteen tekoväitteet ja kysymyksenasettelut ovat olleet vastaajien osalta identtiset sikäli, kun vastaajat ovat olleet vain kunnanvaltuuston jäseniä. Syyttäjä on tällä perusteella katsonut, että Uotin ja Hoffrichterin osalta valmistautumisaikaa tulee vähentää, koska vastaus kaikkien päämiesten osalta on ollut yhteinen.

OTT Uoti ja VT Hoffrichter ovat katsoneet, että huolimatta siitä, että allekirjoittaneet ovat laatineet kuuden päämiehensä puolesta yhteisen vastauksen haasteeseen, ei tämä tarkoittanut sitä, etteikö puolustajien ole tullut keskustella jokaisen päämiehen kanssa erikseen, perehtyä jokaisen päämiehen esitutkintakuulusteluihin ja ottaa päämiesten yksilölliset asemat, tiedot ja tapahtumat huomioon asiaa valmisteltaessa. Siten pelkästään se, että puolustus on laatinut yhteisen kirjelmän vastaajien osalta, ei voi olla perusteena vähentää puolustajien valmistautumisaikaa.

AA Lämsä on todennut, että käsitelty asiakokonaisuus on kattanut noin 6000 sivun esitutkinta-aineistoon tutustumisen, asian tutkimisen, kirjelmöinnin ja 10 viikon aikana pidettyihin istuntoihin valmistautumisen. Se on vaatinut puolustajalta lähtökohtaisesti saman ajan riippumatta siitä, onko häneen sattumanvaraisesti ottanut yhteyttä yksi vai kolme rivivaltuutettua. Kolmen rivivaltuutetun myötä syyttäjien mielestä 210 tunnin valmistautumistoimet olisivat vielä kohtuullisia, mutta yhden rivivaltuutetun puolustajalla olisi ollut kohtuullista käyttää aikaa ainoastaan 70 tuntia.

Käräjäoikeus toteaa, että em. valtioneuvoston asetus ei tarkasti määrittele, mikä on kohtuullista ajankäyttöä. Kyse on tapauskohtaisesta arvioinnista.

Kuten vastaajien puolustajat toteavat, materiaali on ollut laaja ja siihen on tullut perehtyä riittävästi, olipa päämiehiä yksi tai useampi. Lähtökohtana voidaan pitää sitä, kuinka monta tuntia yhden päämiehen osalta voidaan katsoa kohtuulliseksi valmistautumisajaksi ja sen jälkeen arvioida, onko perusteita korottaa hyväksyttävää tuntimäärää niiden avustajien osalta, joilla on useampi päämies.

Edelleen käräjäoikeus toteaa, että vastaajien puolustajat eivät ole voineet ”niputtaa” päämiehiään, vaikka syytteen teonkuvauksessa onkin niin tehty. Materiaali on käytävä läpi jokaisen päämiehen kanssa, neuvoteltava jokaisen päämiehen kanssa ja sen jälkeen todettava, voidaanko antaa yhteinen vai jokaisen osalta erillinen vastaus.

Päämies vastaajana kaikissa haastehakemuksissa

Syyttäjä on tältä osin hyväksynyt valmistautumiseen käytetyksi ajaksi keskimäärin 70-115 tuntia ja määrällisesti hyväksynyt puolustajien Siposen, Korhosen, Kuparisen, Hagmanin ja Henrikssonin laskut. Syyttäjä on paljoksunut puolustajien Isomaan, Lehdon ja Herttuaisen laskuja.

Käräjäoikeus katsoo, että kohtuullinen ja hyväksyttävä aika valmistautumiselle on ollut 120 tuntia/päämies. Useamman päämiehen osalta valmistautumisaikaa korotetaan 60 tuntia/päämies.

AA Isomaan, VT Lehdon ja VT Herttuaisen laskut ylittävät yllä mainitun kohtuulliseksi katsottavan valmistautumisajan. Ylittäviltä osin vaatimukset on hylätty.

Timo Kurulan osalta käräjäoikeus toteaa, että hän on ollut kunnanhallituksen puheenjohtaja ja tässä roolissa mukana kaikissa syytekohtissa. Timo Kurulan osalta valmistautuminen on ollut työläämpää ja sen vuoksi käräjäoikeus hyväksyy poikkeuksellisesti AA Siposen esittämän vaatimuksen valmistelusta sellaisenaan. Samoin käräjäoikeus hyväksyy kohtuullisina oikeudenkäyntikuluina Timo Kurulan rikosoikeudenkäyntilain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla valtiolta vaatimat oikeudenkäyntikulut.

Päämies vastaajana vain irtisanomishaastehakemuksessa

Syyttäjä on tältä osin hyväksynyt valmistautumiseen käytetyksi ajaksi keskimäärin 60-70 tuntia ja määrällisesti hyväksynyt puolustajien Siposen, Korhosen, Haltun, Teittisen ja Kairalan laskut. Syyttäjä on paljoksunut puolustajien Lämsän, Uotin, Hoffrichterin ja Kavoniuksen laskuja.

Syyttäjä on todennut, että puolustajat Uoti ja Hoffrichter ovat valmistelleet asiaa samassa toimistossa ja kaikki heidän yhteensä kuusi päämiestä ovat kunnanvaltuuston jäseniä ja vastaajina vain irtisanomissyytteessä eli kohdassa B) ja valtaosa toimenpiteistä valmisteluun liittyen ovat oikeudenkäyntikululaskujen mukaan samoja. Myös pääkäsittelyssä vain toinen heistä on vuorollaan käyttänyt puheenvuoroja. Tämän vuoksi sekä Uotin että Hoffrichterin oikeudenkäyntikululaskut muodostuvat pitkälti päällekkäisistä toimenpiteistä ja syyttäjä hyväksyy heidän osaltaan valmistautumiseen käytettynä aikana per päämies enintään 50 tuntia eli kummankin osalta yhteensä enintään 150 tuntia.

Avustajat Uoti ja Hoffrichter ovat todenneet, että syyte on ollut sen luontoinen, että puolustuksella ei ole ollut mahdollista perehtyä vain irtisanomissyytteen B-kohdan tapahtumiin. Kaikki kolme haastekokonaisuutta ovat liittyneet olennaisesti toisiinsa niin tapahtumilta kuin todistelultakin. Erityisesti tarkastellessa syyttäjän kvalifiointikriteeriä (suunnitelmallinen, jatkuva lainvastainen toiminta, jota jatkettu useista huomautuksista huolimatta sekä kokonaisarvio) on asiassa ollut välttämätöntä perehtyä B-kohdan lisäksi myös muihin syytteen väitteisiin ja tapahtumiin.

Edelleen he ovat todenneet, että asian valmisteluistunnossa Uoti on esittänyt syytekohtaista käsittelyjärjestystä, joka mahdollistaisi puolustuksen paikallaolon vain silloin, kun käsittely koskee omaa päämiestä. Koska ehdotus ei ole sopinut syyttäjille on prosessisuunnitelma ollut sellainen, että erottelu myöskään puolustuksen työnteossa ei ole ollut mahdollista. Asiassa on huomioitava se, että Uoti on Siposen lisäksi ollut päävastuussa todistajien kuulusteluista ja allekirjoittaneilla on ollut erityisen aktiivinen rooli asiaa hoitaessa. Tällainen toiminta vaatii perusteellisempaa valmistautumista kuin takarivissä hiljaa istuminen.

Edelleen puolustuksella on ollut paljon nimettyjä todisteita ja todistajia, joiden kommentointi ja kuulusteluihin valmistautuminen on vienyt enemmän aikaa kuin esimerkiksi muilla B-kohdan puolustajilla.

Käräjäoikeus toteaa, että Uoti on valmisteluistunnossa esittänyt asian syytekohtaista käsittelyä. Siitä olisi kuitenkin seurannut, että samoja todisteita olisi jouduttu käsittelemään useita kertoja ja kuulemaan samoja todistajia eri kerroilla eri teemoista. Tämä olisi saattanut olla vältettävissä tarkemmalla syytteiden kohdentamisella. Prosessi on muotoutunut sellaiseksi, että irtisanomisasiassa pelkästään B-kohdan tapahtumien selvittämisellä ei ole saanut riittävää pohjaa päämiehen puolustamiselle. Myös teon kvalifiointiperuste on ollut niin laaja, että se on edellyttänyt perehtymistä myös muiden syytekohtien todisteluun.

Selvyiden vuoksi käräjäoikeus kuitenkin toteaa, että niiden vastaajien puolustajien valmistautuminen, joilla on ollut syyte kaikkiin syytekohtiin tai useampaan syytekohtaan, on luonnollisesti vaatinut enemmän valmistautumista kuin niiden vastaajien puolustajilla, jotka ovat olleet vastaamassa yhteen syytekohtaan.

Tältä osin käräjäoikeus katsoo, että kohtuullinen ja hyväksyttävä aika valmistautumiselle on ollut 100 tuntia/päämies. Useamman päämiehen osalta valmistautumisaikaa korotetaan 50 tuntia/päämies.

AA Lämsän, AA Haltun, OTT Uotin ja VT Hoffrichterin laskut ylittävät yllä mainitun kohtuulliseksi katsottavan valmistautumisajan. Ylittäviltä osin vaatimukset on hylätty.

Avustaja Etelä-Suomesta

Tältä osin syyttäjä on viitannut oikeusapulain 17 §:ään, jonka mukaan, jos avustajaksi on määrätty henkilö, joka ei yleisesti hoida asianajotehtäviä kyseisessä tuomioistuimessa, korvataan matkustamisesta syntyvät lisäkulut ja ajanhukka ainoastaan, jos tällaisen avustajan käyttö on perusteltu.

Syyttäjä on hyväksynyt Pohjois-Suomen (ent. Lapin ja Oulun lääni) alueen avustajille aiheutuneen kulun ja ajanhukan määrällisesti.

Käräjäoikeus toteaa, että laskujen perusteella oululaisen avustajan ajanhukka- ja kululaskutus on joiltain osin suurempi kuin ns. Etelä-Suomen avustajilla. Heidän käyttämisestä ei siis ole aiheutunut sellaisia lisäkuluja, joita ei voitaisi hyväksyä.

Vastaajien omat asianosaiskulut

Syyttäjä on katsonut, että mikäli syyte hylätään, asianosaiskuluja voidaan maksaa niiltä päiviltä, joille vastaaja on velvoitettu olemaan käräjäoikeudessa.

Käräjäoikeus katsoo, että asianosaisella on oikeus asianosaiskulujen korvaukseen kaikilta niiltä päiviltä, jolloin hän on katsonut oman oikeusturvansa kannalta tarpeelliseksi olla paikalla. Oikeudenkäynti- ja asianosaiskululaskut on pyydetty toimittamaan määräpäivään mennessä. Useat asianosaiset ovat vaatineet asianosaiskulujensa korvaamista, mutta eivät ole esittäneet niistä laskelmaa. Niiltä osin vaatimukset on hylätty.

Asianosaiskulujensa korvaamista ovat vaatineet Junnola, Patakangas, Molkoselkä, Kantola, Salmi, Kurula, Maunula ja Rantajääskö ja he ovat jättäneet vaatimuksen perusteeksi laskelman kuluistaan. Asianosaiskuluja on vaadittu seuraavasti:

Junnola, matkakulut 277,20 euroa ja päivärahaa 84 euroa, yhteensä 361,20 euroa,

Patakangas, matkakulut 197,40 euroa ja päivärahaa 84 euroa, yhteensä 281,40 euroa,

Molkoselkä, matkakulut 121,80 euroa ja päivärahaa 84 euroa, yhteensä 205,80 euroa,

Kantola, matkakulut 1007,16 euroa,

Salmi, matkakulut 277,20 euroa ja päivärahaa 84 euroa, yhteensä 361,20 euroa,

Kurula, matkakulut 430,92 euroa, ansionmenetys 750 euroa ja päivärahaa 210 euroa, yhteensä 1.390,92 euroa,

Maunula, päivärahaa 84 euroa ja

Rantajääskö, matkakulut 210 euroa, ansionmenetys 774,24 euroa ja päivärahaa 84 euroa, yhteensä 1.068,24 euroa.

Käräjäoikeus katsoo, että heidän esittämät vaatimukset ovat kohtuulliset ja ne maksetaan valtion varoista vaatimusten mukaisina.

Laskukohtaiset huomiot

Syyttäjä on katsonut, että AA Siposen, OTK Korhosen ja OTM Hoffrichterin laskuissa olisi tarpeettomia kuluja.

Käräjäoikeus toteaa, että käsitelty asia on ollut huomattavan laaja. Asian istuntokäsittelyn aikana on sekä syyttäjä että vastaajat esittäneet uutta todistelua ja asiassa on myös suoritettu lisätutkintaa. Tämä on aiheuttanut tarpeen jatkuvalla lisäselvittämiselle ja lisätodisteiden läpikäymiselle. Sen vuoksi käräjäoikeus katsoo, että laskuista ei ole todettavissa sellaisia, selvästi asiaan kuulumattomia toimenpiteitä.

OTK Korhosen laskuttama 8 tuntia lopputoimiin on kohtuuton. Käräjäoikeus hyväksyy lopputoimiin tunti/päämies, eli yhteensä viisi tuntia.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Matti Akseli Erkkilä, [REDACTED]

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Akseli Erkkilän puolustajalle VT Pinja Hoffrichterille palkkiona valmistautumisesta 7.333,70 euroa, istuntoajasta 4.635,40 euroa, jälkitoimista 220 euroa, matka-ajasta 1.106,60 euroa, matkakuluina 335,07 euroa, muina kuluina 617,50 euroa ja arvonlisäverona 3.419,58 euroa, yhteensä 17.667,85 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaja

Raili Marketta Fagerholm, XXXXXXXXXX

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Raili Fagerholmin puolustajalle OTT Kari Uotille palkkiona valmistautumisesta 7.332,60 euroa, istuntoajasta 4.415,40 euroa, jälkitoimista 220 euroa, matka-ajasta 1.109,90 euroa, matkakuluina 170,50 euroa, muina kuluina 1.198,20 euroa ja arvonnlisäverona 3.467,18 euroa, yhteensä 17.913,78 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaja

Eino Olavi Holck, XXXXXXXXXX

Hylätyt syytteet

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
16.12.2013 - 24.02.2014
2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014
3. TyösyRJintä
09.12.2013 - 17.11.2014
4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014
5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Eino Holckin puolustajalle AA Mikael Henrikssonille palkkiona valmistautumisesta 12.597,20 euroa, istuntoajasta 14.291,20 euroa, matka-aikapalkkiona 6.105 euroa, matkakuluina 1.621,20 euroa, muina kuluina 93,64 euroa ja arvonnlisäverona 8.329,97 euroa, yhteensä 43.038,21 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Veli-Matti Junnola, XXXXXXXXXX

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Veli-Matti Junnolan puolustajalle AA Jari Haltulle, aiemmin maksetun lisäksi palkkiona valmistautumisesta 2.456,66 euroa, istuntoajasta 6.107,20 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matka-ajasta 2.310 euroa, matkakuluina 557,70 euroa, muina kuluina 655,48 euroa ja arvonnäisäverona 2.927,29 euroa, yhteensä 15.124,33 euroa.

Muut lausunnot

Valtio velvoitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla suorittamaan Veli-Matti Junnolalle korvaukseksi asianosaiskuluista 361,20 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 28.7.2019 lukien.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Marja Susanna Kantola, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014

3. Työsyryntä
09.12.2013 - 17.11.2014

4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Susanna Kantolan puolustajalle AA Pasi Hagmannille palkkiona valmistautumisesta 8.800 euroa, istuntoajasta 8.690 euroa, matka-ajasta 4.537,50 euroa, matkakuluina 668,15 euroa, muina kuluina 911,34 euroa ja arvonnäisäverona 5.665,68 euroa, yhteensä 29.272,67 euroa.

Muut lausunnot

Valtio velvoitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla suorittamaan Susanna Kantolalle korvaukseksi asianosaiskuluista 1.007,16 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 28.7.2019 lukien.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Leena Anneli Kinnunen, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014

3. Työsyryntä
09.12.2013 - 17.11.2014

4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Leena Kinnusen puolustajalle VT Jukka Lehdolle palkkiona valmistautumisesta 13.200 euroa, istuntoajasta 17.380 euroa, jälkitoimista 220 euroa ja arvonlisäverona 7.392 euroa, yhteensä 38.192 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaaja

Merja Anneli Korva, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014

3. Työsyryntä
09.12.2013 - 17.11.2014

4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Merja Korvan puolustajalle OTK Jari Korhoselle palkkiona valmistautumisesta 6.446 euroa, istuntoajasta 3.394,60 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matkakuluina 981,67 euroa, muina kuluina 526,89 euroa ja arvonnäköverona 2.750,19 euroa, yhteensä 14.209,35 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaja

Timo Marko Tapio Kurula, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
16.12.2013 - 24.02.2014
2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014
3. Työsyryjäntä
09.12.2013 - 17.11.2014
4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014
5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Timo Kurulan puolustajalle AA Olli Siposelle palkkiona valmistautumisesta 12.851,30 euroa, istuntoajasta 7.141,20 euroa, jälkitoimista 165 euroa, matka-ajasta 3.841,20 euroa, matkakuluina 603,71 euroa, muina kuluina 573,06 euroa ja arvonlisäverona 6.042,11 euroa, yhteensä 31.217,58 euroa.

Muut lausunnot

Valtio velvoitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla suorittamaan Timo Kurulalle korvaukseksi asianosaiskuluista 1.390,92 euroa ja oikeudenkäyntikuluista 10.540 euroa, joka määrä sisältää arvonlisäveroa 2.040 euroa, molemmat määrät korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 28.7.2019 lukien.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Mika Petteri Kuusela, XXXXXXXXXX

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Mika Kuuselan puolustajalle OTK Jari Korhoselle palkkiona valmistautumisesta 6.116 euroa, istuntoajasta 3.394,60 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matkakuluina 981,67 euroa, muina kuluina 526,89 euroa ja arvonlisäverona 2.670,99 euroa, yhteensä 13.800,15 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Reijo Albert Kyrö, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
16.12.2013 - 24.02.2014
2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014
3. Työsyrijintä
09.12.2013 - 17.11.2014
4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014
5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Reijo Kyrön puolustajalle OTK Jari Korhoselle palkkiona valmistautumisesta 5.896 euroa, istuntoajasta 3.394,60 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matkakuluina 981,67 euroa, muina kuluina 526,89 euroa ja arvonnäisäverona 2.618,19 euroa, yhteensä 13.527,35 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Aki Aulis Maunula, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
16.12.2013 - 24.02.2014
2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014
3. Työsyryjäntä
09.12.2013 - 17.11.2014
4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014
5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Aki Maunulan puolustajalle AA Olli Siposelle palkkiona valmistautumisesta 12.411,30 euroa, istuntoajasta 6.948,70 euroa, jälkitoimista 165 euroa, matka-ajasta 3.841,20 euroa, matkakuluina 603,71 euroa, muina kuluina 573,06 euroa ja arvonlisäverona 5.890,31 euroa, yhteensä 30.433,28 euroa.

Muut lausunnot

Valtio velvoitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla suorittamaan Aki Maunulalle korvaukseksi asianosaiskuluista 84 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 28.7.2019 lukien.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaja

Vilho Fredrik Molkoselkä, [REDACTED]

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Vilho Molkoselän puolustajalle AA Jari Haltulle, aiemmin maksetun lisäksi palkkiona valmistautumisesta 2.457,40 euroa, istuntoajasta 6.107,20 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matka-ajasta 2.310 euroa, matkakuluina 557,70 euroa, muina kuluina 655,48 euroa ja arvonlisäverona 2.927,46 euroa, yhteensä 15.125,24 euroa

Muut lausunnot

Valtio velvoitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla suorittamaan Vilho Molkoselälle korvaukseksi asianosaiskuluista 205,80 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 28.7.2019 lukien.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Anssi Tapio Mäkinen, [REDACTED]

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Anssi Mäkisen puolustajalle VT Pinja Hoffrichterille palkkiona valmistautumisesta 7.333,70 euroa, istuntoajasta 4.325,20 euroa, jälkitoimista 220 euroa, matka-ajasta 962,50 euroa, matkakuluina 335,07 euroa, muina kuluina 617,50 euroa ja arvonlisäverona 3.310,55 euroa, yhteensä 17.104,52 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Markku Aukusti Mäkitalo, XXXXXXXXXX

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Markku Mäkitalon puolustajalle AA Sampsa Teittiselle palkkiona valmistautumisesta 7.873,50 euroa, istuntoajasta 13.970 euroa, matka-ajasta 3.520 euroa, matkakuluina 924,13 euroa, muina kuluina 947 euroa ja arvonnäköverona 6.527,67 euroa, yhteensä 33.726,30 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Vuokko Marketta Mäntymaa, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
16.12.2013 - 24.02.2014
2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014
3. TyösyRJintä
09.12.2013 - 17.11.2014
4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014
5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Vuokko Mäntymaan puolustajalle OTK Jari Korhoselle palkkiona valmistautumisesta 6.116 euroa, istuntoajasta 3.394,60 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matkakuluina 981,67 euroa, muina kuluina 526,89 euroa ja arvonlisäverona 2.670,99 euroa, yhteensä 13.800,15 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Paula Hannele Nevalainen, XXXXXXXXXX

Hylätyt syytteet

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
16.12.2013 - 24.02.2014
2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014
3. Työsyryntä
09.12.2013 - 17.11.2014
4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014
5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Paula Nevalaisen puolustajalle AA Liisa Isomaalle palkkiona valmistautumisesta 13.200 euroa, istuntoajasta 17.048,90 euroa, jälkitoimista 220 euroa ja arvonlisäverona 7.312,53 euroa, yhteensä 37.781,43 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Milja Marjatta Nikka, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
16.12.2013 - 24.02.2014
2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014
3. TyösyRJintä
09.12.2013 - 17.11.2014
4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014
5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Milja Nikan puolustajalle AA Pasi Hagmannille palkkiona valmistautumisesta 8.800 euroa, istuntoajasta 8.690 euroa, matka-ajasta 4.537,50 euroa, matkakuluina 668,15 euroa, muina kuluina 911,33 euroa ja arvonnäisäverona 5.665,68 euroa, yhteensä 29.272,66 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Jukka Mikael Niva, XXXXXXXXXX

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Jukka Nivan puolustajalle OTT Kari Uotille palkkiona valmistautumisesta 7.333,70 euroa, istuntoajasta 4.470,40 euroa, jälkitoimista 220 euroa, matka-ajasta 1.109,90 euroa, matkakuluina 170,50 euroa, muina kuluina 1.180,83 euroa ja arvonnlisäverona 3.476,47 euroa, yhteensä 17.961,80 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Janne Markus Tapio Paksu, [REDACTED]

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Janne Paksun puolustajalle VT Pinja Hoffrichterille palkkiona valmistautumisesta 7.332,60 euroa, istuntoajasta 4.325,20 euroa, jälkitoimista 220 euroa, matka-ajasta 962,50 euroa, matkakuluina 335,07 euroa, muina kuluina 617,50 euroa ja arvonlisäverona 3.310,28 euroa, yhteensä 17.103,15 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaja

Torsti Martti Antero Patakangas, [REDACTED]

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Torsti Patakankaan puolustajalle AA Jari Haltulle, aiemmin maksetun lisäksi palkkiona valmistautumisesta 2.456,66 euroa, istuntoajasta 6.107,20 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matka-ajasta 2.310 euroa, matkakuluina 557,70 euroa, muina kuluina 655,48 euroa ja arvonnäköverona 2.927,29 euroa, yhteensä 15.124,33 euroa.

Muut lausunnot

Valtio veloitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla suorittamaan Torsti Patakankaalle korvaukseksi asianosaiskuluista 281,40 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 28.7.2019 lukien.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaja

Jouko Tapani Rantajääskö, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014

3. Työsyryntä
09.12.2013 - 17.11.2014

4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Jouko Rantajääskön puolustajalle AA Olli Siposelle palkkiona valmistautumisesta 7.315 euroa, istuntoajasta 3.737,80 euroa, jälkitoimista 165 euroa, matka-ajasta 2.234,10 euroa, matkakuluina 344,98 euroa, muina kuluina 327,48 euroa ja arvonlisäverona 3.350,25 euroa, yhteensä 17.309,61 euroa.

Muut lausunnot

Valtio velvoitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla suorittamaan Tapani Rantajääskölle korvaukseksi asianosaiskuluista 1.068,24 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 28.7.2019 lukien.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Mikko Juhani Saarela, XXXXXXXXXX

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Mikko Saarelan puolustajalle OTT Kari Uotille palkkiona valmistautumisesta 7.333,70 euroa, istuntoajasta 4.470,40 euroa, jälkitoimista 220 euroa, matka-ajasta 1.109,90 euroa, matkakuluina 170,50 euroa, muina kuluina 1.189,53 euroa ja arvonnlisäverona 3.478,56 euroa, yhteensä 17.972,59 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaja

Jukka Antero Salmi, [REDACTED]

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Jukka Salmen puolustajalle AA Harri Lämsälle palkkiona valmistautumisesta 11.000 euroa, istuntoajasta 14.190 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matka-ajasta 7.260 euroa, matkakuluina 557,70 euroa, muina kuluina 655,48 euroa ja arvonnäköverona 8.105,56 euroa, yhteensä 41.878,74 euroa.

Muut lausunnot

Valtio velvoitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 a §:n 1 momentin nojalla suorittamaan Jukka Salmelle korvaukseksi asianosaiskuluista 361,20 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 28.7.2019 lukien.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Tarmo Juhani Salonen, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014

3. Työsyryntä
09.12.2013 - 17.11.2014

4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Tarmo Salosen puolustajalle OTK Jari Korhoselle palkkiona valmistautumisesta 7.216 euroa, istuntoajasta 3.394,60 euroa, jälkitoimista 110 euroa, matkakuluina 981,67 euroa, muina kuluina 526,89 euroa ja arvonnäköverona 2.934,99 euroa, yhteensä 15.164,15 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Veikko Eero Siitonen, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

1. Virka-aseman väärinkäyttäminen
16.12.2013 - 24.02.2014
2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014
3. TyösyRJintä
09.12.2013 - 17.11.2014
4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014
5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Veikko Siitosen puolustajalle VT Jorma Herttuaiselle palkkiona valmistautumisesta 13.200 euroa, istuntoajasta 19.800 euroa, jälkitoimista 220 euroa, matka-ajasta 9.973,70 euroa, matkakuluina 3.217,04 euroa, muina kuluina 2.829,10 euroa ja arvonlisäverona 11.817,56 euroa, yhteensä 61.057,40 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Risto Tapani Similä, [REDACTED]

Hylätyt syytteet

2. Työturvallisuusrikos
09.12.2013 - 17.11.2014

3. Työsyryntä
09.12.2013 - 17.11.2014

4. Virka-aseman väärinkäyttäminen
09.12.2013 - 17.11.2014

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Risto Similän puolustajalle AA Jaakko Kupariselle palkkiona valmistautumisesta 9.652,50 euroa, istuntoajasta 15.400 euroa, jälkitoimista 110 euroa ja arvonnlisäverona 6.038,92 euroa, yhteensä 31.201,42 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaaja

Mauri Eugen Taskila, [REDACTED]

Hylätty syyte

5. Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen
12.05.2014 - 16.03.2015

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Mauri Taskilan puolustajalle OTT Petter Kavoniukselle palkkiona valmistautumisesta 12.870 euroa, istuntoajasta 19.085 euroa, jälkitoimista 220 euroa, matka-ajasta 5.225 euroa, matkakuluina 2.630 euroa, muina kuluina 3.070 euroa ja arvonlisäverona 10.344 euroa, yhteensä 53.444 euroa.

Lapin käräjäoikeus
Os. Rovaniemen kanslia

Tuomiolauselma

19/130034

28.06.2019

Asianumero
R 17/983

Vastaja

Saanareetta Helena Virikko, XXXXXXXXXX

Hylätty syyte

6. Avunanto törkeään virka-aseman väärinkäyttämiseen
30.05.2014 - 05.11.2014

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Saanareetta Virikon puolustajalle AA Markus Kairalalle palkkiona valmistautumisesta 11.214,50 euroa, istuntoajasta 14.080 euroa, jälkitoimista 220 euroa ja arvonlisäverona 6.123,48 euroa, yhteensä 31.637,98 euroa.

Muutoksenhaku

Tähän ratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla hovioikeuteen tai ennakkopäätösvalituksella korkeimmalta oikeudelta.

Lainvoimaisuus

Tuomio ei ole lainvoimainen.

Allekirjoitus

Käräjätuomari Vilho Niiranen